

जिल्हा
सामाजिक व आर्थिक
समालोचन

नागपूर जिल्हा

२००३-२००४

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक
व
आर्थिक समालोचन

2003-2004

जिल्हा : नागपूर

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,
अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
नागपूर

अनुक्रमणिका
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2003-2004

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		भाग - 1 दृष्टिक्षेपात जिल्हा	1 ते 7
		सामाजिक व आर्थिक समालोचन	1 ते 20
		भाग - 2 1. क्षेत्रफळ व लोकसंख्या	
1	1.1	2001 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ,घरे व लोकसंख्या	1
2	1.2	1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक वाढ	3
3	1.3	1991च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण	11
4	1.4	2001 च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण	13
5	1.5(अ)	1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणाऱ्यांची संख्या	15
6	1.5(ब)	1991 च्या जनगणनेनुसार मुख्यत काम करणाऱ्या व्यक्तींची उद्योगगट क्षेत्रनिहाय विभागणी	19
7	1.6(अ)	लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	20
8	1.6(ब)	लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	21
9	1.7	1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जात व जमातीकरिता आकडेवारी	22
10	1.8	भिती,छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घरांचे वर्गीकरण	24
11	1.9	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे वर्गीकरण	25
12	1.10	जनगणना घरे आणि तलांचा वापर	26
13	1.11	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - चालु किंमतीनुसार	27
14	1.12	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - स्थिर (1993-94) किंमतीनुसार	28
		2. हवामान	
15	2.1	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य	29

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		3. कृषी	
16	3.1	जमीनचा वापर	34
17	3.2	तहसिलदार निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र	36
18	3.3	मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन	44
19	3.4	विविध साधनांनी ओलीताखाली असलेले तालुकावार क्षेत्र	45
20	3.5	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र	46
21	3.6(अ)	तालुकावार सिंचन विहीरी आणि इतर विहीरी	51
22	3.6(ब)	तालुकावार कुपनलीका, हातपंप चालु असलेल्या हातपंप व विद्युत पंपाची संख्या	52
23	3.7	विहीरी खेरीज लघु पाटबंधा-यांची कामे	53
24	3.8	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे	55
25	3.9	वहित धारण जमीनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलीता खाली असलेली वहितधारण जमीन आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमीनीची संख्या (1990-91)	59
26	3.10	कृषी विषयक अवजारे कृषी गणना 1997	63
27	3.11	दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती	64
		4. पशुसंवर्धन	
28	4.1	तहसिलदार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे)	67
29	4.2	जिल्हयातील पशुवैद्यकीय संख्यांची तालुकावार संख्या	74
30	4.3	रोगांच्या प्रकारानुसार पशुच्या मृत्युची संख्या	76
31	4.3(अ)	विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य	77
32	4.4	मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या	78
33	4.5	जिल्हयातील वनक्षेत्र	79
34	4.6	जिल्हयातील मुल्य व गौण वनउत्पादने	80
35	4.7	जिल्हयातील भूजल मत्स्यव्यवसाय	81
36	4.8	जिल्हयातील सागरी मत्स्यव्यवसाय	

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
2	3	4
	5.रोजगार उद्योग,खनिकर्म व वीज	
37	5.1 कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या	82
38	5.2 चालु कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गिकरण	88
39	5.3 कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालु असलेल्या कारखान्यांचे वर्गिकरण	92
40	5.4 उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबींचा तपशिल (वार्षिक उद्योग पाहणी)	96
41	5.5 रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्रातील आकडेवारी	100
42	5.6 व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम	102
43	5.7 जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 2002)	103
44	5.8 निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार	104
45	5.9 विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या	105
46	•5.10 विजेचा वापर	106
47	5.11 कृषी व बिगर कृषी उद्योग (आर्थिक गणना 1998)	107
48	5.12 प्रमुख उद्योग गटानुसार (कृषी व बिगर कृषी उद्योग)उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	108
49	5.13 महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	109
50	5.14 महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांतील कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	110
51	5.15 बिगर कृषी सहकारी आस्थापना (सर्व गट एकत्र) (आर्थिक गणना 1998)	111
52	5.16 उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या - (आर्थिक गणना 1998)	112
53	5.17(अ) वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती सेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान	113
54	5.17(ब) गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	114
55	5.18(अ) घाऊक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	115
56	5.18(ब) घाऊक व किरकोळ व्यापार उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान संख्या (आर्थिक गणना 1998)	116
57	5.19(अ) सामुहिक,सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगाची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	117

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
58	5.19(ब)	सामुहिक,सामाजिक व व्यक्तिगत सेवामधील आस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	118
59	5.20(अ)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	119
60	5.20(ब)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण उद्योग गटामधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	120
6.सहकार			
61	6.1	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था	121
62	6.2	जिल्हयातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती	122
63	6.3	जिल्हयातील सहकारी संस्थाची लेखा परीक्षण वर्गाप्रमाणे वर्गवारी	123
64	6.4	जिल्हयातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेची कार्य	124
65	6.5	जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थाचे कार्य	125
66	6.6	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थाचे कार्य	--
67	6.7	जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थाचे कार्य	128
68	6.8	जिल्हयातील प्राथमिक-कृषी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे	131
69	6.9	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे-	--
70	6.10	जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे	132
71	6.11	जिल्हयातील विगर कृषी सहकारी पतसंस्थांचे कार्य	133
72	6.12	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थाचे कार्य	134
73	6.13	जिल्हयातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थाचे कार्य	137
74	6.14	जिल्हयातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे प्रमुख कार्याचा तपशिल	138
75	6.15	जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती	139
76	6.16	जिल्हयातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे	147
7.वैद्यकीय व आरोग्य सेवा			
77	7.1	सार्वजनिक व अर्थ सहाय्यीत संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती	148
78	7.2	नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूची संख्या	150
79	7.3	विविध कारणानुसार मृत्यूची संख्या	152
80	7.4	माता बाल संगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टोचणी	153
81	7.5	जिल्हयातील कुटुंब नियोजन केंद्राची संख्या	154

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		8. शिक्षण	
82	8.1	2001 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता	155
83	8.2	शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या	156
84	8.3	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी	157
85	8.4	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था	158
86	8.5	आर्थिक दृष्ट्या मागसलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती	159
87	8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च	160
88	8.7	जिल्हयातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालय) तांत्रिक शाळा (आठवी ते बारावी)	161
89	8.8	जिल्हयातील प्रौढ शिक्षण कार्यक्रम	--
90	8.9	शिक्षकाकरिता प्रशिक्षण संस्था	162
91	8.10	तालुकावार शारीरिक शिक्षण महाविद्यालये, क्रिडांगणे, क्रिडा संस्था आणि क्रिडा शिष्यवृत्तीधारक इत्यादी माहिती	163
		9. वाहतूक व दळणवळण	
92	9.1(अ)	रेल्वे मार्गाची लांबी	164
93	9.1(ब)	रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी	165
94	9.2	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी	166
95	9.3	वापरात असलेली मोटर वाहनांची संख्या	167
96	9.4	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतूक	168
97	9.5	महत्वाच्या रस्त्यांवरील वाहतूक गणना	169
98	9.6	पोस्ट, तारघरे व दुरध्वनी सेवा यांची आकडेवारी	181
		10. स्थानिक संस्था	
99	10.1	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च	182
100	10.2	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च	183
101	10.3	जिल्हापरिषदेचे बाबवार उत्पन्न व खर्च	186
102	10.4	महानगरपालिका कटकमंडळे व महानगरपालिकांची उत्पन्न व खर्च	188

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
2	3	4
	11. नियोजन	
103	11.1 विविध विकास शिर्षाखाली झालेला योजनाअंतर्गत खर्च	190
104	11.2 योजनेखालील महत्वाची भौतीक साध्ये	192
105	11.3 रोजगार हमी योजना	201
106	11.4 रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च	202
107	11.5 पिण्याच्या पाण्याच्या सोई व टंचाई संबंधी केलेल्या उपायायोजना	203
108	11.6 संकरीत व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र	205
109	11.7 जिल्हयातील रासायनिक खताचे वाटप	212
110	11.8 जिल्हयातील साखर कारखाने गळीत हंगामाकरिता	213
111	11.9 दुध संस्थांची संख्या	214
112	11.10 अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची पगती दर्शविणारा तक्ता	215
113	11.11 जिल्हयातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती व त्यावरील तरतूद व खर्च	216
114	11.12 वीस कलमी कार्यक्रम	218
115	11.13 विशेष घटक योजना	219
116	11.14 जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम	220
	12. किंमती व निर्देशांक	
117	12.1 जिल्हयातील निव्वळ शेतीमालाच्या सरासरी घाऊक किंमती	222
118	12.2 जिल्हयातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तुंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती	224
119	12.3 महत्वाच्या ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक	230

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
2	3	4
	13. न्याय व प्रशासन	
120	13.1 जिल्हयातील पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची एकूण संख्या	231
121	13.2 जिल्हयातील गुन्ह्यासंबंधीची आकडेवारी	232
122	13.3 तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार	233
123	13.4 तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगाराचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण	234
124	13.5 दिवाणी व फौजदारी न्यालयात निकालात काढलेली कामे/प्रकरणे	235
	14. बँकींग व विमा	
125	14.1 जिल्हयातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकाची संख्या, ठेवी व कर्जे	236
126	14.2 जिल्हयातील चालू असलेल्या संयुक्त भांडवलाची संख्या	237
127	14.3 उतरविलेल्या विमा पत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम	237
	15. संकिर्ण	
128	15.1 जिल्हयातील चित्रपट गृहाविषयी आकडेवारी	238
129	15.2 गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या	239
130	15.3 तहसिल निहाय गोळा केलेला जमीन महसुल	240
131	15.4 मुद्रणालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियतकालिके	241
132	15.5 स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदुळ, गहू व साखर	243
133	15.6 जिल्हयातील लोकसभा व विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी	244
134	15.7 जिल्हयातील अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या विश्रामगृहाची तालुका निहाय यादी	248
135	15.8 निवडक निर्देशांकाचे कल	250

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2003-2004

दृष्टिक्षेपात जिल्हा - नागपूर

अ.क्र. 1	बाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
(एक)	<u>प्र.दृष्टिक रचना</u>			
	अ) भौगोलिक स्थान		0	0
	1) उत्तर अक्षांश	अंश	20.35 ते 21.44	16.4 ते 22.1
			0	0
	2) पूर्व रेखांश	अंश	78.15 ते 79.40	72.6 ते 80.9
	ब) हवामान			
	तापमान		1998	2001-2002
	1) किमान	डिग्री सेल्सीअस	6.6	5.6
	2) कमाल	डिग्री सेल्सीअस	46.8	45.9
	3) पर्जन्य (सरासरी)	मि.मि.	870.2(2002)	1628.00(1998)
	क) प्रशासकिय विभाग(2003-2004)			
	1) तहसिल	संख्या	14	353
	2) पंचायत समित्या	संख्या	13	349
	3) टंचाई ग्रस्त तालुके	संख्या	1	उ.ना.
	4) एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प	संख्या	1	उ.ना.
	5) शहरे	संख्या	29	378
	6) गावे (एकूण) 2001प्रमाणे	संख्या	1874	43711
	1) निर्जन	संख्या	312	2616
	2) वस्ती असलेली	संख्या	1562	41095
	7) क्षेत्रफळ	चौ.कि.मी.	9892	307583
(दोन)	<u>प्रशासकिय संस्था (2003-2004)</u>			
	1) पंचायत समित्या	संख्या	13	349
	2) महानगरपालिका	संख्या	1	22
	3) नगरपरिषदा	संख्या	10	222
	4) कटक मडळे	संख्या	1	7
	5) ग्रामपंचायती	संख्या	778	27949

1 वस्ती नसलेली गावे धरुन

(0) नगर पंचायतीसह

अ.क्र. 1	वाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
	6) पोलीस ठाणी	संख्या	58	926 (31डिसे.2002)
	7) पोलीस आजूट पॉस्ट	संख्या	141	1769 (31डिसे.2001)
(तीन)	लोकसंख्या 2001 प्रमाणे			
	1) ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	1444	55778
	2) नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	2607	41101
	3) एकूण लोकसंख्या	आकडे हजारात	4051	96879
	4) अनुसुचित जातीची लोकसंख्या(2001)	आकडे हजारात	619	9882
	5) अनुसुचित जातीच्या लोकसंख्या 2001 ची एकूण लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	18.84	10.2
	6) अनुसुचित जमातीची लोकसंख्या(2001)	आकडे हजारात	458	8577
	7) अनुसुचित जमातीच्या लोक संख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी(2001)	टक्केवारी	13.92	8.85
	8) पुरुष (2001)	आकडे हजारात	2095	50401
	9) स्त्रिया	आकडे हजारात	1956	46478
	10) स्त्रि - पुरुष प्रमाण	1000 पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण	934	922
	11) घनता (2001)	दर चौरस कि.मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	331	315
	12) साक्षरतेचे प्रमाण (2001)			
	1) एकूण	टक्केवारी	84.18	76.9
	2) पुरुष	टक्केवारी	90.25	86
	3) स्त्रिया	टक्केवारी	77.65	67
(चार)	4) राज्यामध्ये जिल्हयांचा क्रमांक कृषि (अस्थायी)	संख्या	(2000-2001)	(2002-2003)
	1) भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	986	30758
	2) जंगलव्याप्त क्षेत्र	हजार हेक्टर	135	5214
	त्याची भौगोलिक क्षेत्राची टक्केवारी	टक्केवारी	13.69	16.95
	3) शेतीस उपलब्ध नसलेली जमीन			
	अ) बिगर शेती वापराखालील जमीन	हजार हेक्टर	61	1380
	ब) पडीत आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	45	1720
	क) एकूण (अ ब)	हजार हेक्टर	106	3100

अ.क्र. 1	बाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
	4) प्रदीत जमिनी व्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन			
	1) कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	53	1249
	2) झाडे झुडपाखालील जमीन	हजार हेक्टर	19	247
	3) लागवडीयोग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	51	915
	5) प्रदीत जमीन			
	1) चालु पड	हजार हेक्टर	36	1255
	2) इतर पड	हजार हेक्टर	34	1200
	6) पिकाखालील जमीन			
	1) पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	518	17579
	2) दुस्रीटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	91	4808
	3) एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	609	22387
	7) ओलित क्षेत्र			
	1) निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	93	2971
	2) एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	213	3668
	8) महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र (अन्नधान्य)	हजार हेक्टर	287	12004
	9) वहित धारण जमीन (अंतिम) (1990-91)			
	1) 2 हेक्टरपेक्षा कमी	हजार हेक्टर	114	7442
	2) 2 ते 10 हेक्टर	हजार हेक्टर	97	3095
	3) 10 हेक्टरपेक्षा जास्त	हजार हेक्टर	4	116
	10) जमीन महसूल वसुली (2003-2004) (सुधारित)	लाख रुपये	205	18850
				(एकजित)
	11) जिल्हा परिषदांचा उपकर	हजार रुपये	5763	उ.ना.
	12) पंचायत समित्यांचा उपकर		622	उ.ना.
(पाच)	पशुसंवर्धन (पशुगणना) (1997)			
	1) एकूण पशुधान	संख्या हजारात	1098	39638
	2) गायी व बैल	संख्या हजारात	639	18071
	3) म्हशी व रेडे	संख्या हजारात	98	6073
	4) मॅढया व शेंळया	संख्या हजारात	345	14802
	5) कॉबडया व बदके	संख्या हजारात	691	35392

अ.क्र. 1	बाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
(सहा)	सहकार (2003-2004)			
	1) सहकारी संस्था	संख्या	4309	178854
	2) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	संख्या	580	21000
	3) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थांची सभासद संख्या	संख्या हजारात	210	11692
	4) सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	224	26259
	5) प्राथमिक कृषि पत संस्थांनी दिलेली कर्जे	रुपये कोटीत	55.72	3769
(सात)	जलसिंचन अखेरपर्यंत पुर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र		(6/2003अखेर)	(6/2004अखेर)
	1) मोठे प्रकल्प	संख्या	1	32
	2) मध्यम प्रकल्प	संख्या	15	178
	1 व 2 चे लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	252	उ.ना.
	3) लघु प्रकल्प (राज्यक्षेत्र) लाभक्षेत्र	संख्या हजार हेक्टर	54 18	2239 उ.ना.
	4) सिंचन विहीरीखाली भिजणार क्षेत्र	हजार हेक्टर	45	1931
(आठ)	उद्योग		2002	2003
	1) नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	1788	34272
	2) नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या (उत्पादन चालू कारखाने)	संख्या	1556	28816
	3) सहकारी साखर कारखान्यांची संख्या (2002-2003)	संख्या	2	202 (2003-2004)
	4) सहकारी साखर कारखान्यातील उत्पादन (2002-2003)	हजार मे.टन	2	3200
	5) सर्व स्तुत गिरण्यांची संख्या (2003-2004)	संख्या	7	201
(नऊ)	बीज		(31.3.2003)	(31.3.1998)
	1) बीजपुरवठा केलेली शहरे व खेडी	संख्या	1903	39413
	2) विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	1874	उ.ना.

अ.क्र. 1	बाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
	3) बीज पुरवठा केलेले पंप संच (मार्च, 2004 अखेरपर्यंत)	संख्या '000'	62	2274
(दहा)	4) बसविण्यात आलेले गोबरगॅस संयंत्रे सार्वजनिक आरोग्य (2003-2004)	संख्या	14475	उ.ना.
	1) रुग्णालय	संख्या	24	945
	2) दवाखाने (प्रा.आं.केंद्र म्हणून श्रेणी वाढीमुळे संख्येत घट)	संख्या	124	2019
	3) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	48	1807
(अकरा)	4) प्राथमिक आरोग्य पथके (अस्थायी) शिक्षण	संख्या	-	177
	1) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	2462	67291
	2) प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	471	11689
	3) प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	13	322
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	36	36
(बारा)	माध्यमिक शिक्षण 2002-2003		(2002-2003)	(2003-2004)
	1) दुय्यम शाळा	संख्या	741	17985
	2) शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	439	10122
	3) शाळेतील शिक्षण	संख्या हजारात	13	273
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	34	37
(तेरा)	उच्च शिक्षण			(2003-2004)
	1) संस्था	संख्या	99	1878
	2) एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	82	1111
(चौदा)	अ) प्रौढ शिक्षण (2003-2004)			
	1) प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	2) प्रौढांची उपस्थिती (साक्षर)	संख्या हजारात	उ.ना.	5310

अ.क्र. 1	बाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
	ब) तांत्रिक व व्यावसायिक शिक्षण		(2002-2003)	(2003-2004)
	1) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	40	598
	1) शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	15	347
	2) अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	25	251
	2) शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांचा प्रवेश क्षमता	संख्या	5672	92580
	3) पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्याची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	13 4230	151 46869
	4) पदवीका व अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्याची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	9 3000	165 40775
	5) व्यवसाय शिक्षण संस्था (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक गट) व त्याची प्रवेश क्षमता	संख्या संख्या हजारात	94 10	उ.ना. उ.ना.
(वंधरा)	परिवहन आणि दळणवळण (मार्च, 2004 अखेर)			
	1) एकूण रेल्वे मार्ग लांबी	कि.मी.	381	5497
	2) रस्त्यांनी जोडलेली गांवे			
	अ) बारमाही	संख्या	739	37932
	ब) हंगामी	संख्या	493	1715
	3) एकूण रस्त्यांची लांबी (गृष्टांकित) 31 मार्च 2001	कि.मी.	9468	226992
	4) राष्ट्रीय महामार्गांची लांबी	कि.मी.	346	4225
	5) राज्य महामार्गांची लांबी	कि.मी.	920	33633
	6) महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	1011	48220
	7) इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	1446	44321
	8) ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	3484	96593

अ.क्र. 1	बाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
(सोळा)	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम 1) दारिद्र रेषेखालील कुटुंबे 1997-98 च्या सर्वेक्षणानुसार स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना	संख्या लाखात	1.09	38.19
(सतरा)	1) स्वरोजगारांची संख्या (2003-2004) रोजगार निर्मिती (2002-2003) अ) रोजगार हमी योजना	संख्या मनुष्य दिवस लाखात	327 1.93	60659 1853.21
(अठरा)	ब) संपूर्ण ग्रामीण रोजगार योजना (2003-2004 अखेर) आदिवासी कल्याणकारी योजना आदिवासीकरिता आश्रमशाळा विद्यार्थी	मनुष्य दिवस लाखात संख्या संख्या	11.33 (2002-2003) 8 2520	630.96 मार्च-2004 1086 364136
(एकोणव)	मागासवर्गीयासाठी कल्याणकारी योजना अ) मागासवर्गीयासाठी वसतीगृहे ब) वसतीगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या संख्या	(2002-2003) 9 825	(2003-2004) 271 22828
(वीस)	जिल्हा नियोजन (2003-2004) 1) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद 2) अनुशेष भरून काढण्यासाठी तरतूद	रुपये कोटीत रुपये कोटीत	27 0.56	318796 427.14
(एकेवीस)	नागरी पुरवठा (2003-2004) 1) रास्त भावाची दुकाने 2) पुरविलेला एकूण साठा (डिसे.2003अखेर) अ) गहू ब) तांदुळ 3) शासकिय गोदामे (30.6.2003) 4) साठविण्याची क्षमता (30.6.2003)	संख्या हजार टन हजार टन संख्या मे.टन लाख टनात	1882 61 36 13 1.54	49921 4834 2611 1008 5.83

टिप - 1) उ.ना. उपलब्ध नाही.

आधार 1) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

2) जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.

भाग - 1

समालोचन

2003-2004

सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2003-2004

जिल्हा - नागपूर

1. स्थान व भौगोलिक

1.1 भौगोलिक स्थान :-

गोंड राजा बख्त बुलंद यांनी अठराव्या शतकात नागपूर बसविले. व शहराच्या नावावरूनच नागपूर जिल्हा हे नांव या जिल्ह्यास देण्यांत आले. पुढे भोसले घराण्याने नागपूरला आपली राजधानी केली व या शहराचा आणि जिल्ह्याचा विकास केला. सन 1817 मध्ये सिताबडीच्या युद्धात ब्रिटीशांनी भोसले घराण्यावर विजय मिळविला. सन 1853 मध्ये भोसले घराण्याचा -हास होऊन ब्रिटीश राजवटीस सुरुवात झाली. मध्य प्रांत व व-हाड याची राजधानी ब्रिटीशांनी नागपूर येथेच ठेवली. सन 1867 मध्ये ग्रेट इंडियन येनीनसुला रेल्वे (मध्याची मध्य रेल्वे) मुळे या शहराचा इतर प्रमुख शहरांशी संबंध जोडण्यांत आला. त्यामुळे नागपूर शहराच्या आणि जिल्ह्याच्या विकासास गती मिळाली. सन 1947 ला स्वातंत्र्य प्राप्ती नंतर मध्य प्रदेशाची निर्मिती झाली तेव्हा पासून 1956 पर्यंत नागपूर हे राजधानीचे ठिकाण होते. भाषावर प्रांत रचनेनंतर नागपूर जिल्हा द्विभाषिक मुंबई राज्यात समाविष्ट करण्यात आला. त्यामुळे नागपूरच्या राजधानीचे स्वरूप संपुष्टात आले. दिनांक 1 मे, 1960 रोजी महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मिती नंतर नागपूर करारानुसार नागपूरला उपराजधानीचे स्थान देण्यात आले. नागपूर हा जिल्हा उत्तर अक्षांश 20. 35 ते 21. 44 व पूर्व रेखांश 78. 15 ते 79. 40 चे दरम्यान पसरलेला आहे. जिल्ह्याचे मुख्यालय नागपूर येथे असून ते भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण आहे. जिल्ह्याच्या उत्तरेस मध्यप्रदेशातील छिंदवाडा व शिवनी जिल्हा व पूर्वेस भंडारा, दक्षिणेस चंद्रपूर आणि पश्चिमेस वर्धा जिल्हा आहे.

1.2 क्षेत्रफळ व प्रशासकीय विभाग :-

नागपूर जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ 9892 चौ.कि.मी.असून महाराष्ट्राच्या 3.23 टक्के आहे. तालुक्याच्या पुनर्रचनेपूर्वी पूर्ण जिल्हा पांच विभागात विभागलेला होता. त्या पांच विभागांचे मुख्यालय अनुक्रमे नागपूर, नांदेड, सायनेर, रामटेक व उमरेड येथे होते. उपविभागीय अधिका-यांकडे त्या त्या उपविभागाची प्रशासकीय जबाबदारी होती. 1 मे, 1981 नंतर तालुक्यांची पुनर्रचना करण्यात येऊन एकूण 14 तालुके निर्माण करण्यांत आले. नागपूर - शहर हा तालुका सोडल्यास सर्व तालुक्याचे मुख्यालय पंचायत समितीचे जे मुख्यालय होते तेच ठेवण्यांत आले.

2001 चे जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्यात 17 गणना शहरे आहेत. 2001 च्या जनगणनेनुसार एकूण 1874 खेडी असून त्यापैकी 1562 लोकवस्ती असलेली व 312 ओसाड खेडी आहेत. जिल्ह्यामध्ये 778 ग्रामपंचायती असून 10 कृषी उत्पन्न बाजार समित्या आहेत. जिल्ह्यामध्ये 10 नगरपालिका 1 कटकमंडळ व 1 महानगरपालिका कार्यरत आहे.

1.3 भौगोलिक वैशिष्ट्य :-

भौगोलिक दृष्ट्या नागपूर जिल्हा साधारणतः तीन विभागांमध्ये विभागल्या जातो. उत्तरेकडील टेकड्यांचा प्रदेश, पश्चिमेकडील डोंगराळ भाग व कन्हान, वेणा नदीच्या खो-यातील सखल भाग, उत्तरेकडील टेकड्यांच्या प्रदेशात पिल्कापार, महादगड, गरमसूर, पिं. रडोह, जामगड, चापेगडी ह्या प्रमुख टेकड्या असून ईशान्येस अंबागड आहे. रामटेकच्या टेकडीवर प्रसिध्द कालीदास स्मारक उभारण्यात आले आहे. जिल्हयाची समुद्रसपाटीपासून कमाल कमी उंची 274 मी. व जास्तीत जास्त उंची 652 मी. आहे.

1.4 भूगर्भ रचना :-

नागपूर जिल्हयाच्या भूगर्भाची रचना विविध प्रकारच्या खनिजयुक्त खडकापासून तयार झाली आहे. जिल्हयातील काही खो-यात कोळसा, खापा व सावनेर व रामटेक विभागात मँगनीज, भिवापूर व उमरेड तालुक्यांमध्ये कच्चे लोखंड, चुनखडी दगड, रामटेक व सावनेर तालुक्यातील कांद्री, पटगोवारी व देवलापार विभागात डोलोमाईट दगड फार मोठ्या प्रमाणात आढळून येतो. याशिवाय फेल्सपार, क्वॉर्ट्स व टंगस्टन ही खनिजे आणि इमारती करिता उपयुक्त असणारे दगड या जिल्हयात सर्वत्र आढळून येतात. एकंदरीत या जिल्हयाची भूगर्भ रचना उपयुक्त खनिजांमुळे अतिशय समृद्ध झालेली आहे.

1.5 नद्या :-

जिल्हयाच्या पश्चिम सीमेवरून वर्धा व पूर्व सीमेकडून वैनगंगा नदी वाहते वैनगंगा नदीमुळे भंडारा जिल्हयाची आणि वर्धा नदीमुळे अमरावती जिल्हयाची सीमा निश्चित झालेली आहे. जाम व वेणा ह्या नद्या वर्धा नदीच्या उपनद्या असून जाम नदी काटोल तालुक्यातून वाहत जाऊन वर्धा नदीस मिळते. वेणा नदी कवडस पठारातून उगम पावून नागपूर तालुक्यातून वाहते. कन्हान नदी सातपुडा पर्वतातून उगमपावून वैनगंगेस मिळते. पेंच कोल्हार आणि नाग नदी ह्या कन्हान नदीच्या उपनद्या आहेत. कन्हान व पेंच नदीपासून नागपूर शहरास पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा होतो. कन्हानच्या खो-यातील जमीन अतिशय सुपीक समजली जाते.

1.6 हवामान व पर्जन्य :-

जिल्हयातील हवामान विषम स्वरूपाचे असून उन्हाळ्यात उष्ण तर हिवाळ्यात थंड असते. 1997 वर्षातील जून महिन्यात नागपूर विमानतळ येथील उष्णतेचे जास्तीत जास्त प्रमाण 45.2 डिग्री सेल्सीअस तर 1998 मध्ये हे प्रमाण 46.8 डिग्री सेल्सीअस पर्यंत नोंदल्या गेले. डिसेंबर 98 महिन्यात याच केंद्राचे उष्णतामान कमीत कमी 6.6 डिग्री सेल्सीअस असल्याचे आढळून येते.

2003 मध्ये जिल्हयाचे वार्षिक सरासरी पर्जन्यमान 1106 मि.मी. असून सर्वात जास्त नागपूर(श), नागपूर (ग्रा), तालुक्यात पडला. याच वर्षात हिंणगा, नरखेड, रामटेक, व सावनेर तालुक्यात पावसाचे प्रमाण इतर तालुक्यापेक्षा सर्वात कमी होते. साधारणतः जून ते ऑक्टोबर या महिन्यात 59 ते 82 दिवस पाऊस पडतो. त्यातही पावसाचे प्रमाण जून, जूले व ऑगस्ट या महिन्यातच अधिक असते.

1.7 जमीन व तिचे प्रकार :-

नागपूर जिल्हयात प्रामुख्याने काळी, मोराड, खरडी व बरडी प्रकारची जमीन आढळून येते मध्यम-काळी जमीन प्रामुख्याने सावनेर व कळमेश्वर तालुक्यातील वर्धा नदीच्या खो-यात आणि नागपूर व कामठीचे जवळपास आढळून येते असून कापसाचे उत्पादनाकरिता उपयुक्त समजली जाते. या जिल्हयात

भोरांड प्रकारची जमीन सर्वत्र तालुक्यामध्ये आढळून येत असून ज्वारीच्या पिकाकरिता उपयुक्त समजली जाते. खरडी, बरडी जमीन रामटेक तालुक्याचे उत्तरेस व काटोल तालुक्याचे डोंगराळ प्रदेशात आढळून येते.

2. लोकसंख्या

2.1 जनगणना :-

2001 चे जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्हयांची लोकसंख्या 4051444 असून त्यापैकी 2095489 पुरुष व 1955955 स्त्रिया आहेत. सन 1991 ते 2001 या दशवर्षामध्ये नागपूर जिल्हयाची लोकसंख्या 23.24 टक्के ने वाढल्याचे आढळते. जिल्हयाच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागपूर शहर तालुक्याची लोकसंख्या 50.53 टक्के, सावनेर तालुका 5.49 टक्के, पारशिवनी तालुका 3.50 टक्के, रामटेक तालुका 3.74 टक्के, नौदा तालुका 3.3 टक्के, कामठी तालुका 5.18 टक्के, कुही तालुका 3.12 टक्के, भिवापूर तालुका 2.05 टक्के, उमरेड तालुका 3.62 टक्के, नागपूर (ग्रामीण) तालुका 4.74 टक्के, हिंगणा तालुका 4.72 टक्के, काटोल तालुका 3.84 टक्के, नरखेड तालुका 3.18 टक्के, कळमेश्वर तालुका 2.82 टक्के एवढी आहे.

2.2 लोकसंख्येची घनता (1991) :-

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे क्षेत्रफळ व लोकसंख्येच्या दृष्टीने विचार केल्यास नागपूर जिल्हयाचे क्षेत्रफळ महाराष्ट्र राज्याच्या क्षेत्रफळाच्या 3.23 टक्के आहे. व लोकसंख्या 4.19 टक्के आहे. नागपूर जिल्हयाकरिता लोकसंख्येची घनता दर चौ.कि.मी. मागे 331 असून हे महाराष्ट्र राज्याकरिता दर चौ.कि.मी. मागे 257 आहे तर भारताचे दर चौ.कि.मी. मागे 267 आहे.

2.3 नागरी व ग्रामीण लोकसंख्येचे प्रमाण :-

2001 च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्हयाच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागरी भागामध्ये 64.36 टक्के व ग्रामीण भागामध्ये 35.64 टक्के लोक वास्तव्य करीत आहेत. जिल्हयाची नागरी लोकसंख्या 2607362 असून त्यापैकी एक ट्या नागपूर शहरात 2051320 एवढे लोक वास्तव्य करीत आहेत. म्हणजेच जिल्हयातील एकूण नागरी लोकसंख्येपैकी 79 टक्के लोकसंख्या नागपूर शहरामध्ये व उर्वरित 21 टक्के लोकसंख्या कामठी, कामठी जंक्शन, काटोल, नरखेड, सोवड, सावनेर, खापा, कळमेश्वर, मोहपा, रामटेक, उमरेड, डिगडोह, वाडी, पिचोली, बलणी, मनसर, हिंगणा, सिल्लेवाडा, कन्हान(पिंपरी) टेकांडी, कांद्री, महादुला, कोराडी, तोतलडोह, यानाडोंगरी, निलडोह, येरखेडा अशा सत्तावीस नागरी विभागात विभागल्या गेली आहे.

2.4 लोकसंख्येतील स्त्री - पुरुष प्रमाण :-

जिल्हयात दर हजार पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण 2001 च्या जनगणनेप्रमाणे 934 असून महाराष्ट्राच्या 922 च्या तुलनेत हे प्रमाण जास्त आहे. ग्रामीण भागात हे प्रमाण 936 असून नागरी भागात हे प्रमाण 932 आहे.

2.5 अनुसूचित जाती व जमाती (1991) :-

जिल्हयातील एकूण लोकसंख्येत अनुसूचित जातीचे नवबोधगार प्रमाण 18.53 टक्के असून अनुसूचित जमातीचे प्रमाण 13.00 टक्के आहे. हेच प्रमाण राज्याकरिता अनुक्रमे 11.09 व 9.27 टक्के आहे.

2.6 कामगार :-

1991 च्या जनगणनेनुसार नागपूर जिल्हयामध्ये एकूण मुख्यतः काम करणारे 1167900 असून 64900 सिमांतीक कामगार आहेत. गुरलेले 2054400 हे काम न करणारे आहेत. मुख्य कामगारापैकी 214700 शेतकरी, 280200 शेतमजूर, 25300 वस्तू निर्माण प्रक्रिया सेवा व दुरुस्त्या इ. घंरगुती उद्योगात काम करणारे असून 647700 कामगार इतर व्यवसायात गुंतलेले आहेत.

2.7 लोकसंख्येची वयोगटांनुसार रचना :-

1991 च्या जनगणनेनुसार नागपूर जिल्हयामध्ये 0 ते 14 या वयोगटात 1112837, 15 ते 19 या वयोगटात 336856, 20 ते 24 या वयोगटात 333674, 25 ते 29 या वयोगटात 281218, 30 ते 34 या वयोगटात 236696, 35 ते 39 या वयोगटात 211715, 40 ते 49 या वयोगटात 314992, 50 ते 59 या वयोगटात 214938 व 60 वर्षांपेक्षा अधिक या वयोगटात 234283 लोकसंख्या आहे. वय अनिर्देशित लोकसंख्या 10860 इतकी आहे.

2.8 साक्षरता (ग्रामीण व नागरी) :-

2001 च्या जनगणनेप्रमाणे एकूण लोकसंख्येपैकी 84.18 टक्के लोकसंख्या साक्षर असून ग्रामीण भागात 75.76 टक्के व नागरी भागात 88.75 टक्के आहे. साक्षरतेचे स्त्री व पुरुष यांचेसाठी प्रमाण अनुक्रमे 77.65 व 90.25 टक्के आहे.

2.9 वापरतील निवासी घरांची व कुटुंबांची संख्या :-

1991 च्या जनगणनेनुसार जिल्हयातील एकूण कुटुंबांची संख्या 610795 एवढी असून त्यापैकी 244165 ग्रामीण भागात व 36630 नागरी भागात आहेत. एकूण कुटुंबांच्या संख्येत बेघर कुटुंबाचा समावेश असून त्यात संस्था कुटुंबाचा समावेश नाही. एकूण निवासी घरांची संख्या 773170 एवढी असून ग्रामीण भागात 313700 व नागरी भागात 459470 घरे आहेत.

2.10 जिल्हा उत्पन्न अंदाज व रद्दई उत्पन्न :-

जिल्हास्तरावरिल उत्पन्न अचूक अंदाज करण्यासाठी प्रदेशाला संचयित होणारे उत्पन्न हि संकल्पना वापरणे योग्य असले तरी, जिल्हा स्तरावरिल आर्थिक लक्षाढालीचा परिणाम जिल्हयापुरताच मर्यादित रहात नसल्यामुळे संबंधित जिल्हाला बाहेरून प्राप्त होणारे व संबंधित जिल्हातून बाहेर जाणाऱ्या उत्पन्नाचे मोजमाप करणे शक्य नसल्याने सदर पध्दतीचा वापर करता येत नाही. त्यामुळे उत्पन्न स्त्रोत पध्दती (Income originating approach) या संकल्पनेचा अवलंब करून जिल्हा स्तरावरिल उत्पन्नाचे अंदाज तयार करण्यात आलेले आहेत.

जिल्हा उत्पन्नाचे अंदाज तयार करण्याकरिता लागणारी मुलभूत माहिती अजूनही समाधानकारकरित्या उपलब्ध नाही. प्राथमिक क्षेजाकरिता बहुतांश आकडेवारी उपलब्ध आहे. मात्र इतर.

क्षेत्रांपरिचा आकडेवारी यानिहाय आकडेवारी प्रमाणात उपलब्ध आहे. त्या क्षेत्राकरिता जिल्हास्तरावरिल आकडेवारी उपलब्ध नाही त्या क्षेत्राकरिता जिल्हावार अनुरूप असे निर्देशांक वापरून त्या आधारे राज्यस्तरावरिल उत्पन्नाची जिल्हामध्ये विभागणी करण्यात आलेली आहे.

आकडेवारीचा उपलब्धता अभाव अनुरूप निर्देशांकांचा वापर तसेच पध्दती मधील अंतर्भूत उणिवा या सर्वानुळे जिल्हा उत्पन्नाचे अचूक अंदाज बांधण्यामध्ये मर्यादा येत असल्याने हे अंदाज ढोबळ मानाणे जिल्ह्यातील उत्पन्नाची पातळी उत्तम विण्याकरिता वापरावेत.

जिल्ह्याचे नियोजनाकरिता जिल्हा उत्पन्नाची अत्यंत आवश्यकता असल्याने जिल्हा सामाजिक व आर्थिक सल्लोचन या वार्षिक अहवालात नागपूर जिल्ह्याचे जिल्हा उत्पन्न अंदाज सन 2002-2003 व 2002-2003 प्रकाशित करण्यात येत आहे. सर्वसाधारणपणे अर्थव्यवस्थेच्या 15 क्षेत्राचे चालू व स्थिर किंमतीनुसार जिल्हा उत्पन्नाचे अंदाज तयार करण्यात आले आहेत. त्या करिता आवश्यक ती माहिती जिल्हा व राज्य पातळीवरून उपलब्ध करवून घ्यायची असून अर्थव्यवस्थेतील ज्या क्षेत्रातील माहिती जिल्हा पातळीवर स्वतंत्रपणे उपलब्ध होवू शकत नाही अशा प्रकारची माहिती राज्य पातळीवर एकत्रितपणे उपलब्ध करून घेण्यात आली आणि संबंधित जिल्ह्यांचा वाटा अंदाजित करण्यात आलेला आहे.

जिल्हा उत्पन्न अंदाज तयार करतांना आर्थिक उत्पादन क्षेत्राचे 1) प्राथमिक 2) दुय्यम व 3) तृतीय क्षेत्र यानुसार तीन क्षेत्रात विभागून करून त्यानुसार उत्पन्न विचारात घेण्यात आले.

2.10.1 चालू किंमतीनुसार जिल्हा उत्पन्न :-

नागपूर जिल्ह्याचे सर्व क्षेत्रातील चालू किंमतीनुसार सन 2002-2003 चे स्थूल जिल्हा उत्पन्न रु. 19168282 असून स्थूल दरडोई जिल्हा उत्पन्न रु. 33404 आहे. त्याच प्रमाणे निव्वळ जिल्हा उत्पन्न रु. 1237786281 असून निव्वळ दरडोई जिल्हा उत्पन्न रु. 29712 आहे. चालू किंमतीनुसार जिल्ह्याचे स्थूल उत्पन्न राज्य उत्पन्नाचा 4.71 टक्के व निव्वळ राज्य उत्पन्न राज्य उत्पन्नाचा 4.74 टक्के आहे.

चालू किंमतीनुसार जिल्ह्याचा स्थूल उत्पन्नाचा 14.57 टक्के प्राथमिक क्षेत्रातून 26.56 टक्के द्वितीय क्षेत्रातून व उर्वरित 58.88 टक्के तृतीय क्षेत्रातून प्राप्त झाले आहे.

2.10.2 स्थिर किंमतीनुसार जिल्हा उत्पन्न :-

नागपूर जिल्ह्याचे सर्व क्षेत्रातील स्थिर किंमतीनुसार सन 2002-2003 स्थूल जिल्हा उत्पन्न रु. 82586190 असून स्थूल दरडोई जिल्हा उत्पन्न रु. 19823 आहे. त्याच प्रमाणे निव्वळ जिल्हा उत्पन्न रु. 72737065 असून निव्वळ दरडोई जिल्हा उत्पन्न रु. 17459 आहे. स्थिर किंमतीनुसार जिल्ह्याचे स्थूल उत्पन्न राज्य उत्पन्नाच्या 4.66 टक्के व निव्वळ राज्य उत्पन्न राज्य उत्पन्नाच्या 4.71 टक्के आहे.

स्थिर किंमतीनुसार जिल्ह्याचा स्थूल उत्पन्नाचा 15.96 टक्के प्राथमिक क्षेत्रातून 25.58 टक्के द्वितीय क्षेत्रातून व उर्वरित 54.4 टक्के तृतीय क्षेत्रातून प्राप्त झाले आहे.

3.1. जिल्हयातील एकूण वनक्षेत्र :-

2003-2004 वर्षात जी जिल्हयातील एकूण अस्थायी व क्षेत्र 371 चौ.कि.मी. असून ते जिल्हयाच्या एकूण क्षेत्राच्या 27.25 टक्के आहे. या जिल्हयातील बहुतांश वनभाग रामटेक तालुक्यातील पेंच नदीच्या पोन्ही किं ना-यावर सातपुडा टेकड्याच्या पायथ्याशी आहे. तसेच कागनेर तालुक्याचा पश्चिम भाग, नरखेड, उमरेड, कुही, हिंणण, आणि भिवापूर या तहसिलीमध्ये कमी अधिक प्रमाणात वनक्षेत्र आहे. एकूण वनक्षेत्राची राखीव सुरक्षित व अवर्गीकृत अशा तीन भागांमध्ये विभागणी करण्यात येते. त्यापैकी 191 चौ.कि.मी. (8.06 टक्के) अवर्गीकृत क्षेत्र हे महसूल विभागाच्या देखरेखीखाली येते. आणि 2180 चौ.कि.मी. (91.94 टक्के) राखीव वनक्षेत्र वनविभागाच्या देखरेखीखाली येते. एकूण वनव्याप्त क्षेत्राच्या मानाने राखीव वनक्षेत्र 48 टक्के, संरक्षित वनक्षेत्र 28 टक्के व अवर्गीकृत वनक्षेत्र 14 टक्के एवढे आहे. वनविभागाचे राखीव वनक्षेत्रात महाराष्ट्र वनविकास महामंडळाकडे हस्तांतरित करण्यास आलेल्या वनक्षेत्राचा अंतर्भाव करण्यात आलेला आहे.

3.2 वनोत्पादन :-

रामटेक, सावनेर, हिंणण, नरखेड, भिवापूर व कुही या परिक्षेत्रामध्ये उत्तम दर्जाची सागवानी झाडांची वने आढळून येतात. सागवानी झाडासोबतच या जिल्हयामध्ये सालई, धावडां, खैर, बांबू, पळस व तेंदू या जातीची झाडे आढळून येतात. मुख्य व गौण वनोत्पादानापासून 2003-2004 या वर्षामध्ये 201317ह. रुपये एवढे उत्पन्न झाले, ते गेल्या वर्षाच्या तुलनेत अंदाजे 115.01 टक्क्यांनी वाढ झाल्याचे दिसून येते.

3.3 वनविकास कार्यक्रम :-

धूप जोराच्या पाण्याचा निचरा व पूर यापासून जमिनीचे संरक्षण आणि जमिनीचा कस टिकवून शेतीस सहाय्य करण्याच्या दृष्टीने वने महत्वाची कामगिरी बजावतात त्यादृष्टीने वनविकासाकरिता जिल्हास्तरावर (अ) मध्यवर्ती रोपवाटिकांची स्थापना (ब) निकृष्ट वनांचे पुर्नवनीकरण (क) औद्योगिक व व्यापारी उपयोगासाठी लामाणा-या वन झाडांच्या जातीच्या लागवडीची योजना (ड) वैरण साधन संपत्तीचा विकास (इ) किरकोळ जंगल उत्पन्नाचा विकास वनसंयुग योजना व कंत्राटदारांचे उच्चाटन इत्यादी महत्वाच्या योजना राबविण्यात येतात. नागपूर जिल्हयामध्ये सन 2002-2003 या वर्षात वनविभागातील बिगर आदिवासी व आदिवासी योजनेअंतर्गत एकूण 22.18 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. 2001-2002 वर्षाच्या तुलनेत 2002-2003 वर्षात वन विभागातील योजनेवर 7.6 टक्के नी खर्च करण्यात आल्याचे दिसते.

4. कृषी

4.1 जमिनीचा वापर :-

2002-2003 वर्षात जिल्हयातील एकूण भौगोलिक क्षेत्र 986 हजार हेक्टर होते. त्यापैकी 66.11 टक्के क्षेत्र लागवडीला असून 5.59 टक्के क्षेत्र कायम गुरे चरण व इतर चरायची जमीन याखालील होते. तसेच 12.19 टक्के क्षेत्र शेतीकरिता उपयुक्त नसलेले क्षेत्र होते. 1998-99 वर्षामध्ये 652 हजार हेक्टर लागवडीलायक क्षेत्रापैकी 534 हजार हेक्टर क्षेत्र निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र असून ते एकूण क्षेत्राच्या 81.90 टक्के एवढे होते व दुबार पिकाखालील क्षेत्र निव्वळ पिकाखालील क्षेत्राच्या 27.37 टक्के होते.

4.2 वहित धारण जमीनींची संख्या, त्यांचे क्षेत्रफळ आणि वर्गीकरण :-

वहिताखालील जमिनी धारणाचे गटाप्रमाणे भूधारकांची व क्षेत्रांची टक्केवारी खालील प्रमाणे होती.

अ.क्र.	धारणगट हेक्टर	भूधार (टक्केवारी)		क्षेत्र (टक्केवारी)	
		1985-86	1990-91	1985-86	1990-91
1	2	3	4	5	6
1	2 पर्यंत	46	53	18	23
2	2 ते 5	37	34	36	40
3	5 ते 10	14	11	31	26
4	10 ते 20	3	2	13	9
5	20 व त्यापेक्षा जास्त	-	-	2	2

1990-91 चे कृषी गणनेचे अस्थायी आकडेवारीनुसार एकूण भूधारकांपैकी 96.18 टक्के वैयक्तिक भूधारक, 3.62 टक्के संयुक्त धारक, व 0.20 टक्के संस्थांचे धारक होते. 1985-86 च्या तुलनेत 1990-91 वर्षी 2 हेक्टर पर्यंतच्या भूधारकांच्या संख्येत 15 टक्क्यांनी वाढ झालेली आहे. मात्र इतर गटात घट आढळते. तसेच क्षेत्रफळाचे बाबतीत 2 हेक्टर पर्यंतच्या गटात 28 टक्के आणि 2 ते 5 पर्यंतच्या गटात 11 टक्के वाढ झालेली आहे. परंतु इतर गटात घटचा झालेली आहे.

4.3 पीक पध्दती :-

1998-99 वर्षात जिल्ह्यातील एकूण पिकाखालील 680400 हेक्टर क्षेत्रापैकी अन्नधान्ये पिकाखालील 276600 हेक्टर क्षेत्र म्हणजेच 40.65 टक्के एवढे होते. अन्नधान्ये पिकापैकी सर्वात जास्त क्षेत्र ज्वारी पिकाखाली म्हणजे 27.77 टक्के होते. डाळी वर्गीय पिकाखालील 38.18 गव्हाखालील 22.38 टक्के, धानाखालील 11.50 टक्के इतके होते. तसेच एवण पिकाखालील क्षेत्रापैकी कापूस याखाली 11.11 टक्के, फळे व भाजीपाला या पिकाखाली 6.76 टक्के व गळीताचे पिकाखालील क्षेत्र 39.17 टक्के होते.

4.4 पिकांचे उत्पादन :-

2003-2004 या वर्षात जिल्ह्याच्या उत्पादन 153700 मे.टन झाले असून मागील वर्षाचे तुलनेत 20.68 टक्क्याने वाढ झाल्याचे आढळून येते. कडधान्याचे उत्पादनात मागील वर्षाचे तुलनेत 27.48 टक्के वाढ झाली आहे. तसेच तेलबियाचे उत्पादनात चालू वर्षी 98.10 टक्क्याने वाढ झाल्याचे आढळून येते. तेलबियामध्ये नागपूर जिल्ह्यात सर्वात जास्त उत्पादन सोयाबिन पिकाचे असल्याचे निदर्शनास येते.

4.5 भुखंड पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन :-

जिल्हयामध्ये ज्वारी, गहू, धान, कापूस, हरभरा, तूर, शेंगदाण, जवस, तीळ, मिरची व संत्रा ही महत्त्वाची पिके होत. सन 2003-2004 मध्ये ज्वारीचे दर हेक्टरी उत्पादन 1356 कि.ग्रॅम, गहू, 1233 कि.ग्रॅम, तांदूळ, 1444 कि.ग्रॅम, तूर 632 कि.ग्रॅम, हरभरा 636 कि.ग्रॅम, भूईमूग 905 कि.ग्रॅम, जवस 0 कि.ग्रॅम, मिरची 162 कि.ग्रॅम, व हळद 942 कि.ग्रॅम होते. तसेच कापसाचे दर हेक्टरी उत्पादन 7465 गासडी एवढे होते. 2002-2003 वर्षाचे तुलनेत कापसाचे दर हेक्टरी उत्पादनात 2003-2004 व मध्ये 37.5 टक्क्याने वाढ झालेली आढळते.

4.6 अधिक उत्पन्न देणा-या पिकांचे क्षेत्र :-

तृणधान्याखालील संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या पिकांमध्ये प्रामुख्याने गहू, ज्वारी, भात (धान) या पिकांचा समावेश होतो. ज्वारीच्या एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या ज्वारीचे क्षेत्र 73.28 टक्के, गहूचे एकूण क्षेत्रापैकी व जादा उत्पन्न देणा-या गहूचे क्षेत्र 80.12 व एकूण धान या पिकाखालील क्षेत्रापैकी व जादा उत्पन्न देणा-या धानाचे क्षेत्र 85.38 टक्के एवढे होते. एकंदरीत 2001-2002 च्या तुलनेत अधिक उत्पादन देणा-या तसेच संकरीत पिकांच्या क्षेत्रात ब-याच तालुक्यात वाढ झालेली आढळते.

4.7 रासायनिक खताचे वाटप :-

जिल्हयात सन 2003-2004 मध्ये 153429 मै. टन रासायनिक खताचे वाटप करण्यात आले. 2002-2003 च्या तुलनेत 2003-2004 मध्ये रासायनिक खतांचे वाटपात जवळजवळ 4.43 टक्क्याने वाढ झालेली दिसून येते.

4.8 पीक संवर्धन :-

पीक संवर्धन मोहिमेअंतर्गत जिल्हयातील शेतक-यांना विशेष अन्नधान्य उत्पादन कार्यक्रमांतर्गत भात बियाणाचे वाटप केल्या जाते. या योजनेअंतर्गत बिगर आदिवासी योजनेअंतर्गत 1.30 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. कडधान्य उत्पादन कार्यक्रमांतर्गत केंद्र शासनाद्वारे बिगर आदिवासी योजनेअंतर्गत 1.07 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. फलोत्पादन विकासाकरिता बिगर आदिवासी व आदिवासी योजना तसेच विशेष घटक योजना मिळून एकूण 12.30 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. त्यात गावठी रोपे बोरे, आंबा व काजू झाडांचे वाटप सुधारित जातीत रूपांतर करण्यासाठी कलमा व वाटप करण्यात आली. तसेच अल्प भूधारक सिमांतीक शेतक-यांना फलोत्पादनाच्या विकासासाठी भांडवल अनुदान योजनाही राबविण्यात आली.

4.9 शेतजाल साठवणूकीच्या व नयंत्रित बाजारपेठेच्या सोयी :-

जिल्हयामध्ये एकूण 10 कृषी उत्पन्न बाजार समित्या कार्यरत असून त्या सर्व ठिकाणी शेतकऱ्यांनी आपलेल्या विक्री योग्य उत्पादनांच्या साठवणूकीची सोय आहे. तसेच इतरही सोय उपलब्ध आहे. सन 2003-2004 मध्ये जिल्हयातील कृषी उत्पन्न बाजार समिती मार्फत तांदूळ 14859 मे.टन, गहू 158139 मे.टन, ज्वारी 2748 मे.टन, कापूस 21632 मे.टन, तूर 17651 मे.टन, मूग 172 मे.टन, उडीद 22 मे.टन, हरभरा 12538 मे.टन, भातपूर 1558 मे.टन, ज्वस 377 मे.टन, तीळ 11 मे.टन, सोयाबीन 129424 मे.टन, सुनलेली निर्यात 17094 मे.टन, व संत्री 104524 मे.टन, कृषी उत्पादनाची विक्री करण्यात आली. या सर्वांचे एकूण मूल्य 4362931 हजार रुपये होते.

4.10 जमीन सुधारणा :-

विभागीय मृदसंधारण अधिकारी, नागपूर यांचेमार्फत जमीन विकासाची कामे केल्या जातात. जमिनीला बांध घालणे, व उतारावर सपतल घालणे इत्यादी उपायाद्वारे जमिनीचा विकास करण्यात येतो. कामावरील खर्च हा रोजगार हमी योजनेतून केल्या जातो. सन 2003-2004 मध्ये रोजगार हमी योजनेअंतर्गत 241.38 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. तसेच विशेष घटक योजनेअंतर्गत जिल्हा कृषी अधिका-यांमार्फत निवडक अनुसूचित जातीच्या व नवबौध्द शेतकऱ्यांना जमीन सुधारणेकरिता अर्थसहाय्य देण्यांत येते. अलिताच्या सोयीची उपलब्धता वाढविण्याकरिता शेतकऱ्यांना विहीरी बांधण्यासाठी जिल्हयातील भूविकास अधिकार्यांमार्फत कर्जाचे वाटप करण्यात येते.

4.11 इतर विकास कार्यक्रमाः-

कृषी विकासाच्या दृष्टीने जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत निरनिराळे कार्यक्रम राबविले जातात. उदा (1) तालुका बीजगुणन क्षेत्राचा विकास (2) एकत्मिक भात विकास कार्यक्रम (3) कडधान्य व तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम फलामादन कार्यक्रमांतर्गत खालील विकासाच्या योजना राबविण्यात येतात. (1) बागायती रोपमळांचे बळतीवरण (2) गावठी बोर व आंब्याच्या झाडांचे पुनरुज्जीवन व ग्रानपंचायतींना आंब्याच्या झाडांच्या नुतीकरणासाठी प्रोत्साहन सहाय्य योजना.

पीक संवर्धन व फलोत्पादन या योजनेअंतर्गत बिगर आदिवासी व आदिवासी योजनेअंतर्गत नागपूर जिल्हयात सन 2002-2003 वर्षाकरिता अनुक्रमे 48.72 व 17.25 लाख रुपये खर्च करण्यांत आले. तसेच मृद व जलसंधारण या योजनेअंतर्गत 14.14 लाख रुपये खर्च करण्यांत आला.

5. जलसिंचन

5.1 जलसिंचनाची दाने :-

जिल्हयाचा कृषी विकासाक उत्कर्ष साधण्यासाठी व सर्वसाधारण आर्थिक सुस्थितीसाठी सिंचन कामता वाढविणे ही एक महत्त्वाची बाब होय. जिल्हयामध्ये विहीरी लहान पाटबंधारे, मध्यम प्रकल्प, मोठे प्रकल्प व उभरग सिंचन योजना यद्वारे तसेच नदी नाल्यावर पंप बसवून सिंचन केल्या जाते. जिल्हयामध्ये सन 1998-99 मध्ये एकूण निव्वळ पिकाखालील क्षेत्रापैकी फक्त 23.15 टक्के हेक्टर क्षेत्र निव्वळ अंतिमाखाली होते. सन 1998-99 मध्ये जिल्हयात एकूण सिंचन विहीरींची संख्या 53646 एवढी होती. पैकी 37973 विहीरी फक्त बागायतीसाठी उपयोगात आणल्या गेल्या.

5.2 निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र:-

सन 1998-99 मध्ये एकूण ओलिताचे क्षेत्रापैकी तृण धान्ये 47.36 टक्के, कडधान्ये 7.27 टक्के, उस 0.54 टक्के, मिरची व तासाच्या पदार्थ 9.0 टक्के, फळे व भाजीपाला 30.91 टक्के, कापूस 0.20 टक्के, गळीताची पिके 4.51 टक्के, ओलित करण्यात आले.

5.3 सिंचन क्षेत्र :-

जिल्हयामध्ये सन 1988-99 मध्ये निव्वळ भिजणारे क्षेत्र 123640 हेक्टर एवढे होते. पैकी विहीरीद्वारे 71015 हेक्टर आणि नुळी व कालवे याद्वारे 52625 हेक्टर क्षेत्राचे सिंचन करण्यात आले.

5.4 सिंचन प्रकल्प:-

नागपूर जिल्हयातील पूर्ण झालेल्या सिंचन प्रकल्पाचे एकूण लाभक्षेत्र 256755 हेक्टर असून 2002-2003 या वर्षामध्ये ओलिताखाली असलेले एकूण क्षेत्र 80515 हेक्टर म्हणजेच 31.36 टक्के इतके होते.

6. पशुसंवर्धन व पशुवैद्यकीय सेवा

6.1 पशुधन:-

नागपूर जिल्हयामध्ये 1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनाची संख्या 1098323 एवढी आहे. हीच पशुगणनेची संख्या 1992 मध्ये 1060836 एवढी होती. 1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनापैकी गायी व बैल 52.40 टक्के, म्हशी, रेडे 8.96 टक्के, मेंढया, बकरे 30.06 टक्के, व इतर पशुधन 1.36 टक्के आढळून येते. 1992 ते 1997 वर्षाचे काळात पशुधनांची संख्या 3.53 टक्क्यांनी वाढ झाल्याचे आढळून येते. तर कुक्कुटांची संख्या 0.45 टक्क्यांनी घट झाल्याचे आढळून येते. शेतीला जोडधंदा म्हणून विस्तृत प्रमाणात ग्रामीण भागात कुक्कुट पालनाचा व्यवसाय करण्यात येतो. 1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे दर चौ.कि.मी. मागे पशुधनाची घनता 111 आढळून येते.

6.2 पशु उत्पादन व दुग्ध उत्पादन :-

नागपूर जिल्हयामध्ये शेतीला जोडधंदा म्हणून दुग्ध व्यवसाय केला जातो. 2003-2004 या वर्षात नागपूर जिल्हयात 6474000 लिटर दुधाचे उत्पादन झाले असल्याचे आढळून येते. म्हणजेच प्रति दिन सरासरी 18000 लिटर दुग्ध गोळा करण्यात येते.

6.3 पशुवैद्यकीय सेवा :-

नागपूर जिल्हयामध्ये 1 पशुवैद्यकीय सर्वचिकित्सालय, 45 दवाखाने व 46 पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्रे आहेत. हयाशिवाय 1 फिरते पशुरोग नियंत्रण पथक 1 दक्षता पथक, व 2 फिरते पशुवैद्यकीय दवाखाने आहेत. कृत्रिम गर्भधारणेकरीता जिल्हयामध्ये 176 कृत्रिम रेतन केंद्रे आहेत. चिकित्सालय दवाखाने व मदत केंद्रामध्ये उपचार केलेल्या पशुंची संख्या सन 2003-2004 मध्ये 303150 एवढी आहे. तसेच 176 कृत्रिम गर्भधारणे केंद्रामध्ये 41790 पशुवर कृत्रिम गर्भधारणा करण्यात आली. आणि 904145 जनावरांना विविध पशुवैद्यकीय संस्थाद्वारे लसी टोचण्यात आल्या.

6.4 पशुधन विकासाचे कार्यक्रम :-

पशुधन विकासासाठी जिल्हा योजनेअंतर्गत खालील महत्वाचे कार्यक्रम राबविले जातात.

- 1) पशुवैद्यकीय दवाखाना व पशु प्रथमापचार केंद्र बांधणे
- 2) तोंडाचे व पायाचे रोगावर नियंत्रण देण्यासाठी अर्धसंरक्ष्य
- 3) पशुवैद्यकीय अंडी उबविण्याकरिता यंत्रे खरेदी व निवासी व बिगर निवासी इमारतीचे बांधकाम
- 4) आसारवाडी प्रमक्केवाडी / विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्राची स्थापना
- 5) संकरीतां कालवडी पोटोसप्लफररता राहणे
- 6) अनुसूचित जाती व दुर्बल घटकासाठी बंदकांच्या पिलांचे गट वाटप

इ. तसेच दुग्ध व्यवस्थापन विकास कार्यक्रम अ) दुग्ध उत्पादक / दुग्ध व्यवस्थापन विकास संस्था / संघ महासंघ वाना व्यवस्थापन स्थापण्यासाठी उ) केंद्र सहाय्य ब) पशुवैद्यकीय महशाची पुरवठा (वाहतूक व खाद्य अनुसंधान संस्था) व) दवाखान्यांचे वाटप ड) मुंढ्या तबेल्यातील 1 वर्ष वयाच्या उच्च पैदास क्षमतेच्या पशुधन पुरवठा योजनांचे अंमलबजावणी घेतात.

2003-2004 मध्ये जिल्हा पशुधन व दुग्ध विकास विभागाद्वारे जिल्हा योजनेअंतर्गत (आदिवासी व बिगर आदिवासी जाती) अनुक्रमे 2.78 व 4.40 लाख रुपये खर्च करण्यांत आले.

7 मत्स्यव्यवसाय

7.1 मत्स्य उत्पादन :-

जिल्हा पशुधन व दुग्ध विकास विभागाच्या एकूण 15037 हेक्टर क्षेत्र मत्स्योत्पादनासाठी अनुकूल आहे. याशिवाय 650 हेक्टर क्षेत्र मत्स्योत्पादनासाठी अनुकूल आहे. जिल्ह्यामध्ये साधारणतः फेब्रुवारी, मार्च, एप्रिल, मे, जून, जुलै, ऑगस्ट, सप्टेंबर, ऑक्टोबर, नोव्हेंबर, डिसेंबर इत्यादी प्रकारचे मासे आढळून येतात. सन 2003-2004 मध्ये मत्स्यव्यवसायासाठी उपयोगात आणलेल्या 15037 हेक्टर क्षेत्रापासून 8025 मे.टन भूजल मत्स्योत्पादन करण्यात आले. याचे एकूण मूल्य 3005.75 लाख रुपये एवढे आहे. तसेच मत्स्यबीज उत्पादन केंद्रांना मत्स्यबीज पुरवठ्यासाठी 220 लाख मत्स्यबीजे पुरविल्यात आली. 1997 च्या पशुगणनेनुसार मासेमारी व्यवसायात तत्कालीन प्राचीन लोकसंख्या 4591 इतकी असल्याचे दिसून येते.

7.2 मत्स्य विकास उपाययोजनांचे कार्यक्रम :-

जिल्हा पशुधन व दुग्ध विकास विभागाच्या मत्स्य व्यवसायाचा विकास करण्याकरिता जिल्हा योजनेअंतर्गत खालील प्रमुख कार्यक्रमांचे अंमलबजावणी घेतली जाते.

- 1) मत्स्यबीज उत्पादन केंद्राची स्थापना
- 2) अन्नसुद्धा पाण्यातील मत्स्य रोगांचे नियंत्रण
- 3) मत्स्यवैद्यकीय प्रकल्पांना प्रोत्साहन
- 4) मत्स्यव्यवसाय विकास संस्था स्थापना करणे

तसेच इतरही महत्त्वपूर्ण कार्यक्रमांतर्गत बिगर आदिवासी व निवासी उपयोगेअंतर्गत एकूण 10.65 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

8 विद्युत

8.1 विद्युतीकरण :-

2001 चे जनगणनेनुसार नागपूर जिल्ह्यामध्ये 1562 वस्ती असलेली व 312 ओसाड अशी एकूण 1874 गावे आणि 23 ग्रहणे आहेत. सार्च, 1987 पर्यंत सर्व गावांचे व शहरांचे महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाद्वारे विद्युतीकरण पूर्ण करण्यात आले आहे. म्हणजेच तेव्हा पासून नागपूर जिल्ह्यामध्ये 100 टक्के विद्युतीकरण झाले आहे.

8.2 विद्युतीकरण केलेले शेतीचे पंप:-

जिल्ह्यामध्ये 31 मार्च, 2002 पर्यंत महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळामार्फत एकूण 62333 शेतीचे पंपाना वीज पुरवठा करण्यात आला.

8.3 वीजेचा वापर:-

2002-2003 मध्ये 2136055 हजार कि.वॅट तास वीजेचा वापर करण्यात आला. त्यापैकी घरगुती वापरासाठी 24.32 टक्के, व्यापारी कामासाठी व लघुशेतीसाठी 5.74 टक्के, औद्योगिक वापरासाठी 47.81 टक्के, सार्वजनिक दिवाबतीसाठी 2.12 टक्के, कृषीकामाकरिता 6.21 टक्के व इतर कामाकरिता 13.81 टक्के विद्युत वापर करण्यात आला. तसेच जिल्ह्यामध्ये 649018 विद्युत संवर्धने (कनेक्शंस) दिल्या गेलेले आहेत. यावरून असे आढळून येते की, मागील वर्षाच्या तुलनेत 2002-2003 या वर्षात वीजेच्या वापरात 6.64 टक्के वाढ व संबंधनात 1.03 टक्के नी वाढ झालेली आहे.

8.4 विद्युत उत्पादन केंद्रे :-

नागपूर जिल्ह्यात खापरखेडा व कोराडी याठिकाणी कोळशाच्या सहाय्याने विद्युत निर्मिती केली जाते. तसेच पंच प्रकल्पांमधून गलविद्युत निर्माण केली जाते.

9. खाणकाम व उद्योग

9.1 खनिज उत्पादन :-

नागपूर जिल्हा खनिज बाबतीत समृद्ध आहे. जिल्ह्यामध्ये आढळणारी महत्वाची खनिजे म्हणजे कोळसा, मॅंगनीज, डोलोमाइट व चुन्याचे दगड, पांढरी माती व लोखंड ही होत. मॅंगनीज या खनिजाचे साठे मुख्यत्वे करून नागपूर जिल्ह्यामध्ये असल्यामुळे मॅंगनीज उत्पादनाचे बाबतीत नागपूर जिल्ह्याला भारतामध्ये महत्वाची स्थान प्राप्त झालेले आहे. कच्चे लोखंड भिन्नापूर तालुक्यामध्ये भिवापूर नजीक 3 कि.मी. परिसरामध्ये आढळून येते. तेथील दगडामध्ये 55 ते 58 टक्के लोखंडाचे प्रमाण असल्याबाबतचे अनुमान काढण्यात आलेले आहे. चुन्याचे दगड सावनेर, पारशिवनी व रामटेक तालुक्यामध्ये आढळून येतात. भ्रमर आणि टंगस्टन हे देखील नागपूर जिल्ह्यामध्ये आढळून येतात. अत्यंत महत्वाचे म्हणजे इमारती बांधकामाच्या उपयोगात वापरल्या जाणारी कन्हान नदीतील रेती उत्कृष्ट दर्जाची समजल्या जाते. या रेतीचा साठो नागपूर जिल्ह्यामध्ये भरपूर प्रमाणात आढळून येतो. इतर

खनिजात पीगमेंट, फेल्सपार, क्वार्ट्ज, टंगस्टन, अँटीमनी व इमारतीस उपयुक्त दगड नागपूर जिल्ह्यामध्ये थोड्याफार प्रमाणात आढळून येते.

9.2 उद्योग व कामगार:-

नागपूर हे शहर महाराष्ट्रातील इतर औद्योगिक शहरांपैकी एक होय. जिल्ह्यामध्ये औद्योगिकरण प्रामुख्याने नागरी भागातच आलेले येते. जिल्ह्यामध्ये प्रामुख्याने आढळणारे उद्योग म्हणजे कापसापासून सरकी काढणे व गासंडया बांधणे, सुतगिरणी, लाकुड कटाई, कापड गिरण्या, पेपर व स्ट्रॉबोर्ड तयार करणे, रसायने व रसायनिक पदार्थ, पेट्रोलिंगनीज, प्रकाशनासंबंधी उद्योग, औषधी कारखाने, यंत्रसामुग्री, तांत्रिक अवजारे व सुट भाग, मुलभूत तालू व मिश्र धातू, रबर, प्लास्टिक वगैरे हे होत. जिल्ह्यात नॅदणीकृत कारखान्यांची संख्या 2003 मध्ये 1738 होती. व 1000 चालू कारखान्यामध्ये 38229 कामगारांना रोजगार उपलब्ध करून देण्यात आला.

9.3 औद्योगिक वसाहत:-

जिल्ह्यामध्ये उद्योगाचे विकासाकरिता. महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक विकास महामंडळामार्फत नागपूर पासून 8 कि.मी. अंतरावर हिंणणा येथे औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आली आहे. त्याचे एकूण क्षेत्र 746.65 हेक्टर क्षेत्रात औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आली आहे.

9.4 बुटीबोरी औद्योगिक वसाहत:-

नागपूर विभागात नागपूर पासून 30 कि.मी. अंतरावर हैद्राबादकडे जाणा-या महामार्गावर बुटीबोरी येथे 2500 हेक्टर जागेवर औद्योगिक वसाहत उभारल्या गेली आहे.

कायमस्वरूपी पाण्याच्या सोयीसाठी वडगांव व नांद धरणातून तसेच कृष्णा नदीतून पाणी देण्यात येत आहे. 11200 चौ.कि.मी. जागा दूरध्वनी केंद्रासाठी मंजूर केली असून या केंद्राची क्षमता 1400 लाईन्स एवढी आहे. ऑप्टिकल फायबर या नव नतम तंत्रज्ञानावर आधारित असल्यामुळे देश-विदेशाच्या संपर्कासाठी त्याचा फायदा होईल. औद्योगिक वसाहतीपासून विमानतळ केवळ 22 कि.मी. अंतरावर आहे. त्याचेही विस्तारीकरण होत आहे. सध्या औद्योगिक वसाहतीत येणा-या उद्योगात निर्यात प्रमुख उद्योगही असल्यामुळे त्यांच्या सोयीसाठी कॅन्टेनर कॉर्पोरेशन, मार्फत डेपो उभारण्यात आला असून निर्यात फोन सुरु करण्यात आले आहेत. उद्योजकांना वित्तीय सहाय्य पुरविण्यासाठी 2 राष्ट्रीयकृत बँकानी येथे शाखा उघडल्या असून त्यात एक औद्योगिक बँकेची शाखा आहे.

वरील विवेचनावरून असे दिसून येते की, बुटीबोरी येथील औद्योगिक वसाहतीमुळे नागपूर विभागातील इतर जिल्ह्यांतील लोकांना रोजगार मिळेल व अनेक पुरक उद्योग येथे सुरु होऊ शकतील.

9.5 सुशिक्षित बेरोजगारांसाठी नवीन बीज भांडवल योजना:-

सुशिक्षित बेरोजगारांना स्वतःचा छोटा उद्योग किंवा व्यवसायामधून स्वयंरोजगारांसाठी प्रवृत्त करण्यासाठी पुर्वीच्या योजनेत काही ठरक फेरबदल करून अधिक व्यापक पध्दतीने नवीन बीज भांडवल योजना 1 ऑक्टोबर, 1993 पासून लागू करण्यात आली आहे. यासाठी 18 ते 50 वयोगटातील किमान 7 वी पास व्यक्ती किंवा समूह यांना प्रकल्प किमतीच्या 15 टक्के पर्यंत, जास्तीत जास्त 1.50 लाख रुपये किंवा आर्थिक दुर्बल किंवा अ.ज. जमातीपैकी 1 लाख रुपयापर्यंत प्रकल्प किंमत असल्यास 20 टक्के व 22.5 टक्के पर्यंत मदत मिळू शकते. सदर रक्कम दरसाल 10 टक्के व्याजदराने असून पुढील 7 वर्षात परतफेड करावयाची आहे. ही योजना पूर्णपणे जिल्हा उद्योग केंद्रामार्फत राबविण्यात येत आहे.

सन 2002-2003 मध्ये बीज भांडवल योजनेअंतर्गत टी.एस.पी. व ओ.टी.एस.पी. योजनेखाली 8.11 लाख रुपयाची तरतूद करण्यात आली असून या योजनेचा 30 लाभाध्यांना लाभ मिळालेला आहे.

10. वाहतूक व दळणवळण

10.1 लोहमार्ग :-

नागपूर जिल्हयामध्ये एकेरी, दुहेरी व नॅरोगेज लोहमार्गाची लांबी अनुक्रमे 68.05, 178.94 व 133.07 कि.मी. आहे. नागपूर शहर हे भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण असून ते दिल्ली, मद्रास, मुंबई व कलकत्ता इ. प्रमुख शहरांना रेल्वेमार्गाने जोडलेले आहे. नागपूर जिल्हयामध्ये महत्वाच्या रेल्वेमार्गाने विद्युतीकरण पूर्ण करण्यात आले असून सर्व प्रवासी गाड्या विद्युत इंजिनाद्वारे धावू लागलेल्या आहेत.

10.2 रस्त्यांची लांबी :-

जिल्हयामध्ये मार्च 2004 पर्यंत 5345 कि.मी. लांबीच्या रस्त्याचे काम ग्रामीण भागात व 2380 कि.मी. लांबीच्या रस्त्याचे काम नगरपरिषदेच्या हद्दीत पूर्ण करण्यात आले.

10.3 नोंदणी करण्यात आलेली वाहने :-

जिल्हयामध्ये निरनिराळ्या प्रकारच्या नोंदणी झालेल्या मोटार वाहनांची संख्या मार्च, 2004 अखेर 715382 एवढी आहे. त्यात 86 टक्के मोटार सायकली व स्कुटर, 8 टक्के मोटारी व जीप, 2 टक्के मालमोटारी व 4 टक्के इतर वाहने आहेत. मागील वर्षाच्या तुलनेत नोंदणी केलेल्या वाहनात चालू वर्षी 8.63 टक्क्यांनी वाढ झालेली आढळते.

10.4 टपाल व तार कार्यालये :-

जिल्हयामध्ये मार्च 2004 अखेर 357 टपाल कार्यालये व 95 तार कार्यालये कार्यरत आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे 9 टपाल कार्यालये व 2 तार कार्यालये उपलब्ध आहेत. जिल्हयामध्ये दूरध्वनीची संख्या 197912 इतकी आहे. 2002-2003 च्या तुलनेत 2003-2004 0.86 टक्क्यांनी दूरध्वनीच्या संख्येत वाढ झालेली आहे. तसेच जिल्हयामध्ये पोस्टांची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या 1177 आहे.

11. कामगार व रोजगार

11.1 जिल्हयात निरनिराळ्या उद्योगामध्ये मार्च, 2004 अखेर 212792 कामगार असून त्यापैकी 90608 शासकीय, 72106 निमशासकीय व 50078 खाजगी क्षेत्रात आहेत. म्हणजेच सार्वजनिक क्षेत्रामध्ये 78 टक्के व खाजगी क्षेत्रामध्ये 22 टक्के आहेत.

11.2 रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारीवरून स्पष्ट होते की, सन 2003 मध्ये 40422 उमेदवारांनी काम मिळविण्याकरिता आपली नावे नोंदविली होती. त्यापैकी फक्त 1769 उमेदवारांना रोजगार मिळाल्याचे आढळते. त्यात 63 टक्के अनुसूचित जाती-जमाती, व 37 टक्के इतर वर्गाचे उमेदवार होते.

11.3 मजूरीचे दर :-

सन. 2002-2003 या वर्षामध्ये कुशल कारागीर उदा. सुतार, लोहार, चांभार यांचे सरासरी मजूरीचे दर अनुक्रमे 70.00 रुपये, 90.00 रुपये व 70.00 रुपये प्रति दिवस याप्रमाणे तर अकुशल कामगार उदा. शेतमजूर व गुराखी यांना अनुक्रमे देण्यात येणारी सरासरी मजूरीचे दर 40.00 रुपये व 35.00 रुपये प्रति दिवस असल्याचे आढळते.

आर्थिक गणना

या संचालनालयापासून वर्ष 1998 मध्ये चौथी आर्थिक गणना घेण्यात आली असून सदर आर्थिक गणनेत बिगर शेती व निव्वडक शेती या उद्योगातील स्वकार्यरत व आस्थापना विषयक माहितीचा यात समावेश करण्यात आला आहे.

11.4 कृषी व बिगर कृषी आस्थापना :-

जिल्ह्यामध्ये कृषी व बिगर कृषी उद्योगांची संख्या 44663 आहे. यापैकी 27.74 टक्के आस्थापना ग्रामीण भागात तर केवळ 72.26 टक्के आस्थापना नागरी भागात कार्यरत आहेत. एकूण आस्थापनापैकी (143394) खाजगी तर (1397) आस्थापना सहकारी क्षेत्रात व (9454) सार्वजनिक क्षेत्रात कार्यरत आहेत. एकूण आस्थापनेच्या 13.28 टक्के आस्थापनाचे मालक अनु.जातीचे तर केवळ 7.32 टक्के आस्थापनाचे मालक अनु.जमातीचे आहेत. एकूण आस्थापनापैकी 16.46 टक्के आस्थापना जागा विरहीत कार्यान्वित होत्या. तर केवळ 18.59 टक्के आस्थापनेमध्ये उपउत्पादनासाठी विजेचा वापर करण्यात येत होता.

11.5 कामगार:-

कृषी व बिगर कृषी आस्थापनामध्ये 435097 कामगार काम करीत होते. यापैकी 27.74 टक्के कामगार ग्रामीण भागात तर 72.26 टक्के कामगार नागरी भागात काम करीत होते. एकूण कामगारापैकी वेतनावर काम करणारे कामगार (339320) होते. जिल्ह्यातील प्रत्येक आस्थापनेत सरासरी 3 कामगार काम करीत होते. तर ग्रामीण व नागरी भागातील आस्थापनेकरीता हेच प्रमाण 3 व 2 असे होते.

11.6 उद्योग गटानुसार वर्गीकरण:-

प्रत्येक उद्योग गटात किती कामगार काम करीत होते. याची गटवार माहिती या प्रकाशनातील तक्ता क्र. 5.12 मध्ये देण्यात आली आहे. एकूण 44663 आस्थापनापैकी सामुहीक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा या उद्योग गटात सर्वाधिक म्हणजे (15300) आस्थापना होत्या व त्यामध्ये एकूण कामगारापैकी (122492) कामगार काम करीत होते. किरकोळ व्यापार या उद्योग गटाचा दुसरा क्रमांक लागतो. त्यामध्ये एकूण (12044) आस्थापना होत्या. कामगार संख्येच्या दृष्टिकोनातून विचार केल्यास या आस्थापनेमध्ये (37699) कामगार काम करीत होते. वस्तुनिर्माण या उद्योग गटात (6470) आस्थापना होत्या. या आस्थापनेमध्ये (89511) कामगार काम करीत होते. उर्वरित उद्योग गटातील (10849) आस्थापनामध्ये (89618) कामगार गुंतलेले होते.

11.7 सहकार क्षेत्रातील आस्थापना:-

बिगर कृषी सहकार क्षेत्रात असणा-या एकूण 45169 आस्थापनापैकी (11723) आस्थापना ग्रामीण भागात तर (32110) आस्थापना नागरी भागात होत्या. एकूण आस्थापनापैकी केवळ (19.43 टक्के) आस्थापना विजेर चालणा-या होत्या. एकूण कामगारापैकी बिगर कृषी सहकारी क्षेत्रातील आस्थापनांमध्ये (467070) कामगार या क्षेत्रात काम करीत होते.

11.8 स्वकार्यरत उद्योग:-

या जिल्हयातील सर्व गट मिळून एकत्र या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या (141854) आहे. यापैकी ग्रामीण भागात (33180) व नागरी भागात (108674) उद्योग अस्तित्वात आहेत. स्वकार्यरत उद्योगातील व्यक्तींची / कामगारांची संख्या (145777) असून त्यापैकी ग्रामीण भागात (46425) तर नागरी भागात (99352) व्यक्ती कार्यरत आहेत.

12. सहकार

12.1 सहकारी संस्था:-

नागपूर जिल्हयामध्ये विविध प्रकारच्या सहकारी संस्थांची संख्या 31 मार्च, 2004 अखेर 4308 असून त्यातील एकूण सभासदांची संख्या 2103 हजार आहे. 2002-2003 वर्षाच्या तुलनेत 2003-2004 वर्षी एकूण सहकारी संस्थांच्या संख्येत 5.57 टक्के वाढ व एकूण सभासदांच्या संख्येत 22.30 टक्के वाढ झाल्याचे आढळून येते.

12.2 सभासदांची संख्या व कर्ज वाटप:-

सर्व संस्थांच्या सभासदांची संख्या 31 मार्च, 2004 अखेर 210338 हजार एवढी आहे. त्यापैकी सर्वात जास्त सभासदांचे संख्या ही प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थांची आहे. प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थांच्या सभासदांची संख्या 2 म्हणजेच 13 टक्के आहे. प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थेमार्फत 31 मार्च, 2004 रोजी संपणा-या वर्षामध्ये 26752 शेतजरी सभासदांना 5572.74 लाख रुपये अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीच्या कर्जाचे वाटप करण्यात आले. तसेच मार्च, 2004 अखेर कर्जाची एकूण थकबाकी 6737.95 लाख रुपये आहे.

नागपूर जिल्हा ग्राम्यवर्ती सहकारी बँक मार्फत 2003-2004 रोजी संपणा-या वर्षामध्ये 3838 लाख रुपये अल्पमुदतीच्या कर्जाचे वाटप करण्यात आले. तसेच 31 मार्च, 2004 अखेर अल्प मुदतीचे, मध्यम मुदतीचे व दीर्घ मुदतीच्या कर्जाची थकबाकी 304357 लाख रुपये असल्याचे निदर्शनास येते.

13. अधिकोष

13.1 नागपूर जिल्हयामध्ये वर्गीकृत अधिकोष शाखा कार्यालयांची एकूण संख्या सन 2003-2004 या वर्षात 269 आहे. त्यापैकी 56 टक्के शाखा ह्या एकट्या नागपूर शहरामध्ये व 44 टक्के ह्या जिल्हयातील इतर भागांमध्ये आहेत. जिल्हयामध्ये सहकारी बँकांच्या शाखांची संख्या 341 आहे. शिवाय 14 भूविकास बँकांच्या शाखा आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे वर्गीकृत बँकांच्या शाखांची संख्या अंदाजे 7 इतकी येते.

14. बाजारभाव

14.1 घाऊक बाजार भाव:-

मार्च, 2004 ला. पंजाब-या वर्षाकरिता तांदुळ, गहू व ज्वारी यांचे सरासरी घाऊक बाजार भाव दर क्विंटल मागे अनु. 1601, 723 व 443 रुपये असल्याचे आढळते. मागील वर्षाच्या तुलनेत सन 2003-2004 मध्ये तांदुळ भावात अनुक्रमे 14.28 टक्के घट झाल्याचे आढळून येते तर ज्वारीचे व गहू भावात अनुक्रमे 12.44 व 4.28 टक्के वाढ आढळते.

2003-2004 वर्षात द्विदल धान्यामध्ये तूर व हरभरा यांचे भाव दर क्विंटलमागे अनुक्रमे 1609 व 1379 रुपये असे होते. तेलबियामध्ये जवस तीळ व सोयाबिन यांचे भाव अनुक्रमे 2042, 2474 व 1345 रुपये होते. रोखीचे कापसाच्या नागपूर जिल्ह्यामध्ये कापूस व संग्री ही महत्वाचे पिके होत. कापसाची खरेदी महाराष्ट्र स्टेट कॉन्सॉर्टिड मार्केटिंग फेडरेशन तर्फे होत असल्यामुळे कापसाचे जातवार भाव शासनाने निर्धारित केलेले आहेत.

14.2 किरकोळ बाजारभाव:-

सन 2003 मध्ये जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या जीवनावश्यक वस्तुच्या सरासरी किरकोळ किंमतीत मागील वर्षाचे तुलनेत वाढ झाल्याचे आढळते. यामध्ये विशेष अशी वाढ गुळ, गोडेतेल, खोबरेलतेल, शुध्द तुप इ. वस्तुच्या किंमतीत 10 टक्क्यांपासून 50 टक्क्यापर्यंत वाढ झाल्याचे आढळून येते. तर उडिदडाळ, मुगा, साखर, मांस इ. वस्तुच्या किंमतीत घट झाल्याचे निदर्शनास येते.

14.3 ग्राहक किंमतीचा निर्देशांक:-

पायाभूत वर्ष 1982 नोव्हेंबर 100 धरून 2003-2004 मध्ये सरासरी सर्वसाधारण निर्देशांक 507 व अन्नगट निर्देशांक 471 आहे. पानसुपारी, तंबाखू इ. 695, इंधन व दिवाबत्ती 542, घरबांधणी निर्देशांक 723, कापड बिछाने व पादत्राणे निर्देशांक 307 तर संकीर्ण निर्देशांक 560 आहे. 2002-2003 च्या तुलनेत 2003-2004 मधील सर्वसाधारण निर्देशांक मध्ये 2.21 टक्के वाढ झालेली आढळते.

15. शैक्षणिक सुविधा

15.1 नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन 2002-2003 या वर्षात प्राथमिक शाळांची एकूण संख्या 2462 आहे. माध्यमिक शाळांची संख्या 549, उच्च माध्यमिक शाळा 192, व सामान्य शिक्षणाचे महाविद्यालये 99 आहेत.

15.2 2001-2002 मध्ये एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या 999339 आहे. त्यापैकी प्राथमिक शाळेमध्ये 44.52 टक्के, माध्यमिक शाळेमध्ये 26.14 टक्के, उच्च माध्यमिक शाळेमध्ये 17.49 टक्के, महाविद्यालयांतून 8.05 टक्के व पूर्व प्राथमिक शाळेमध्ये 3.81 टक्के विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत.

15.3 याशिवाय नागपूर जिल्ह्यामध्ये शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये 21, विधी पदवी महाविद्यालये 2, वैद्यकीय महाविद्यालये 3, आयुर्वेदिक महाविद्यालये 3 व अभियांत्रिकी महाविद्यालये 8 आहेत. याशिवाय औषध निर्माण पदवी व औषध निर्माण पदविका महाविद्यालये अनुक्रमे 2 व 3 आहेत. नागपूर जिल्ह्याकरिता दरलाख लोकसंख्येमागे शैक्षणिक संस्थांची संख्या 126 येते

16. सार्वजनिक आरोग्य सेवा

16.1 वैद्यकीय सेवा :-

सार्वजनिक आरोग्याचे दृष्टीने जिल्ह्यामध्ये वैद्यकीय सेवा ही शासनातर्फे जिल्हा परिषदातर्फे, नगरपालिकातर्फे, तसेच धर्मादाय संस्थातर्फे उपलब्ध करून दिल्या जाते. नागपूर जिल्ह्यात सन 2003-2004 मध्ये 33 रुग्णालय 120 दवाखाने, 49 प्राथमिक आरोग्य केंद्रे, 300 आरोग्य उपकेंद्रे व 16 प्रसूतिगृहे कार्यरत आहेत. दरलाखा लोकसंख्येमागे रुग्णालयांची संख्या 0.59 येते. हे प्रमाण महाराष्ट्राच्या तुलनेत फारच कमी आहे. महाराष्ट्रात दरलाख लोकसंख्येमागे रुग्णालयांची संख्या 3 आहे. नागपूर जिल्ह्यात दरलाख लोकसंख्येमागे सार्वजनिक, वैद्यकीय संस्थातील खाटांची संख्या 125 येते. हेच प्रमाण महाराष्ट्र राज्याकरिता 152 आहे. तसेच उपचार केलेल्या ओताररुग्णाची संख्या 867700 व बाह्यरुग्णांची संख्या 2786100 इतकी आहे.

16.2 जन्म-मृत्यू प्रमाण:-

नागपूर जिल्ह्यात सन 2003 या वर्षातील जन्म 79392 आणि मृत्यू 24605 नोंदविल्याचे आढळून येते. ग्रामीण भागामध्ये जन्म-मृत्यूची नोंद होत नसल्यामुळे हे प्रमाण कमी वाटते. तक्त्यातील प्राप्त माहितीवरून 2003 वर्षासाठी नागपूर जिल्हाकरिता दरहजारी जन्माचे प्रमाण 16.20 व मृत्यूचे प्रमाण 5.62 इतके आहे. तसेच बालमृत्यूचे प्रमाण 0.13 असे आढळते. 2002-2003 च्या तुलनेत 2003-2004 वर्षी जन्माचे प्रमाणात झाली आहे.

16.3 कुटुंब कल्याण कार्यक्रम:-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये 31.3.2004 रोजी एकूण 71 कुटुंब नियोजन केंद्रे कार्यरत आहेत. सन 2003-2004 मध्ये निर्विर्जाकरण केलेल्यांची एकूण संख्या 28187 आहे. त्यापैकी 773 पुरुष नसबंदी व 27414 स्त्रियांची नसबंदी करण्यात आली. शिवाय 23138 स्त्रिया लूप पध्दतीचा वापर करीत असल्याचे आढळते. लोकसंख्येला आळा घालण्याकरिता शासनामार्फत कुटुंब कल्याण कार्यक्रम राबविण्यात येतो. याशिवाय मातृ-बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणीचा कार्यक्रम जिल्ह्यात ग्रामीण व नागरी स्तरावर राबविण्यात येतो. यामध्ये डी.पी.टी., पोलिओ, बी.सी.जी. गोवर, बी.टी. तसेच 10 वर्षे व 16 वर्षे वयोगटातील मुला-मुलींना व गरोदर स्त्रियांना धनुर्जात प्रतिबंधक लस टोचण्यात येते.

17. कमजोर घटकांचे कल्याण

17.1 कमजोर घटकांचे कल्याणासाठी महाराष्ट्र शासनातर्फे जिल्हास्तरावर निरनिराळ्या योजना राबविण्यात येतात. उदा. कृषी विभागांतर्गत 1) मागासवर्गीय नवबौध्द दारिद्र्य रेषेच्या वर आणण्यासाठी विशेष अर्थ सहाय्य योजना 2) अनुसूचित जाती / नवबौध्द शेतक-यांसाठी विशेष घटक योजनांतर्गत संकरीत कालवडी जोपासण्यासाठी सहाय्य (दुग्ध कार्यक्रम) 3) दुधाळ जनावरांना वैरणेसाठी व औषधीसाठी अर्थसहाय्य (केंद्र पुरुस्कृत योजना) सहकार विभागांतर्गत 4) आदिवासी/अनुसूचित जाती व नवबौध्द यांना सहकारी साखर कारखान्याचे भाग खरेदीसाठी अर्थसहाय्य, 5) जमीन सुधारणेकरिता अतिरिक्त जमीनी दिलेल्या अभिस्तानिकितांना अर्थसहाय्य देणे 6) शिक्षण विभागांतर्गत शैक्षणिक दृष्ट्या मागासलेल्या भागातील प्राथमिक शाळेतील अनु.जाती/जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती, तसेच

मागासवर्गीयाचे कल्याण कार्यक्रमांतर्गत 7) मुलांना शिष्यवृत्त्या देणे, आय.टी.आय च्या विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन देणे, हरिजन वस्त्यांची सुधारणा व संजय गांधी स्वालंबन योजना, तसेच समाज कल्याण विभागांतर्गत देखील मागासवर्गीयांचे कल्याणासाठी ब-याच योजना राबविण्यात येतात.

17.2 विशेष घटक योजना :-

माननीय पंतप्रधानांच्या वीससुत्री कार्यक्रमांतर्गत बाब 7 मध्ये विशेष घटक योजना समाविष्ट करण्यात आली असून महाराष्ट्र शासनाच्या दिनांक 18.6.82 च्या निर्णयाद्वारे ही योजना सुरु करण्यात आली आहे. या योजनेअंतर्गत प्रत्येक पंचायत समितीमधून 70 याप्रमाणे नागपूर जिल्हयातून एकूण 490 अनुसूचित जाती व नवबौद्ध कुटुंबांची निवड करण्यात येते. ज्या अनुसूचित जाती व नवबौद्ध कुटुंबाजवळ 6 हेक्टर पर्यंत जमीन आणि ज्या कुटुंबाचे शेती व्यतिरिक्त इतर वार्षिक उत्पन्न 3600 रुपयाच्या आत असते अशाच कुटुंबांना ही योजना लागू आहे. अशा प्रत्येक कुटुंबाकरिता 9650 रुपयाचे अनुदान तीन ते चार वर्षांमध्ये जमीन सुधारणा सुधारित अवजारे, बैलगाडी व बैलजोडी निविष्टा संच व लघुसिंचन याबाबीवर खर्च करण्याकरिता देण्यात येतात. सन 2003-2004 मध्ये 1723.03 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

17.3 सुवर्ण जयंती ग्राम स्वरोजगार योजना :-

जिल्हयातील दारिद्र्य रेषेखाली जीवन जगणा-या कुटुंबाला आर्थिक सहाय्य देऊन त्यांचे राहणीमान उंचाविण्याकरिता सुवर्ण जयंती ग्राम स्वरोजगार योजना राबविण्याची केंद्र शासनाचे धोरणानुसार वीस कलमी कार्यक्रमातील तिस-या कलमानुसार महाराष्ट्र शासनाने ठरविले आहे. नागपूर जिल्हयातील दारिद्र्य रेषेखालील जीवन जगणा-या कुटुंबाची गणना मार्च, 1982 ते जून 1982 या कालावधीमध्ये घेण्यात आली. या योजनेअंतर्गत दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांना राष्ट्रीयकृत व इतर बँकाकडून कर्ज रुपाने मदत मिळवून देऊन त्यांची आर्थिक परिस्थिती सुधारण्यास हातभार लावणे हा या कार्यक्रमाचा मुळ उद्देश आहे. हा कार्यक्रम राबविण्यासाठी शासनाने जिल्हा पातळीवर जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा स्थापन केली आहे. या योजनेअंतर्गत सन 2003-2004 मध्ये 948.79 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

17.4 संजय गांधी स्वालंबन योजना:-

जिल्हयातील बेकारांना त्यांचा स्वतंत्र व्यवसाय सुरु करण्याकरिता संजय गांधी स्वालंबन योजनेअंतर्गत महसूल विभागामार्फत प्रत्येकी 2500 रुपयापर्यंत कर्जाचे वाटप करण्यात येते. त्याकरिता प्रत्येक तालुक्यामध्ये स्वतंत्र समिती स्थापन करण्यात आली आहे.

18. इतर

18.1 जि.हा परिषदा,नगर परिषद व ग्रामपंचायत यांचे उत्पन्न व खर्च :-

2003-2004 मध्ये नागपूर जिल्हा परिषदेचे एकूण उत्पन्न 53202.77 लाख रुपये असून खर्च 49036.56 लाख रुपये आहे. नागपूर जिल्हयामध्ये 1 महानगरपालिका,10 नगरपालिका व 1 कटक मंडळ नगरपालिकेची स्वनिर्मित उतपादनाची साधने म्हणजे जकात कर, घर व जमीनीवरील कर, नगरपालिकेच्या मालमत्तेतून झालेला कर व इतर उत्पन्न होय. सन 2003-2004 मध्ये सर्व नगरपालिका,महानगरपालिका व कटक मंडळ यांचे एकूण उत्पन्न 39865.01 लाख रुपये व खर्च 37533.26 लाख रुपये झाला.

तसेच नागपूर जिल्हयात 2003-2004 मध्ये एकूण 778 ग्रामपंचायती असून एकूण उत्पन्न 3105.52 लाख रुपये व खर्च 1958.24 लाख रुपये झालेला आढळतो.

18.2 जिल्हयात प्रत्यक्ष जमा झालेला महसूल:-

जिल्हयामध्ये महसूल विभागामार्फत जमीन महसूल गोळा केल्या जातो. 2003-2004 या वर्षात नागपूर जिल्हयामध्ये गोळा झालेला एकूण जमीन महसूल 20.52 लाख रुपये आहे. जिल्हयामध्ये जमीन महसूल देणा-या खातेदारांची संख्या 226787 आहे.

नागपूर जिल्हयात 2003-2004 वर्षातील कायम चित्रपटगृहांची संख्या 32, फिरते चित्रपटगृहांची संख्या 4, व सरकारमान्य व्हिडीओ केंद्राची संख्या 38 असून एकूण वसूल झालेला करमणूक कर 574.98 लाख रुपये आहे. हया व्यतिरिक्त विक्री कर,वाहनकर,नोंदणी फी,आयकराचा जिल्हयाला मिळालेला वाटा तसेच विद्युत व सिंचन यापासून मिळालेले उत्पन्न इत्यादी बाबीपासून उत्पन्न प्राप्त होते.

18.4 घृतपत्रे व नियत प्र.लि.के:-

नागपूर जिल्हयामध्ये 31 मार्च,2004 यादिवशी 21 मराठी दैनिके,12 हिंदी दैनिके, 3 इंग्रजी दैनिके तसेच एकूण 163 साप्ताहिके, 9 पाक्षिके व 45 मासिके मराठी,हिंदी व इंग्रजी भाषेतून प्रकाशित करण्यात आलेत. जिल्हयामध्ये 712 मुद्रणालये आहेत.

18.5 वाचनालये:-

नागपूर जिल्हयामध्ये मुख्यालयांनी एक अ वर्गाचे शासकीय प्रादेशिक ग्रंथालय आहे. व तसेच जिल्हास्तरावर एकूण 161 ग्रंथालये कार्यरत आहेत. शिवाय वेगवेगळ्या संस्थेकडून जिल्हयातील ग्रामीण व नागरी भागामध्ये ग्रंथालये चालविली जातात. ग्रंथालयाचा विकास करण्याकरिता शासनामार्फत व्यवस्थापनेकरिता अनुदान देण्यात येते.

18.6 पोलिस व गुन्हे

नागपूर जिल्हयामध्ये 2003-2004 या वर्षात सुरक्षितेच्या दृष्टीने 58 पोलिस ठाणी, 41 आऊटपोस्ट,63 लॉकअप्स व 6 सबपोस्ट स्थापन केली आहेत. सन 2003-2004 मध्ये एकूण 19512 गुन्हे नोंदविण्यात आले. त्यापैकी सर्वात जास्त प्रकरणे विशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील दखलपत्र ठरविलेले गुन्हे 7489 इतके नोंदविण्यात आले आहेत.

भाग - 2

तकरी

2003-2004

तफ्ता क्रमांक 1.1

जनसंख्या विवरण, 2011

जिल्हा- नागपूर

तहसिल	वाढ	क्षेत्रीय जी. कि. मी.	ग्रामीण जी. कि. मध्ये लोकसंख्या	राष्ट्रीय संख्या		शहरी संख्या	आकडे-हजारत		लोकसंख्या		
				पुष्ता असलेली	कोसाड		बायरा निवाण गृह संख्या	कुटुंबे पुष्ता असलेली	पुरुष	महिला	एकूण
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
नरखेड	एकूण	711.92	181	119	34	2	26	27	128675	56490	62185
	ग्रामीण	706.29	139	119	34	-	21	22	98407	50985	47422
	नागरी	5.63	5376	-	-	2	5	5	30268	15505	14763
काटोल	एकूण	909.02	171	161	25	1	28	30	155648	80189	75459
	ग्रामीण	898.66	132	161	25	-	23	24	118231	60918	57313
	नागरी	10.36	3612	-	-	1	5	5	37417	19271	18146
कळमेधर	एकूण	503.73	227	84	22	2	19	20	115568	59414	54724
	ग्रामीण	487.54	185	84	22	-	16	16	90061	46839	43222
	नागरी	16.19	1501	-	-	2	3	4	24307	12575	11732
सावनेर	एकूण	655.14	339	115	17	5	36	38	222339	115520	106819
	ग्रामीण	634.71	225	115	17	-	22	24	143043	74426	68617
	नागरी	20.43	3881	-	-	5	14	14	79296	41094	38202
पारशिवनी	एकूण	935.41	151	106	9	3	23	27	141704	73084	68620
	ग्रामीण	918.32	103	106	9	-	16	19	94560	48559	46021
	नागरी	17.09	2759	-	-	3	7	8	47144	24545	22599
रामटेक	एकूण	1141.56	133	137	17	4	24	25	151586	77014	74572
	ग्रामीण	1119.55	103	137	17	-	18	20	114980	58371	56609
	नागरी	21.61	1694	-	-	4	5	6	36606	18643	17963
मौदा	एकूण	608.22	224	119	5	-	21	22	136491	69922	66569
	ग्रामीण	608.22	224	119	5	-	21	22	136491	69922	66569
	नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
कामठी	एकूण	392.19	535	74	2	4	33	34	209773	109193	100580
	ग्रामीण	360.19	231	74	2	-	14	15	83123	43104	40019
	नागरी	32.00	3958	-	-	4	19	19	126650	66089	60561

तक्ता क्रमांक 1.1
जनगणनेनुसार तालुकानुसार क्षेत्रफळ धर, लोकांसंख्या

जिल्हा- नागपूर

तहसिल	बाब	क्षेत्र चौ. कि. मी.	दर चौ. कि. मध्ये लोकसंख्या	गांव संख्या		शहरे संख्या	आकडे व्हायत		लोकसंख्या		
				वस्ती असलेली	ओसाड		घांपरातील निवास घरे संख्या	कुटुंबे संख्या असलेली	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
नागपूर(प्रा)	एकूण	645.62	297	138	21	3	28	29	192196	101742	90454
	ग्रामीण	638.34	224	138	21	-	22	24	143242	75766	67476
	नागरी	7.26	6743	-	-	3	5	5	48954	25976	22978
नागपूर(श)	एकूण	217.17	9444	-	-	1	293	314	2051320	1058692	992628
	ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	नागरी	217.17	9444	-	-	1	293	314	2051320	1058692	992628
हिंगणा	एकूण	782.54	244	113	41	3	24	24	191355	102398	88957
	ग्रामीण	778.56	148	113	41	-	20	20	115528	60762	54766
	नागरी	4.38	17352	-	-	3	4	4	75827	41636	34191
उमरेड	एकूण	1088.74	135	137	55	1	26	27	146630	75608	71022
	ग्रामीण	1076.20	90	137	55	-	18	18	97057	50160	46897
	नागरी	12.54	3953	-	-	1	8	9	49573	25448	24125
कुही	एकूण	819.71	154	152	34	-	22	22	126213	63939	62274
	ग्रामीण	819.71	154	152	34	-	22	22	126213	63939	62274
	नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
भिव्यापूर	एकूण	611.24	136	107	30	-	15	16	83146	42284	40862
	ग्रामीण	611.24	136	107	30	-	15	16	83146	42284	40862
	नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण जिल्हा	एकूण	9892.00	410	1562	312	29	619	655	4051444	2095489	1955955
	ग्रामीण	9527.34	152	1562	312	-	249	260	1444082	746015	698067
	नागरी	364.66	7156	-	-	29	370	394	2607362	1349474	1257888

टिप :- 1) आकडे पूर्णांकित केल्याने बेरजा जुळतीलच असे नाही.

२) रकाना क्र.4.9 व 10 ची आकडेवारी 1991 च्या जनगणनेनुसार आहे उर्वरित आकडेवारी-

जनगणना २००१ नुसार आहे.

२) आकडेवारी केवळ अस्थायी घ पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार -- 2001 जनगणना.

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नरखेड	2001	129	98	30	66	51	16	62	47	15
		1991	129	102	27	67	53	14	62	49	13
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	काटोल	2001	156	118	37	80	61	19	75	57	18
		1991	139	112	27	72	58	14	67	54	13
		1981	237	190	47	122	97	24	115	92	23
		1971	204	165	39	105	85	20	99	80	19
		1961	168	138	30	86	70	16	82	67	15
		1951	148	120	28	77	63	14	71	57	14
3	कळमेश्वर	2001	114	90	24	59	47	13	55	43	12
		1991	98	79	19	51	41	10	47	38	9
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	सावनेर	2001	222	143	79	116	74	41	107	69	38
		1991	187	115	72	98	60	38	89	55	34
		1981	225	169	56	116	87	29	108	81	27
		1971	181	142	39	93	73	20	88	69	19
		1961	149	117	32	76	60	16	73	57	16
		1951	134	99	35	68	50	18	66	49	17

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारत)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया			
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
5	पारशिवनी	2001	142	95	47	73	49	25	69	46	23	
		1991	126	90	36	66	47	19	60	43	17	
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	रामटेक	2001	152	115	37	77	58	17	75	57	18	
		1991	128	97	31	66	50	16	62	47	15	
		1981	293	264	29	152	137	15	141	127	14	
		1971	214	194	20	110	99	11	104	95	9	
		1961	175	163	12	89	83	6	86	80	6	
		1951	147	137	10	74	69	5	73	68	5	
7	मोदा	2001	136	136	-	70	70	-	67	67	-	
		1991	108	108	-	55	55	-	52	52	-	
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
8	कामठी	2001	210	83	127	109	43	66	101	40	61	
		1991	183	72	111	95	37	58	88	35	53	
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

तक्ता क्रमांक 1.2.

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9	नागपूर(ग्र)	2001	192	143	49	102	76	26	90	67	23
		1991	134	112	22	71	59	12	63	53	10
		1981	1551	247	1304	811	129	683	739	118	621
		1971	1107	177	930	583	92	491	524	84	440
		1961	828	138	90	436	70	366	392	68	324
		1951	646	161	485	331	81	250	315	80	235
10	नागपूर(श)	2001	2051	-	2051	1059	-	1059	993	-	993
		1991	1625	-	1625	847	-	847	778	-	778
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	2001	191	116	76	102	61	42	89	55	34
		1991	114	97	17	61	51	10	53	46	7
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	उमरेड	2001	147	97	50	76	50	25	71	47	24
		1991	131	87	44	68	45	23	63	42	21
		1981	284	250	34	144	126	17	140	123	16
		1971	236	209	27	120	106	14	116	103	13
		1961	192	166	23	97	85	12	95	84	11
		1951	158	139	19	80	70	10	78	69	9

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवापिक फरक

(लोकसंख्येचे आकडे हजाराने)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	कुही	2001	126	126	-	64	64	-	62	62	-
		1991	108	108	-	55	55	-	53	53	-
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	2001	83	83	-	42	42	-	41	41	-
		1991	75	75	-	38	38	-	37	37	-
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण जिल्हा		2001	4051	1444	2607	2095	746	1349	1956	698	1258
		1991	3287	1256	2031	1710	650	1061	1577	606	970
		1981	2589	1120	1469	1345	577	768	1243	542	701
		1971	1942	887	1055	1011	455	556	931	431	500
		1961	1512	725	787	784	363	416	728	356	372
		1951	1233	656	577	630	333	297	603	323	280

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	दर चौ. कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषांमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
1	नरखेड	2001	181	939	-	-3.92	11.11
		1991	161	925	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
2	काटोल	2001	171	938	12.23	5.36	37.04
		1991	172	931	-	-	-
		1981	147	942	16.37	14.25	21.11
		1971	126	943	21.13	21.16	25.42
		1961	175	953	13.17	13.76	10.62
		1951	93	91	-	-	-
3	कळमेघर	2001	227	932	16.33	13.92	26.32
		1991	181	922	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
4	सावनेर	2001	339	922	18.72	24.35	9.72
		1991	306	908	--	--	--
		1981	195	931	23.84	18.56	43.01
		1971	157	946	21.58	21.55	21.69
		1961	110	961	10.56	17.69	10.42
		1951	96	971	-	-	-

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

(लोकसंख्येचे आकडे हजारत)

जिल्हा - नासिक

क्र.	तहसिल	वर्ष	दर चौ. कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
5	पारशिवनी	2001	151	945	12.70	5.56	30.56
		1991	137	909	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
6	रामटेक	2001	133	974	18.75	18.56	19.35
		1991	174	939	-	-	-
		1981	116	928	36.78	36.07	43.68
		1971	84	945	22.40	18.94	70.44
		1961	75	966	19.19	19.18	19.24
		1951	63	986	-	-	-
7	मौदा	2001	224	957	25.93	25.93	-
		1991	113	945	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
8	कामठी	2001	535	927	14.75	15.28	14.41
		1991	402	926	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	दर चौ. कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरामागे स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
9	नागपूर(आ)	2001	298	882	43.28	27.68	122.73
		1991	196	887	-	-	-
		1981	756	911	40.00	39.33	40.13
		1971	540	899	33.70	28.24	34.79
		1961	394	899	28.23	16.41	42.24
		1951	308	952	-	-	-
10	नागपूर(श)	2001	9446	938	26.22	-	26.22
		1991	7468	919	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	2001	244	873	67.54	19.59	347.06
		1991	163	869	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
12	उमरेड	2001	135	934	12.21	11.49	13.69
		1991	133	926	-	-	-
		1981	113	972	20.30	20.34	9.78
		1971	94	967	22.80	8.69	41.42
		1961	77	979	21.42	13.5	61.39
		1951	63	975	-	-	-

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

जिल्हा - नामांकन क्र.	तहसिल	वर्ष	दर चौ. कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषांमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामोण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
13	कुही	2001	154	962	16.67	16.67	-
		1991	130	964	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	2001	136	976	10.67	10.67	-
		1991	108	974	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
एकूण जिल्हा		2001	410	934	23.24	14.97	28.36
		1991	331	922	26.96	12.14	38.26
		1981	261	924	33.26	26.17	39.22
		1971	196	921	28.79	22.37	33.98
		1961	152	929	22.54	10.38	36.36
		1951	124	957	16.47	3.57	38.13

टिप - 1) आकडे पूर्णांकात दिल्याने बरजा जुळणार नाही.

2) नवीन तालुक्यानुसार १९८१ ची लोकसंख्या उपलब्ध नसल्यामुळे दशवार्षिक वाढ देता येणार नाही.

3) जनगणना २००१ ची आकडेवारी केवळ अस्थायी व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार -- 1951, 1961, 1971, 1981, 1991, 2001 जनगणना प्रकाशन.

तक्ता क्र 1.3

1991च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्या शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	वस्ती असलेली गावे							
		200 पेक्षा कमी		200 ते 499		500 ते 999		1000 ते 1999	
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	32	26	35	118	36	263	21	287
2	काटोल	41	34	51	176	44	294	25	326
3	कळमेश्वर	15	13	21	69	31	215	18	238
4	सावनेर	25	18	27	94	42	296	20	279
5	पारशिवनी	16	15	37	131	28	190	19	245
6	रामटेक	25	30	44	160	44	307	21	295
7	मौदा	7	6	45	162	42	298	17	225
8	कामठी	5	7	17	60	29	209	15	209
9	नागपूर(ग्रा)	37	28	46	149	40	285	19	256
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	32	29	37	123	30	206	13	175
12	उमरेड	30	31	55	174	37	243	8	113
13	कूही	18	15	61	210	50	330	21	281
14	भिवापूर	19	20	39	141	34	237	12	155
एकूण जिल्हा		302	272	515	1768	487	3375	229	3084

तवता क्र 1.3

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्या शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	वस्ती असलेली गावे								
		2000 ते 4999		5000 ते 9999		10000 व अधिक		एकूण		
		संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोकसंख्या	ओसाड गावे संख्या
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	नरखेड	7	207	2	120	-	-	133	1022	21
2	काटोल	6	188	-	-	1	106	168	1123	20
3	कळमेश्वर	5	140	2	111	-	-	92	787	13
4	सावनेर	10	326	2	139	-	-	126	1151	6
5	पारशिवनी	7	182	2	138	-	-	109	902	6
6	रामटेक	4	129	1	52	-	-	139	973	15
7	मौदा	10	305	1	81	-	-	122	1077	2
8	कामटी	6	180	1	52	-	-	73	724	2
9	नागपूर(प्रा)	7	224	1	61	1	122	151	1125	11
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	5	191	4	247	-	-	121	971	34
12	उमरेड	6	170	2	143	-	-	138	873	53
13	कूही	3	90	2	154	-	-	155	1080	31
14	भिवापूर	3	82	-	-	1	119	108	755	29
एकूण जिल्हा		79	2414	20	1305	3	346	1635	12562	243

टिप :- १) आकडेवारी केवळ अस्थायी पुढील पडताळणांच्या अधीन राहून आहे.

२) आकडे पूर्णोक्त केल्यामुळे बरेजा जूळणार नाही.

आधार - जनगणना 1991

तक्ता क्र. 1.4

2001 च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	तहसील	लोकसंख्येप्रमाणे शहरांची संख्या							
		5000 पेक्षा कमी		5000 ते 9999		10000 ते 19999		20000 ते 49999	
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	-	-	1	9	-	-	1	21
2	काटोल	-	-	-	-	-	-	1	37
3	कळमेधर	-	-	1	7	1	17	-	-
4	सावनेर	-	-	1	9	3	43	1	27
5	पारशिवनी	-	-	1	8	1	17	1	22
6	रामुटेक	1	2	2	12	-	-	1	23
7	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	-	-	-	-	3	43	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	-	-	1	9	1	12	1	28
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिगाणा	-	-	-	-	2	32	1	44
12	उमरेड	-	-	-	-	-	-	1	50
13	कूही	-	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1	2	7	54	11	164	8	252

तक्ता क्र. 1.4

2001 च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्या हजारत)

अ. क्र.	तहसील	लोकसंख्येप्रमाणे शहरांची संख्या					
		50000 ते 99999		100000 व अधिक		एकूण शहरे	
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	11	12	13	14	15	15
1	नरखेड	-	-	-	-	2	30
2	काटोल	-	-	-	-	1	37
3	कळमेधर	-	-	-	-	2	24
4	सावनेर	-	-	-	-	5	79
5	पारशिवनी	-	-	-	-	3	47
6	रामटेक	-	-	-	-	4	37
7	मोदा	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	1	84	-	-	4	127
9	नागपूर(प्रा)	-	-	-	-	3	49
10	नागपूर(श)	-	-	-	2051	1	2051
11	हिंगणा	-	-	-	-	3	76
12	उमरेड	-	-	-	-	1	50
13	कूही	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1	84	1	2051	29	2607

आधार -- 2001 जनगणना प्रकाशन.(अस्थाई)

टिप :- १) आकडेवारी केवळ अस्थायी पृढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

तक्ता क्र. 1.5(अ)

1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर

(आकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	बाव	काम करणा-यांचा वर्ग						
			शेतकरी	शेतमजूर	पशुसंवर्धन, जंगलकाम, मच्छीमारी, शिकारी, फळवाग, मळे इ.	खाणकाम व दगड खाणकाम करणारे	वस्तू निर्माण प्रक्रिया सेवा व दुरुस्त्या इ. घरगुती उद्योगात काम करणारे	घरगुती उद्योग व्यतिरिक्त इतर उद्योग	बाध-काम करणारे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	ग्रामीण	220	219	4	-	5	6	2
		नागरी	20	45	2	-	3	4	1
		एकूण	240	264	6	-	8	10	3
2	काटोल	ग्रामीण	190	243	8	1	4	10	8
		नागरी	11	29	2	-	1	5	2
		एकूण	201	272	10	1	5	15	10
3	कळमेघर	ग्रामीण	135	152	7	6	11	24	8
		नागरी	10	17	2	-	2	10	1
		एकूण	145	168	9	6	13	34	9
4	सावनेर	ग्रामीण	168	223	12	33	9	40	11
		नागरी	17	43	4	53	11	11	11
		एकूण	185	266	16	86	20	51	22
5	पारशिवनी	ग्रामीण	135	161	16	18	4	38	8
		नागरी	4	7	2	39	1	12	5
		एकूण	139	168	19	57	5	50	13
6	रामटेक	ग्रामीण	167	168	20	13	6	33	11
		नागरी	6	15	9	7	2	11	8
		एकूण	174	183	29	20	8	44	19
7	मौदा	ग्रामीण	190	246	8	-	6	28	3
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	190	246	8	-	6	28	3
8	कामठी	ग्रामीण	109	149	6	2	3	34	7
		नागरी	4	4	4	8	2	90	36
		एकूण	113	153	10	10	5	124	43

तक्ता क्र. 1.5(अ)

1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर

(आकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणा-यांचा वर्ग						
			शेतकरी	शेतमजूर	पशुसंवर्धन, जंगलकाम, मच्छीमारी, शिकारी, फळवाग, मळे इ.	खाणकाम व दगड खाणकाम करणारे	वस्तू निर्माण प्रक्रिया सेवा व पुरुस्त्या इ. घरगुती उद्योगात काम करणारे	घरगुती उद्योगा व्यातिरिक्त इतर उद्योग	वांध-काम करणारे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9	नागपूर(ग्रा)	ग्रामीण	114	184	18	8	2	43	38
		नागरी	-	-	1	-	-	30	7
		एकूण	114	184	19	8	2	72	45
10	नागपूर(श)	ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	38	37	64	38	141	913	436
		एकूण	38	37	64	38	141	913	436
11	हिंगणा	ग्रामीण	122	185	7	2	6	47	11
		नागरी	-	-	-	-	-	31	4
		एकूण	122	185	7	2	6	78	15
12	उमरेड	ग्रामीण	132	186	12	19	9	14	8
		नागरी	12	42	6	8	12	9	3
		एकूण	144	228	18	27	21	23	11
13	कुही	ग्रामीण	199	254	13	-	7	10	3
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	199	254	13	-	7	10	3
14	भिवापूर	ग्रामीण	143	193	6	1	7	7	3
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	143	193	6	1	7	7	3
जिल्हा एकूण	ग्रामीण	2024	2563	138	103	79	334	121	
	नागरी	123	239	96	153	174	1125	515	
	एकूण	2147	2802	234	256	253	1459	636	

तक्ता क्र. 1.5(अ)

1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वाव	काम करणा-यांचा वर्ग						
			व्यापार आणि वाणिज्य क्षेत्रात काम करणारे	वाहतूक साठवण आणि उळण-वळण	इतर काम करणारे	एकूण मुख्यतः काम करणारे (4 ते 13 ची बेरीज)	सिमांतिक काम करणारे	एकूण काम न करणारे	एकूण लोकसंख्या (14 ते 16 ची बेरीज)
1	2	3	11	12	13	14	15	16	17
		ग्रामीण	9	2	21	488	24	510	1022
1	नरखेड	नागरी	10	2	12	99	12	161	272
		एकूण	19	4	33	587	36	671	1294
		ग्रामीण	15	4	27	510	65	549	1124
2	काटोल	नागरी	13	4	19	86	2	186	274
		एकूण	28	8	46	596	67	735	1398
		ग्रामीण	7	3	15	368	37	383	788
3	कळमेश्वर	नागरी	7	2	9	60	13	118	191
		एकूण	14	5	24	427	50	501	978
		ग्रामीण	11	4	24	535	39	579	1153
4	सावनेर	नागरी	23	10	38	221	12	489	722
		एकूण	34	14	62	756	51	1068	1875
		ग्रामीण	8	5	20	413	33	457	903
5	पारशिवनी	नागरी	8	5	11	94	8	260	362
		एकूण	16	10	31	508	41	717	1266
		ग्रामीण	10	6	21	455	38	479	972
6	रामटेक	नागरी	13	4	21	96	8	200	304
		एकूण	23	10	42	552	46	679	1277
		ग्रामीण	13	5	22	521	69	488	1078
7	मौदा	नागरी	0	0	0	0	0	0	0
		एकूण	13	5	22	521	69	488	1078
		ग्रामीण	10	8	20	348	20	354	722
8	कामठी	नागरी	46	28	109	331	16	759	1106
		एकूण	56	36	129	679	36	1113	1828

तक्ता क्र. 1.5(अ)

1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणा-यांचा वर्ग						एकूण लोकसंख्या (14 ते 16 ची बेरीज)
			व्यापार आणि वाणिज्य क्षेत्रात काम करणारे	वाहतूक साठवण आणि दळण-वळण	इतर काम करणारे	एकूण मुख्यतः काम करणारे (4 ते 13 ची बेरीज)	सिमांतक काम करणारे	एकूण काम न करणारे	
1	2	3	11	12	13	14	15	16	17
9	नागपूर(ग्रा)	ग्रामीण	20	11	52	490	24	611	1125
		नागरी	6	10	12	66	2	151	219
		एकूण	26	21	64	555	26	762	1343
10	नागपूर(श)	ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	1063	575	1245	4550	94	11604	16248
		एकूण	1063	575	1245	4550	94	11604	16248
11	हिंगणा	ग्रामीण	15	4	32	431	23	516	970
		नागरी	4	1	18	58	0	114	172
		एकूण	19	5	50	489	23	630	1142
12	उमरेंड	ग्रामीण	8	4	17	409	30	434	873
		नागरी	19	5	21	137	18	282	437
		एकूण	27	9	38	546	48	716	1310
13	कुही	ग्रामीण	11	2	25	524	40	513	1077
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0
		एकूण	11	2	25	524	40	513	1077
14	भिवापूर	ग्रामीण	9	2	17	388	22	346	756
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0
		एकूण	9	2	17	388	22	346	756
जिल्हा एकूण		ग्रामीण	145	59	314	5880	463	6218	12562
		नागरी	1212	647	1515	5799	185	14325	20309
		एकूण	1357	706	1829	11679	648	20544	38513

आधार -- 1991 जनगणना प्रकाशन:

टिप - आकडे पूर्णांकाल दिल्याने बेरजा जुळणार नाही.

तक्ता क्रमांक : 1.5(ब)

1991 च्या जनगणनेनुसार मुख्तःकाम करणा-या व्यक्तित्ती उद्योगगट क्षेत्रनिहाय विभागीणी

जिल्हा - नागपूर

(आकडे हजारात)

बाब	प्राथमिक क्षेत्र			द्वितीय क्षेत्र		
	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7
ग्रामीण	264 (75)	219 (92)	483 (82)	41 (12)	12 (5)	53 (9)
नागरी	45 (9)	16 (17)	61 (11)	156 (32)	25 (27)	181 (31)
एकूण	309 (37)	235 (71)	544 (47)	197 (24)	38 (11)	235 (20)

तक्ता क्रमांक - 1.5(ब) (पुढे चालू . . .)

1991 च्या जनगणनेनुसार मुख्यत्वः काम करणा-या व्यक्तित्ती उद्योगगट क्षेत्रनिहाय विभागीणी.

जिल्हा - नागपूर

(आकडे हजारात)

बाब	तृतीय क्षेत्र			एकूण		
	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	8	9	10	11	12	13
ग्रामीण	45 (13)	7 (3)	52 (9)	350 (100.00)	238 (100.00)	588 (100.00)
नागरी	285 (59)	52 (56)	337 (58)	487 (100.00)	93 (100.00)	580 (100.00)
एकूण	331 (40)	59 (18)	389 (33)	837 (100.00)	331 (100.00)	1168 (100.00)

टिप- कंसातील आकडे काम करणा-या एकूण व्यक्तित्ती (पुरुष/स्त्रिया/एकूण) टक्केवारी दर्शवितात

आधार : जनगणना प्रकाशन - 1991

तक्ता क्र 1.6 (अ)
लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

वाव	सर्व वयोगट	0-14	15-19	20-24	25-29
1	2	3	4	5	6
एकूण	3287139	1112837	336826	333674	281218
ग्रामिण	1256225	439327	123335	112889	96425
नागरी	2030914	673510	213491	220785	184793

तक्ता क्र 1.6 (अ) (पुढे चालू)
लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण

वाव	सर्व वयोगट	30-34	35 - 39	40 - 49	50 - 59	60 व त्यावरील	वय अनिर्दि- शित
1	2	7	8	9	10	11	12
एकूण	3287139	236696	211715	314092	214938	234283	10860
ग्रामिण	1256225	83827	78470	123155	89722	104435	4640
नागरी	2030914	152869	133245	190937	125216	129848	6220

आधार :- 1991 ची जनगणना

तक्ता क्रमांक - 1.6 (ब)

लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण - जनगणना 1991

जिल्हा - नागपूर

(आकडे शंभरात)

अ.क्र.	पुरुष/ स्त्रिया/ एकूण	बाब	सर्व धर्म	बौद्ध	ख्रिश्चन	हिंदू	जैन	मुस्लीम	शीख	इतर	धर्म अनिर्देशित I
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	पुरुष	एकूण	17104	2546	119	13067	72	1187	70	12	31
		ग्रामिण	6499	899	8	5460	5	105	6	2	14
		नागरी	10605	1647	111	7607	67	1082	64	10	17
2	स्त्रिया	एकूण	15767	2386	114	11999	68	1103	58	11	28
		ग्रामिण	6063	843	7	5094	5	96	4	1	13
		नागरी	9704	1543	107	6905	63	1007	54	10	15
3	एकूण	एकूण	32871	4932	233	25066	140	2290	128	23	59
		ग्रामिण	12562	1742	15	10554	10	201	10	3	27
		नागरी	20309	3190	218	14512	130	2089	118	20	32

टिप :- आकडेवारी केवळ अस्थायी पुढील पडताळणीच्या अधिन राहून आहे.

आधार :- १९९१ ची जनगणना

तक्ता क्रमांक - 1.7

1991 च्या जनगणेनेनुसार अनुसुचित जाती व जमातीची आकडेवारी

जिल्हा - नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	अनुसुचित जाती			अनुसुचित जमाती			एकूण		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नरखेड	एकूण	21	11	10	25	13	12	46	24	22
		ग्रामीण	17	9	8	22	11	10	39	20	18
		नागरी	4	2	2	3	1	1	7	3	3
2	काटोल	एकूण	23	12	11	34	17	16	57	29	27
		ग्रामीण	19	10	9	31	16	15	50	26	24
		नागरी	4	2	2	3	2	1	7	4	3
3	कळमेधर	एकूण	15	8	7	13	7	6	28	15	13
		ग्रामीण	13	7	6	11	5	5	24	12	11
		नागरी	2	1	1	3	1	1	5	2	2
4	सावनेर	एकूण	37	19	17	25	13	12	62	32	29
		ग्रामीण	22	11	10	16	8	7	38	19	17
		नागरी	15	8	7	8	5	5	24	13	12
5	पारशिवनी	एकूण	23	12	11	18	9	8	41	21	19
		ग्रामीण	15	8	7	15	8	7	30	16	14
		नागरी	9	4	4	3	1	1	12	5	5
6	रामटेक	एकूण	17	8	8	47	24	23	64	32	31
		ग्रामीण	12	6	6	42	21	21	54	27	27
		नागरी	5	2	2	5	2	2	10	4	4
7	मौदा	एकूण	16	8	8	11	5	5	27	13	13
		ग्रामीण	16	8	8	11	5	5	27	13	13
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	एकूण	42	22	21	9	5	4	51	27	25
		ग्रामीण	12	6	6	5	3	3	17	9	9
		नागरी	30	15	15	3	2	2	33	17	17

तक्ता क्रमांक - 1.7

1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसुचित जाती व जमातीची आकडेवारी

जिल्हा - नागपूर

(आकडे हजारांत)

अ. क्र.	तहसील	बाब	अनुसुचित जाती			अनुसुचित जमाती			एकूण		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	28	14	13	21	11	10	49	25	23
		ग्रामीण	21	11	10	19	10	9	40	21	19
		नागरी	6	3	3	2	1	1	8	4	4
10	नागपूर(श)	एकूण	316	163	153	181	93	88	497	256	241
		ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	316	163	153	181	93	88	497	256	241
11	हिंगणा	एकूण	15	8	7	26	14	13	41	22	20
		ग्रामीण	12	6	6	25	13	12	37	19	18
		नागरी	3	2	2	1	1	1	4	3	3
12	उमरेड	एकूण	25	13	12	30	15	15	55	28	27
		ग्रामीण	19	10	9	20	10	10	39	20	19
		नागरी	6	3	3	9	5	5	15	8	8
13	कुही	एकूण	25	13	12	5	3	3	30	16	15
		ग्रामीण	25	13	12	5	3	3	30	16	15
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	एकूण	17	9	9	14	7	7	31	16	16
		ग्रामीण	17	9	9	14	7	7	31	16	16
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण	एकूण	619	320	299	458	236	222	1077	556	521	
	ग्रामीण	220	114	106	236	121	114	456	235	220	
	नागरी	399	206	193	222	115	107	621	321	300	

टिप - 1) आकडेवारी केवळ अस्थायी व पट्टील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

2) आकडे पूर्णांकात दिल्याने बेरजा जुळणार नाही.

आधार -- 1991 ची जनगणना.

तक्ता क्रमांक - 1.8

भिंती/ छप्परे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्री नुसार घरांचे वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	वाढ	एकूण संख्या	ग्रामीण संख्या	नागरी संख्या
1	2	3	4	5
एक :	एकूण जनगणना घरे	773170	313700	459470
1	भिंतीची सामुग्री: गवत, पाने वेळू व बांबू	66255	32540	33715
2	माती	252645	190635	62010
3	कच्च्या विटा	76870	21250	55620
4	लाकूड	20770	2180	18590
5	पक्क्या विटा	304385	60820	243565
6	गॅल्वनाईज्ड लोखंडी किंवा इतर धातूचे पत्रे	3760	830	2930
7	दगड	3090	1180	1910
8	सिमेंट कॉक्रीट	44365	3955	40410
9	वर उल्लेखलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली इतर सामुग्री	1030	310	720
दोन	छपरांसाठी वापरलेली सामुग्री			
1	गवत, पाने, वेळू, माती, कच्च्या विटा किंवा बांबू	52820	33740	19080
2	कौले, तक्ती दगड, कंकर	445105	234815	210290
3	पन्हाळीचे लोखंडी पत्रे, जस्ताचे किंवा धातूचे पत्रे	37925	7035	30890
4	अॅस्बेस्टॉस सिमेंटचे पत्रे	22270	3715	18555
5	विटा व चुना	10395	3530	6865
6	दगड	1260	375	885
7	प्रचलित सिमेंट कॉक्रीट	160215	13230	146985
8	इतर वर उल्लेखलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली सामुग्री	43180	17260	25920

टिप :- आक डेवारी केवळ अस्थायी व पढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहेत.

आधार :- 1991 ची जनगणना.

तक्ता क्रमांक - 1.9.

आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामिण/ नागरी क्षेत्रातील कुटुंबाचे वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	ग्रामीण संख्या	नागरी संख्या	एकूण संख्या
1	2	3	4	5
1	एक) एकूण कुटुंबे	244165	366630	610795
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	210155	233800	443955
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	20995	119420	140415
	क) बेघर कुटुंबे	--	--	--
	ड) इतर	13015	13410	26425
2	एक ते दोन व्यक्ती असलेली कुटुंबे			
	एक) एकूण कुटुंबे	36315	46910	83225
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	26800	22055	48855
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	5975	22595	28570
	क) बेघर कुटुंबे	--	--	--
	ड) इतर	3540	2260	5800
3	तीन ते पाच व्यक्ती असलेली कुटुंबे			
	एक) एकूण कुटुंबे	116790	175575	292365
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	99505	102965	202470
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	10525	65780	76305
	क) बेघर कुटुंबे	--	--	--
	ड) इतर	6760	6830	13590
4	सहा ते आठ व्यक्ती असलेली कुटुंबे			
	एक) एकूण कुटुंबे	76930	111495	188425
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	70360	81315	151675
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	4145	26540	30685
	क) बेघर कुटुंबे	--	--	--
	ड) इतर	2425	3730	6155
5	नऊ व अधिक व्यक्ती असलेली कुटुंबे			
	एक) एकूण कुटुंबे	14130	32650	46780
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	1	27465	27466
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	350	4595	4945
	क) बेघर कुटुंबे	--	--	--
	ड) इतर	290	590	880

टिप :- आकडेवारी केवळ अस्थायी व पढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार :- जनगणना प्रकाशन 1991

तक्ता क्रमांक - 1.10

जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	एकूण जनगणना घरे	जनगणनेच्या सुरुवातीची रिक्तपत्ती आपगली घरे	जनगणना घरांचा वापर			इतर वापरामह स्तंभ 6 व 7 मध्ये निर्देशित केतोलया व्यतिरिक्त रहाणे	हॉटेल, धर्मशाळा, पर्यटन- घरे, इत्यादी
				रहाणे	दुकान आणि रहाणे	यंत्रशाळा (कुटीर- उद्योगासह) आणि रहाणे		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	एकूण	773170	51885	570675	9595	20930	7230	23175
2	ग्रामीण	3137700	17110	266225	3210	8905	4440	425
3	नागरी	459470	34775	344450	6385	12025	2790	925

तक्ता क्रमांक - 1.10 (पुढे चालू...)

जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	उपहार गृहे सोडून दुकाने	व्यवसायांची घरे आणि कार्यालये	कारखाने, यंत्रशाळा, छपरे इत्यादी	रेस्टॉरंट, मिठाईची दुकाने, आणि उपहारगृहे	करमणूक पंचायत घरे सांस्कृतिक केंद्र इ. पुजा स्थाने सोडून	पुजास्थान (देवळे, चर्च, मशिद, गुरुद्वारा) वगैरे	इतर
1	2	10	11	12	13	14	15	16
1	एकूण	23175	6900	17040	2495	1040	6160	54695
2	ग्रामीण	3495	1715	3875	525	340	3440	39995
3	नागरी	19680	5185	13165	1970	700	2720	14700

टिप :- आक डेवारी केवळ अस्थायी व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार :- जनगणना प्रकाशन 1991

तक्ता क्र. 1.11

क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - चालू किंमतीनुसार

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजारात)

अ.क्र.	क्षेत्र	वर्ष - 2002-2003*		वर्ष - 2002-2003 @	
		स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न
1	कृषि	13403198	12659209	17275010	16316103
2	वन संवर्धन आणि ओडके पाडणे	1301630	1283916	1437859	1418291
3	मासभारा	229704	202040	304053	267435
4	खाद्य व शगड खाणकाम	5499382	4291779	5994296	4678015
	एकूण - प्राथमिक क्षेत्र	20433914	18436944	25011217	22679845
5	नोदणीकृत उद्योग	12087612	8978230	14482942	10757393
6	अनोदणीकृत उद्योग	7786312	6204855	9566182	7623221
7	बांधकाम	12043304	11553905	16127284	15471926
8	वीज, तादु (गॅस) पाणीपुरवठा	3482019	2098307	3809660	2295748
	एकूण - द्वितीय क्षेत्र	35399246	28835298	43986069	36148288
9	रेल्वे	1869704	1554023	2102154	1788661
10	परिवहन, साटवणूक व गोदामे	5066202	3937392	5780517	4492550
11	पळणवळण	3676787	2923815	4031339	3205758
12	ज्यापार, हॉटेल्स व उपहारगृहे	21543404	20885405	25614429	24832089
13	बँक व विमा उद्योग	19579814	18628113	21822287	20796753
14	स्थान मालमती, राहत्या घराची - पालकी व व्यवसाय सेवा	9675274	8241436	10466893	8915740
15	सार्वजनिक प्रशासन	7764387	6806747	8603440	7542313
16	इतर सेवा	14159550	13537108	15664951	14976334
	एकूण - तृतीय क्षेत्र	83335122	76514039	94086011	86550199
	एकूण जिल्हा उत्पन्न	139168282	123786281	163083298	145378332
	जिल्हा क्षेत्र उत्पन्न (राष्ट्रीय)	33404	29712	38573	34385
	एकूण राज्य उत्पन्न	2955249218	2608117244	3331453297	2940008349
	दरडोई निव्वळ उत्पन्न (राष्ट्रीय)	29791	26291	33093	29204
	एकूण जिल्हा उत्पन्नाची एकूण	4.71	4.75	4.90	4.94
	राज्य उत्पन्नाशी टक्केवारी				

टिप:- आकडेवारीच्या उपलब्धतेचा अभाव, अनुरूप निर्देशांकांचा वापर तसेच पध्दती मधील अंगभूत उणिवा या सर्वांमुळे जिल्हा उत्पन्नाचे अचूक अंदाज बांधण्यासाठी मर्यादा येत असल्याने हे अंदाज ढोबळमानाने जिल्ह्यातील उत्पन्नाची पातळी अंदाज बांधण्याकरिता वापर आहेत.

आधार :- संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, (राष्ट्रीय उत्पन्न शाखा) मुंबई.

शेतवारी जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - स्थिर (1993-94) किंमतीनुसार

जिल्हा - नागपूर

(रुपय हजारात)

अ.क्र.	क्षेत्र	वर्ष - 2002-2003*		वर्ष - 2002-2003 @	
		स्थूल जिल्हा	निव्वळ जिल्हा	स्थूल जिल्हा	निव्वळ जिल्हा
		उत्पन्न	उत्पन्न	उत्पन्न	उत्पन्न
1	कृषि	8533423	8113207	9017807	8573738
2	वन संवर्धन आणि ओडके पाडणे	583469	574547	710817	699948
3	भासे-नारी	151986	135592	164353	146625
4	बाण व डगड स्थाणकाम	3233355	2469457	3536532	2701007
	एकूण - प्राथमिक क्षेत्र	12502232	11292803	13429509	12121318
5	नोदणीकृत उद्योग	7494268	5255895	8204327	5753874
6	अनोदणीकृत उद्योग	5516360	4534446	5854368	4812289
7	बांधकाम	6498767	6144965	8651513	8180512
8	बीज, वायु (गॅस) पाणीपूरवठा	2116263	1316674	2226558	1385296
	एकूण - द्वितीय क्षेत्र	21625659	17251979	24936766	2013971
9	रेल्वे	1341227	1127861	1392622	1180713
10	परिवहन, सांडखणूक व गोपाने	2760028	2042965	2952061	2192510
11	दळणवळण	4716404	4193427	5571950	4960014
12	व्यापार, हॉटेल्स व उपहारगृहे	12566912	12118522	14053813	13552369
13	बँका व विमा उद्योग	11024910	10366020	11648938	10959651
14	स्थावर मालमत्ता, राहत्या धराची - मालकी व व्यवसाय सेवा	4424497	3623575	4593811	3762239
15	सार्वजनिक प्रशासन	4134910	3611720	4440076	3878274
16	इतर सेवा	7489411	7103192	7984070	7572342
	एकूण - तृतीय क्षेत्र	48458299	44192283	52647340	48058112
	एकूण जिल्हा उत्पन्न	82586190	72737065	91013615	80311401
	दरडोई जिल्हा उत्पन्न (रुपय)	19823	17459	21527	18996
	एकूण राज्य उत्पन्न	177137985	1545524524	190512048	1658958769
	दरडोई जिल्हा उत्पन्न (रुपय)	17856	15580	18889	16479
	एकूण जिल्हा उत्पन्नाचा दरडोई राज्य उत्पन्नाशी टक्केवारी	4.66	4.71	4.79	4.84

टिप:- आकडेवारीच्या उपलब्धतेचा अभाव, अनुरूप निर्देशांकांचा वापर तसेच पध्दती मधील अंगभूत उणिवा या सर्वांमुळे जिल्हा उत्पन्नाचे अचूक अंदाज बांधण्यासाठी मर्यादा येत असल्याने हे अंदाज दोबळमानाने जिल्ह्यातील उत्पन्नाची पातळी अजमाविण्याकरिता वापरावेत.

आधार :- संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, (राष्ट्रीय उत्पन्न शाखा) मुंबई.

* अस्थायी @ प्रारंभिक

तक्ता क्र. 2.1

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष :- २००३ (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/ केंद्र	महिना व वर्ष								
		जानेवारी २००३			फेब्रुवारी २००३			मार्च २००३		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१	नरखेड	१४.७	१	२.४	१३.०	५	४४.६	१३.९	१	६.०
२	काटोल	१४.७	१	१.२	१७.६	३	३९.४	१३.९	१	१०.०
३	कळमेश्वर	१३.७	१	२.८	१६.२	५	२७.४	१७.४	१	१७.४
४	सावनेर	१३.७	१	०.८	१६.२	४	३९.०	१७.४	१	२८.६
५	पारशिवनी	१४.९	१	२.०	२०.०	६	३६.४	१७.३	१	३९.४
६	सामटेक	१४.६	०	०.०	२१.२	१	१.३	१८.८	१	३.२
७	मोदा	१४.६	०	०.०	२१.२	४	३१.२	१७.८	२	२२.४
८	कामठी	१४.३	०	०.०	६.६	२	४३.८	२१.०	१	२४.३
९	नागपूर(ग्रा)	१४.३	०	१.६	६.६	३	४१.४	२१.०	१	३३.३
१०	नागपूर(श)	११.३	०	०.०	१७.६	३	४१.४	१८.२	२	५३.८
११	हिंगणा	१४.३	०	०.०	६.६	४	१७.३	२१.०	१	१९.०
१२	उमरेड	१२.१	२	०.०	१७.२	२	५.२	१४.७	२	२६.०
१३	कुही	१२.१	०	०.०	१७.२	३	१८.६	१४.७	२	४०.४
१४	भिवापूर	१२.१	०	०.०	१७.२	४	२५.८	१४.७	२	५५.१

तक्ता क्रमांक २.१ पढे सुर

तक्ता क्र. 2.1

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष :- २००३ (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/ केंद्र	महिना व वर्ष								
		एप्रिल 2003			मे 2003			जून 2003		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	नरखेड	12.9	0	0.0	16.4	0	0.0	170.4	8	125.2
2	काटोल	12.9	0	0.0	16.4	0	0.0	170.4	9	82.7
3	कळमेश्वर	11.9	2	41.0	14.4	0	0.0	172.2	10	127.6
4	सावनेर	11.9	1	4.8	14.4	0	0.0	172.2	4	77.8
5	पारशिवनी	9.9	2	9.7	11.7	0	0.0	159.1	10	160.5
6	रामटेक	15.3	1	4.3	13.3	0	0.0	201.1	5	50.8
7	मौदा	15.3	2	7.2	13.3	0	0.0	201.1	9	281.2
8	कामठी	21.8	3	27.9	14.7	0	0.0	165.6	9	199.0
9	नागपूर(ग्रा)	21.8	2	9.8	14.7	0	0.0	165.6	10	275.8
10	नागपूर(श)	16.3	2	9.8	20.4	0	0.0	204.5	10	252.5
11	हिंगणा	21.8	3	12.5	14.7	0	0.0	165.6	9	115.4
12	उमरेड	13.2	1	2.2	14.3	0	0.0	192.2	6	177.6
13	कुही	13.2	1	15.0	14.3	0	0.0	192.2	8	285.3
14	भिवापूर	13.2	3	10.6	14.3	0	0.0	192.2	6	100.4

तक्ता क्रमांक २.१ पुढे सुरु

तक्ता क्र. 2.1

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष :- २००३ (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/ केंद्र	महिना व वर्ष								
		जुलै 2003			ऑगस्ट 2003			सप्टेंबर 2003		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	21	22	23	24	25	26	27	28	29
1	नरखेड	285.6	14	296.0	225.5	12	201.2	178.6	7	73.8
2	काटोल	285.6	14	399.0	225.5	10	232.2	178.6	12	161.2
3	कळमेश्वर	305.1	16	483.4	231.3	14	316.4	205.5	6	104.9
4	सावनेर	305.1	19	421.2	231.3	13	330.6	205.5	12	216.0
5	पारशिवनी	343.4	17	374.9	249.0	16	292.0	174.7	12	177.0
6	रामटेक	372.9	21	487.7	297.3	13	174.3	197.7	10	82.5
7	मौदा	372.9	20	462.0	297.3	10	257.4	197.7	14	154.6
8	कामठी	341.3	18	608.7	271.5	16	269.0	212.6	8	120.8
9	नागपूर(ग्रा)	341.3	14	465.2	271.5	12	326.7	212.6	10	151.3
10	नागपूर(श)	368.3	19	580.6	238.4	13	371.3	186.9	12	197.3
11	हिंगणा	341.3	21	262.2	271.5	11	224.3	212.6	10	143.9
12	उमरेड	393.2	17	541.6	324.1	13	313.6	219.9	9	191.4
13	कु ही	393.2	20	400.6	324.1	11	220.5	219.9	11	123.6
14	भिवापूर	393.2	21	261.4	324.1	16	336.0	219.9	13	208.9

तक्ता क्रमांक २.१ पुढे सुरु

तक्ता क्र. 2.1

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष:- २००३ (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/ केंद्र	महिना व वर्ष								
		ऑक्टोबर 2003			नोव्हेंबर 2003			डिसेंबर 2003		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	30	31	32	33	34	35	36	37	38
1	नरखेड	43.7	2	15.8	16.4	1	11.6	8.4	1.0	6.0
2	काटोल	43.7	2	10.0	16.4	0	0.0	8.4	0.0	0.0
3	कळमेधर	46.2	2	5.0	16.1	1	6.2	10.2	1.0	3.4
4	सावनेर	46.2	1	2.6	16.1	1	10.4	10.2	1.0	3.2
5	पारशिवनी	49.1	2	6.2	10.6	0	0.0	7.2	0.0	0.0
6	रामटेक	49.7	0	0.0	14.1	0	0.0	7.3	0.0	0.0
7	मोदा	49.7	1	4.4	14.1	0	0.0	7.3	1.0	4.0
8	कामठी	49.7	1	7.2	3.4	0	0.0	23.8	1.0	4.0
9	नागपूर(ग्रा)	49.7	1	3.7	3.4	0	0.0	23.8	0.0	0.0
10	नागपूर(श)	51.5	1	16.8	16.5	0	3.2	11.9	0.0	6.7
11	हिंगणा	49.7	2	10.2	3.4	0	0.0	23.8	0.0	0.0
12	उमरेड	51.7	2	15.6	15.4	0	0.0	6.3	0.0	0.0
13	कुही	51.7	2	13.2	15.4	0	0.0	6.3	0.0	0.0
14	भिवापूर	51.7	3	25.6	15.4	0	0.0	6.3	0.0	0.0

तक्ता क्रमांक २.१ पुढे सुरु

तक्ता क्र. 2.1

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष :- २००३ (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/ केंद्र	एकूण २००३		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	39	40	41
1	नरखेड	999.5	52	782.6
2	काटोल	1004.1	52	935.7
3	कळमेश्वर	1060.2	59	1135.5
4	सावनेर	1060.2	58	1135.0
5	पारशिवनी	1066.9	67	1098.1
6	रामटेक	1223.3	52	804.1
7	मोदा	1222.3	63	1224.4
8	कामठी	1146.3	59	1304.7
9	नागपूर(ग्रा)	1146.3	53	1308.8
10	नागपूर(श)	1161.7	62	1533.4
11	हिंगणा	1146.3	61	804.8
12	उमरेड	1274.3	54	1273.2
13	कुही	1274.3	58	1117.2
14	भिवापूर	1274.3	68	1023.8

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर

तक्ता क्रमांक 3.1
जमिनीचा वापर 98-99

जिल्हा - नागपूर

क्षेत्र हेक्टर

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल व्याप्त क्षेत्र	शेतीला उपलब्ध नसलेले क्षेत्र			पडित जमिनीव्यतिरिक्त लागवड न झालेली एकूण			
					बिगर शेती वापरा-खालील जमिन	पडीत/लागवडी लायक नसलेली जमीन	एकूण (6+7)	लागवडी लायक पण वापरात नसलेली जमीन	कायम गुरे चरगाची जमिन	कसलेल्या जमिनीत समविष्ट नसलेली झाडे/शुडपे फळबागा या खालील जमिन	एकूण [9+10+11]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नरखेड	98-99	76825	4555	5279	838	6117	1240	6097	601	7938
2	काटोल	98-99	84182	8558	4981	192	5173	3522	2248	-	5770
3	कळमेधर	98-99	54345	3323	5966	4978	10944	3547	3150	-	6697
4	सावनेर	98-99	61859	-	10840	4395	15235	3184	1161	-	4345
5	पारशिवनी	98-99	78694	27348	2948	6242	9190	3337	2971	482	6790
6	रामटेक	98-99	114290	61407	8710	1532	1024225	3652	2458	-	11335
7	मोदा	98-99	61287	971	6542	766	7308	133	335	992	1460
8	कामठी	98-99	42382	2428	4995	1076	6071	601	1970	1593	4164
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	61979	3674	6343	2528	8871	4194	2895	-	7089
10	नागपूर(श)	98-99	20921	-	7157	1178	8335	4917	895	-	5812
11	हिंगणा	98-99	78564	9694	4735	6556	11291	6654	9484	1039	17177
12	उमरंड	98-99	97910	24557	5993	681	6674	3307	13461	2072	18840
13	कुही	98-99	82948	1536	9332	1464	10796	-	2295	-	2295
14	भिवापूर	98-99	70197	10762	2751	1275	4026	1317	4529	943	6789
एकूण जिल्हा		98-99	986383	158863	86572	33701	120273	41178	55143	10180	106501

तक्ता क्रमांक 3.1
जमिनीचा वापर 98-99

जिल्हा - नागपूर

क्षेत्र हेक्टर

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	पडीत जमीन			निव्वळ क्षेत्र	एकापक्षा अधिक	लागवडी खालील एकुण क्षेत्र	लागवडी- लायक क्षेत्र [9+11 +15+ 16]
			चालू पड	इतर पड	एकूण पड				
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19
1	नरखेड	98-99	1362	1606	2968	55247	12220	67467	60076
2	काटोल	98-99	3883	5618	9501	55180	13160	68340	68203
3	कळमेश्वर	98-99	1828	2360	4188	29193	16367	45560	36928
4	सावनेर	98-99	1182	1910	3092	39187	16630	55817	45463
5	पारशिवनी	98-99	1774	2375	4149	31217	10509	41726	39185
6	रामटेक	98-99	854	1244	2098	29208	7386	36594	38989
7	मोंदा	98-99	1939	4485	6424	45124	10388	55512	52673
8	कामठी	98-99	1796	2446	4242	25477	6510	31987	31913
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	3564	4024	7588	34757	12644	47401	46539
10	नागपूर(श)	98-99	1179	4586	5765	1009	2500	3509	11691
11	हिंगणा	98-99	1291	1977	3268	37134	9823	46957	48095
12	उमरेंड	98-99	1009	2246	3255	44584	13416	58000	53218
13	कुही	98-99	2257	5378	7635	60538	8092	68630	68271
14	भिवापूर	98-99	1252	1129	2381	46337	6563	52900	50978
एकूण जिल्हा		98-99	25170	41384	66554	534192	146208	680400	652104

आधार- 1) कृषी आयुक्तालय, पुणे (जिल्हा ऋतु व पीक अहवाल.)

तक्ता क्र. 3.2

जिल्हा - नागपूर.

तहसिलवार निरचिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 98-99

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	तांदुळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	पका
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	98-99	2121	3434	9576	-	9576	52	42
2	काटोल	98-99	2097	2497	10123	-	10123	34	20
3	कळमेश्वर	98-99	1022	2184	7220	-	7220	2	1
4	सावनेर	98-99	2007	3503	8184	-	8184	2	5
5	पारशिवनी	98-99	3636	5667	2562	116	2678	-	21
6	रामटेक	98-99	4417	3821	1434	1174	2658	10	222
7	मोंदा	98-99	7593	12935	120	148	268	-	-
8	कामठी	98-99	1118	3418	1080	116	1196	-	55
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	241	2648	5208	133	5341	-	3
10	नागपूर(श)	98-99	130	474	625	-	625	-	31
11	हिंगणा	98-99	180	2948	7713	-	7713	-	-
12	उमरेड	98-99	1730	7850	1371	5426	6797	-	-
13	कुही	98-99	3663	6609	58	5769	5827	-	-
14	भिवापूर	98-99	1845	3912	176	8418	8594	-	-
जिल्हा एकूण		98-99	31800	61900	55500	21300	76800	100	400

तक्ता क्र. 3.2

जिल्हा - नागपूर.

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 98-99

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	वरी	नाचणी	राळा	सावा	बादली	इतर तृण धान्ये	एकूण तृण धान्ये
1	2	3	11	12	13	14	15	16	17
1	नरखड	98-99	-	-	-	-	-	-	15225
2	काटोल	98-99	-	-	-	-	-	-	14771
3	कळमेघर	98-99	-	-	-	-	-	-	10429
4	सावनेर	98-99	-	-	-	-	-	-	13701
5	पारशिवनी	98-99	-	-	-	-	-	-	12002
6	रामटेक	98-99	-	-	-	-	-	-	11128
7	मोदा	98-99	-	-	-	-	-	-	20796
8	कामठी	98-99	-	-	-	-	-	-	5787
9	नागपूर(ग्र)	98-99	-	-	-	-	-	-	8233
10	नागपूर(श)	98-99	-	-	-	-	-	-	1260
11	हिंगणा	98-99	-	-	-	-	-	-	10841
12	उमरेड	98-99	-	-	-	-	-	-	16377
13	कुही	98-99	-	-	-	-	-	-	16099
14	भिवापूर	98-99	-	-	-	-	-	-	14351
जिल्हा एकूण		98-99	-	-	-	-	-	-	171000

पुढे चालू

तक्ता क्र. 3.2

जिल्हा - नागपूर.

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 98-99

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	हरभरा	तुर	मूग	उडीद	कुळीय	मठ	चवळी
1	2	3	18	19	20	21	22	23	24
1	नरखंड	98-99	4849	6430	462	422	1526	808	91
2	काटोल	98-99	3179	3183	952	865	1075	85	366
3	कळमेश्वर	98-99	1329	3234	193	392	723	31	34
4	सावनेर	98-99	3069	5799	225	476	57	140	77
5	पारशिवनी	98-99	2140	7280	216	51	172	25	19
6	रामटेक	98-99	2453	1608	120	65	7	20	43
7	मोदा	98-99	2004	596	38	79	-	-	20
8	कामठी	98-99	1751	1497	29	-	-	4	25
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	2661	5942	37	14	24	323	10
10	नागपूर(श)	98-99	80	162	13	-	-	-	-
11	हिंगणा	98-99	2624	8319	68	28	16	26	105
12	उमरेड	98-99	5212	302	162	111	-	38	-
13	कुही	98-99	3265	2242	182	211	-	-	18
14	भिवापूर	98-99	2179	2096	103	286	-	-	92
जिल्हा एकूण		98-99	36800	51400	2800	3000	3600	1500	900

पुढे चालू

तक्ता क्र. 3.2

जिल्हा - नागपूर.

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 98-99

(अग्र होट्टा नव्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	वाटाणा	इतर कड धान्ये	एकूण कड धान्ये	एकूण अन्नधान्ये 17+27	ऊस	मिरची	इतर मसाल्या चे पदार्थ	एकूण मसाल्या चे पदार्थ 30+31
1	2	3	25	26	27	28	29	30	31	32
1	नरखड	98-99	87	211	14886	30111	-	137	72	209
2	काटोल	98-99	40	24	9769	24540	75	135	62	197
3	कळमेश्वर	98-99	0	291	6227	16656	97	213	112	325
4	सावनेर	98-99	16	201	10060	23761	60	152	80	232
5	पारशिवनी	98-99	134	322	10359	22361	63	456	135	591
6	रामटेक	98-99	149	109	4579	15707	66	311	30	341
7	मांदा	98-99	318	102	3157	23953	85	1147	197	1344
8	कामठी	98-99	66	66	3438	9225	100	873	172	1045
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	8	48	9067	17300	113	126	33	159
10	नागपूर(श)	98-99	2	-	257	1517	-	11	167	178
11	हिंगणा	98-99	-	20	11206	22047	124	79	35	114
12	उमरेड	98-99	228	529	9292	25669	-	1356	178	1534
13	कुर्हा	98-99	360	720	6998	23097	17	5351	230	5581
14	भिवापूर	98-99	192	1357	6305	20656	-	1553	197	1750
जिल्हा एकूण		98-99	1600	4000	105600	276600	800	11900	1700	13600

एडे चालू

तक्ता क्र. 3.2

जिल्हा - नागपूर.

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 98-99

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	द्राक्षे	आंबा	पेरू	एकूण फळे	कांदे	टमाटे	एकूण भाजीपाला	सकीण खाद्य पिके	एकूण खाद्य पिके 28+29+ 32+36+ 39+40
1	2	3	33	34	35	36	37	38	39	40	41
1	नरखड	98-99	-	-	3	6538	157	19	851	-	37709
2	काटोल	98-99	-	14	3	5712	136	54	1329	-	31853
3	कळमेश्वर	98-99	-	-	9	3722	431	124	1735	-	22535
4	सावनेर	98-99	-	11	5	3636	37	27	1229	-	28918
5	पारशिवनी	98-99	-	9	70	1577	8	274	1196	-	25788
6	रामटेक	98-99	-	13	36	1327	8	229	648	-	18089
7	मौदा	98-99	-	3	7	826	36	26	1352	-	27560
8	कामठी	98-99	-	9	9	1367	27	48	1005	-	12742
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	-	0	17	2778	15	80	1182	-	21532
10	नागपूर(श)	98-99	-	12	2	235	-	1	299	-	2229
11	हिंगणा	98-99	-	13	5	2973	12	36	491	-	25749
12	उमरेड	98-99	-	8	17	1007	33	112	784	-	28994
13	कुही	98-99	-	8	10	344	-	26	640	-	29679
14	भिवापूर	98-99	-	-	7	758	-	34	459	-	23623
जिल्हा एकूण		98-99	-	100	200	32800	900	1100	13200	-	337000

पुढे चालू

तक्ता क्र. 3.2

जिल्हा - नागपूर.

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 98-99

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	कापूस	अंबडी	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भूईमूग	तिळ	करडई	सुर्यफूल
1	2	3	42	43	44	45	46	47	48	49
1	नरखेड	98-99	5706	-	-	5706	3429	123	86	62
2	काटोल	98-99	3822	-	-	3822	5629	118	9	53
3	कळमेघर	98-99	8511	-	125	8636	2212	123	57	42
4	सावनेर	98-99	10368	-	-	10368	2661	149	15	17
5	पारशिवनी	98-99	3306	-	4	3310	282	303	-	521
6	रामटेक	98-99	7676	-	115	7791	69	82	-	26
7	मौदा	98-99	3013	-	-	3013	72	32	82	1468
8	कामठी	98-99	419	-	-	419	-	2	-	127
9	नागपूर(ग्र)	98-99	7007	-	56	7063	291	84	30	21
10	नागपूर(श)	98-99	24	-	-	24	-	2	-	19
11	हिंगणा	98-99	10815	-	-	10815	12	-	-	-
12	उमरेड	98-99	4868	-	-	4868	-	171	15	266
13	कुही	98-99	9451	-	-	9451	-	99	81	89
14	भिवापूर	98-99	629	-	-	629	-	-	25	189
जिल्हा एकूण		98-99	75615	0	300	75915	15100	1300	400	2900

पुढे चालू

तक्ता क्र. 3.2

जिल्हा - नागपूर.

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 98-99

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	जवस	कारळे	इतर गळीत धान्ये	एकूण गळीत धान्ये 46 ते 52	इतर औषधी व मादक पदार्थ	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	इतर चा-यांची पिके	चा-यांची पिके
1	2	3	50	51	52	53	54	55	56	57
1	नरखेड	98-99	109	-	20180	23989	-	-	-	-
2	काटोल	98-99	58	-	26725	32592	-	-	-	-
3	कळमेश्वर	98-99	25	-	11810	14269	-	-	16	16
4	सावनेर	98-99	94	-	13595	16531	-	-	-	-
5	पारशिवनी	98-99	571	-	10830	12507	-	-	32	32
6	रामटेक	98-99	1244	-	9293	10714	-	-	-	-
7	मौदा	98-99	643	-	22635	24932	-	-	-	-
8	कामठी	98-99	-	-	18640	18769	-	-	6	6
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	623	-	17630	18679	-	-	24	24
10	नागपूर(श)	98-99	79	-	951	1051	-	-	24	24
11	हिंगणा	98-99	-	-	9815	10282	-	-	49	49
12	उमरेड	98-99	1621	-	22065	24138	-	-	-	-
13	कुही	98-99	3985	-	25130	29384	-	-	49	49
14	भिव्यापूर	98-99	4548	-	23886	28648	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		98-99	13600	0	233185	266485	0	0	200	200

पुढे चालू

तक्ता क्र. 3.2

ल्हा - नागपूर

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 98-99

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	संकीर्ण अखाद्य पिके	एकूण अखाद्य पिके 45+53+55+57+58	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक वेळा लागवडी-खालील क्षेत्र	लागवडी खालील निव्वळ क्षेत्र
1	2	3	58	59	60	61	62
1	नरखेड	98-99	63	29758	67467	12220	55247
2	काटोल	98-99	73	36487	68340	13160	55180
3	कळमेश्वर	98-99	104	23025	45560	16367	29193
4	सावनेर	98-99	-	26899	55817	16630	39187
5	पारशिवनी	98-99	89	15938	41726	10509	31217
6	शमटेक	98-99	-	18505	36594	7386	29208
7	मौदा	98-99	7	27952	55512	10388	45124
8	कामठी	98-99	51	19245	31987	6510	25477
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	103	25869	47401	12644	34757
10	नागपूर(श)	98-99	181	1280	3509	2500	1009
11	हिंगणा	98-99	62	21208	46957	9823	37134
12	उमरेड	98-99	-	29006	58000	13416	44584
13	कुही	98-99	67	38951	68630	8092	60538
14	भिवापूर	98-99	-	29277	52900	6563	46337
जिल्हा एकूण		98-99	800	343400	680400	146208	534192

टिप- सन ९८-९९ची माहिती स्थायी आहे.

आधार- १)कृषी आयुक्तालय, पुणे

तक्ता क्रमांक 3.3

मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन

जिल्हा - नागपूर

वर्ष -- 2003-2004

1] दर हेक्टरी उत्पादन - किलो मध्ये

2] एकूण उत्पादन -- "00" मे. टन मध्ये

अ.क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पादन (किलो)	एकूण उत्पादन (00मे. टन)	अ.क्र.	पिकांचे नाव	दर हेक्टरी उत्पादन (किलो)	एकूण उत्पादन (00 मे. टन)
1	2	3	4	1-	2	3	4
1	तांदूळ	1444	634	18	भूईमूग	905	67
2	गहू	1233	432	19	मोहरी	200	2
3	ज्वारी	1336	458	20	तीळ	180	1
4	बाजरी	--	--	21	एरंडी	403	10
5	बाली	--	--	22	सोयाबीन	1270	2775
6	मका	2142	9	23	सुर्यफुल	393	2
7	नाचणी	--	--	24	ऊस	76	304
8	इतर धान्ये	667	4	25	नारळ	उ.ना.	उ.ना.
9	एकूण धान्ये	6822	1537	26	कापूस सरकी विरहित	204	1154
10	हरभरा	636	240	27	ताग	159	0
11	तूर	632	323	28	मेस्टा[अंबाडी]	269	6
12	ऊडीद	470	11	29	तंबाखू	1140	1
13	मूग	493	13	30	एकूण औषधी व अंमली पदार्थ	1140	1
14	मसूर	388	1	31	सुंठ [आले]	947	24
15	इतर कडधान्ये	445	15	32	मिरची [लाल]	162	31
16	एकूण कडधान्ये	3064	603	33	हळद	942	96
17	जवस	--	--	34	बटाटे	7465	443

टिप - 1) ऊसाचे उत्पादन डेस्ड केनच्या स्वरूपात आहे.

2) मेस्टा एकूण उत्पादन "00" गासडीच्या स्वरूपात आहे. 1 गासडी = 180 कि.ग्र.

3) कापसाचे उत्पादन "00" गासडीच्या स्वरूपात आहे. 1 गासडी = 170 कि.ग्र.

4) आले, बटाटे, हळद या पिकांचे उत्पादन टना मध्ये आहे.
आधार - कृषि आयुक्तालय, पुणे

तक्का क्रमांक 3.4

विविध साधनांचे ओलिताखालील असलेले क्षेत्र

वर्ष 98-99

जिल्हा - नागपूर

क्षेत्र - हेक्टरमध्ये

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	ओलिताखालील क्षेत्र		ओलिता खालील निव्वळ क्षेत्र	ओलिता खालील एकूण क्षेत्र	एकूण लागवडी खालील क्षेत्र	ओलिताखालील एकूण क्षेत्राची एकूण लागवडी खालील क्षेत्राशी टक्केवारी
			पृष्ठभागीय	विहिरी				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	98-99	-	8593	8593	10632	67467	15.76
2	काटोल	98-99	383	7823	8206	10345	68340	15.14
3	कळमेधार	98-99	1707	7583	9290	10725	45560	23.54
4	सावनेर	98-99	1521	479	2000	2000	55817	3.58
5	पारशिवनी	98-99	8902	985	9887	11799	41726	28.28
6	रामटेक	98-99	5917	596	6513	8152	36594	22.28
7	मौदा	98-99	22691	7940	30631	34392	55512	61.95
8	कामठी	98-99	3025	4389	7414	8837	21987	27.63
9	नागपूर (ग्रा)	98-99	263	5658	5921	7549	47401	15.92
10	नागपूर (श)	98-99	-	7872	7872	8428	3509	240.18
11	हिंगणा	98-99	13	1987	2000	4608	46957	9.81
12	उमरेड	98-99	1412	6784	8196	9346	58000	16.11
13	कुही	98-99	5736	4486	10222	13270	68630	19.33
14	भिवापूर	98-99	1055	5840	6895	8562	52900	16.19
	एकूण	98-99	52625	71015	123640	148645	680400	21.85

आधार:- 1) कृषी आयुक्तालय, पुणे. (जिल्हा-त्रहू व पिके अहवाल)

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालिल ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९८-९९

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	98-99	295	3125	-	-	-	-
2	काटोल	98-99	309	2259	-	-	-	-
3	कळमेधर	98-99	165	1814	-	-	-	-
4	सावनेर	98-99	261	691	-	-	-	-
5	पारशिवनी	98-99	1565	4298	-	-	-	-
6	समटेक	98-99	2593	1685	-	-	-	-
7	मौदा	98-99	10325	10910	-	-	-	-
8	कामठी	98-99	725	3216	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	986	2384	-	-	-	-
10	नागपूर(श)	98-99	312	1571	-	-	-	-
11	हिंगणा	98-99	136	2652	-	-	-	-
12	उमरेड	98-99	1625	4215	-	-	-	-
13	कुही	98-99	3678	3956	-	-	-	-
14	भिवापूर	98-99	1425	3221	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		98-99	24400	45997	-	-	-	-

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९८-९९

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	मका	नाचणी	इतर तृण धान्ये	एकूण तृण धान्ये	हरभरा	तुर	वटाणा	इतर कडधान्ये
1	2	3	10	11	12	13	14	15	16	17
1	नरखेड	98-99	-	-	-	3420	1831	-	-	19
2	काटोल	98-99	-	-	-	2568	1111	-	-	15
3	कळमेश्वर	98-99	-	-	-	1979	935	-	-	8
4	सावनेर	98-99	-	-	-	952	225	-	-	12
5	पारशिवनी	98-99	-	-	-	5863	659	-	-	33
6	रामटेक	98-99	-	-	-	4278	169	-	-	5
7	मौदा	98-99	-	-	-	21235	1500	-	-	-
8	कामठी	98-99	-	-	-	3941	1494	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	-	-	-	3370	425	-	-	-
10	नागपूर(श)	98-99	-	-	-	1883	498	-	-	2
11	हिंगणा	98-99	-	-	-	2788	423	-	-	-
12	उमरेड	98-99	-	-	-	640	1238	-	-	-
13	कुही	98-99	-	-	-	7634	192	-	-	-
14	भिवापूर	98-99	-	-	-	4646	-	-	-	6
जिल्हा एकूण		98-99	-	-	-	70397	10700	-	-	100

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालिल ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९८-९९

जिल्हा - नागपूर

(अंत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये	ऊस	एकूण * मसाल्याचे प्रदार्थ	एकूण फळे	एकूण भाजीपाला	संकीर्ण खाद्यापिके	एकूण खाद्यापिके
1	2	3	18	19	20	21	22	23	24	25
1	नरखेड	98-99	1850	5270	-	795	2359	1945	-	10369
2	काटोल	98-99	1126	3694	6	468	4585	958	-	9711
3	कळमेश्वर	98-99	943	2922	23	425	6096	1191	-	10657
4	सावनेर	98-99	237	1189	50	56	480	68	-	1843
5	पारशिवनी	98-99	692	6555	295	659	2867	398	-	10774
6	रामटेक	98-99	174	4452	66	356	2611	495	-	7980
7	मौदा	98-99	1500	22735	298	3312	3219	2305	-	31869
8	कामठी	98-99	1494	5435	25	758	985	835	-	8038
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	425	3795	1	268	3100	326	-	7490
10	नागपूर(श)	98-99	500	2383	-	765	2916	1806	-	7870
11	हिंगणा	98-99	423	3211	-	165	569	356	-	4301
12	उमरेड	98-99	1238	7078	-	586	683	786	-	9133
13	कुही	98-99	192	7826	36	4030	454	568	-	12914
14	भिवापूर	98-99	6	4652	-	757	1824	1163	-	8396
जिल्हा एकूण		98-99	10800	81197	800	13400	32748	13200	-	141345

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९८-९९

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	कापूस	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भूडमूग	जवरा/सुर्यफूल	करडई	इतर गळीताची पिके
1	2	3	26	27	28	29	30	31	32
1	नरखेड	98-99	52	75	127	19	11	-	-
2	काटोल	98-99	49	-	49	559	10	-	16
3	कळमेधर	98-99	-	-	-	65	-	-	3
4	सावनेर	98-99	26	15	41	108	-	-	-
5	पारशिवनी	98-99	56	-	56	89	680	-	125
6	रामटेक	98-99	-	-	-	76	51	-	45
7	मौदा	98-99	-	-	-	66	1689	-	768
8	कामठी	98-99	-	-	25	134	525	-	107
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	-	-	-	-	9	-	-
10	नागपूर(श)	98-99	83	-	83	412	45	-	8
11	हिंगणा	98-99	-	-	-	301	-	-	-
12	उमरेड	98-99	-	-	-	208	-	-	-
13	कुही	98-99	3	-	3	55	12	-	286
14	भिवापूर	98-99	6	10	16	150	-	-	-
जिल्हा एकूण		98-99	300	100	400	2242	3032	0	1358

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालील ओढीताचे क्षेत्र वर्ष-९८-९९

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण ओढीताचे पिके	तंबाखू	इतर ओषधी व मादक पदार्थ	एकूण ओषधी व मादक पदार्थ	चा-याची पिके	सकीर्ण अखाद्य पिके	एकूण अखाद्य पिके	ओढीता खालील एकूण क्षेत्र
1	2	3	3	34	35	36	37	38	39	40
1	नरखेड	98-99	101	-	-	-	35	-	263	10632
2	काटोल	98-99	585	-	-	-	-	-	634	10345
3	कळमेधर	98-99	68	-	-	-	-	-	68	10725
4	सावनेर	98-99	108	-	-	-	8	-	157	2000
5	पारशिवनी	98-99	894	-	-	-	75	-	1025	11799
6	रामटेक	98-99	172	-	-	-	-	-	172	8152
7	मौदा	98-99	2523	-	-	-	-	-	2523	34392
8	कामठी	98-99	766	-	-	-	8	-	799	8837
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	9	-	-	-	50	-	59	7549
10	नागपूर(श)	98-99	465	-	-	-	10	-	558	8428
11	हिंगणा	98-99	301	-	-	-	6	-	307	4608
12	उमरेड	98-99	213	-	-	-	-	-	213	9346
13	कुही	98-99	353	356	-	-	-	-	356	13270
14	भिवापूर	98-99	150	-	-	-	-	-	166	8562
जिल्हा एकूण		98-99	6708	-	-	-	192	10	7300	148645

टिप- सन ९८-९९ ची माहिती र्थाई आहे

आधार- कृषी आयुक्तालय, पुणे २) जिल्हा निरीक्षक, भूमि अभिलेख नागपूर.

तक्ता क्र. 3.6(अ)

तालुकावार सिंचन विहिरी आणि इतर विहिरी वर्ष -98-99

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	सिंचन विहिरीची एकूण संख्या	वापरात असलेल्या विहिरीवर बसविलेले		वापरात नसलेल्या सिंचन विहिरी संख्या	इतर विहिरीची संख्या
				डिझेल पंप	ग्रजेचे पंप		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नरखेड	98-99	11766	19	7594	1437	-
2	काटोल	98-99	10006	-	7112	2697	-
3	कळमेश्वर	98-99	6267	53	6214	2179	-
4	सावनेर	98-99	3791	-	3918	514	-
5	पारशिवनी	98-99	3092	203	985	334	6
6	रामटेक	98-99	1650	180	1540	304	25
7	मौदा	98-99	2939	-	-	136	-
8	कामठी	98-99	2004	31	1081	419	1585
9	नागपूर(ग्रा)	98-99	3789	57	827	882	-
10	नागपूर(श)	98-99	380	4	288	75	-
11	हिंगणा	98-99	2373	17	2767	505	26
12	उमरेड	98-99	1547	451	475	490	-
13	कुही	98-99	3120	263	2480	454	-
14	भिवापूर	98-99	922	320	1094	253	-
जिल्हा एकूण		98-99	53646	1598	36375	10679	1642

टिप :- १९९८-९९ चे आकडे सुधारित आहेत.

आधार :- १) कृषी आयुक्तालय, पुणे.

तक्ता क्रमांक 3.6 (ब)

तालुकावार कुपनलिका, हातपंप चालू असलेला हातपंप व विद्युत पंप

जिल्हा- नागपूर

वर्ष - 2003-2004

अ. क्र.	तहसील	यशस्वी कुपनलिकांची संख्या	बसविलेल्या हातपंपांची संख्या	बसविलेल्या विद्युतपंपांची संख्या	चालू असलेल्या हातपंपांची संख्या	चालू असलेल्या विद्युतपंपांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7
1	नरखेड	8	8	6	376	10
2	काटोल	4	4	--	335	7
3	कळमेष्ठर	5	5	--	271	11
4	सावनेर	20	20	1	261	15
5	पारशिवनी	14	14	--	276	13
6	रामटेक	11	11	--	688	15
7	मौदा	34	34	1	487	12
8	कामठी	23	23	--	381	13
9	नागपूर (ग्रा)	31	31	--	547	16
10	नागपूर(श)	--	--	--	3779	542
11	हिंगणा	36	36	--	497	6
12	उमरेड	4	4	--	270	16
13	कुही	18	18	--	554	28
14	भिवापूर	11	11	--	267	17
जिल्हा एकूण		219	219	8	8989	721

टिप:-१)रकाना क्र.६ व ७ मधील आकडेवारी संचित असून रकाना क्र.३ ते ५ मधील आकडेवारी २००३-२००४ करिता दिलेली आहे.

आधार - 1) वरिष्ठ भुवैज्ञानिक, भुजल सर्वेक्षण यंत्रणा, नागपूर.

२) उपअभियंता, भुजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, जिल्हा परिषद, नागपूर.

३) कार्यकारी अभियंता, पाणीपुरवठा, महानगरपालिका, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 3.7

लघुपाटबंधा-यांची कामे

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष :- 2003-2004

अ. क्र.	तहसिल	पूर्ण झालेल्या कामांची संख्या				उपयोगात असलेली कामे			
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी /सहकार	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी /सहकार	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	805	2	-	807	805	2	-	807
2	काटोल	929	4	-	933	929	4	-	933
3	कळमेश्वर	489	1	-	490	489	1	-	490
4	सावनेर	657	4	-	661	657	4	-	661
5	पारशिवनी	528	3	-	531	528	3	-	531
6	रामटेक	525	7	-	532	525	7	-	532
7	मोदा	313	1	-	314	313	1	-	314
8	कामठी	102	-	-	102	102	-	-	102
9	नागपूर (ग्रा)	153	3	-	156	153	3	-	156
10	नागपूर (श)	-	-	-	0	-	-	-	0
11	हिंगणा	230	5	-	235	230	5	-	235
12	उमरेड	552	11	-	563	552	11	-	563
13	कुही	606	2	-	608	606	2	-	608
14	भिवापूर	546	6	-	552	546	6	-	552
जिल्हा एकूण		6435	49	-	6484	6435	49	-	6484

तक्ता क्र.3.7 पुढे सुरु

तक्ता क्रमांक 3.7
लघुपाटबंधा-यांची कामे

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष :- 2003-2004

अ. क्र.	तहसिल	वापरातील कामाचे लाभक्षेत्र (हेक्टर)				ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र			
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी /सहकार	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी /सहकार	एकूण
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
1	नरखेड	2090	606	-	2696	2090	176	-	2266
2	काटोल	3810	1418	-	5228	3810	404	-	4214
3	कळमेश्वर	1776	518	-	2294	1776	259	-	2035
4	सावनेर	1348	1503	-	2851	1348	440	-	1788
5	पारशिवनी	1720	1008	-	2728	1720	533	-	2253
6	रामटेक	7694	1901	-	9595	7694	550	-	8244
7	मौदा	1635	194	-	1829	1635	234	-	1869
8	कामठी	664	-	-	664	664	-	-	664
9	नागपूर (म्रा)	1220	639	-	1859	1220	373	-	1593
10	नागपूर (श)	-	-	-	0	-	-	-	0
11	हिंगणा	1807	1867	-	3674	1807	474	-	2281
12	उमरेड	3401	4712	-	8113	3401	2325	-	5726
13	कुही	5610	941	-	6551	5610	827	-	6437
14	भिवापूर	3453	2896	-	6349	3453	2312	-	5765
जिल्हा एकूण		36228	18203	-	54431	36228	8907	-	45135

आधार :- 1) कार्यकारी अभियंता लघुपाटबंधारे विभाग, नागपूर

2) कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे विभाग, नागपूर.

2) कार्यकारी अभियंता, लघुसिंचन विभाग, जिल्हा परीषद १ व २ नागपूर.

तक्ता क्र. 3.8

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा :- नागपूर

जून 2004 अखेरची

अ. क्र.	बाब	मोठे प्रकल्प	मध्यम प्रकल्प		
1	2	(1)	(1)	(2)	(3)
1	प्रकल्पाचे नाव	पंच प्रकल्प	रामटेक	वेणा	कान्होलीबारा
2	प्रकल्पाचे स्थान	नवेगावखेरी	रामटेक	व्याहाडपेठ	कान्होलीबारा
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1975	1914	1968	1978
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	29419	29.12	97.66	288.09
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची (मी)	44.50	22.19	18.18	21.10
	ब) पूर्ण झालेली उंची (मी)	44.50	22.19	18.18	21.10
5	कालवा	उजवा/डावा	उजवा	उजवा	उजवा
	अ) एकूण लांबी (कि.मी)	48.46/32.85	पंच प्रकल्पाचे वितरण प्रणालित समाविष्ट केले आहे	10.00	20.46
	ब) पूर्ण लांबी	48.46/32.85	पंच प्रकल्पाचे वितरण प्रणालित समाविष्ट केले	10.00	20.46
6	कमाल क्षमता (द/ल.घ.मी.)	180	103	23.567	21.52
7	31.06.2004 रोजी पत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	171.535	16.641	4.096	5.105
8	एकूण लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	188150		2500	9424
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र (हेक्टर)	126913	पंच प्रकल्पा अंतर्गत समाविष्ट आहे.	2000	6025
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिता खाली येणारे क्षेत्र (हे.)	101200		1214	4244
11	सध्या 2003-2004 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)				
	अ) बारमाही	66		9	1
	ब) हंगामी	80830		107	845

पुढे सुरू

तक्का क्र. 3.8

मौजे व मध्यम गटमध्ये प्रकल्पानुळे मिळणारे क्षेत्र व निव्वारणे जायते

जिल्हा - नांदेड

वर्ष 2004 वर्तमान

क्र.सं.	नाम	मध्यम प्रकल्प			
		(१)	(२)	(३)	(४)
1	प्रकल्पाचे नाव	प्राथमिक	मध्यम	उच्च	उच्च
2	प्रकल्पाचे स्थान	कडमगा		डोरा	डोरा
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1967	1978	1974	1971
	ब) अपूर्ण कामाच्या पूर्ण होण्याचे वर्ष	-	-	-	-
	क) प्रकल्पाचे अंदाजे खर्च लाखोंत	-	-	-	-
4	धरण				
	अ) मध्यम झालेले उंची (मी)	15.24	19.01	20.13	21.11
	ब) पूर्ण झालेले उंची (मी)	15.24	19.01	20.13	21.11
5	कालव	उच्च	उच्च	उच्च	उच्च
	अ) एकूण लांबी (कि.मी)	19.30	25.33	9.00	8.00
	ब) पूर्ण लांबी	19.30	25.33	9.00	8.00
6	कमाल क्षमता (दर.घ.मी)	13.855	21.359	8.885	5.70
7	31.06.2004 तेज फ्लश सत्र (दर.घ.मी)	2.337	2.033	0.258	1.684
8	एकूण लाग क्षेत्र (हेक्टर)	1361	5182	3974	2469
9	समर्थित/उत्तम लागवडीयोग्य क्षेत्र (हेक्टर)	1030	3512	3181	1902
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर अंतिम खाली येणारे क्षेत्र (हे.)	862	3365	2604	1185
11	सध्या 2003-2004 मध्ये अंतिम खाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)				
	अ) बागायती	3	-	103	4
	ब) झाडांची	1170	2313	582	231

पुढे सुरु.....

तक्ता क्र. 3.8

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा :- नागपूर

जून 2004 अखेरची

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
		(8)	(9)	(10)	(11)
1	2				
1	प्रकल्पाचे नाव	केसरनाला	मोरधाम	कोलारनदी	खेकरानाला
2	प्रकल्पाचे स्थान	तेलकामठी	लिंगा	जुनेवाणी	राजेगांव
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1973	1979	1983	1985
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	--	--	--	--
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची (मी)	19.32	16.54	30.155	21.50
	ब) पूर्ण झालेली उंची (मी)	19.32	16.54	30.155	21.50
5	कालवा	उजवा	उजवा	डावा	डावा
	अ) एकूण लांबी (कि.मी)	6.00	5.94	4.59	23.70
	ब) पूर्ण लांबी	6.00	5.94	4.59	23.70
6	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	4.30	5.44	35.380	26.134
7	31.06.2004 रोजी पत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	0.180	0.5678	6.751	5.669
8	एकूण लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	1052	1713	10255	4837
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र (हेक्टर)	967	1413	8089	3144
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिता खाली येणारे क्षेत्र (हे.)	788	1315	7544	3810
11	सध्या 2003-2004 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)				
	अ) बारगाही	20	42	131	18
	ब) हंगामी	123	252	1157	579

पुढे सुरू

तक्ता क्र. 3.8

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा :- नागपूर

जून 2004 अखेरची

अ. क्र.	नाम	मध्यम प्रकल्प			
		(12)	(13)	(14)	(15)
1	2				
1	प्रकल्पाचे नांव	पेंढरीनाला	जामनदी	हिवरानाला	सायकी-मकर
2	प्रकल्पाचे स्थान	पेंढरी	रिंधोरा	इंदापूर	सायकी
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	काम बंद	--	अनु.अप्राप्त	1995-96
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	2007	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	--	103.52	--	--
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची (मी)	20.89	23.95	--	15.245
	ब) पूर्ण झालेली उंची (मी)	--	23.95	--	15.245
5	कालवा	उजवा/डावा	उजवा/डावा	उजवा/डावा	उजवा/डावा
	अ) एकूण लांबी (कि.मी)	2.32	39.00	--	22.41
	ब) पूर्ण लांबी	निरंक	25.00	--	22.41
6	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	7.62	29.00	--	14.74
7	31.06.2004 रोजी पत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	--	4.99	--	ल. पा. खाली
8	एकूण लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	2713	7273	--	3519
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र (हेक्टर)	2034	6804	--	2543
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिता खाली येणारे क्षेत्र (हे.)	1530	6274	--	2323
11	सध्या 2003-2004 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)				
	अ) वारमाही	निरंक	निरंक	--	--
	ब) हंगामी	निरंक	712	--	656

टिप:- १) जामनदी व सायकी प्रकल्पावर मुख्य कालवा व वितरण प्रणालीत खर्च झाला आहे. त्यामुळे त्यात वाढ दिसून येते

२) रामटेक तलावाचे क्षेत्र हे पेंच प्रकल्पाच्या ओलिताखालील क्षेत्रामध्ये अंतर्भूत आहे.

आधार : १) कार्यकारी अभियंता, नागपूर मध्यम प्रकल्प विभाग नागपूर

२) कार्यकारी अभियंता, नागपूर पाटबंधारे विभाग, नागपूर

३) प्रकल्प अधिकारी भू व जल व्यवस्थापन पथदर्शी प्रकल्प, नागपूर

तक्ता क्रमांक :- 3.9

बहित धारण जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलिता खाली असलेली बहित धारण जमिन आणि ओलिता खालील निव्वळ क्षेत्र व बहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार बहित धारण जमिनीची संख्या

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष - 1990-91

(क्षेत्रफळ - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	वैयक्तिक धारण		संयुक्त धारण		संस्था धारण		एकूण धारण	
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	0.02 हेक्टरखालील	237	1	1	0	0	0	238	1
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	11040	3495	366	116	35	12	11441	3623
3	0.05 - 1.0 हेक्टर	29273	22935	897	695	49	36	30219	23666
4	1.0 - 2.0 हेक्टर	69936	102566	2091	3089	78	114	72105	105769
5	2.0 - 3.0 हेक्टर	36736	88704	1488	3624	58	141	38282	92469
6	3.0 - 4.0 हेक्टर	20775	71788	888	3069	36	122	21699	74979
7	4.0 - 5.0 हेक्टर	13656	60753	662	2932	23	101	14341	63786
8	5.0 - 7.5 हेक्टर	15888	95844	804	4848	57	364	16749	101056
9	7.5 - 10.0 हेक्टर	5576	47485	324	2764	12	102	5912	50351
10	10.0-20.0 हेक्टर	3801	48362	264	3430	37	531	4102	52323
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	311	8443	30	796	24	1243	365	10482
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		207229	550376	7815	25363	409	2766	215453	578505

तक्ता क्रमांक :- 3.9 (पुढे चालु.)

वहित धारण जमिनीची संख्या त्याचे क्षेत्रफळ, ओलिताखालील असलेली वहित धारण जमीन आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमिनीची संख्या

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष - 1990-91

(क्षेत्रफळ - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	पूर्णपणे ओलिताखालील		पूर्णपणे गिराईत धारण		अंशतः ओलिताखालील धारण		
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	एकूण क्षेत्रफळ	ओलिता खालील क्षेत्र
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	0.02 हेक्टरखालील	22	0	19	0	0	0	0
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	2697	876	8054	2275	445	168	109
3	0.05 - 1.0 हेक्टर	4869	3459	22197	16370	2871	2200	1213
4	1.0 - 2.0 हेक्टर	5984	7976	53082	71858	12382	17670	8021
5	2.0 - 3.0 हेक्टर	1904	4208	27384	58833	8646	19753	7901
6	3.0 - 4.0 हेक्टर	1463	4491	14359	43537	5786	18579	6471
7	4.0 - 5.0 हेक्टर	420	1673	9124	34552	4732	19077	7253
8	5.0 - 7.5 हेक्टर	333	1672	10327	52234	6026	32766	10329
9	7.5 - 10.0 हेक्टर	106	705	3384	23578	2408	18308	5874
10	10.0 - 20.0 हेक्टर	48	396	2226	21800	1796	19034	5401
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	0	0	142	2555	227	4785	1441
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		17846	25456	150298	327592	45319	152340	54013

तक्ता क्रमांक :- 3.9

वहित धारण जमिनीची संख्या त्याचे क्षेत्रफळ,ओलिताखालील असलेली वहित धारण जमीन आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमिनीची संख्या

जिल्हा :- नागपूर		वर्ष - 1990-91				(क्षेत्रफळ - हेक्टरमध्ये)	
अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	ओलिताखालील क्षेत्र		संपूर्ण मालकीचे व कसलेले		संपूर्ण भाडेपट्टीचे धारण	
		संख्या	निव्वळ ओलिता खालील क्षेत्र	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
1	2	18	19	20	21	22	23
1	0.02 हेक्टरखालील	22	0	238	1	0	0
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	3142	985	11441	3623	0	0
3	0.05 - 1.0 हेक्टर	7740	4692	30215	23663	4	3
4	1.0 - 2.0 हेक्टर	18366	15997	72066	105715	17	23
5	2.0 - 3.0 हेक्टर	10550	12109	38244	92371	0	0
6	3.0 - 4.0 हेक्टर	7249	10965	21637	74763	15	56
7	4.0 - 5.0 हेक्टर	5152	8926	14293	63588	10	46
8	5.0 - 7.5 हेक्टर	6359	12001	16715	100860	0	0
9	7.5 - 10.0 हेक्टर	2514	6579	5892	50190	0	0
10	10.0 - 20.0 हेक्टर	1844	5797	4084	52062	5	94
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	227	1441	359	10308	0	0
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		63165	79492	215184	577144	51	222

तक्ता क्रमांक :- 3.9

वहित धारण जमिनीची संख्या त्याचे क्षेत्रफळ,ओलिताखालील असलेली वहित धारण जमीन आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमिनीची संख्या

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष - 1990-91

(क्षेत्रफळ - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	संपूर्ण इतरामाफत कसलेले धारण		अंशतः मालकीचे / इतरामाफत कसलेले		अंशतः भाडेपट्टीचे आणि कसलेले धारण		
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	मालकीचे क्षेत्र	भाडेपट्टीचे क्षेत्रफळ	इतरां माफत कसलेले क्षेत्र	एकूण क्षेत्रफळ
1	2	24	25	26	27	28	29	30
1	0.02 हेक्टरखालील	0	0	0	0	0	0	0
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	0	0	0	0	0	0	0
3	0.05 - 1.0 हेक्टर	0	0	0	0	0	0	0
4	1.0 - 2.0 हेक्टर	0	0	22	16	10	5	31
5	2.0 - 3.0 हेक्टर	7	15	31	47	17	19	83
6	3.0 - 4.0 हेक्टर	9	32	38	58	25	45	128
7	4.0 - 5.0 हेक्टर	10	42	28	66	16	28	110
8	5.0 - 7.5 हेक्टर	5	34	29	65	92	5	162
9	7.5 - 10.0 हेक्टर	0	0	20	94	67	0	161
10	10.0 - 20.0 हेक्टर	0	0	13	85	62	20	167
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	0	0	6	87	0	87	174
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		31	123	187	518	289	209	1016

आधार - महाराष्ट्र शासनाच्या कृषी विभागाने 90-91 मध्ये घेतलेल्या कृषी गणनेतील सांख्यिकी तक्ते

तक्ता क्रमांक- 3.10
कृषिविषयक अवजारे पशु गणना

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 1997

अ.क्र.	तहसील	नांगरांची संख्या		बेल गाडयांची संख्या	ऊसाचे चरक		ओलितासाठी		ट्रॅक्टर संख्या	तेलघाणी	
		लाकडी	लोखंडी		शक्तीवर चालणारे	बेल मदती ने चाल- णारे	तेलावर चालणारे पंप	विद्युत पंप		विद्युत शक्ती वर चाल- णारी	इतर शक्ती वर चाल- णारी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नरखेड	3024	800	7740	18	39	79	12664	220	1	11
2	काटोल	2653	1911	3091	13	-	266	4576	127	6	-
3	कळमेष्ठार	1003	33	2319	-	-	3	2788	82	-	-
4	सावनेर	4659	2144	5068	-	-	168	3126	102	3	1
5	पारशिवनी	3612	684	3267	-	11	285	767	54	2	7
6	रामटेक	1030	55	1759	-	-	151	146	62	-	-
7	मौदा	6117	2052	4585	9	91	639	1363	312	2	-
8	कामठी	675	16	2739	-	-	82	1819	57	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	1525	906	2503	1	-	205	2026	47	1	-
10	नागपूर(श)	181	56	162	-	-	46	48	11	1	-
11	हिंगणा	989	579	3449	-	-	91	2431	35	-	-
12	उमरेड	6139	1610	5173	-	-	1264	1290	120	6	-
13	कुही	7422	293	5873	7	-	659	2640	62	3	-
14	भिवापूर	7004	732	4748	27	-	898	879	29	4	2
जिल्हा एकूण		46033	11871	52476	75	141	4836	36563	1320	29	21

आधार - पशु गणना 1997 ची आकडेवारी

तक्ता क्रमांक- 3.11(अ)

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा - नागपूर

वर्ष-2003-2004

अ. क्र.	तहसील	एकूण गांवे संख्या	बाब								
			(अ) दुष्काळ व तीव्र टंचाई								
			ग्रस्त गांवे संख्या	गस्त कुटुंबे संख्या	जमीन, महसूल पूर्ण सूट वा निलंबन दिलेली गांवे संख्या	अंदाजित हानी रुपये		मदतीची हाती घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला खर्च रुपये	शेत जमीन अधि नियमा खाली दिलेली तगाई रुपये
पिक न येणे	पशुधन मालमत्ता इ.ची हानी										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नरखेड	154	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	काटोल	189	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	कळमेळार	108	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	सावनेर	137	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	पारशिवनी	120	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	रामटेक	157	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	मौदा	124	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	कामठी	78	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	नागपूर (ग्रा)	161	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	नागपूर(श)	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	हिंगणा	156	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	उमरेड	192	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	कुही	186	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	भिवापूर	137	0	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		1899	0	0	0	0	0	0	0	0	0

आधार :- मा.जिल्हाधिकारी (महसूल शाखा), नागपूर.

तक्ता क्रमांक- 3.11(ब)

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष - 2003-04

अ. क्र.	तहसील	एकूण गांवे संख्या	बाब									
			(ब) अवर्षण व प्रवण									
			ग्रस्त गांवे संख्या	ग्रस्त कुटुंबे संख्या	जमीन, महसूल पूर्ण सूट वा निलंबन दिलेली गांवे संख्या	अंदाजित हानी रुपये	पिक न येणे	पशुधन मालमत्ता इ.ची हानी	मदतीची हाती घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला खर्च रुपये	शेत जमीन अधिनियमा खाली दिलेली तगाई रुपये
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	नरखेड	154	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	काटोल	189	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	कळमेश्वर	108	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	सावनेर	137	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	पारशिवनी	120	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	रामटेक	157	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	मौदा	124	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	कामठी	78	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	नागपूर (ग्रा)	161	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	नागपूर(श)	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	हिंगणा	156	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	उमरेड	192	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	कुही	186	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	भिवापूर	137	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		1899	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

आधार :- मा.जिल्हाधिकारी (महसूल शाखा), नागपूर.

तक्ता क्रमांक- 3.11(क)

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सट्टा परिस्थितीची माहिती

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष - 2003-04

अ. क्र.	तहसील	एकूण गावे संख्या	वाव								
			(क) वृषपरिस्थिती								
			प्रस्त गावे संख्या	गस्त कुटुंबे संख्या	जमीन महसूल पूर्ण मूट वा निलंबन दिलेली गावे संख्या	अंदाजित हानी रुपये	मृदाची हानी	जमादार घेतलेल्यांची संख्या	कालवा खुर्च रुपये	इतर जमीन अधि निवना उजळी दिलेली तराई रुपये	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नरखेड	154	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	कटोल	189	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	कळमेघर	108	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	सावनेर	137	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	पारशिवनी	120	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	रामटेक	157	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	मौदा	124	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	कामठा	78	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	नागपूर (ग्रा)	161	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	नागपूर (ग)	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	हिंगण	156	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	उमरेड	192	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	कुही	186	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	भिवापूर	137	0	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		1899	0	0	0	0	0	0	0	0	0

आधार :- मा.जिल्हाधिकारी (महसूल शाखा), नागपूर.

तक्ता क्र. 4.1
तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	विदेशी/संकरित गाई व बैल				
		अर्डीच वर्षावरील बैल				
		केवळ पैदाशी करिता ठेवलेले वळू	पैदाशी व कामा करिता उपयोगात आणलेले बैल	केवळ कामा- करिता उपयोगात आणलेले बैल	पैदाशी साठी अथवा कामासाठी उपयोगात न आणलेले बैल	एकूण 3 ते 6
1	2	3	4	5	6	7
1	नरखेड	20	2	286	15	323
2	कादोल	27	60	712	36	835
3	कळमेश्वर	51	29	390	24	494
4	सावनेर	24	12	463	20	519
5	पारशिवनी	18	14	251	24	307
6	रामटेक	28	39	199	1	267
7	मौदा	41	29	632	18	720
8	कामठी	12	14	203	19	248
9	नागपूर(ग्रा)	29	11	201	41	282
10	नागपूर(श)	26	6	21	--	53
11	हिंगणा	46	10	382	2	440
12	उमरेड	49	96	422	35	602
13	कुही	17	11	209	ST, Sm 5	242
14	भिवापूर	22	48	426	45	541
जिल्हा एकूण		410	381	4797	285	5873

तक्ता क्र. ४.१ पढे चालु

तक्ता क्र. 4.1

तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा नागपूर

अ. क्र.	तहसील	विदेशी/संकरित गाई व बैल					
		अडीच वर्षांवरील गाई				विदेशी/संकरित	
		दुभत्या	एकदाहीन व्यायलेल्या व आटलेल्या	इतर	एकूण गाई (8+9+10)	विदेशी संकरित अडीच वर्षांपर्यंतची वासरे	एकूण विदेशी संकरित गाई व बैल
1	2	8	9	10	11	12	13
1	नरखेड	1395	1281	17	2693	2634	5650
2	काटोल	2527	1856	66	4449	3482	8766
3	कळमेवार	1360	1674	48	3082	2944	6520
4	सावनेर	1962	2064	118	4144	4315	8978
5	पारशिवनी	719	668	33	1420	1615	3342
6	रामटेक	706	666	14	1386	1483	3136
7	मोदा	1254	1060	68	2382	2575	5677
8	कामठी	560	423	25	1008	1352	2608
9	नागपूर(ग्रा)	919	660	42	1621	1563	3466
10	नागपूर(श)	807	210	--	1017	727	1797
11	हिंगणा	1315	1272	25	2612	2001	5053
12	उमरेड	916	641	65	1622	1682	3906
13	कुही	535	659	23	1217	1285	2744
14	भिवापूर	260	467	12	739	690	1970
जिल्हा एकूण		15235	13601	556	29392	28348	63613

तक्ता क्र. ४.१ पढे चालू

तक्ता क्र. 4.1

तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	देशी गाई व बैल						
		तीन वर्षावरील बैल					तीन वर्षावरील गाई	
		केवळ पैदाशी करिता ठेवलेले वळू / बैल	पैदाशी व कामा करिता उपयोगात आणलेले बैल	केवळ कामा करिता उपयोगात आणलेले बैल	इतर बैल	एकूण तीन वर्षावरील बैल	दुभत्या गाई	आटलेल्या व एकदाही न व्यायलेल्या गाई
1	2	14	15	16	17	18	19	20
1	नरखेड	84	60	16716	125	16985	7638	11248
2	काटोल	155	268	15090	162	15675	7464	10049
3	कळमेळार	161	202	11587	151	12101	3794	7178
4	सावनेर	108	50	16181	100	16439	5258	8858
5	पारशिवनी	144	188	14096	646	15074	4316	7866
6	रामटेक	270	296	15992	111	16669	5561	10043
7	मोदा	241	100	17345	255	17941	3550	4491
8	कामठी	161	365	11292	329	12147	3388	5353
9	नागपूर(ग्रा)	2602	1559	13531	1629	19321	9572	9726
10	नागपूर(श)	67	26	935	116	1144	3249	1830
11	हिंगणा	325	254	12203	102	12884	3792	7485
12	उमरेड	390	536	19701	355	20982	6069	9280
13	कुही	97	109	22630	137	22973	3244	6447
14	भिवापूर	230	816	17928	685	19659	3738	7340
जिल्हा एकूण		5035	4829	205227	4903	219994	70633	107194

तक्ता क्र. ४.१ पढे चालू

तक्ता क्र. 4.1

तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	देशी गाई व बैल		देशी गाई व बैल		
		तीन वर्षावरील गाई		तीन वर्ष व त्या खालील देशी वासरे	एकूण देशी गाई व बैल (18+22+23)	विदेशी/ संकरित व देशी एकूण गाई व बैल (13+24)
		इतर	एकूण गाई (19+20+21)			
1	2	21	22	23	24	25
1	नरखेड	277	19163	17202	53350	59000
2	काटोल	146	17659	15790	49124	57890
3	कळमेधर	198	11170	9887	33158	39678
4	सावनेर	633	14749	14440	45628	54606
5	पारशिवनी	202	12384	11450	38908	42250
6	रामटेक	179	15783	17000	49452	52588
7	मौदा	119	8160	9322	35423	41100
8	कामठी	294	9035	8766	29948	32556
9	नागपूर(ग्रा)	141	19439	22832	61592	65058
10	नागपूर(श)	12	5091	3831	10066	11863
11	हिंगणा	464	11741	9493	34118	39171
12	उमरेड	147	15496	14899	51377	55283
13	कुही	352	10043	9869	42885	45629
14	भिवापूर	156	11234	9627	40520	42490
जिल्हा एकूण		3320	181147	174408	575549	639162

तक्ता क्र. ४.१ पढे चालु

तक्ता क्र. 4.1

तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	म्हशी व रेडे						
		तीन वर्षावरील रेडे					तीन वर्षावरील म्हशी	
		केवळ पैदाशी साठी ठेवलेले	पैदाशी साठी व कामासाठी ठेवलेले	फक्त कामा साठी ठेवलेले	इतर	एकूण रेडे (26+27+28+29)	दुभत्या म्हशी	आटलेल्या व एकदाही न व्यायलेल्या
1	2	26	27	28	29	30	31	32
1	नरखेड	78	--	2	2	82	2226	2241
2	काटोल	221	30	4	9	264	2430	1833
3	कळमेश्वर	117	5	17	--	139	1227	1558
4	सावनेर	90	11	9	6	116	1148	1207
5	पारशिवनी	121	11	17	9	158	1124	1215
6	रामटेक	194	31	115	36	376	1842	1807
7	मौदा	127	3	12	13	155	2431	2386
8	कामठी	164	58	52	28	302	1715	1490
9	नागपूर(प्रा)	1144	694	598	283	2719	5330	3435
10	नागपूर(श)	100	4	6	12	122	3948	1581
11	हिंगणा	109	--	115	--	224	1669	5732
12	उमरेड	243	7	5	2	257	1906	1797
13	कुही	117	4	1	3	125	1121	1433
14	भिवानूर	65	18	7	4	94	713	1103
जिल्हा एकूण		2890	876	960	407	5133	28830	28818

तक्ता क्र. ४.१ पढे चालू

तक्ता क्र. 4.1
तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	म्हशी व रेडे				एकूण गोजातीय (25+36)
		तीन वर्षावरील म्हशी.				
		इतर	एकूण म्हशी (31+32+33)	रेडके तीन वर्ष व त्या खालील	एकूण म्हशी व रेडे (30+34+35)	
1	2	33	34	35	36	37
1	नरखेड	48	4515	2712	7309	66309
2	काटोल	93	4356	3004	7624	65514
3	कळमेळार	44	2829	1600	4568	44246
4	सावनेर	98	2453	1719	4288	58894
5	पारशिवनी	13	2352	1395	3905	46155
6	रामटेक	14	3663	2819	6858	59446
7	मौदा	22	4839	3886	8880	49980
8	कामठी	187	3392	2215	5909	38465
9	नागपूर(ग्रा)	78	8843	7044	18606	83664
10	नागपूर(श)	2	5531	1831	7484	19347
11	हिंगणा	164	7565	1682	9471	48642
12	उमरेड	54	3757	2002	6016	61299
13	कुही	1	2555	1953	4633	50262
14	भिवापूर	35	1851	956	2901	45391
जिल्हा एकूण		853	58501	34818	98452	737614

तक्ता क्र. ४.१ पढे चालू

तक्ता क्र. 4:1

तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

अ. क्र.	तहसील	मोढवा	बक-या	घोडे व शिगरे	इतर पशुधन	एकूण पशुधन 37+38+39+ 40+41	एकूण कॉलडया	एकूण कुक्कुट पक्षी
1	2	38	39	40	41	42	43	44
1	नरखेड	1791	22313	93	1077	91583	30167	30256
2	काटोल	495	30450	12	1054	97525	22518	22697
3	कळमेधार	3741	21150	189	1159	70485	172343	172464
4	सावनेर	1336	30019	7	1792	92048	19132	19224
5	पारशिवनी	278	22041	3	954	69431	21886	21922
6	रामटेक	6	24077	--	552	84081	40851	41345
7	मौदा	8	21131	1	230	71350	34874	35173
8	कामठी	404	26386	6	2110	67371	22545	22654
9	नागपूर(ग्रा)	41	32783	20	790	117298	72927	72935
10	नागपूर(श)	496	20386	59	2609	42897	47351	60512
11	हिंगणा	2928	20569	64	951	73154	32358	32365
12	उमरेड	2335	21028	18	899	85579	71583	71988
13	कुही	669	22492	124	590	74137	53220	53309
14	भिवापूर	539	15294	35	125	61384	33958	34015
जिल्हा एकूण		15067	330119	631	14892	1098323	675713	690859

आधार - पशुगणना 1997

तक्ता क्र.4.2

जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या 2003-2004

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तहसील	पशुवैद्यकीय संस्थांचा प्रकार								
		पशुवैद्यकीय सर्व चिकित्सालय	पशुवैद्यकीय दवाखाने		पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्र	पशुरोग अन्वेषण प्रयोगशाळा		फिरती पशुरोग नियंत्रण पथके	फिरते पशु वैद्यकीय दवाखाने	दक्षता पथके तपासणी नाका
			राज्य स्तर	स्थानिक स्तर		राज्य पातळीवरील	विभागीय पातळीवरील			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नरखेड	--	--	3	6	--	--	--	--	--
2	काटोल	--	--	5	3	--	--	--	1	--
3	कळमेश्वर	--	--	3	--	--	--	--	--	--
4	सावनेर	--	--	3	3	--	--	--	--	1
5	पारशिवनी	--	--	3	4	--	--	--	--	--
6	रामटेक	--	--	5	4	--	--	--	1	--
7	मौदा	--	--	4	1	--	--	--	--	--
8	कामठी	--	--	3	1	--	--	--	--	--
9	नागपूर(ग्रा)	--	--	2	3	--	--	--	--	--
10	नागपूर(श)	1	1	1	5	--	1	1	--	--
11	हिंगणा	--	--	2	3	--	--	--	--	--
12	उमरेड	--	--	5	3	--	--	--	--	--
13	कुही	--	--	3	5	--	--	--	--	--
14	भिवापूर	--	--	2	5	--	--	--	--	--
जिल्हा एकूण		1	1	44	46	--	1	1	2	1

तक्ता क्र.4.2

जिल्हयातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या 2003-2004

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तहसील	पशुवैद्यकीय संस्थांचा प्रकार										
		कृत्रिम रेतन प्रशिक्षण केंद्र	विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्र	जिल्हा कृत्रिम रेतन केंद्र	आधारभूत ग्राम केंद्र	कृत्रिम रेतन केंद्र			पशु पेदास केंद्र	सधन कुक्कुट घरटे	मेष पेदास केंद्र	शेळी पेदास केंद्र
						जिल्हा परिषदा खालील	आधारभूत ग्राम केंद्रा खालील	विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्रा खालील				
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	नरखेड	--	--	--	--	9	--	7	--	--	--	--
2	काटोल	--	2	--	--	8	--	12	--	--	--	--
3	कळमेधर	--	--	--	--	3	2	6	--	--	--	--
4	सावनेर	--	--	--	--	6	1	8	--	--	--	--
5	पारशिवनी	--	--	--	--	7	--	3	--	--	--	--
6	रामटेक	--	1	--	--	9	--	5	--	--	--	--
7	मौदा	--	--	--	--	5	--	6	--	--	--	--
8	कामठी	--	--	--	--	4	2	1	--	--	--	--
9	नागपूर(ग्रा)	--	--	--	--	5	7	--	--	--	--	--
10	नागपूर(श)	--	1	1	1	1	3	5	1	1	--	--
11	हिंगणा	--	1	--	--	5	--	6	--	--	--	--
12	उमरेड	--	1	--	--	8	2	5	--	--	--	--
13	बुही	--	--	--	--	8	1	4	--	--	--	--
14	भिवापूर	--	--	--	--	7	--	5	--	--	--	--
जिल्हा एकूण		--	6	1	1	85	18	73	1	1	--	--

आधार :- जिल्हा पशुसंवर्धन, उपसंचालक, नागपूर.

तक्ता क्र. 4.3

रोगाच्या प्रकारानुसार पशुच्या मृत्युची संख्या

जिल्हा- नागपूर

वर्ष - 2003-2004

अ.क्र.	संसर्गजन्य व बांडगुळजन्य रोग	लागण	मृत्यू
1	2	3	4
एकूण पशुधनाची मृत्यू संख्या:		1163	72
1	गाई, म्हशी, बैल		
	अ) घटसर्प	21	15
	ब) लाळया (पायलाग)	412	--
	क) फ-या	18	12
	ड) फासी	--	--
	इ) सरा	--	--
	फ) देवी	--	--
	ग) इतर	--	--
एकूण		451	27
2	मेंढया व बक-या		
	अ) फ-या	--	--
	ब) न्युमोनिया	--	--
	क) लाळया (पायलाग)	--	--
	ड) देवी घटसर्प	87	4
	इ) इतर (पी.पी.आर.)	625	41
एकूण		712	45
3	कोबडया		
	अ) राणीखेत (मानमोडी)	--	--
	ब) देवी	--	--
	क) बुळकांडी	--	--
	ड) इतर	--	--
एकूण		--	--

आधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर

2) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

तक्ता क्र. 4.3(अ)

विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य

जिल्हा-नागपूर

वर्ष - 2003-2004

अ. क्र.	तहसील	उपचार केलेल्या जनावरांची संख्या	खच्चीकरण केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा अंतर्गत जन्मास आलेल्या वासरांची संख्या		लस टोचलेल्या जनावरांची संख्या
					एकूण वासरे	स्तंभ-6 पैकी संकरित वासरांची संख्या	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नरखेड	40514	3344	5655	1798	1568	47884
2	काटोल	40496	3255	5337	2023	1795	35236
3	कळमेधर	11750	1323	2146	767	683	28165
4	सावनेर	14406	1833	3198	1106	983	45360
5	पारशिवनी	12299	1385	2363	882	730	30692
6	रामटेक	19619	2094	3243	1133	797	53323
7	मौदा	17917	1232	3263	1138	893	35720
8	कामठी	13349	1314	2668	963	870	39470
9	नागपूर (ग्रा)	23393	1558	3075	961	790	52091
10	नागपूर(श)	27158	1093	847	421	353	377708
11	हिंगणा	15304	1430	2107	593	487	40955
12	उमरेड	32038	1977	2476	914	811	32859
13	कुही	17609	2154	3196	1182	1060	41666
14	भिवापूर	17298	1658	2216	741	611	43016
जिल्हा एकूण		303150	25650	41790	14622	12431	904145

आधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर.

2) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर

तक्ता क्र. 4.4

मान्यताप्राप्त पशुधन आणि प्रत्येक पशुवर्गगृहात वचल केलेल्या पशुंची संख्या

जिल्हा - नागपूर

वर्ष 2003-2004

स. क्र.	सहकारी	पशु उध.	एकूण वचल केलेली वचले (मिटर)						
			गुराव संख्या	गादी व बैल	झ्याव गुरे	मठ्या	गंड्या/ रक्या	डुल	डाग
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरडंड	3	-	-	-	489	66	-	555
2	काटोल	2	-	-	34	1858	133	-	2030
3	कळमेघर	2	-	-	-	-	-	-	-
4	सावने	5	412	16	-	963	-	-	1391
5	पारंगवनी	-	-	-	-	-	-	-	-
6	रामटेक	1	-	-	-	-	-	-	-
7	मोत्र	-	-	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	2	8122	7545	-	2459	-	-	18126
9	नागपूर (अ)	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर (श)	3	6391	5108	4304	59097	-	-	74900
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-
12	उमरेड	2	-	-	-	1134	-	-	1134
13	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवरापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		20	14925	12669	4333	66000	204	-	98136

आधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर

तक्ता क्र. 4.5

जिल्हयातील वनक्षेत्र वर्ष 2003-2004

जिल्हा - नागपूर

(वन क्षेत्र चौ. कि. मी.)

अ.क्र.	विभाग	राखीव	संरक्षित	अवर्गीकृत	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	महसूल विभाग	--	--	191	191
2	वन विभाग	1148	706	326	2180
जिल्हा एकूण		1148	706	517	2371

आधार :- मुख्य वन संरक्षक, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर

तक्ता क्र. 4.6

जिल्हयातील मुख्य व गौण वनउत्पादने

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 2003-2004

अ. क्र.	वन उत्पादने	संदर्भ वर्षातील एकूण उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्री केलेले उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्रीचे मूल्य (मागील शिलकी उत्पादन धरून) (रु. हजारात)
1	2	3	4	5
1	इमारती लाकूड (हजार घमी)	11.22	11.57	91855
2	जळाऊ लाकूड (हजार घमी)	156.12	156.11	29931
3	चंदन लाकूड (हजार घमी)	--	--	--
3A	फाटे (नग)	228873	247059	21802
4	गौण वन उत्पादने			
	अ) वांबू (संख्या)	858483	984640	5564
	ब) गवत इत्यादी (किंवल)	--	2.0	31
	क) विडी पाने (स्टॅ बॅग)	--	64600	52980
	ड) डिक (किंवल)	--	6	33
5	इतर			
	1) आपटा पाने	--	--	--
	2) मोहाची फुले (किंवल)	--	--	--
	3) खाणी व खनिजे	--	--	--
	4) हिरडा (किंवल)	--	--	--
	5) आंबा	--	--	--
	6) सिताफळ (MT)	--	14	21
	7) लाख (किंवल)	--	--	--
	8) इतर	--	--	--
6	एकूण गौण उत्पादने (4+5)	--	--	57729
	जिल्हा एकूण किंमत (1+2+3+6)	--	--	201317

आधार:- 1) उप वनसंरक्षक, नागपूर

2) विभागीय व्यवस्थापक, महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ, नागपूर

तक्ता क्रमांक 4.7

जिल्हयातील भुजल मत्स्यव्यवसाय 2003- 2004

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	नदीची लांबी (किमी)	मत्स्य व्यवसायासाठी अनुकूल क्षेत्र (तळी,संगवरे व जलाशय यांचे एकूण क्षेत्र) (हेक्टर)	मत्स्य व्यवसाया-खाली आणलेले एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	भुजल मत्स्य उत्पादन (मेटन.)	पकडलेल्या माशांची उत्पादकास मिळालेली किंमत (रुपये लाखांत)	मत्स्य व्यवसाय क्षेत्रासाठी वापरलेले मत्स्यबीज (लाखांत)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नरखेड	--	237	237	227	56.25	8
2	काटोल	--	721	721	580	145.00	8
3	कळमेश्वर	--	363	363	220	55.00	10
4	सावनेर	--	819	819	680	170.00	13
5	पारशिवनी	--	1832	1832	904	226.00	33
6	रामटेक	--	1729	1729	1200	300.00	38
7	मौदा	--	230	230	250	62.50	9
8	कामठी	--	256	256	250	62.50	10
9	नागपूर (ग्रा)	--	222	222	275	68.75	14
10	नागपूर(श)	--	864	864	329	82.25	11
11	हिंगणा	--	660	660	235	58.75	9
12	उमरेड	--	5778	5778	2050	512.50	38
13	कुही	--	550	550	545	136.25	9
14	भिव्हापूर	--	776	776	280	70.00	10
जिल्हा एकूण		650	15037	15037	8025	2005.75	220

टिप :- काटोल, हिंगणा व उमरेड तालुक्यात नविन जलाशय हस्तांतरीत झाल्यामुळे वाढ दिसून येते.

आधर :- जिल्हा मत्स्य व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 5.1.

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2003)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कारखान्यातील		
			नांदणी झालेले	बंद	प्रपत्र पाठविणारे चालू	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	पीक भाजीपाला व फळांची लागवड	011	4	2	2	77	34	43
2	कृषी व पशुसंवर्धन सेवा (पशु चिकीत्सालय वगळून)	014	15	2	7	333	176	157
3	मटन मासे फळभाज्या, तेल इ. उत्पादन	151	48	5	30	662	611	51
4	दुधापासून निर्मित पदार्थांचे उत्पादन	152	13	2	6	583	573	10
5	कडधान्यापासून निर्मित उत्पादन	153	25	2	16	207	199	8
6	इतर खाद्यान्न उत्पादन	154	41	8	26	1896	1700	196
7	मादक पेयांचे उत्पादन	155	41	7	27	709	655	54
8	तंबाखूच्या वस्तूचे उत्पादन	160	2	0	2	104	103	1
9	सुत कातणे, विणने व कापड तयार करणे	171	27	3	21	5311	4993	318
10	इतर वस्त्र निर्मिती	172	2	0	1	12	12	0
11	परिधान करण्यासाठी वस्त्रांची निर्मिती कर वगळून	181	2	1	1	85	41	44
12	चामडे रंगविणे, तयार करणे चामड्यांच्या वस्तूंची निर्मिती	191	2	0	1	6	6	0
13	पादत्राणे तयार करणे	192	2	0	2	24	21	3
14	लाकूड कापायची गिरणी इ.	201	610	86	262	1070	1070	0
15	लाकडापासून निर्मित उत्पादने	202	17	2	13	290	284	6
16	कागद व कागदापासूनची इतर उत्पादने	210	54	3	44	1152	1108	44
17	प्रकाशित करणे (संबंधित व्यवसाय)	221	7	0	7	414	412	2
18	मुद्रणालय व छापखाने संबंधित व्यवसाय	222	52	6	38	1606	1551	55
19	कोक ओव्हन वस्तूचे उत्पादन	231	8	1	5	61	55	6
20	शुध्द पेट्रोलियम निर्मित उत्पादने	232	8	3	4	68	63	5
21	मूळ रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन	241	39	3	26	438	427	11
22	इतर रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन	242	34	9	62	2084	1789	295
23	मानव निर्मित वस्त्रांचे उत्पादन	243	2	0	0	0	0	0

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2003)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	काम केलेल्या श्रमिकांची एकूण संख्या (हजारत)	संख्या	
				प्रपत्र न पाठविणारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधील कारखान्यातील कामगार
1	2	3	10	11	12
1	पीक भाजीपाला व फळांची लागवड	011	20	0	0
2	कृषी व पशुसंवर्धन सेवा (पशु विकासालय वगळून)	014	26	6	246
3	मटन मासे फळभाज्या,तेल इ. उत्पादन	151	169	13	258
4	दुधापासून निर्मित पदार्थांचे उत्पादन	152	188	5	599
5	कडधान्यापासून निर्मित उत्पादन	153	62	7	58
6	इतर खाद्यान्न उत्पादन	154	577	7	196
7	मादक पेयाचे उत्पादन	155	211	7	103
8	तंबाखूच्या वस्तुचे उत्पादन	160	32	0	0
9	सुत कातणे, विणने व क्रापड तयार करणे	171	1849	3	1961
10	इतर वस्त्र निर्मिती	172	2	1	14
11	परिधान करण्यासाठी वस्त्रांची निर्मिती करू वगळून	181	26	0	0
12	चामडे रंगविणे,तयार करणे चामड्यांच्या वस्तूंची निर्मिती	191	2	1	19
13	पादत्राणे तयार करणे	192	6	0	0
14	लाकूड कापायची गिरणी इ.	201	305	262	906
15	लाकडापासून निर्मित उत्पादने	202	87	2	25
16	कागद व कागदापासूनची इतर उत्पादने	210	352	7	95
17	प्रकाशित करणे (संबंधित व्यवसाय)	221	140	0	0
18	मुद्रणालय व छापखाने संबंधित व्यवसाय	222	479	8	89
19	कोक ओव्हन वस्तूंचे उत्पादन	231	18	2	18
20	शुध्द पेट्रोलियम निर्मित उत्पादने	232	20	1	13
21	मूळ रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन	241	130	10	251
22	इतर रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन	242	628	13	167
23	मानव निर्मित वस्त्रांचे उत्पादन	243	0	2	12

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2003)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कारखान्यातील		
			नादणी झालेले	बंद	प्रपञ पाठविणारे चालू	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9
24	खरापासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	251	30	5	16	1481	1460	21
25	प्लास्टिक वस्तूचे उत्पादन	252	54	4	35	1836	1777	59
26	काच काचपासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	261	6	1	5	197	134	63
27	अधातू खनिजांचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	269	110	26	63	2356	1851	505
28	मूळ लोखंड व स्टीलचे उत्पादन	271	79	18	46	2348	2327	21
29	मूळ मुल्यवान तसेच, अ-लोह धातूचे उत्पादन	272	33	4	21	953	941	12
30	धातूचे सांचे बनविणे	273	27	5	18	1807	1795	12
31	बांधकामाशी निगडित धातूची उत्पादन, टाक्या, वाफेवर चालणारी विद्युत्निर्मिती यंत्र	281	42	5	22	774	759	15
32	धातूच्या इतर वस्तूचे उत्पादन	289	54	6	39	876	861	15
33	सर्वसाधारण उपयोगाच्या यंत्राचे उत्पादन	291	5	0	3	35	35	0
34	विशिष्ट उपयोगाच्या यंत्राची निर्मिती	292	25	2	17	689	678	11
35	घरगुती वापराच्या उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	293	1	0	1	20	20	0
36	काय्यालयीन, लेखा विषयक व संगणिकीय यंत्राची निर्मिती	300	1	0	0	0	0	0
37	विजेची मांटार, जनरेटर व ट्रान्सफार्मरची निर्मिती	311	15	2	7	93	91	2
38	विजेचे वितरण व नियंत्रणासंबंधीच्या वस्तूची निर्मिती	312	2	0	1	16	16	0
39	इन्सुलेटेड वायर व केबल तयार करणे	313	3	0	3	155	153	2
40	अॅक्युमलेटर, प्रायमरी सेल्स व प्रायमरी बॅटरीजचे उत्पादन	314	6	0	4	27	27	0
41	विजेचे दिवे व उपकरणांचे उत्पादन	315	6	1	3	36	19	27

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2003)

जिल्हा - नागपूर

क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या	
				प्रपत्र न पाठविणारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधील कारखान्यातील कामगार
1	2	3	10	11	12
24	रबरीपासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	251	449	9	446
25	प्लास्टिक वस्तूचे उत्पादन	252	604	15	288
26	काच काचपासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	261	60	0	0
27	अधातू खनिजांचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	269	619	21	611
28	मूळ लोखंड व स्टीलचे उत्पादन	271	757	15	374
29	मूळ मुल्यवान तसेच अ-लोह धातूचे उत्पादन	272	286	8	117
30	धातूचे सांचे बनविणे	273	550	4	249
31	बंधकामाशी निगडित धातूची उत्पादन,टाक्या,वाफेबर चालणारी विद्युतनिर्मिती यंत्र	281	235	15	452
32	धातूच्या इतर वस्तूचे उत्पादन	289	265	9	101
33	सर्वसाधारण उपयोगाच्या यंत्राचे उत्पादन	291	11	2	196
34	विशिष्ट उपयोगाच्या यंत्राची निर्मिती	292	201	6	88
35	घरगुती वापराच्या उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	293	6	0	0
36	कायदातहीन,लेखर डिप्यक व संगणिकीय यंत्राची निर्मिती	300	0	1	8
37	विजेची मोटार,जनरेटर व ट्रान्सफार्मरची निर्मिती	311	28	6	124
38	विजेचे वितरण व नियंत्रणासंबंधीच्या वस्तूची निर्मिती	312	4	1	15
39	इन्सुलेटेड वायर व केबल तयार करणे	313	30	0	0
40	अॅक्युमलेटर,प्रायमरी सेल्स व प्रायमरी बॅटरीजचे उत्पादन	314	8	2	8
41	विजेचे दिवे व उपकरणांचे उत्पादन	315	11	2	18

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2003)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कारखान्यातील		
			नोंदणी झालेले	बंद	प्रपत्र पाठविणारे चालू	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9
42	विजेच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	319	7	3	3	107	103	4
43	इलेक्ट्रॉनिक व्हॉल्व, टयुब व इतर उपकरणांचे उत्पादन	321	1	0	1	68	42	26
44	टेलिविजन व रेडियो ट्रान्समीटर तसेच लाईन टेलीफोनी व लाईन टेलीग्राफी संबंधी उपकरणांचे उत्पादन	322	2	1	1	10	5	5
45	मोटर वाहनांचे उत्पादन	341	1	1	0	0	0	0
46	मोटर वाहनांच्या सांगाड्यांचे उत्पादन	342	5	0	5	551	550	1
47	मोटर वाहनांसाठी सुट्याभागाचे उत्पादन	343	2	0	2	38	38	0
48	रेल्वे व ट्राम्वेसाठी इंजिन व रोलिंग	352	1	0	1	10	10	0
49	स्टॉकचे उत्पादन	359	3	0	2	15	15	0
50	लाकडी सामानांचे उत्पादन	361	13	0	10	603	592	11
51	इतरत्र वर्गीकरण न झालेले उत्पादन	369	2	0	2	17	8	9
52	विजेचे उत्पादन, संकलन व वाटप	401	4	0	2	3389	3330	59
53	गॅसचे निर्मिती व वितरण	402	8	0	6	184	184	0
54	पाण्याचे संकलन, शुध्दीकरण व वितरण	410	5	0	1	22	22	0
55	यांत्रिक वाहनांची देखभाल दुरुस्ती	502	53	1	41	2124	2027	97
56	वाहनांकरिता लागणा-या इंधनाची किरकोळ विक्री	505	11	0	6	74	74	0
57	फी अथवा ठेक्याने घाऊक विक्री	511	1	0	0	0	0	0
58	अकृषी उपउत्पादनाची घाऊक विक्री	514	7	0	4	68	65	3
59	नवीन वस्तूची विशिष्ट दुकानात किरकोळ विक्री	523	1	0	0	11	11	0
60	घरगुती व वैयक्तिक वस्तूची दुरुस्ती	526	0	0	0	0	0	0
61	परिवहनसंबंधी व्यवसाय, ट्रॅकल एजन्सीचा व्यवसाय	630	7	0	5	47	27	0
जिल्हा एकूण		--	1688	230	999	38229	35920	2289

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2003)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारत)	संख्या	
				प्रपत्र न पाठविणारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधील कारखान्यातील कामगार
1	2	3	10	11	12
42	विजेच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	319	33	1	15
43	इलेक्ट्रॉनिक व्हाल्व, टयुब व इतर उपकरणांचे उत्पादन	321	21	0	0
44	टेलिविजन व रेडियो ट्रान्समीटर तसेच लाईन टेलीफोनी व लाईन टेलीग्राफी संबंधी उपकरणांचे उत्पादन	322	3	0	0
45	मोटार वाहनांचे उत्पादन	341	0	0	0
46	मोटार वाहनांच्या सांगाड्यांचे उत्पादन	342	166	0	0
47	मोटार वाहनांसाठी सुट्याभागाचे उत्पादन	343	12	0	0
48	रेल्वे व ट्राम्वेसाठी इंजिन व रोलिंग	352	3	0	0
49	स्टॉकचे उत्पादन	359	5	1	20
50	लाकडी सामानांचे उत्पादन	361	182	3	45
51	इतरत्र वर्गीकरण न झालेले उत्पादन	369	5	0	0
52	विजेचे उत्पादन, संकलन व वाटप	401	1237	2	1249
53	गॅसचे निर्मिती व वितरण	402	57	2	22
54	पाण्याचे संकलन, शुध्दीकरण व वितरण	410	8	4	83
55	यांत्रिक वाहनांची देखभाल दुरुस्ती	502	729	11	750
56	वाहनांकरिता लागणा-या इंधनाची किरकोळ विक्री	505	27	5	36
57	फी अथवा ठेक्याने घाऊक विक्री	511	0	1	10
58	अकृषी उपउत्पादनाची घाऊक विक्री	514	22	3	57
59	नवीन वस्तूची विशिष्ट दुकानात किरकोळ विक्री	523	3	0	0
60	घरगुती व वैयक्तीक वस्तूची दुरुस्ती	526	0	0	0
61	परिवहनसंबंधी व्यवसाय, ट्रॅव्हल एजन्सीचा व्यवसाय	630	15	2	18
जिल्हा एकूण		--	11981	508	10430

आधार - औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, मुंबई

तक्ता क्रमांक 5.2

चालू कारखान्याचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण वर्ष (2003.)
जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्याचे संकेतांक	10 कामगारा पेक्षा कमी कामगार		10 ते 19 कामगार		20 ते 49 कामगार		50 ते 99 कामगार		100 ते 499 कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	01 शेतकी शिकारी व त्यासंबंधी उद्योग	0	0	1	12	10	368	3	159	1	117
2	15 खाद्य पदार्थ व मादक पेयाचे उत्पादन	62	332	26	344	32	964	12	842	11	2251
3	16 तंबाखू संबंधीत पदार्थाचे उत्पादन	0	0	1	10	0	0	1	94	0	0
4	17 वस्त्र निर्मिती	2	14	4	53	4	119	1	54	11	3325
5	18 परिधान करावयाच्या कपड्याचे उत्पादन, फारे तयार करणे व रंगविणे	0	0	0	0	0	0	1	85	0	0
6	19 चामडे रंगविणे व तयारकरणे चामड्याच्या वस्तूची निर्मिती	1	6	3	43	0	0	0	0	0	0
7	20 लाकूड व लाकडापासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	522	1899	9	129	7	205	1	58	0	0
8	21 कागद व कागदापासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	9	74	25	320	12	345	3	242	2	266
9	22 ध्वनी मुद्रिताचे प्रकाशन, छपाई द्विरुक्ती	12	69	19	250	13	386	2	164	6	721
10	23 भाजलेला दगडी कोळसा, शुध्द पेट्रोलचे उत्पादने व आण्विक जळण	3	25	8	106	1	29	0	0	0	0
11	24 रसायने व त्यावर आधारित उत्पादने	384	227	62	76	469	51	119	1	117	117
12	25 रबर व प्लॅस्टीकची उत्पादने	22	147	28	361	13	334	6	369	4	1340
13	26 इतर अधातू खनिज वस्तूचे उत्पादन	23	172	17	249	31	1024	12	851	6	868
14	27 मुळ धातूचे उत्पादन	17	107	38	507	32	1007	12	830	12	2782
15	28 धातूच्या फॅब्रिकेटेड वस्तूची निर्मिती (यंत्रे व उपकरणे वगळून)	28	210	38	490	10	238	5	362	4	903

तक्ता क्रमांक 5.2

चालु कारखान्याचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण वर्ष (2003)
जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्याचे रकतेतक	500 ते 999 कामगार		1000 ते 4999 कामगार		5000 हून अधिक कामगार		एकूण कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20
1	01 शेतकी शिकारी व त्यासंबंधी उद्योग	0	0	0	0	0	0	15	656
2	15 खाद्य पदार्थ व मादक पेयांचे उत्पादन	1	538	0	0	0	0	144	5271
3	16तवाखु संबंधीत पदार्थांचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	2	104
4	17 वस्त्र निर्मिती	3	2441	1	1292	0	0	26	7298
5	18 परिधान करावयाच्या कपड्यांचे उत्पादन, फरे तयार करणे व रंगविणे	0	0	0	0	0	0	1	85
6	19 चामडे रंगविणे व तयारकरणे चामड्याच्या वस्तूची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	4	49
7	20 लाकूड व लाकडापासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	539	2291
8	21 कागद व कागदापासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	51	1247
9	22 ध्वनी मुद्रितांचे प्रकाशन, छपाई द्विरुक्ती	1	519	0	0	0	0	53	2109
10	23 भाजलेला दगडी कोळसा, शुध्द पेट्रोलचे उत्पादने व आण्विक जल	0	0	0	0	0	0	12	160
11	24 रसायने व त्यावर आधारित उत्पादन.	0	0	0	0	0	0	113	2952
12	25 खर व प्लॅस्टीकची उत्पादने	2	1500	0	0	0	0	75	4051
13	26 इतर अधातू खनिज वस्तूचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	89	3164
14	27 मुळ धातूचे उत्पादन	1	615	0	0	0	0	112	5848
15	28 धातुच्या फॅब्रिकेटेड वस्तूची निर्मिती (यंत्रे व उपकरणे वगळून)	0	0	0	0	0	0	85	2203

तक्ता क्रमांक 5.2

चालू कारखान्याचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण वर्ष (2003)
जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्याचे संकेतांक	10 कामगारा पेक्षा कमी कामगार		10 ते 19 कामगार		20 ते 49 कामगार		50 ते 99 कामगार		100 ते 499 कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
16	29 यंत्र व यांत्रिक सामुग्रीचे उत्पादन(इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	8	47	8	106	5	158	6	434	2	283
17	30 कार्यालयीन लेखाविषयक व संगणित्रीय यंत्राची निर्मिती	1	8	0	0	0	0	0	0	0	0
18	31 विजेचे यंत्रे व उपकरणाची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	13	80	13	181	5	177	1	60	1	116
19	32 रेडीयो,टि.वी.आणि दळणवळण साधनांची व उपकरणांची निर्मिती	0	0	1	10	0	0	1	68	0	0
20	34 मोटार वहान, ट्रेलर यांचे उत्पादने.	1	7	2	25	3	97	0	0	1	460
21	35 परिवाहनाच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन	1	3	2	22	1	20	0	0	0	0
22	36 लाकडी सामाने उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	6	37	5	58	1	27	1	74	2	469
23	40 वीज,गॅस, वाफ व गरम पाण्याचा पुरवठा	3	21	3	32	0	0	1	51	2	209
24	41 पाण्याचे संकलन,शुध्दीकरण व वितरण	1	8	0	0	4	97	0	0	0	0
25	50 यांत्रिक वाहनांची विक्री देखभाल व दुरुस्ती वाहनांच्या इंधनाचे किरकोळ विक्री	10	64	20	268	25	876	3	172	4	999
26	51 घाऊक व दलाली व्यापार (यांत्रिक वाहनांव्यतिरिक्त)	1	9	4	52	3	74	0	0	0	0
27	52 किरकोळ विक्री (यांत्रिक वाहने वगळता) घरगुती व वैयक्तिक वस्तूंची दुरुस्ती	0	0	1	11	0	0	0	0	0	0
28	63 परिवाहनाशी संबंधित ट्रॅन्सल एजेन्सीचा व्यवसाय	4	29	3	36	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		800	3663	309	4059	234	7170	78	5438	74	16288

तक्ता क्रमांक 5.2

चालु कारखान्याचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण वर्ष (2003)
जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्याचे संकेतांक	500 ते 999 कामगार		1000 ते 4999 कामगार		5000 हून अधिक कामगार		एकूण कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20
16	29 यंत्र व यांत्रिक सामुग्रीचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	29	1028
17	30 कार्यालयीन लेखाविषयक व संगणिकीय यंत्राची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	1	8
18	31 विजेचे यंत्रे व उपकरणाची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	33	614
19	32 रेडीयो, टि. वी. आणि दळणवळण साधनांची व उपकरणांची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	2	78
20	34 मोटार वहान, ट्रेलर यांचे उत्पादन.	0	0	0	0	0	0	7	589
21	35 परिवहनाच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	4	45
22	36 लाकडी सामाने उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	15	665
23	40 बीज, गॅस, वाफ व गरम पाण्याचा पुरवठा	0	0	3	4531	0	0	12	4844
24	41 पाण्याचे संकलन, शुद्धीकरण व वितरण	0	0	0	0	0	0	5	105
25	50 यांत्रिक वाहनांची विक्री देखभाल व दुरुस्ती वाहनांच्या इंधनाचे किरकोळ विक्री	1	605	0	0	0	0	63	2984
26	51 घाऊक व दलाली व्यापार (यांत्रिक वाहनांव्यतिरिक्त)	0	0	0	0	0	0	8	135
27	52 किरकोळ विक्री (यांत्रिक वाहने वगळता) घरगुती व वैयक्तिक वस्तूंची दुरुस्ती	0	0	0	0	0	0	1	11
28	63 परिवहनाशी संबंधित ट्रॅक्टर एजेन्सीचा व्यवसाय	0	0	0	0	0	0	7	65
जिल्हा एकूण		9	6218	4	5823	0	0	1508	48659

आधार - संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, मुंबई.

टिप- "अ" - कारखान्यांची संख्या "ब" - कामगारांची संख्या

तक्ता क्रमांक 5.3

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 2003)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचा सकेतांक	दिवसांची संख्या							
		अनुल्लेखित		60 दिवस व त्यापेक्षा कमी		61 ते 120 दिवस		121 ते 180 दिवस	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	01 शेतकी शिकारी व त्यासंबंधी उद्योग	0	0	0	0	7	333	1	27
2	15 खाद्य पदार्थ व मादक पेयाचे उत्पादन	0	0	0	0	4	63	2	19
3	16 तंबाखूच्या पदार्थाचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0
4	17 वस्त्र निर्मिती	0	0	0	0	1	28	0	0
5	18 परिधान करावयाच्या कपड्याचे उत्पादन, फुरे तयार करणे व रंगविणे	0	0	0	0	0	0	0	0
6	19 चामडे रंगविणे व तयारकरणे चामड्यांच्या वस्तूची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	0	0
7	20 लाकूड व लाकडापासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	0	0	0	0	1	5	3	13
8	21 कागद व कागदापासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0
9	22 ध्वनी मुद्रितांचे प्रकाशन, छपाई द्विरुक्ती	0	0	0	0	0	0	0	0
10	23 भाजलेला दगडी काळसा, शुद्ध पेट्रोलचे उत्पादने व आप्तिक जळण	0	0	0	0	0	0	0	0
11	24 रसायने व त्यावर आधारित उत्पादन.	0	0	0	0	0	0	4	31
12	25 रबर व प्लॅस्टीकची उत्पादने	0	0	0	0	1	29	1	11
13	26 इतर अधातू खनिज वस्तूचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	4	62
14	27 मुळ धातूचे उत्पादन	0	0	0	0	1	19	0	0
15	28 धातूच्या फॅब्रिकेटेड वस्तूची निर्मिती (यंत्रे व उपकरणे वगळून)	0	0	0	0	0	0	0	0

तक्ता क्रमांक 5.3

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 2003)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचा सकेतांक	दिवसांची संख्या								
		अनुल्लेखित		60 दिवस व त्यापेक्षा कमी		61 ते 120 दिवस		121 ते 180 दिवस		
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
16	29 यंत्र व यांत्रिक सामुग्रीचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	30 कार्यालयीन लेखाविययक व संगणिकीय यंत्राची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	31 विजेचे यंत्रे व उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	1	116	
19	32 रेडीयो, टि. वी. आणि दळणवळण साधनांची व उपकरणांची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	34 मोटार वहान, ट्रेलर यांचे उत्पादने.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21	35 परिवहनाच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	36 लाकडी सामाने उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	40 बीज, गॅस, वाफ व गरम पाण्याचा पुरवठा	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	41 पाण्याचे संकलन, शुध्दीकरण व वितरण	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25	50 यांत्रिक वाहनांची विक्री देखभाल व दुरुस्ती वाहनांच्या इंधनाचे किरकोळ विक्री	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	51 घाऊक व दलाली व्यापार (यांत्रिक वाहनांव्यतिरिक्त)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27	52 किरकोळ विक्री (यांत्रिक वाहने वगळता) घरगुती व वैयक्तिक वस्तूंची दुरुस्ती	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28	53 परिवहनाशी संबंधित ट्रॅक्ल एजेन्सींचा व्यवसाय	0	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		0	0	0	0	15	477	16	279	

तक्ता क्रमांक 5.3

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 2003)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्याचा संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		181 ते 240 दिवस		241 ते 300 दिवस		300 हून अधिक दिवस		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
1	01 शेतकी शिकारी व त्यासंबंधी उद्योग	0	0	0	0	1	50	9	410
2	15 खाद्य पदार्थ व मादक पेयाचे उत्पादन	6	213	38	967	55	2795	105	4057
3	16 तंबाखूच्या पदार्थाचे उत्पादन	0	0	0	0	2	104	2	104
4	17 वस्त्र निर्मिती	1	12	3	238	17	5045	22	5323
5	18 परिधान करावयाच्या कपडयाचे उत्पादन, फरे तयार करणे व रंगविणे	0	0	0	0	1	85	1	85
6	19 चामडे रंगविणे व तयारकरणे चामडयाच्या वस्तूची निर्मिती	1	12	0	0	2	18	3	30
7	20 लाकूड व लाकडापासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	8	28	191	842	72	472	275	1360
8	21 कागद व कगदापासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	0	0	10	298	34	854	44	1152
9	22 ध्वनी मुद्रितांचे प्रकाशन, छपाई द्विरुक्ती	0	0	22	1366	23	654	45	2020
10	23 भाजलेला दगडी कोळसा, शुध्द पेट्रोलचे उत्पादने व आण्विक जळण	0	0	4	76	5	53	9	129
11	24 रसायने व त्यावर आधारित उत्पादन.	1	7	25	306	58	2178	88	2522
12	25 रबर व प्लॅस्टीकची उत्पादने	2	15	4	58	43	3204	51	3317
13	26 इतर अधातू खनिज वस्तूचे उत्पादन	15	861	16	313	33	1317	68	2553
14	27 मुळ धातूंचे उत्पादन	1	25	18	509	65	4555	85	5108
15	28 धातूच्या पॅब्रिकेटेड वस्तूची निर्मिती (यंत्रे व उपकरणे वगळून)	0	0	10	145	51	1505	61	1650

तक्ता क्रमांक 5.3

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 2003)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्याचा सकेतांक	दिवसाची सख्या							
		181 ते 240 दिवस		241 ते 300 दिवस		300 हून अधिक दिवस		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
16	29 यंत्र व यांत्रिक सामुग्रीचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	6	242	15	502	21	744
17	30 कार्यालयीन लेखाविषयक व संगणिकीय यंत्राची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	0	0
18	31 विजेचे यंत्रे व उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	3	16	17	302	21	434
19	32 रेडीयो, टि. वी. आणि दळणवळण साधनांची व उपकरणाची निर्मिती	0	0	0	0	2	78	2	78
20	34 मोटार वहान, ट्रॅलर यांचे उत्पादने.	0	0	2	471	5	118	7	589
21	35 परिवहनाच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन	0	0	0	0	3	25	3	25
22	36 लाकडी सामाने उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	1	4	1	10	10	606	12	620
23	40 बीज, गॅस, वाफ व गरम पाण्याचा पुरवठा	0	0	1	5	7	3568	8	3573
24	41 पाण्याचे संकलन, शुध्दीकरण व वितरण	0	0	0	0	1	22	1	22
25	50 यांत्रिक वाहनांची विक्री देखभाल व दुरुस्ती वाहनांच्या इंधनाचे किरकोळ विक्री	1	11	1	24	45	2163	47	2198
26	51 घाऊक व दलाली व्यापार (यांत्रिक वाहनांव्यतिरिक्त)	0	0	0	0	4	68	4	68
27	52 किरकोळ विक्री (यांत्रिक वाहने वगळता) घरगुती व वैयक्तिक वस्तूंची दुरुस्ती	0	0	0	0	1	11	1	11
28	53 परिवहनाशी संबंधित ट्रॅक्टर एजेन्सीचा व्यवसाय	0	0	0	0	5	47	5	47
जिल्हा एकूण		37	1188	355	5886	577	30399	1000	38229

आधार - संचालक औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, मुंबई.

टिप- "अ"- कारखान्यांची सख्या "ब" - रोजगार

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबीच्या आकडेवारी 1996 - 97 या वर्षाकरिता (वार्षिक उद्योग पाहणी)
जिल्हा - नागपूर (रु. हजारत)

अ. क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	स्थिर भांडवल	खेळते भांडवल	सर्व कामगारांची संख्या	सर्व कर्मचारी संख्या	कामगारांचे वेतन
1	2	3	4	5	6	7	8
1	20 ते 21	खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	904520	465861	2291	3177	88054
2	22	पेय, तंबाखु पदार्थांचे उत्पादन	70480	129872	891	1237	10911
3	23	सुती कापडाचे उत्पादन	690487	-501402	5436	6134	174705
4	24	कृत्रीम कापडाचे उत्पादन	19890929	2417399	2919	4002	74603
5	26	कापडी वस्तूंचे उत्पादन (पादत्रानांशिवाय, परिधान करण्याच्या वस्तू)	1503	1819	11	190	108
6	27	लाकडी वस्तू, फर्निचरचे उत्पादन	61189	-3349	338	420	9123
7	28	कागद व कागदाच्या वस्तू, मुद्रण, प्रकाशन व संबधीत उद्योग	125251	77068	1318	1801	64054
8	30	खर, प्लॅस्टिक, पेट्रोलियम व कोळसा यांच्या पदार्थांचे उत्पादन	190095	138872	945	1381	34885
9	31	रसायन व रसायनाच्या पदार्थांचे उत्पादन (पेट्रोलियम, कोळशाचे पदार्थ वगळून)	557121	290846	2547	3338	78245

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबीच्या आकडेवारी 1996 - 97 या वर्षाकरिता (वार्षिक उद्योग पाहणी)
जिल्हा - नागपूर (रु. हजारात)

अ. क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	स्थिर भांडवल	खेळते भांडवल	सर्व कामगारांची संख्या	सर्व कर्मचारी संख्या	कामगारांचे वेतन
1	2		3	4	5	6	7
10	32	अधातू खनिज व पदार्थांचे उत्पादन	69886	154449	1582	1853	24590
11	33	मुलभूत व मिश्र धातूंचे उत्पादन	9660725	36033195	5730	7845	160610
12	34	धातूंच्या वस्तूंच्या सुटे भागांचे उत्पादन (यंत्र व परिवहन सामुग्री शिवाय)	409705	405464	1231	1677	45497
13	35	यंत्रसामुग्री, यांत्रिक अवजारे, सुटेभागांचे उत्पादन (विद्युत सामुग्री वगळून)	317533	93324	665	1095	25371
14	36	विद्युत यंत्रसामुग्री, साधने उपकरणे, पुरवठा व सुटे भागांचे उत्पादन	61173	99417	97	144	1478
15	37	परिवहन सामुग्री, सुटे भागांचे उत्पादन	23365	49423	325	456	28460
16	38	उत्पादन करणारे इतर उद्योग	22018	3790	105	168	3422
17	39	सर्व प्रकारच्या यंत्रांची दुरुस्ती	6040	80726	581	740	28757
18	41	गॅस आणि कोळसा उत्पादन आणि पाईपद्वारे वाटप	473894	56495	22	50	1217
19	97	दुरुस्ती व सेवा	1096	4575	63	74	2050
20	--	इतर	3223944	2726667	11680	17360	293548
जिल्हा बेरीज			36760954	42724511	38777	53142	1149688

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबीच्या आकडेवारी 1996 - 97 या वर्षाकरिता (वार्षिक उद्योग पाहणी)
जिल्हा - नागपूर (रु. हजारात)

अ. क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	एकूण मिळकत	एकूण उत्पादन	एकूण निविष्टी संख्या	मूल्य वृद्धी
1	2		8	9	10	11
1	20 ते 21	खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	183143	5391098	6333355	847439
2	22	पेय, तंबाखू पदार्थांचे उत्पादन	24763	551805	711229	147294
3	23	सुती कापडाचे उत्पादन	285608	985107	1239682	215561
4	24	कृत्रीम कापडाचे उत्पादन	249932	9808730	12386924	1831944
5	26	कापडी वस्तूंचे उत्पादन (पादत्रानांशिवाय परिधान करण्याच्या वस्तू)	649	20529	21887	1183
6	27	लाकडी वस्तू, फार्निचरचे उत्पादन	16989	110591	101331	-11852
7	28	कागद व कागदाच्या वस्तू, मुद्रण, प्रकाशन व संबधीत उद्योग	112690	296056	456412	145411
8	30	रबर, प्लॅस्टिक, पेट्रोलियम व कोळसा यांच्या पदार्थांचे उत्पादन	75170	960469	1171541	195338
9	31	रसायन व रसायनाच्या पदार्थांचे उत्पादन (पेट्रोलियम, कोळश्याचे पदार्थ वगळून)	159164	1809461	2162664	301044

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबीच्या आकडेवारी 1996 - 97 या वर्षाकरिता (वार्षिक उद्योग पाहणी)
जिल्हा - नागपूर (रु. हजारात)

अ. क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	एकूण मिळकत	एकूण उत्पादन	एकूण निविष्टी संख्या	मूल्य वृद्धी
1	2		8	9	10	11
10	32	धातू खनिज व पदार्थांचे उत्पादन	40330	182478	259157	67365
11	33	मुलभूत व मिश्र धातुंचे उत्पादन	502149	11495638	14374490	1533560
12	34	धातुंच्या वस्तुंच्या सुटे भागांचे उत्पादन (यंत्र व परिवहन सामुग्री शिवाय)	92929	813012	1069152	197032
13	35	यंत्रसामुग्री, यांत्रिक अवजारे, सुटेभागांचे उत्पादन (विद्युत सामुग्री वगळून)	102503	1438337	1080570	-394808
14	36	विद्युत यंत्रसामुग्री, साधने उपकरणे, पुरवठा व सुटे भागांचे उत्पादन	4453	178205	233320	53809
15	37	परिवहन सामुग्री, सुटे भागांचे उत्पादन	43277	64454	97810	31452
16	38	उत्पादन करणारे इतर उद्योग	12373	105482	123636	16258
17	39	सर्व प्रकारच्या यंत्रांची दुरुस्ती	46557	29133	76946	46557
18	41	गॅस आणि कोळसा उत्पादन आणि पाईपद्वारे वाटप	4759	105243	184131	50840
19	97	दुरुस्ती व सेवा	3279	1567	7554	5859
20	--	इतर	665060	11098030	12993881	1515994
जिल्हा बेरीज			2625782	45445425	55085672	6797280

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

तक्ता क्रमांक 5.5

रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्र 2003

जिल्हा नागपूर

अ. क्र.	वाब	वर्ष 2003
1	2	3
1	जाहीर केलेल्या रिकाम्या जागांची संख्या	3885
2	सेवायोजन कार्यालयाचा उपयोग करणारे मालक	406
3	नवीन नोंदणी केलेल्या उमेदवारांची संख्या	40422
4	वर्ष अखेरीस पटावरील उमेदवारांची संख्या	230440
5	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	
	अ. खाजगी क्षेत्र	43
	ब. सार्वजनिक क्षेत्र एकूण	1726
	क. एकूण	1769
6	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	
	अ. अनु.जाती/ अनु.जमाती	1114
	ब. इतर	655
	क. एकूण	1769
7	राष्ट्रीय वर्गीकरणानुसार व्यवसाय	
	1. व्यावसायिक तांत्रिक आणि संबंधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	2597
	ब) नोकरी दिलेले	38
	2. प्रशासकीय, शास्त्रीय व व्यवस्थापकीय कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	2425
	ब) नोकरी दिलेले	19
	3. लेखनिक व तत्संबंधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	2520
	ब) नोकरी दिलेले	53
	4. विक्री कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	45
	ब) नोकरी दिलेले	--
	5. शेतकरी, मत्स्य व्यवसाय शिकारी व संबंधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	65
	ब) नोकरी दिलेले	--

तक्ता क्रमांक 5.5

रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्र 2003

जिल्हा नागपूर

अ. क्र.	वाव	वर्ष 2003
7 (पुढे चालू)	6. खाण कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	110 --
	7. वाहतूक व दळणवळण व्यवसायातील कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	1405 --
	8. क्राफ्टस्मन, उत्पादन प्रक्रीया कामगार व इतर अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	190 --
	9. सेवा, खेळ व तत्सम कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	15320 154
	10. इतर कोठेही वर्गीकरण न केलेले कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	15745 1505
	11. एकूण अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	40422 1769

आधार - उप-प्रादेशिक सेवायोजन कार्यालय, नागपूर

तक्ता क्रमांक 5.6

व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 2003-2004

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	परिमाण	वर्ष 2003-2004
1	2	3	4
1	सेवायोजन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र 1) वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तीशः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या 2) सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेल्या गटांची चर्चा 3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरी विषयी/ प्रशिक्षणासाठी/ उमेदवारासाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या संख्या संख्या	1611 39 3749
2	विश्व विद्यालयीन सेवायोजन माहिती मार्गदर्शन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन 1) वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तीशः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या 2) सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेल्या गटांची चर्चा 3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीविषयी/ प्रशिक्षणासाठी/ उमेदवारासाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या संख्या संख्या	1733 22 1188

आधार - उप-प्रादेशिक सेवायोजन कार्यालय, नागपूर

तक्ता क्रमांक 5.7

जिल्हयातील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 2003)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	वाव	शासकीय	जिल्हापरिषद	नगरपरिषद
1	2	3	4	5
1	वर्ग - अ	1604	168	10
2	वर्ग - ब	4405	1156	169
3	वर्ग - क	20619	7092	822
4	वर्ग - ड	8720	1164	984
5	एकूण वर्ग - अ ते ड	35348	9580	1985
6	इतर (इतर वर्ग)	2941	3330	353
7	एकूण - अ ते इ	38289	12910	2338

नागपूर महानगरपालिकांमधील स्त्री - पुरुष कर्मचारी, रिक्त पदे व मंजूर पदे

अ.क्र.	महानगरपालिका	भरलेली पदे			रिक्त पदे	एकूण मंजूर पदे
		पुरुष	स्त्री	एकूण		
1	2	3	4	5	6	7
1	नागपूर	6063	3806	9869	2851	12720

टिप - "इ" इतर यामध्ये कार्यव्ययी आस्थापनेवरील आकस्मिक खर्चातील रोजगार दिले जाणारे रोजंदारीवरील, अंशकालीन, मानसेवी आणि वरील वर्गात समाविष्ट न झालेले कर्मचारी यांचा समावेश होतो.

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

तक्ता क्रमांक 5.8

निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार (31 मार्च 2004 ला संपणा-या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योगाचे नांव	राष्ट्रीय उद्योग संवेत्तांक	माहिती देणा-या आस्थापनांची संख्या	कर्मचारी संख्या			
				शासकीय	निमशासकीय	खाजगी	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8
1	कृषी	01 ते 05	31	3196	464	12	3672
2	खाणकाम	10 ते 14	9	--	12134	--	12134
3	वस्तूनिर्माण	15 ते 37	311	8291	2981	25557	36829
4	वीज निर्मिती, गॅस, पाणी व सांडपाणी सेवा	40 ते 41	11	205	7488	--	7693
5	बांधकाम	45	50	4293	2867	236	7396
6	घाऊक व किरकोळ व्यापार व हॉटेल व्यवसाय	50 ते 55	119	470	629	2795	3894
7	परिवहन, गोदामे आणि दळणवळणे	60 ते 64	23	36611	7734	66	44411
8	वित्त पुरवठा, विमा स्थावर मालमत्ता आणि व्यापार विषयक सेवा	65 ते 74	260	2614	10713	4326	17653
9	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	75 ते 95	742	34928	27096	17086	79110
10	इतर (दुरुस्ती सेवा)	99	--	--	--	--	--
जिल्हा एकूण			1556	90608	72106	50078	212792

आधार - उपप्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर

तक्ता क्रमांक 5.9

विद्युतीकरण झालेल्या शहराची व गावाची संख्या व त्यांची लोकसंख्या

जिल्हा :- नागपूर

(३१ मार्च २००३ अखेर)

(लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	यंत्रणा	वर्ष	जिल्ह्यातील संख्या		विद्युतीकरण झालेली गावे		विद्युतीकरण झालेली शहरे		एकूण विद्युतीकरण झालेली गावे व शहरे	
			गावे	शहरे	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ	31-03-91	1878	23	1878	1256	23	2031	1901	3287
		31-03-02	1874	29	1874	1444	29	2607	1903	4051
		31-03-03	1874	29	1874	1444	29	2607	1903	4051
2	खाजगी विद्युत कंपनी	31-03-61	1897	12	--	--	1	644	1	644
जिल्हा- एकूण		31-03-91	1878	23	1878	1256	23	2031	1901	3287
		31-03-02	1874	29	1874	1444	29	2607	1903	4051
		31-03-03	1874	29	1874	1444	29	2607	1903	4051

टिप :- १)३१ मार्च १९६१ नंतर खाजगी कंपनी नागपूर जिल्ह्यात अस्तित्वात नाही.

करण्यात आले, यात प्रकल्पग्रस्त गावांचा समावेश नाही.

आधार:- अधीक्षक अभियंता, नागपूर (ग्रामीण)(प्र) विभाग, म.रा.वि. मंडळ, नागपूर

तक्ता क्रमांक-5-10

विजेची वापर 2002-2003 या वर्षाकरिता

जिल्हा - नागपूर

(हजार किलोवॉट तासामध्ये)

अ. क्र.	निर्मितीचा प्रकार	विजेच्या प्रकाराचा वापर							कनेक्शन्स-ची संख्या
		घरगुती	व्यापारी कामासाठी लघुशक्तीसाठी	औद्योगिक	सार्वजनिक दिवावत्ती	कृषि	इतर	एकूण	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	धर्मल	519392 (24.32)	122627 (5.74)	1021175 (47.81)	45280 (2.12)	132688 (6.21)	294893 (13.81)	2136055	649018
2	हायड्रो	--	--	--	--	--	--	--	--
3	इतर	--	--	--	--	--	--	--	--
	एकूण	519392 (24.32)	122627 (5.74)	1021175 (47.81)	45280 (2.12)	132688 (6.21)	294893 (13.81)	2136055	649018

टिप- 1) कंसातील आकडे एकूणशी टक्केवारी दर्शविताने.

आधार- 1) मुख्य अभियंता, नागपूर झोन, म. रा. वि. म. विद्युत भवन, काटोल रोड, नागपूर

2) मुख्य अभियंता, नागपूर शहर, परिमंडळ, म. रा. वि. मं, नागपूर

तक्ता क्रमांक 5.11.
(आर्थिक गणना - 1998)
कृषी व बिगर कृषी उद्योग

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	* कृषी उद्योग			बिगर कृषी उद्योग			कृषी व बिगर कृषी एकूण		
		ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	उद्योगांची संख्या									
	अ. स्वकार्यरत उद्योग**	7869	1833	9702	25311	106841	132152	33180	108674	141854
	ब. आस्थापना***	668	162	830	11723	32110	43833	12391	32272	44663
	क. एकूण	8537	1995	10532	37034	138951	175985	45571	140946	186517
2	मालकीच्या प्रकारानुसार उद्योग									
	अ. सहकारी	3	1	4	445	948	1393	448	949	1397
	ब. सार्वजनिक	3	9	12	6003	3439	9442	6006	3448	9454
	क. खाजगी	8531	1823	10354	30586	102454	133040	39117	104277	143394
3	मालकाचा विशेष सामाजिक गट (एकूण संस्थेची टक्केवारी)									
	अ. अनुसूचित जाती	9.16	6.55	8.70	9.5	15.04	13.61	9.44	14.89	13.28
	ब. अनुसूचित जमाती	8.53	8.62	8.54	6.79	7.38	7.23	7.11	7.41	7.32
4	जागविरहीत कार्यान्वीत असलेल्या उद्योगांची एकूणशी टक्केवारी	24.65	18.33	23.53	8.80	18.42	15.95	11.77	18.42	16.46
5	शक्तीवर चालणा-या उद्योगांची एकूण संस्थेशी टक्केवारी	7.89	3.16	7.06	20.30	19.12	19.43	17.97	18.85	18.59
6	सर्वसाधारणपणे काम करणा-या कामगारांची संख्या									
	अ. एकूण कामगार	14756	3271	18027	119810	347260	467070	134566	350531	485097
	ब. वेतनावर काम करणारे कामगार	2193	610	2803	85948	250569	336517	88141	251179	339320
	क. वेतनावरील कामगारांची एकूण कामगारांशी टक्केवारी	14.86	18.65	15.55	71.74	72.16	72.05	65.50	71.66	69.95
	ड. कामगारांची प्रति उद्योग सरासरी संख्या	2	2	2	3	2	3	3	2	3

टीप :- *कृषी उत्पादन व मळे वगळून कृषी संबंधीत उद्योग.

** पगारावर एकही कर्मचारी नसलेले उद्योग

*** ज्या उद्योगात कमीतकमी एकतरी व्यक्ती पगारावर काम करते असे उद्योग

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

तक्ता क्रमांक: 5.12

प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या
कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना-1998)

(कृषी व बिगर कृषी उद्योग)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार
1	2	3	4	5	6	7	8
1	कृषी	8537	14756	1833	3271	10370	18027
2	खनिज उत्पादन व खाणकाम	63	6614	14	178	77	6792
3	वस्तुनिर्माण	6546	46852	14012	64682	20558	111534
4	बीज, गॅस आणि पाणी पुरवठा	99	528	144	6399	243	6927
5	बांधकाम	628	1360	1513	4592	2141	5952
6	घाऊक व्यापार	174	796	3195	8176	3369	8972
7	किरकोळ व्यापार	12737	19447	42431	74465	55168	93912
8	उपहारगृहे आणि हॉटेल्स	1678	3633	4147	13772	5825	17405
9	वाहतूक	676	1504	9498	28332	10174	29836
10	साठवण आणि गोदाम विषयक	82	256	1043	2471	1125	2727
11	दळणवळण	252	711	1003	4221	1255	4932
12	वित्तीय, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यावसायिक सेवा	1200	3111	4978	24446	6178	27557
13	सामूहीक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	12899	34998	24856	115514	37755	150512
14	इतर सेवा (इतरज वर्गीकरण न केलेल्या)	--	--	7	12	7	12
15	सर्व प्रमुख उद्योग गट (एकूण)	45571	134566	108674	350531	154245	485097

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना -1998)

तक्ता क्रमांक : 5.13

महत्वाच्या उद्योगगटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या
(आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा -नागपूर

अ.क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	आस्थापना		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	कृषी	0	668	162	830
2	खाणकाम व दगडकाम	1	59	11	70
3	वस्तूनिर्माण	2 व 3	1601	4869	6470
4	वीज, गॅस व पाणी पुरवठा	4	98	136	234
5	बांधकाम	5	48	495	543
6	घाऊक व्यापार	6	43	1380	1423
7	किरकोळ व्यापार	6	1743	10301	12044
8	उपहारगृहे व हॉटेल्स	6	571	1856	2427
9	वाहतूक	7	289	993	1282
10	साठवण व गोदाम विषयक	7	46	495	541
11	दळणवळण	7	221	500	721
12	अर्थपूरवठा संस्था, विमा मालमत्ता व धंदे विषयक	8	555	2221	2776
13	सामूहीक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	9	6449	8851	15300
14	इतर	10	-	2	2
एकूण			12391	32272	44663

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1998)

तक्ता क्रमांक : 5.14

महत्वाच्या उद्योगांनुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनातील कामगारांची संख्या
(आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा - नागपूर.

श. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	आस्थापनेवरील कामगार		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	कृषी	0	2193	610	2803
2	खाणकाम व दगडकाम	1	6602	172	6774
3	वस्तुनिर्माण	2 व 3	39553	49958	89511
4	बीज, गॅस व पाणी पुरवठा	4	527	6387	6914
5	बांधकाम	5	664	3420	4084
6	घाऊक व्यापार	6	626	5877	6503
7	किरकोळ व्यापार	6	4715	32984	37699
8	उपहारगृहे व हॉटेल्स	6	1911	10437	12348
9	वाहतूक	7	1031	19564	20595
10	साठवण व गोदाम विषयक	7	217	1870	2087
11	दळणवळण	7	673	3601	4274
12	अर्थपुरवठा संस्था, विमा मालमत्ता व धंदे विषयक	8	2285	20945	23230
13	सामूहीक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	9	27144	95348	122492
14	इतर	10	0	6	6
एकूण			88141	251179	339320

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1998)

तक्ता क्रमांक : 5.15

बिगर कृषी सहकारी आस्थापना (सर्व उद्योगगट एकत्र)

(आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण	
1	2	3	4	5	
1	सहकारी औद्योगिक संस्थांची संख्या	445	948	1393	
2	विजेवर चालणा-या संस्थांची एकूण संस्थांशी टक्केवारी	5.62	3.8	4.38	
3	सहकारी औद्योगिक आस्थापनात सर्वसाधारणपणे काम करणारे कामगार	अ. एकूण कामगार	6735	10898	17633
		ब. प्रती आस्थापना कामगारांची संख्या	15	11	13

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मंबई

तक्ता क्रमांक 5.16

उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या
(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापना	रोजगार	आस्थापना	रोजगार	आस्थापना	रोजगार
1	2	3	4	5	6	7	8
1	कृषी	3	8	1	1	4	9
2	खाणकाम व दगडकाम	0	0	1	40	1	40
3	वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती सेवा	29	4875	31	488	60	5363
4	वीजबत्ती गॅस व पाणी	0	0	0	0	0	0
5	बांधकाम	0	0	14	66	14	66
6	वाऊक व्यापार	0	0	10	159	10	159
7	किरकोळ व्यापार	58	163	57	295	115	458
8	उपहार गृहे व हॉटेल्स	5	13	18	127	23	140
9	वाहतूक	0	0	3	664	3	664
10	साठवणूक व वखार	1	2	8	22	9	24
11	दळणवळण	0	0	0	0	0	0
12	अर्थ पुरवठा, विमा, मालमत्ता, धंदे	115	630	310	3762	425	4392
13	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	237	1052	496	5275	733	6327
14	इतर सेवा	0	0	0	0	0	0
15	गैर कृषी	445	6735	948	10898	1393	17633
एकूण प्रमुख उद्योग गट		448	6743	949	10899	1397	17642

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.17 (अ)

वस्तूनिर्माण व दुरुस्तीसेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम
करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या.	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	4636	6120	8042	10418	12678	16538
2	3	205	615	650	1950	855	2565
3	4	51	204	243	972	294	1176
4	5	19	95	68	340	87	435
5	6-9	26	185	122	864	148	1049
6	10 व अधिक	8	80	18	180	26	260
सर्व आकारमान गट		4945	7299	9143	14724	14088	22023

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.17 (ब)

वस्तुनिर्माण व दुरुस्तीसेवा या उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या

कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या
(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	राजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	471	883	1318	2517	1789	3400
2	3	181	543	1060	3180	1241	3723
3	4	64	256	793	3172	857	3428
4	5	59	295	456	2280	515	2575
5	6-9	156	1163	691	4769	847	5932
6	10-19	390	5112	325	4082	715	9194
7	20-49	173	5029	143	3939	316	8968
8	50-199	84	7494	57	5048	141	12542
9	200-499	12	3510	18	5188	30	8698
10	500 व त्यापेक्षा जास्त	11	15268	8	15783	19	31051
सर्व आकारमान गट		1601	39553	4869	49958	6470	89511

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.18 (अ)

घाऊक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगाची संख्या व नेहमी काम करणा-
या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	10676	13087	32660	39362	43336	52449
2	3	340	1020	906	2718	1246	3738
3	4	72	288	268	1072	340	1360
4	5	20	100	73	365	93	465
5	6-9	16	107	36	242	52	349
6	10 व अधिक	1	300	2	21	3	321
सर्व आकारमान गट		11125	14902	33945	43780	45070	58682

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.18 (ब)

घाऊक व किरकोळ व्यापारउद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम
करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या
(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	1262	2255	5411	10507	6673	12762
2	3	307	921	3341	10023	3648	10944
3	4	98	392	1485	5940	1583	6332
4	5	39	195	583	2915	622	3110
5	6-9	47	321	613	4279	660	4600
6	10-19	18	233	192	2372	210	2605
7	20-49	11	322	46	1266	57	1588
8	50-199	3	416	8	654	11	1070
9	200-499	1	286	2	905	3	1191
10	500 व त्यापेक्षा जास्त	--	--	--	--	--	--
सर्व आकारमान गट		1786	5341	11681	38861	13467	44202

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.19 (अ)

सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवामधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या
व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या
(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा नागपूर

अ.क्र.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1 - 2	6328	7366	15417	17903	21745	25269
2	3	78	234	361	1083	439	1317
3	4	20	80	138	552	158	632
4	5	6	30	46	230	52	260
5	6-9	15	113	27	185	42	298
6	10 व अधिक	3	31	16	213	19	244
सर्व आकारमान गट		6450	7854	16005	20166	22455	28020

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.19 (ब)
सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवामधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी
काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या
(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1 - 2	3797	6678	3581	6543	7378	13221
2	3	760	2280	1594	4782	2354	7062
3	4	546	2184	768	3072	1314	5256
4	5	371	1855	450	2250	821	4105
5	6 - 9	587	4203	837	5998	1424	10201
6	10-19	280	3512	758	10236	1038	13748
7	20-49	79	2194	542	16014	621	18208
8	50-199	24	1896	268	22856	292	24752
9	200-499	3	822	42	13382	45	14204
10	500 व त्यापेक्षा जास्त	2	1520	11	10215	13	11735
सर्व आकारमान गट		6449	27144	8851	95348	15300	122492

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.20 (अ)
सर्व उद्योग गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-
यांची आकारमान गटानुसार संख्या

(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा नागपूर

अ.क्र.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1 - 2	31431	39971	72882	86375	104313	126346
2	3	1287	3861	2259	6777	3546	10638
3	4	269	1076	779	3116	1048	4192
4	5	84	420	228	1140	312	1560
5	6-9	94	656	212	1469	306	2125
6	10 व अधिक	15	441	42	475	57	916
सर्व आकारमान गट		33180	46425	76402	99352	109582	145777

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.20 (ब)
सर्व उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची
आकारमान गटानुसार संख्या
(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा नागपूर

अ.क्र.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	6884	12273	12705	23988	19589	36261
2	3	1802	5406	7362	22086	9164	27492
3	4	916	3664	3934	15736	4850	19400
4	5	597	2985	2047	10235	2644	13220
5	6-9	950	6796	2898	20340	3848	27136
6	10-19	791	10148	1795	23521	2586	33669
7	20-49	293	8402	1011	29339	1304	37741
8	50-199	124	11394	408	34955	532	46349
9	200-499	19	5415	82	25896	101	31311
10	500 व त्यापेक्षा जास्त	15	21658	30	45083	45	66741
- सर्व आकारमान गट		12391	88141	32272	251179	44663	339320

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्र. 6.1

विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था (31 मार्च 2004 अखेरची स्थिती)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्था संख्या
1.0	सहकारी पतसंस्था (एकुण)	
1.1	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका	1
1.2	प्राथमिक कृषी सहकारी संस्था	580
1.3	शेतकरी सेवा संस्था	-
1.4	लॅम्प्स सहकारी संस्था (आदिवासी सहकारी संस्था)	13
1.5	धान्य बँका	-
1.6	इतर (संस्थेचा प्रकार द्यावा)	-
2.0	बिगर कृषी पतसंस्था (एकुण)	
2.1	प्राथमिक सहकारी संस्था	
	अ) नागरी बँका	22
	ब) कर्मचारी पतसंस्था	371
2.2	इतर बिगर कृषी पतसंस्था	
	अ) कर्मचारी पतसंस्था	-
	ब) नागरी पतसंस्था आणि इतर (भिशी, झिप्ट आणि पतसंस्था वेगळे)	485
	क) इतर	-
3.0	पणन संस्था (एकुण)	
3.1	जिल्हा पणन संस्था	
	अ) सर्वसाधारण उद्देश	1
	ब) विशेष उद्देश	-
3.2	प्राथमिक पणन संस्था	
	अ) सर्वसामान्य तालुका खरेदी विक्री संघ	12
	ब) विशेष	-
3.3	इतर	1
4.0	उत्पादन संस्था (एकुण), (तपशिल 6.13 मध्ये पहावा)-अवलोकनार्थ	1189
5.0	सामाजिक सेवा संस्था (तपशिल 6.13 मध्ये पहावा)-अवलोकनार्थ	1750
	एकुण	4425

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्र. 6.2
जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती
(31 मार्च 2004 अखेरची स्थिती)

जिल्हा - नागपूर

(रुपये व सभासद संख्या हजारात)

अ. क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1	संस्था	4309
2	एकुण सभ रुद	210338
3	भरणा झालेले भागभांडवल	1903118
4	वरील तीन पैकी	
	अ) शासकीय भाग भांडवल	12859
	ब) स्वतःचा निधी	1890259
5	ठेवी	5104270
6	खेळते भांडवल	11877548
7	निव्वळ दिलेली कर्जे	4095887
8	खरेदीची किंमत	558503
9	विक्रीची किंमत	1025185
10	नफा मिळलेल्या	
	अ) संस्था	2010
	ब) रक्कम	320168
11	तोट्यातील	
	अ) संस्था	1140
	ब) रक्कम	77237
12	नफा किंवा तोटा नसलेल्या संस्था	1159

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक- 6.3

जिल्हयातील सहकारी संस्थांची लेखापरिक्षण वर्गाप्रमाणे वर्गवारी 31.3.2004 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	लेखा परिक्षणानुसार वर्गीकरण				वर्गीकरण न केलेल्या	लेखापरीक्षा न झालेल्या	एकूण सहकारी संस्था
		अ	ब	क	ड			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	--	--	--	--	--	--	145
2	काटोल	--	--	--	--	--	--	171
3	कळमेधार	--	--	--	--	--	--	169
4	सावनेर	--	--	--	--	--	--	272
5	पारशिवनी	--	--	--	--	--	--	110
6	रामटेक	--	--	--	--	--	--	135
7	मोदा	--	--	--	--	--	--	140
8	कामठी	--	--	--	--	--	--	159
9	नागपूर(ग्रा)	--	--	--	--	--	--	195
10	नागपूर(श)	--	--	--	--	--	--	2025
11	हिंगणा	--	--	--	--	--	--	129
12	उमरंड	--	--	--	--	--	--	150
13	कुही	--	--	--	--	--	--	92
14	भिवापूर	--	--	--	--	--	--	70
जिल्हा एकूण		282	365	976	11	1	2326	3962

टिप :- जिल्हा पातळीवर एकत्रिकरण (वैयक्तिक लेखा परीक्षानुसार) होत नसल्यामुळे तालुकानिहाय माहिती उपलब्ध नाही.

आधार:-१) जिल्हा विशेष लेखा परीक्षक,वर्ग-१, सहकारी संस्था,नागपूर.

२) जिल्हा विशेष लेखा परीक्षक, सहकारी संस्था,(दुग्ध),नागपूर.

तक्ता क्रमांक- 6.4

जिल्हयातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेची कार्ये 31.3.2004 अखेर

जिल्हा - नागपूर

(रु. हजारत)

अ. क्र.	बँकाचा प्रकार	बँक शाखा	सभासद		भाग भाडवल	राखीव व इतर निधी	उर्वी	एकूट भोंडवल
			संस्था सभासद	वैयक्तिक सभासद				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, मुंबई	--	--	--	--	--	--	--
2	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि.	90	2494	139	210289	2134149	7649554	9618876
3	जिल्हा औद्योगिक सहकारी बँक.	--	--	--	--	--	--	--
4	राज्य भूविकास बँकेची जिल्हा शाखा	--	--	--	--	--	--	--
5	राज्य कृषी व ग्रामिण विकास बँक	--	40	33475	20570	--	309	582423

तक्ता क्रमांक- 6.4 (पुढे चालू ..)

अ. क्र.	बँकाचा प्रकार	एकूट राखीव व वटोदलंली	अल्प मुदतीचे कर्जे				मध्यम मुदतीचे कर्जे	दिव्य मुदतीचे कर्जे
			शेतीच्या विले	गुणवत्ता (10+11)	कामासाठी	कामासाठी		
1	2	10	11	12	13	14	15	
1	महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, मुंबई	--	--	--	--	--	--	
2	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि.	5278.74	38.38	5317.12	4887.28	30924	142	
3	जिल्हा औद्योगिक सहकारी बँक.	--	--	--	--	--	--	
4	राज्य भूविकास बँकेची जिल्हा शाखा	--	--	--	--	--	--	
5	राज्य कृषी व ग्रामिण विकास बँक	--	--	--	--	--	--	

तक्ता क्रमांक- 6.4 (पुढे चालू ..)

अ. क्र.	बँकाचा प्रकार	उणे कर्जे			थकलेले कर्जे		
		अल्प मुदतीचे कर्जे	मध्यम मुदतीचे कर्जे	दिव्य मुदतीचे कर्जे	अल्प मुदतीचे कर्जे	मध्यम मुदतीचे कर्जे	दिव्य मुदतीचे कर्जे
1	2	16	17	18	19	20	21
1	महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, मुंबई	--	--	--	--	--	--
2	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि.	2316183	534801	31316	1393207	265185	25240
3	जिल्हा औद्योगिक सहकारी बँक.	--	--	--	--	--	--
4	राज्य भूविकास बँकेची जिल्हा शाखा	--	--	--	--	--	--
5	राज्य कृषी व ग्रामिण विकास बँक	--	--	211162	--	--	102920

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

टिप :- स्तंभ क्र. 13 मधील कर्जे स्तंभ क्र. 12 पैकी आहेत.

तक्ता क्रमांक :- 6.5

जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2004 अखेर.

(रु. हजाराने)

जिल्हा - नागापूर अ. क्र.	तहसिल	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद संख्या				भाग भांडवल	स्तंभ-9 शासकीय भागभांडवल
				एकूण	लहान खातेदार	मोठे खातेदार	इतर सभासद		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	58	15992	16019	7682	5916	2421	23118	30
2	काटोल	41	20059	22827	9758	13069	0	15019	112
3	कळमेळर	48	19469	19300	9818	8458	1024	11489	68
4	सावनेर	66	20059	22827	9758	13069	0	1320	71
5	पारशिवनी	46	15505	16348	6428	9920	0	2629	775
6	रामटेक	11	12589	8192	1182	6012	998	3294	41
7	मौदा	54	21240	16894 ^r	8690	8075	129	27136	382
8	कामठी	35	13197	10375	2308	7488	579	8485	-
9	नागापूर(प्रा)	56	9703	15174	5195	9812	167	4915	22
10	नागापूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	53	16096	15792	4728	10266	798	15181	73
12	उमरेड	37	15088	15765	4667	9683	1415	11235	12
13	कुही	46	25840	18934	8441	10493	0	6855	-
14	भिवापूर	29	18950	11891	5116	6591	184	9027	282
जिल्हा एकूण		580	223787	210338	83771	118852	7715	139703	1868

तक्ता क्रमांक :- 6.5

जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2004 अखेर.

(रु. हजारत)

अ. क्र.	जिल्हा - नागापूर तहसिल	राखीव आणि इतर निधी (रु.)	संस्थने घेतलेली एकूण कर्जे (रु.)	खेळते भांडवल (रु.)	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची)		येण कर्जे (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची)	
					कर्जदार	कर्जाची रक्कम	बाकी असलेले सभासद	रक्कम(रु.)
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	नरखेड	462	274798	31945	1670	31945	6598	121334
2	काटोल	12151	168355	181391	3510	56656	8314	139086
3	कळमेश्वर	276	96287	98362	1510	31297	5146	80063
4	सावनेर	2814	84162	141075	2410	20493	5490	96450
5	पारशिवनी	350	107950	176700	2390	51589	9595	96059
6	रामटेक	2774	53582	72071	364	6217	1825	32822
7	मौदा	3914	21015	13384	1828	65964	7710	129962
8	कामठी	254	59338	72811	1172	23132	3362	53636
9	नागपूर(ग्रा)	2162	46739	64466	4361	37085	4243	45317
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	13215	116111	151925	1240	103388	5474	116111
12	उमरेड	3481	108489	132932	2325	60314	6613	119171
13	कृही	383	34760	87846	2345	34671	658	82932
14	भिवापूर	815	65776	87436	1627	34523	4981	76716
जिल्हा एकूण		43051	1237362	1312344	26752	557274	70009	1189659

तक्ता क्रमांक :- 6.5

जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2004 अखेर.

(रु. हजारत)

अ. क्र.	जिल्हा - नागापूर तहासिल	एकूण कर्जाची थकबाकी (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)		3 वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		3 वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
		थकबाकीदार	रक्कम रुपये	थकबाकीदार	रक्कम रुपये	थकबाकीदार	रक्कम रुपये
1	2	18	19	20	21	22	23
1	नरखेड	4604	140643	1349	24556	3255	116087
2	काटोल	5931	58700	2794	24994	3137	33706
3	कळमेश्वर	3346	48766	1036	21584	2310	27182
4	सावनेर	4357	74539	1939	43854	2418	30685
5	पारशिवनी	5314	50616	3695	33097	1619	17519
6	रामटेक	1471	25450	566	15394	905	10056
7	मौदा	5048	22385	457	6490	591	15895
8	कामठी	2362	31866	1539	13222	823	18644
9	नागपूर(ग्रा)	1857	11310	1569	10416	288	894
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	5242	69792	2150	38367	3092	31425
12	उमरेड	3828	31367	2255	25370	1573	5997
13	कुही	5916	54570	3567	42502	2349	12068
14	भिवापूर	3263	53791	2455	38064	808	15727
जिल्हा एकूण		52539	673795	29371	337910	23168	335885

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

तक्ता क्रमांक :- 6.7

जिल्हा - नागपूर

जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2004 अखेर.

(रुपये हजारत)

अ. क्र.	तहसिल	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद संख्या				भाग भांडवल (रुपये)	स्तंभ-9 शासकीय भाग भांडवल
				एकूण	लहान खातेदार	मोठे खातेदार	इतर सभासद		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-
2	काटोल	3	4722	1651	563	400	688	1073	112
3	कळमेभर	-	-	-	-	-	-	-	-
4	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-
5	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-
6	रामटेक	10	3860	4729	1882	1983	864	1238	216
7	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-
12	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-	-
13	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		13	8582 ^{\$Σ}	6380	2445	2383	1552	2311	328

तक्ता क्रमांक :- 0.7

जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2004 अखेर:

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	राखीव आणि इनर-निधी रुपये	संस्थेने घेतलेली एकूण कर्जे रुपये	खेळते भांडवल रुपये	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)		येणे कर्जे (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)	
					कर्जदार	कर्जाची रक्कम रुपये	बाकी असलेले सभासद	रक्कम रुपये
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-
2	काटोल	20.69	17897	22012	1540	3808	904	12960
3	कळमेधर	-	-	-	-	-	-	-
4	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-
5	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-
6	रामटेक	0.19	20935	33228	126	1965	949	13639
7	मौदा	-	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	-	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-
12	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-
13	कुही	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		20.88	38832	55240	1666	5773	1853	26599

तक्ता क्रमांक :- 6.7

जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2004 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	एकूण कर्जाची थकबाकी (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)		3 वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी		3 वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
		थकबाकीदार	रक्कम रुपये	थकबाकीदार	रक्कम रुपये	थकबाकीदार	रक्कम रुपये
1	2	18	19	20	21	22	23
1	नरखेड	-	-	-	-	-	-
2	काटोल	655	10130	195	3169	460	6961
3	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-
4	सावनेर	-	-	-	-	-	-
5	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-
6	रामटेक	823	9640	68	1058	755	8582
7	मौदा	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-
12	उमरेड	-	-	-	-	-	-
13	कुही	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1478	19770	263	4227	1215	15543

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

तक्ता क्रमांक - 6.8

जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांनी दिलेली पिक कर्जे 31.3.2004 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारत

अ. क्र.	तहसिल	एकूण रकाना 4 ते 13	अन्नधान्ये					अन्नधान्येतर				
			गहू	भात	ज्वार वर्गीय धान्य	डाळी	इतर	कापूस	गव्हा ची धान्ये	ऊस	ताग व मंस्टा	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नरखेड	49250	1100	-	18000	-	200	150	-	-	-	29800
2	काटोल	56656	13040	-	5020	840	20256	10140	320	-	-	7040
3	कळमेघर	27158	-	-	-	-	5941	21217	-	-	-	-
4	सावनेर	20443	-	-	-	-	8195	12248	-	-	-	-
5	पारशिवनी	31123	4523	2500	-	319	23	22239	-	1519	-	-
6	रामटेक	6217	112	6105	-	-	-	-	-	-	-	-
7	मोदा	60139	2816	39046	-	-	-	-	10458	7819	-	-
8	कामठी	22993	45	3842	-	-	-	484	12192	-	-	6430
9	नागपूर(ग्रा)	23350	1314	-	2290	4513	1515	6273	977	4161	-	2307
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	71267	60	-	9060	-	47227	14920	-	-	-	-
12	उमरेड	44333	1913	904	3207	923	13461	20314	307	-	-	3304
13	कुही	19817	1945	4715	-	-	9966	-	3191	-	-	-
14	मिवापूर	33922	1338	235	-	1545	435	-	-	-	-	30369
जिल्हा एकूण		466668	28206	57347	37577	8140	107219	107985	27445	13499	-	79250

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 6.10

जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पिक कर्ज 31.3.2004 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारात

अ. क्र.	तहसिल	एकूण रकाना 4 ते 13	अन्नधान्ये					अन्नधान्येतर				
			गहू	भात	ज्वार वर्गीय धान्य	डाळी	इतर	कापूस	गळीला ची धान्ये	ऊस	ताग व मेस्टा	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	काटोल	3608	430	-	215	120	540	2030	50	-	-	223
3	कळमेधर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	पारशिवन	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	रामटेक	2114	-	1095	-	-	-	618	252	-	-	149
7	मोदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्र)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(र)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	ठमरेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवोपूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		5722	430	1095	215	120	540	2648	302	0	0	372

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक :- 6.11

जिल्हयातील बिगर कृषी सहकारी पत संस्थांचे कार्य 31.3.2004 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारात

अ. क्र.	प्रकार	संस्था संख्या	सभासद संख्या	भाग भांडवल रु	राखील व इतर निधी रु	ठेवी रु	खेळते भांडवल रु	कर्ज		
								अग्रिम रु	वसूल झालेले रु	योगे रु
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	प्राथमिक सहकारी बँका									
	1. नागरी बँका	21	146962	164371	135861	2985899	5540680	2394133	1022623	2445706
	2. कर्मचारी पतपेढी आणि इतर	371	291445	848604	55364	212275	1923733	654250	912238	1207714
2	इतर बिगर कृषी									
	1. नागरी बँका	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	2. कर्मचारी पतपेढी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	3. इतर (नागरी पतपेढी)	485	313515	919351	23245	365834	1666020	222553	246011	924107

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

तक्ता क्रमांक:- 6.12

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.2004 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	संस्था संख्या	सभासद संख्या	खेळते भांडवल रुपये	खरेदीची किंमत (रुपये)			विक्रीची किंमत (रुपये)		
					कृषी उत्पादन	शतांच्या गरजेच्या वस्तू	उप-भोगाच्या वस्तू	मालक म्हणून	अडत्या म्हणून	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नरखेड	1	1713	22858	-	6866	-	-	-	-
2	काटोल	1	3576	4360	-	-	-	-	-	-
3	कळमेधर	1	5159	6223	-	18643	-	-	-	-
4	साबनेर	1	437	7059	7697	335	1369	-	-	-
5	पारशिवनी	1	1750	11415	99	2854	939	-	-	-
6	रामटेक	1	2070	39872	-	53441	65453	-	-	-
7	मौदा	1	893	44397	-	94283	-	-	-	-
8	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(प्रा)	1	973	8009	2449	6971	-	-	-	-
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	1	813	8692	-	21250	-	-	-	-
12	उमरेड	1	1968	10281	8924	28	3268	-	-	-
13	कुही	1	1773	3088	11004	254	1565	-	-	-
14	भिवापूर	1	877	2964	772	9247	3991	-	-	-
जिल्हा एकूण		12	22002	169218	30945	214172	76585	-	-	-
जिल्हा पातळीवरील संख्या		2	2952	23443	16731	26752	8943	-	-	-

तक्ता क्रमांक:- 6.12

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.2004 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	कृषी उत्पादनाची विक्री(अडते व मालक म्हणून)							
		भात व तांदूळ	गहू	इतर अन्नधान्ये	कापूस	गळीताची धान्ये	डाळी	इतर	एकूण
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19
1	नरखंड	-	-	-	-	-	-	-	-
2	काटोल	-	-	-	-	-	-	-	-
3	कळमेश्वर	-	231	690	14300	-	-	-	15211
4	सावनेर	-	-	-	-	-	-	10037	10037
5	पारशिवनी	-	-	-	99115	55	-	247	99417
6	रामटेक	-	-	-	-	-	-	57537	57537
7	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
8	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(ग्रा)	123	22	47	-	-	-	-	192
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	214507	-	-	-	214507
12	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-	-
13	कुही	27	-	805	-	17	-	9	858
14	भिवापूर	-	96	-	-	-	-	-	96
जिल्हा एकूण		150	349	1542	327922	72	0	67830	397855
जिल्हा पातळीवरील संख्या		-	-	-	-	-	-	11322	11322

तक्ता क्रमांक:- 6.12

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.2004 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	शोर्तीला आवश्यक वस्तूची विक्री (अडते व मालक म्हणून)					उपभोग्य वस्तूची एकूण विक्री
		खत	बियाणे	कृषी औजार	इतर	एकूण	
1.	2	20	21	22	23	24	25
1	नरखेड	5769	4150	0	0	9919	-
2	काटोल	3497	951	0	0	4448	-
3	कळमेश्वर	13177	245	220	0	13642	20537
4	सावनेर	-	-	-	-	-	-
5	पारशिवनी	4954	539	323	1696	7512	4954
6	रामटेक	42114	9703	-	-	51817	61899
7	मोदा	78495	8359	-	-	86854	-
8	कामठी	-	-	-	-	-	-
9	नागपूर(प्रा)	5718	2312	-	-	8030	-
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	12109	15549	-	-	27658	1969
12	उमरेड	5164	2740	-	-	7904	3242
13	कुही	7394	1746	-	-	9140	435
14	भिवापूर	6370	2188	-	-	8558	-
जिल्हा एकूण		184761	48482	543	1696	235482	93036
जिल्हा पातळीवरील संख्या		7787	3358	813	3550	15508	6383

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक :- 6.13

जिल्हयातील उत्पादक आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.2004 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारात

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	सभामंदांची संख्या	भाग भांडवल रुपये	राखीव आणि इतर निधी रुपये	खेळत भांडवल रुपये
1	2	3	4	5	6	7
1	उत्पादक संस्था					
	1.1 साखर कारखाने	2	15944	229338	279328	802250
	1.2 इतर शेती प्रक्रीया संस्था	14	7292	6058	11896	27297
	1.3 विणकर संस्था (हातमाग/यंत्रमाग)	454	39774	26372	5788	277489
	1.4 सुत गिरण्या	7	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
	1.5 औद्योगिक वसावती/संस्था	6	493	2692	1277	29815
	1.6 इतर औद्योगिक संस्था	102	14036	11697	4918	39632
	1.7 दुग्ध व्यवसाय संस्था	224	1312	709	3469	13465
	1.8 दुग्ध व्यवसाय संघ	1	111	1057	22174	39554
	1.9 मत्स्य व्यवसाय संस्था	100	9027	442	1345	5047
	1.10 शेती संस्था	4	757	67	24	1316
	1.11 उपसा जलमिचन संस्था	227	1729	2024	957	80220
	1.12 वन कामगार संस्था	25	1853	623	1733	174845
	1.13 इतर संस्था	23	1135	3220	112	10755
2	सामाजिक सेवा संस्था					
	2.1 ग्राहक भांडारे	304	86441	10745	5205	48801
	2.2 गृहनिर्माण संस्था	897	68316	18411	24311	963638
	2.3 कामगार कंत्राटदार संस्था	100	5062	3697	511	7653
	2.4 परिवहन संस्था	1	126	281	9	620
	2.5 अ) महिला सहकारी संस्था	145	6936	2211	212	7317
	ब) जिल्हा सहकारी मंडळ	1	870	183	912	1218
	क) इतर	302	13269	1016	148	10378

आधार :-1) जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

२) प्रादेशिक उपसंचालक, हातमाग, यंत्रमाग व सहकारी वस्त्रोद्योग, नागपूर

३) जिल्हा दुग्ध व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर

४) प्रादेशिक सहसंचालक (साखर) नागपूर विभाग, नागपूर.

जिल्हयातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे प्रमुख कार्यांचा तपशील

जिल्हा - नागपूर

31 मार्च 2004 अखेर

अ. क्र.	संस्थांचे प्रकार	बाब	परिमाण	साध्य
1	2	3	4	5
1	साखर कारखाने	अ. गाळलेल्या ऊसाचे वजन ब. गाळलेल्या ऊसाची किंमत क. उत्पादीत साखरेचे वजन ड. उत्पादीत साखरेची किंमत.	हजार मॅ.टन लाख रुपये हजार मॅ.टन लाखा रुपये	71621 399.95 552271 586.69
2	प्राथमिक विणकर सहकारी संस्था.	अ. चालू माग (हातमाग/ यंत्रमाग) ब. सुत खरेदी क. उत्पादन ड. विक्री.	संख्या लाख रुपये लाख रुपये लाख रुपये	18173 3067.32 4527.01 342.11
3	सुत गिरण्या	अ. चात्याची संख्या ब. उत्पादीत सुत	संख्या 00 हजार टन	उ.ना. उ.ना.
4	इतर औद्योगिक संस्था	अ. कच्चा माल खरेदी ब. उत्पादन क. विक्री	लाख रुपये लाख रुपये लाख रुपये	120.90 370.99 400.7
5	दुग्ध व्यवसाय संस्था	अ. दुध खरेदीची किंमत ब. दुध विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	1232 1274
6	दुग्ध व्यवसाय संघटना	अ. दुध खरेदीची किंमत ब. दुध विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	698 679
7	मत्स्य व्यवसाय संस्था	अ. पकडलेल्या मासळीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	1893 2156
8	मत्स्य व्यवसाय केंद्रीय संस्था	अ. पकडलेल्या मासळीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	97 52
9	कृषी संस्था	अ. कसलेले क्षेत्र ब. उत्पादन (विक्री किंमत)	"00" हेक्टर लाख रुपये	11 7
10	उपसा जलसिंचन संस्था	भिजलेले क्षेत्र	"00" हेक्टर	126
11	वन कामगार संस्था	अ. दिलेली कूपे ब. वन उत्पादन मूल्य	संख्या लाख रुपये	18 227
12	घाऊक ग्राहक भांडारे	अ. खरेदीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	202 204
13	प्राथमिक ग्राहक भांडारे	अ. खरेदीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	1243 1441
14	कामगार कजाटदार संस्था	अ. वर्षात हाती घेतलेली कामे ब. हाती घेतलेल्या कामाची किंमत क. दिलेली मजुरी	संख्या लाख रुपये लाख रुपये	22 1690 1510
15	गृहनिर्माण संस्था	बांधलेल्या घरांची/ गाळयाची	संख्या	228

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियोजित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन / मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पान्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					भात		तांदूळ	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	-	-	-	-
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	-	-	-	-
3	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	-	-	-	-
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	-	-	-	-
5	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	-	-	3	27
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	68	449	8	106
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
8	नागपूर	नागपूर(श) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	-	-	11653	228185
9	ठमरेड	ठमरेड	प्राथमिक	3	-	-	3185	34943
10	मांदळ	कुही	प्राथमिक	1	-	-	10	112
11	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	-	-	-	-
एकुण				28	68	449	14859	263373

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियोजित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन/मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	बाजार पेठेचा प्रकार	उप जाय पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					गहू		ज्वारी	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	10	11	12	13
1	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	25	282	[x]	3
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	1246	7567	609	2625
3	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	118	853	324	1274
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	521	3182	1408	5804
5	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	7	44	45	176
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	5	55	-	-
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
8	नागपूर	नागपूर(श) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	15515	125359	246	1059
9	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	2546	17845	103	474
10	माढळ	कुहरी	प्राथमिक	1	355	2341	4	19
11	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	65	611	9	42
एकुण				28	20403	158139	2748	11476

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियोजित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन/मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	वाजार पेटेंचा प्रकार	उपबाजार पेटेंची संख्या	वाढिक आवक			
					कापूस		तूर	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	14	15	16	17
1	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	5	56	[x]	34
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	1582	30838	2404	39519
3	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	3249	61970	1346	22214
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	3432	69027	6609	174338
5	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	878	15431	643	10218
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	-	-	-	-
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
8	नागपूर	नागपूर (श) काठ	प्राथमिक	10	11204	215645	6068	71245
9	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	1282	20702	486	7623
10	मांढळ	कुटी	प्राथमिक	1	-	-	80	1275
11	भिव्यापूर	भिव्यापूर	प्राथमिक	2	-	-	15	245
एकुण				28	21632	413669	17651	326711

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन / मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	बाजार पेठांचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वाषिक आंशक				
					मूग		उडीद		
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)	
1	2	3	4	5	18	19	20	21	
1	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	-	-	-	-	
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	1	6	-	-	
3	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	[x]	3	[x]	3	
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	[x]	3	-	-	
5	प्रारशिवनी	प्रारशिवनी	प्राथमिक	1	-	-	-	-	
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	-	-	-	-	
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-	
8	नागपूर	नागपूर(श) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	147	2811	11	190	
9	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	12	194	3	29	
10	माढळ	कुही	प्राथमिक	1	7	128	8	97	
11	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	5	104	[x]	1	
एकूण					78	137	2720	227	320

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियोजित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन / मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					हरभरा		जवस	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	22	23	24	25
1	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	[x]	70	-	-
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	2206	33393	-	-
3	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	304	4416	1	11
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	1658	24106	1	24
5	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	189	2641	1	22
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	-	-	-	-
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
8	नागपूर	नागपूर(श) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	4806	69154	216	4583
9	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	3003	49907	83	1807
10	मांडळ	कुटी	प्राथमिक	1	280	4273	56	1263
11	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	92	1369	19	580
एकूण				28	12538	189329	377	8290

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियोजित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन/मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					भूईमूग		तीळ	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	26	27	28	29
1	नरखंड	नरखंड	प्राथमिक	3	106	1481	-	-
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	1043	15752	-	-
3	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	[x]	1	[x]	4
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	403	6090	6	119
5	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	-	-	[x]	4
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	-	-	-	-
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
8	नागपूर	नागपूर(श) हिंगणा कामटी	प्राथमिक	10	6	35	4	45
9	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	-	-	1	26
10	मांढळ	कुह्डी	प्राथमिक	1	-	-	-	-
11	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	-	-	-	-
एकूण				28	1558	23359	11	198

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियोजित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन/मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					सोयाबीन		मिरची	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	30	31	32	33
1	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	412	3151	-	-
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	13492	166913	-	-
3	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	2225	26373	-	-
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	3662	44277	-	-
5	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	712	8447	-	-
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	5	51	30	750
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
8	नागपूर	नागपूर(श) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	71526	793554	13132	456815
9	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	29791	388445	922	20969
10	मांडळ	कुडी	प्राथमिक	1	3709	45323	1483	34331
11	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	3890	48027	1527	39120
एकुण				28	129424	1524561	17094	551985

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्ह्यातील नियमित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2003 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन / मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					सत्रे		एकूण	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	34	35	36	37
1	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	85166	714315	85714	719392
2	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	1465	5218	24048	301831
3	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	7200	68462	14767	185584
4	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	177	1196	17877	328166
5	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	-	-	2478	37010
6	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	-	-	116	1411
7	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
8	नागपूर	नागपूर(श) हिंगणा कापडी	प्राथमिक	10	10346	96538	144880	2065218
9	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	-	-	41417	542964
10	मांढळ	कुही	प्राथमिक	1	-	-	5992	89162
11	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	170	2094	5792	92193
एकूण				28	104524	887823	343081	4362931

टिप:- [x] परिमाण 1 टनापेक्षा कमी

आधार:- 1) नागपूर जिल्ह्यातील सर्व कृषी उत्पन्न बाजार समित्या 2) जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था. नागपूर

तक्ता क्रमांक - 6.16

जिल्हयातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे 31.3.2004 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारात

अ. क्र.	तहसिल	सावकारांची संख्या	व्याजा-यांना दिलेली कर्जे	व्याजा-यां व्यतिरिक्त दिलेली कर्जे	एकूण (4+5) (रुपये)
1	2	3	4	5	6
1	नरखेड	8	-	3172	3172
2	काटोल	18	-	91534	91534
3	कळमेघर	11	-	1529	1529
4	सावनेर	45	-	15372	15372
5	पारशिवनी	17	-	17990	17990
6	रामटेक	22	-	7663	7663
7	मौदा	15	-	396	396
8	कामठी	27	-	13981	13981
9	नागपूर (ग्रा)	12	-	1933	1933
10	नागपूर (श)	698	-	147097	147097
11	हिंगणा	7	-	430	430
12	उमरड	62	-	31815	31815
13	कुही	36	-	6660	6660
14	भिवापूर	19	-	11221	11221
जिल्हा एकूण		997	-	350793	350793

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

स्थानिक व अर्थसहायित संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती : 2003
जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	संख्या						
		रुग्णालये	दवाखाने	प्रसूतीगृहे	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	उपकेंद्राची संख्या	डॉक्टर व वैद्य	परिचारिका
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	2	7	1	4	25	10	37
2	काटोल	2	7	1	3	28	9	39
3	कळमेश्वर	1	3	1	4	19	10	33
4	सावनेर	1	3	0	5	29	8	36
5	पारशिवनी	2	3	0	5	22	13	35
6	रामटेक	3	2	0	5	28	18	51
7	मौदा	-	5	-	4	21	7	25
8	कामठी	2	4	1	2	20	11	34
9	नागपूर (ग्र)	-	3	0	2	20	3	17
10	नागपूर (श)	13	57	11	-	-	322	1446
11	हिंगणा	2	5	1	4	21	11	31
12	उमरेड	2	5	0	4	21	11	32
13	कुही	2	10	0	4	28	11	40
14	भिवापूर	1	6	0	3	18	9	27
एकूण जिल्हा		33	120	16	49	300	453	1883

तक्ता क्र. 7.1

स्थानिक व अर्थसहायित संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती : 2003
जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	तहसील	खाटांची संख्या			उपचार केलेले आंतररुग्ण			उपचार केलेले बाह्यरुग्ण (00)		
		एकूण	स्त्रियांसाठी	मुलांसाठी	पुरुष	स्त्रिया	मुले	पुरुष	स्त्रिया	मुले
1	2	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	नरखेड	54	36	18	34	13	5	397	367	52
2	काटोल	48	32	16	8	24	11	156	164	141
3	कळमेश्वर	30	22	8	5	1	1	55	53	3
4	सावनेर	49	20	29	1	2	3	123	120	9
5	पारशिवनी	60	40	20	80	16	8	204	215	73
6	रामटेक	74	36	28	63	12	8	152	158	63
7	मौदा	24	16	8	4	7	8	107	118	20
8	कामठी	62	38	24	11	19	14	312	315	191
9	नागपूर (ग्रा)	12	8	4	1	6	3	29	31	92
10	नागपूर (श)	2280	1770	510	4350	3385	474	9754	8285	3543
11	हिंगणा	54	36	18	6	20	8	484	530	181
12	उमरेड	54	36	18	7	20	13	226	242	70
13	कुही	54	36	18	4	13	9	254	250	16
14	भिवापूर	24	18	6	0	0	0	141	123	42
एकूण जिल्हा		2879	2144	725	4574	3538	565	12394	10971	4496

आधार -1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, नागपूर

-2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर

3) आरोग्य अधिकारी, महानगर पालिका, नागपूर

तक्ता क्रमांक 7.2
नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्युंची संख्या 2003-2004

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	एकूण, ग्रामीण	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या			नोंदलेल्या मृत्युंची संख्या			बाल मृत्युंची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नरखंड	एकूण	1120	927	2047	520	277	797	3	6	9
		ग्रामीण	838	674	1512	386	221	607	2	5	7
2	काटोल	एकूण	1493	1216	2709	494	282	776	5	2	7
		ग्रामीण	834	658	1492	356	218	574	3	2	5
3	कळमेश्वर	एकूण	967	740	1707	456	246	702	2	1	3
		ग्रामीण	751	562	1313	357	193	550	2	1	3
4	सावनेर	एकूण	2144	1725	3869	658	408	1066	7	4	11
		ग्रामीण	946	769	1715	367	251	618	4	3	7
5	पारशिवनी	एकूण	1557	1171	2728	527	264	791	9	8	17
		ग्रामीण	1057	854	1911	422	212	634	9	8	17
6	रामटेक	एकूण	1534	1310	2844	597	355	952	14	11	25
		ग्रामीण	864	763	1627	428	252	680	8	7	15
7	मौदा	एकूण	978	773	1751	438	237	675	8	5	13
		ग्रामीण	978	773	1751	438	237	675	8	5	13
8	कामठी	एकूण	1931	1616	3547	747	426	1173	5	2	7
		ग्रामीण	472	381	853	246	158	404	5	2	7

तक्ता क्रमांक 7.2
नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूची संख्या 2003-2004

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	एकूण, ग्रामीण, नागरी	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या			नोंदलेल्या मृत्यूची संख्या			बाल मृत्यूची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	1363	1026	2389	628	325	953	6	10	16
		ग्रामीण	863	673	1536	345	211	556	5	6	11
10	नागपूर(श)	एकूण	25366	22437	47803	9360	4887	14247	266	173	439
		ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	एकूण	1474	1215	2689	421	217	638	14	6	20
		ग्रामीण	992	848	1840	351	182	533	10	6	16
12	उमरेड	एकूण	1401	1191	2592	552	323	875	8	4	12
		ग्रामीण	776	640	1416	349	211	560	7	3	10
13	कुही	एकूण	866	672	1538	284	176	460	7	3	10
		ग्रामीण	866	672	1538	284	176	460	7	3	10
14	भिवापूर	एकूण	664	515	1179	290	210	500	5	4	9
		ग्रामीण	664	515	1179	290	210	500	5	4	9
	एकूण जिल्हा	एकूण	42858	36534	79392	15972	8633	24605	359	239	598
		ग्रामीण	1090	8782	19683	4619	2732	7351	75	55	130

आधार -- आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

टिप : सदरहू अहवाल हा सन 2002 या वर्षाचा अंतिम अहवाल आहे.

तक्ता क्रमांक 7.3

विविध कारणानुसार मृत्यूची संख्या 2003

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	मृत्यूचे कारण	मृत्यूची संख्या
1	2	3
1	हिवतण	64
2	पटकी	2
3	देवी	---
4	क्षय	379
5	न्युमोनिया	224
6	अमांश, अतिसार, गॅस्ट्रो	22
7	हृदय त्रिकार	1958
8	विषमज्वर	15
9	कर्करोग	353
10	श्वसन क्रियेसंबधी	536
11	<u>अपघात</u>	
	अ) आत्महत्या	160
	ब) रहादारी वाहतूक	54
	क) इतर-अपघात	1139
12	इतर कारणे	19699
	एकूण मृत्यू	24606

आधार - आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

तक्ता क्रमांक 7.4

माताबाल संगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टोचणी

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 2003-2004

अ.क्र.	तहसिल	ग्रामीण/ एकूण	त्रिगुणी लस ति.डो	पोलिओ	वीसोजी	गोत्र	द्विगुणी (डॅटी)	धनुर्वात लस		
								10 वर्ष	16 वर्ष	गरोदर स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नरखेड	ग्रामीण	3488	3498	3886	3284	2754	3308	2723	3184
		एकूण	3947	4029	3888	4242	4210	4512	3935	4249
2	काटोल	ग्रामीण	5708	2708	2555	2678	2613	2888	2883	2633
		एकूण	3991	4514	4242	4094	4029	4467	4091	4462
3	कळमेध्वर	ग्रामीण	2324	2324	2145	2762	2464	2409	2671	2558
		एकूण	3275	3297	2988	3707	3620	3728	3676	3318
4	सावनेर	ग्रामीण	4272	4272	4230	4105	4454	4640	4629	4413
		एकूण	5330	5399	6536	5619	5426	5928	5678	7552
5	पारशिवनी	ग्रामीण	3275	3275	3288	3087	3595	3817	3410	3139
		एकूण	3519	3545	3532	3327	3807	4145	3758	3371
6	रामटेक	ग्रामीण	5701	2701	2615	2577	3025	2880	2880	2613
		एकूण	4652	4516	4401	4501	4889	5065	5210	4760
7	मौदा	ग्रामीण	2718	2718	2818	2569	2961	3067	3011	2701
		एकूण	2718	2718	2818	2569	2961	3067	3011	2701
8	कामठी	ग्रामीण	2268	2268	2371	2298	2031	2814	2253	2448
		एकूण	4936	5282	6105	5488	4359	5836	4444	7806
9	नागपूर(ग्रा)	ग्रामीण	3512	3512	3335	3115	3362	3234	3364	3403
		एकूण	3512	3512	3335	3115	3362	3234	3364	3403
10	नागपूर(श)	ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	38762	38762	42097	40846	38519	35699	32032	48463
11	हिंगणा	ग्रामीण	3359	3359	3257	3557	3534	3719	4114	3897
		एकूण	5363	5472	5359	5664	5345	3719	6280	6235
12	उमरेड	ग्रामीण	3139	3139	2745	2867	3014	3618	2117	2917
		एकूण	4559	4841	5137	4811	5836	6582	4925	5659
13	कुही	ग्रामीण	2933	2933	2804	2728	3404	3193	3294	2959
		एकूण	3156	3158	3294	2979	3789	3471	3674	3457
14	भिवापूर	ग्रामीण	1962	1962	1887	2289	2227	2476	2382	2053
		एकूण	1962	1962	1887	2289	2227	2476	2382	2053
एकूण जिल्हा		ग्रामीण	44659	38669	36936	37916	39138	42063	35497	38918
		एकूण	89682	91008	95679	93251	92379	91929	86460	108489

आधार - 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि.प.नागपूर.

2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, महानगरपालिका, नागपूर

तक्ता क्रमांक 7.5.

जिल्हयातील कुटुंब नियाजन केंद्राची संख्या 2003-2004

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	एकूण/ग्रामीण	31.3.2004 रोजी असलेल्या केंद्राची संख्या	निर्बीजीकरण केलेल्यांची संख्या			लुपपध्दती I.U.C.D. संख्या	जननक्षम जोडप्यांची संख्या
				पुरुष नसबंदी	स्त्रियांची नसबंदी	एकूण नसबंदी		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	एकूण	5	76	1259	1335	1174	22532
		ग्रामीण	4	73	1159	1232	1079	19079
2	काटोल	एकूण	4	45	1240	1285	1271	22055
		ग्रामीण	3	33	1008	1041	853	18139
3	कळमेश्वर	एकूण	4	20	1208	1228	952	21412
		ग्रामीण	4	19	1035	1054	880	15920
4	सावनेर	एकूण	6	30	1978	2008	1441	35751
		ग्रामीण	5	21	1522	1543	1179	28506
5	पारशिवनी	एकूण	6	47	1300	1347	1084	19775
		ग्रामीण	5	36	1166	1202	972	19775
6	रामटेक	एकूण	7	92	1721	1813	1208	25163
		ग्रामीण	4	32	1177	1209	856	17259
7	मौदा	एकूण	4	37	902	939	878	20418
		ग्रामीण	4	37	902	939	878	20418
8	कामठी	एकूण	3	61	1625	1686	1286	31088
		ग्रामीण	2	12	872	884	644	17271
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	2	21	884	905	384	20586
		ग्रामीण	2	21	884	905	384	20586
10	नागपूर(श)	एकूण	12	242	9633	9875	8223	83050
		ग्रामीण	-	-	-	0	-	-
11	हिंगणा	एकूण	5	18	2035	2053	1499	24954
		ग्रामीण	4	15	1388	1403	1026	24954
12	उमरेड	एकूण	5	41	1605	1646	1345	25797
		ग्रामीण	4	18	1152	1170	880	19551
13	कुही	एकूण	5	31	1306	1337	1128	20219
		ग्रामीण	4	31	1261	1292	1032	20219
14	भिवापूर	एकूण	3	12	709	721	765	13028
		ग्रामीण	3	12	709	721	765	13028
एकूण जिल्हा		एकूण	71	773	27405	28178	23138	385828
		ग्रामीण	48	360	14236	14596	11928	254705

आधार :- 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक सामान्य रुग्णालय, नागपूर.

2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, महानगरपालिका, नागपूर.

2001 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता

अ. क्र.	तालुका	साक्षरांची संख्या								
		ग्रामीण			नागरी			एकूण		
		पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नरखेड	37135 (82.8)	28369 (68.47)	65504 (75.92)	12078 (88.9)	9888 (75.93)	21966 (82.55)	49213 (84.22)	38257 (70.25)	87470 (77.48)
2	काटोल	45542 (84.71)	33998 (67.63)	79540 (76.46)	15739 (92.59)	13112 (81.65)	28851 (87.27)	61281 (86.61)	47110 (71.02)	108391 (79.07)
3	कळमेधर	35229 (86.25)	26365 (70.04)	61594 (78.48)	10295 (93.05)	8143 (79.12)	18438 (86.34)	45524 (87.7)	34508 (71.99)	80032 (80.16)
4	सावनेर	55748 (86.39)	41644 (70.63)	97392 (78.86)	32935 (92.17)	26320 (79.16)	59255 (85.9)	88683 (88.45)	67964 (73.71)	156647 (81.38)
5	पारशिवनी	34328 (82.22)	25195 (63.99)	59523 (73.37)	19490 (89.89)	15215 (76.37)	34705 (83.42)	53818 (84.85)	40410 (68.15)	94228 (76.78)
6	रामटेक	40000 (80.29)	27995 (58.2)	67995 (69.44)	14807 (90.61)	11642 (74.13)	26449 (82.53)	54807 (82.84)	39637 (62.12)	94444 (72.67)
7	मौदा	49770 (83.08)	37533 (65.76)	87303 (74.63)	-	-	-	49770 (83.08)	37533 (65.76)	87303 (74.63)
8	कामठी	32358 (86.93)	24930 (72.27)	57288 (79.88)	54398 (93.28)	43449 (82.03)	97847 (87.92)	86756 (90.8)	68379 (78.18)	155135 (84.77)
9	नागपूर (ग्र)	56846 (88.47)	41364 (73.04)	98210 (81.24)	21567 (96.37)	16710 (85.08)	38277 (91.09)	78413 (90.51)	58074 (76.14)	136487 (83.78)
10	नागपूर (श)	-	-	-	876342 (93.82)	740476 (84.56)	1616818 (89.34)	876342 (93.82)	740476 (84.56)	1616818 (89.34)
11	हिंगणा	45560 (86.23)	32687 (69.43)	78247 (78.31)	33453 (93.74)	23457 (81.92)	56910 (88.48)	79013 (89.26)	56144 (74.15)	135157 (82.29)
12	उमरेड	36090 (83.12)	25893 (64.02)	61983 (73.91)	20579 (92.07)	16368 (76.97)	36947 (84.71)	56669 (86.16)	42261 (68.48)	98930 (77.6)
13	कुही	45054 (81.4)	33788 (62.65)	78842 (72.14)	-	-	-	45054 (81.4)	33788 (62.65)	78842 (72.14)
14	भिवापूर	29447 (80.11)	21286 (59.92)	50733 (70.19)	-	-	-	29447 (80.11)	21286 (59.92)	50733 (70.19)
एकूण जिल्हा		543107 (84.16)	401047 (66.73)	944154 (75.76)	1111683 (93.56)	924780 (83.58)	2036463 (88.75)	1654790 (90.25)	1325827 (77.65)	298061 (84.18)

टिप -- 1) कंसातील आकडे साक्षरतेची टक्केवारी दर्शवितात.

२) ही आकडेवारी अस्थायी व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

३) साक्षरतेची टक्केवारी काढतांना ० ते ६ वर्षा वयोगटातील लोकसंख्या वजा करून येणा-या संख्येशी टक्केवारी काढण्यांत आली आहे

आधार :- जनगणना २००१

तक्ता क्रमांक 8.2

शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या 2002 -2003

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	शिक्षक संख्या				विद्यार्थी संख्या	प्रति शिक्षक विद्यार्थी संख्या
			एकूण	रकाना 4 पैकी शिक्षक	प्रशिक्षित	रकाना 6 पैकी शिक्षिका		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	पूर्व प्राथमिक	976	976	976	976	976	38616	40
2	प्राथमिक शाळा							
	अ) एक शिक्षकी शाळा	--	--	--	--	--	--	--
	ब) कनिष्ठ प्राथमिक शाळा	1624	5634	3365	5594	3329	203307	36
	क) उच्च प्राथमिक शाळा	838	6673	4140	6566	4038	235718	35
	ड) एकूण (अ+ब+क)	2462	12307	7505	12160	7367	439025	36
3	माध्यमिक शाळा	549	7221	3914	7127	3349	241302	33
4	उच्च माध्यमिक शाळा	192	5390	2259	5368	2246	198794	37
5	सामान्य शिक्षणाची महाविद्यालये (कला, शास्त्र, वाणिज्य)	99	1777	659	1777	659	81602	46
जिल्हा एकूण		4278	27671	15313	27408	14597	999339	37

आधार -- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

तक्ता क्रमांक 8.3

पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 2002-2003

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	संस्थेतील विद्यार्थ्यांची संख्या					
		पूर्व प्राथमिक		प्राथमिक		माध्यमिक/उच्च माध्यमिक	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	3	4	5	6	7	8
1	पूर्व प्राथमिक	38616	18980	-	-	-	-
2	इयत्ता 1 ते 4	-	-	341590	160750	2422	1061
3	इयत्ता 5 ते 7	-	-	97335	46512	170083	82590
4	इयत्ता 8 ते 10	-	-	-	-	221158	110027
5	इयत्ता 11 व 12	-	-	-	-	46433	25158
6	उच्च माध्यमिक नंतर	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		38616	18980	439025	213262	440096	218836

तक्ता क्रमांक 8.3 पुढे सुरु...

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	सा. शिक्षणाची महाविद्यालये		एकूण		मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची अनुसूचित जाती	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
		9	10	11	12	13	14
1	पूर्व प्राथमिक	-	-	38616	18980	-	-
2	इयत्ता 1 ते 4	-	-	344112	167611	72454	35538
3	इयत्ता 5 ते 7	-	-	267418	129102	55128	26706
4	इयत्ता 8 ते 10	-	-	221158	110027	50685	25157
5	इयत्ता 11 व 12	33602	15748	80035	40906	15590	7963
6	उच्च माध्यमिक नंतर	50980	27404	50986	27404	10580	5515
जिल्हा एकूण		84532	43152	1002325	494030	204437	100879

तक्ता क्रमांक 8.3 पुढे सुरु...

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची संख्या					
		अनुसूचित जमाती		इतर मागासवर्गीय		एकूण मागासवर्गीय	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	15	16	17	18	19	20
1	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	-	-
2	इयत्ता 1 ते 4	48683	24428	183478	89117	304615	149083
3	इयत्ता 5 ते 7	34495	17078	120379	58609	210002	102393
4	इयत्ता 8 ते 10	26977	13394	104480	52049	182142	90600
5	इयत्ता 11 व 12	6444	3203	38020	18563	60054	29749
6	उच्च माध्यमिक नंतर	2821	1306	17386	9255	30787	16076
जिल्हा एकूण		119420	59409	463743	227593	787600	387901

आधार -- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

टीप:-1) रकाना क्र.17 व 18 इतर मागासवर्गीय यामध्ये विमुक्त जाती, भटक्या जमातीच्या संख्येचा समावेश आहे.

२) उच्च शिक्षणाची माहिती पूर्णप्रकाशित केलेली आहे.

इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था 2000-2001

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्था संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या					
			अन.जाती		अनु.जमाती		इ.मा.व.	
			एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये	21	476	123	180	18	2159	405
2	विधी महाविद्यालये	2	357	124	72	33	401	168
3	वैद्यकीय महाविद्यालये	3	239	103	87	29	282	108
4	आयुर्वेद महाविद्यालये	3	70	32	19	6	99	52
5	आभि. महाविद्यालये	8	802	153	120	24	1148	101
6	इतर.							
	अ.तंत्रनिकेतन	10	474	60	275	56	1444	165
	ब.आय.टी.आय.2003-04	15	562	166	168	35	732	165
	क.डी.एड.	20	283	175	130	57	853	456
	ड.जी.सी.डी.	-	-	-	-	-	-	-

तक्ता क्रमांक 8.4 पुढे सुरु.

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	एकूण मा.व.		विद्यार्थ्यांची संख्या				एकूण शिक्षक	
		एकूण	मुली	बिगर मागास		एकूण विद्यार्थी		एकूण	
				एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	शिक्षिका
1	2	10	11	12	13	14	15	16	
1	शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये	2815	546	2159	405	4890	1072	171	53
2	विधी महाविद्यालये	830	325	654	291	1484	616	28	7
3	वैद्यकीय महाविद्यालये	608	240	1240	550	1848	790	337	146
4	आयुर्वेद महाविद्यालये	188	90	331	429	519	280	97	24
5	आभि. महाविद्यालये	2070	368	6811	840	8831	1208	634	92
6	इतर.								
	अ.तंत्रनिकेतन	2193	281	2075	263	4268	544	284	47
	ब.आय.टी.आय.2003-04	1462	366	872	184	2334	550	211	28
	क.डी.एड.	1266	688	583	432	1849	1120	212	124
	ड.जी.सी.डी.	-	-	-	-	-	-	-	-

साधार:- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे.

तक्ता क्रमांक 8.5

आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती.

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 2003-2004

अ. क्र.	ला भा र्थ्या ची सं ख्या								प्रत्यक्ष खर्च (रुपये हजाराने)
	माध्य-मिक	कनिष्ठ महाविद्यालये 11 वी व 12 वी	उच्च शिक्षण	अभियांत्रिकी महा-विद्यालये	वैद्यकीय महा-विद्यालये	इतर महा-विद्यालये	इतर संस्था	एकूण	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	-	13000	19568	100	80	120	0	32868	3630

आधार - शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

तक्ता क्रमांक 8.6

प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 2003-2004

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारात

अ.क्र.	यंजणा	योजनेतर				योजनांतर्गत			
		आवती	बांधकाम अनुदाना- व्यतिरिक्त अनावती खर्च	बांधकाम	एकूण	आवती	बांधकाम अनुदाना- व्यतिरिक्त अनावती खर्च	बांधकाम	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	जिल्हा परिषद	859552	-	-	859552	5533	0	-	5533
2	नगरपरिषद	72971	1073	-	74044	-	-	-	0
3	कटक मंडळ	1574	10	-	1584	-	-	-	-
4	महानगरपालिका	121190	-	-	121190	-	-	-	-
5	बांधकाम अनुदाना व्यतिरिक्त इतर खर्च	-	-	-	0	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1055287	1083	-	1056370	5533	0	-	5533

तक्ता क्रमांक 8.6 पुढे सुरु

अ.क्र.	यंजणा	एकूण खर्च			
		आवती	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त अनावती खर्च	बांधकाम	एकूण
1	2	11	12	13	14
1	जिल्हा परिषद	865085	0	-	865085
2	नगरपरिषद	72971	1073	-	74044
3	कटक मंडळ	1574	10	-	1584
4	महानगरपालिका	121190	-	-	121190
5	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त इतर खर्च	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1060820	1083	-	1061903

आधार -- 1) शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

तक्ता क्रमांक 8.7 .

जिल्हयातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालये)

व तांजीक शाळा आठवी ते बारावी

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष 2003-2004

अ.क्र.	बाब	परिमाण	माहिती
1	2	3	4
1	शाळांची संख्या	संख्या	90
2	पटावरील संख्या अ. मुले	संख्या	9983
	व.मुली	संख्या	3246
	एकूण(अ+व)	संख्या	13229
3	एकूण खर्च	रू.हजारात	59625

टिप:-१) तांत्रिक शाळा ८ वी १२ वी मधील विद्यार्थी समाविष्ट आहे.

२) कनिष्ठ महाविद्यालयातील ११वी १२ वी मधील + २ स्तरावरील किमान कौशल्यावर आधारित अभ्यासक्रम व द्विलक्षी अभ्यास कार्यक्रमांतर्गत व्यवसायिक शिक्षण घेणारे विद्यार्थी समाविष्ट आहे.

आधार:- जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी,नागपूर.

तक्ता क्रमांक ०.७

शिक्षकांकरता प्रशिक्षण संस्था

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष 2003-2004

अ.क्र.	वा ब	परिणाम	माहिती
1	2	3	4
1	शिक्षकांकरता प्रशिक्षण संस्था संख्या		
	अ. पदवीस्तर	संख्या	उ.ना.
	ब. पदवीपूर्वस्तर	संख्या	20
	क. शाळास्तर	संख्या	उ.ना.
2	पटावरील संख्या		
	अ. पदवीस्तर	संख्या	उ.ना.
	ब. पदवीपूर्वस्तर	संख्या	1492
	क. शाळास्तर	संख्या	उ.ना.
3	एकूण खर्च (रुपय)		
	अ. पदवीस्तर	रुपये	उ.ना.
	ब. पदवीपूर्वस्तर	रुपये	उ.ना.
	क. शाळास्तर	रुपये	उ.ना.

उ.ना. = उपलब्ध नाही

आधार - 1) शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

तक्ता क्र. 8.10

तालुकावार शारिरीक शिक्षण महाविद्यालये, क्रिडागणे, क्रिडा संस्था आणि क्रिडा शिष्यवृत्तीधारक इ. माहिती

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष :- 2003

अ.क्र.	तालुक्याचे नांव	शारिरीक शिक्षण महाविद्यालये संख्या	अधिकृत क्रिडागण व्यायाम शाळा (संस्था)	खेळाचे स्टेडियमची (संस्था)	अधिकृत जलतरण तलाव (संस्था)	वर्षात घेतलेली क्रिडा प्रशिक्षण शिबीरे संख्या	राज्य पातळीवर निवळ झालेल्या खेळाडूंची संख्या			क्रिडा शिष्यवृत्ती धारकांची संख्या		
							मुले	मुली	एकूण	मुले	मुली	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नरखेड	2	15	--	1	--	9	--	9	--	--	--
2	काटोल	1	25	1	--	--	17	7	24	--	--	--
3	कळमेश्वर	--	16	--	--	--	5	--	5	--	--	--
4	सावनेर	1	17	--	--	--	11	--	11	--	--	--
5	पारशिवनी	--	16	--	--	--	4	--	4	--	--	--
6	रामटेक	1	25	--	--	1	14	5	19	--	--	--
7	मौदा	1	13	--	--	--	--	--	--	4	--	4
8	कामठी	1	24	--	--	--	--	--	--	2	--	2
9	नागपूर (ग्रा)	3	18	3	--	1	42	7	49	9	32	41
10	नागपूर(श)	10	150	3	10	--	505	403	908	96	--	96
11	हिंगणा	1	17	--	--	--	--	--	--	--	--	--
12	उमरेड	1	25	--	--	--	20	7	27	--	--	--
13	कुही	--	15	--	--	--	5	--	5	--	--	--
14	भिवापूर	--	8	--	--	--	--	--	--	--	--	--
जिल्हा एकूण		22	384	7	11	2	632	429	1061	111	32	143

आधार :- जिल्हा क्रिडा अधिकारी, नागपूर.

तक्ता क्रमांक :- 9.1 (अ)

रेल्वे मार्गाची लांबी (31 मार्च 2004 या वर्षाअखेर)

जिल्हा:- नागपूर

अ. क्र.	रेल्वे मार्ग	लांबी किलो मीटर मध्ये
1	2	3
1	ब्रॉडगेज	
	1) एकेरी	68.05
	2) दुहेरी	178.94
	3) तिहेरी व अधिक	--
2	मिटर गेज	--
3	नेरो गेज	133.70
	एकूण रेल्वे मार्ग	380.69

टिप - ए.डी.पी मार्ग काढण्यात आलेला असल्यामुळे मार्गाची लांबी कमी झाल्याचे दिसून येते.

आधार:- 1) विभागीय व्यवस्थापक, मध्यरेल्वे, नागपूर

२) विभागीय व्यवस्थापक, दक्षिण-पूर्व रेल्वे, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 9.1 (ब)
रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी (31 मार्च 2004 या दिवशीची)

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तालुका	रेल्वे स्थानकाचे नाव	रेल्वेचा प्रकार	रेल्वे क्षेत्र विभाग
1	2	3	4	5
1	नरखेड	1) नरखेड 2) तीनखेडा	बॉडगोज	मध्य रेल्वे
2	काटोल	1) काटोल 2) भेटपांजरा 3) कळवा 4) सोनखांब	बॉडगोज	मध्य रेल्वे
3	कळमेश्वर	1) कळमेश्वर 2) कोहळी	बॉडगोज	मध्य रेल्वे
4	सावनेर	1) पिपळा 2) पाटणसावंगी 3) टाकळी 4) मालेगांव 5) सावनेर 6) केवळद 7) खापा	नॅरोगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
5	पारशिवनी	1) कन्हान 2) डुंबरी खुर्द	बॉडगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
6	रामटेक	1) रामटेक 2) मनसर	बॉडगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
7	मौदा	1) सालवा 2) चाचेंर 3) धारसा 4) रेवराळ 5) खात	बॉडगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
8	कामठी	1) कामठी 2) दिघोरी 3) कोराडी 4) खापरखंडा	बॉडगोज नॅरोगोज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
9	नागपूर (ग्रा)	1) खापरी 2) बोरखेडी 3) बुटीबोरी 4) गोधनी	बॉडगोज	मध्य रेल्वे
10	नागपूर (श)	१) इतवारी २) कळमना ३) अजनी ४) नागपूर ५) भरतवाडा ६) भांडेवाडी	बॉडगोज बॉडगोज नॅरोगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे मध्य रेल्वे दक्षिण पूर्व रेल्वे
11	हिंगणा	1) गुंमगांव	बॉडगोज	मध्य रेल्वे
12	उमरेड	1) उमरेड 2) बाम्हणी	नॅरोगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
13	कुही	1) तितूर 2) भाळणी 3) कही 4) मोहदरा	नॅरोगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
14	भिवापूर	1) भिवापूर (कारगांव) 2) ठाणा	नॅरोगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे

आधार:- मध्य रेल्वे वेळापत्रक, भारतीय रेल्वे, नागपूर

प्रकार व पृष्ठभाग त्यानुसार रस्त्यांची लांबी 31 मार्च 2004 अखेर

जिल्हा:- नागपूर

लांबी कि.मी.मध्ये

अ. क्र.	बाब	रस्त्याचा प्रकार							
		राष्ट्रीय महासार्ग	प्रमुख राज्य महामार्ग	राज्य महामार्ग	प्रमुख जिल्हा रस्ते	इतर जिल्हा रस्ते	ग्रामीण रस्ते	इतर योजनेतर	एकूण रस्त्याची लांबी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	सिमेंट कांक्रीट								
	अ. सा.बां.वि.	--	--	--	--	--	--	--	--
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	--	--	--	--	--
	क. न.पा./म.न.पा.	16	--	--	--	--	--	75	91
2	डांबरी								
	अ. सा.बां.वि.	289	70	848	352	26	--	--	1585
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	375	713	1066	--	2154
	क. न.पा./म.न.पा.	41	120	13	15	22	--	1509	1720
3	खडीचे								
	अ. सा.बां.वि.	--	--	36	77	--	--	--	113
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	115	575	1732	--	2422
	क. न.पा./म.न.पा.	--	--	--	31	--	65	372	468
4	इतर माल वापरून केलेले								
	अ. सा.बां.वि.	--	--	23	16	--	--	--	39
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	30	118	621	--	769
	क. न.पा./म.न.पा.	--	--	--	--	--	--	36	36
5	इतर								
	अ. सा.बां.वि.	--	--	--	--	--	--	--	--
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	--	--	--	--	--
	क. न.पा./म.न.पा.	--	--	--	--	--	--	65	65
	एकूण लांबी								
	अ. सा.बां.वि.	289	70	907	445	26	--	--	1737
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	520	1406	3419	--	5345
	क. न.पा./म.न.पा.	57	120	13	46	22	65	2057	2380
	जिल्हा एकूण	346	190	920	1011	1454	3484	2057	9462

आधार :- 1)अधीक्षक अभियंता,सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, नागपूर.

2) महानगर पालिका,नागपूर

3) कटक मंडळ,कामठी.

4) जिल्हयातील सर्व नगर पालिका.

तक्ता क्रमांक 9.3
वागारात असलेली मोटार वाहनांची संख्या
(31 मार्च 2004 अखेरची)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बा ब	संख्या
1	2	3
1	मोटार सायकली, स्कुटर/मोपेड इत्यादी	615609
2	मोटारी/जीप स्टेशन वॅगन्स	57417
3	टॅक्सी कॅबजस	994
4	स्वयंचलित शिक्षा	14005
5	स्टेट कॅरेजेस	
	1) डिझेलवर चालणा-या	2188
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	-
	कंत्राटी वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	302
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	-
6	मालमोटारी - खाजगी वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	997
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	100
	माल मोटारी - सार्वजनिक वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	10158
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	830
7	रुग्णवाहिका	283
8	शाळेच्या बसेस	155
9	खाजगी सेवा देणारी वाहने (अनुयान)	1760
10	जोड वाहने	4991
11	ट्रॅक्टर्स	4859
12	इतर	734
जिल्हा एकूण		715382

आधार - प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, नागपूर

तक्ता क्रमांक 9.4

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतूक आकडेवारी

सन 2003-2004 वर्षाकरिता

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	उपक्रमाचे नांव
1	2	3
1	वर्षाअखेरीस मार्गाची संख्या	313
2	मार्गाची एकूण लांबी (कि.मी.)	24863
3	मार्गाची सरासरी लांबी (कि.मी.)	79.43
4	वर्षातील अस्तित्वात असलेल्या बसगाड्यांची संख्या	633
5	रस्त्यावर धावणा-या बस गाड्यांची दैनिक सरासरी संख्या	520
6	प्रवाश्यांची दैनिक सरासरी (लाखात)	704
7	वाहतूकीमुळे वर्षात मिळालेले उत्पन्न (रुपये हजारात)	740753
8	दर प्रवाशांमागे मिळालेले सरासरी उत्पन्न पैशामध्ये दर दिवशी	10.52

आधार - विभागीय नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, विभाग, नागपूर

तक्ता क्र. 9.5
महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना 2003 या वर्षाकरिता
(वाहतूक गणना मे, 2003)

जिल्हा :- नागपूर

मार्गाचे नांव	गणना स्थानाचे ठिकाण		पृष्ठ भागाचा प्रकार	रस्त्याची रुंदी (मिटर मध्ये)	जलदगती वाहने				
	ताली कि. मां.	जवळ पासचे खंडे/शहर			मोटारी जीप्स	बस गाड्या	माल मोटार ट्रक	मोटर-सायकली व स्कुटर	एकूण घते ९
1.	2	3	4	5	6	7	8	9	10
राष्ट्रीय महामार्ग (वाहतूक गणना 19.5.2003 ते 26.5.2003)									
नागपूर अमरावती रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६	60/00	खापरी	डांबरी	7.00	1736	499	5517	1528	9280
-----"	20/00	गोंडखैरी	डांबरी	7.00	2850	664	6217	2458	12189
नागपूर रायपूर रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६	540/00	कापसी महागांव	डांबरी	7.00	2201	348	4305	1985	8839
नागपूर जबलपूर रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.७	710/00	कन्हान चौकी	डांबरी	7.00	3809	553	2981	4470	11813
-----"	652/00	मानेगांव टेक	डांबरी	7.00	609	265	2104	393	3371
नागपूर हैद्राबाद रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.७	19/00	डोंगरगांव	डांबरी	7.00	2703	1288	3775	2715	10481
नागपूर सावनेर ओबेदुल्ला गंज रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६९	17/0 -	वहेगांव	डांबरी	7.00	2885	460	5598	1800	10743
-----"	33/800	सावनेर	डांबरी	7.00	3437	348	4006	3781	11572
-----"	49/0	उमरी	डांबरी	5.50	485	142	1543	425	2595
राज्य महामार्ग (वाहतूक गणना 19.5.2003 ते 26.5.2003)									
नागपूर सावनेर बैतूल रोड राज्य मार्ग क्र.९	9/800	दिवोरी	डांबरी	7.00	1978	754	2154	1790	6676
-----"	19/40	पाचगांव	डांबरी	7.00	1572	712	2098	1027	5409
-----"	47/80	उमरेड	डांबरी	7.00	792	485	1110	680	3067
-----"	69/200	मिवापूर	डांबरी	7.00	771	396	961	1119	3247
रोहना वाढोणा कारंजा जलालखेडा मौवाड रोड क्र.२४५	11/80	मौवाड	डांबरी	5.50	527	65	650	579	1821
-----"	3/00	जामगांव फाटा	डांबरी	3.75	810	16	802	477	2105
सावरगांव-नरखेड मौवाँड रोड क्र.२४६	0/40	सावरगांव	डांबरी	5.50	561	52	464	490	1567
नरखेड - मौवाड रोड क्र.२४६	15/200	नरखेड	डांबरी	5.50	683	71	618	565	1937

तक्ता क्र. ९.५ पुढे सुरू

महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना २००३ या वर्षाकरिता
(वाहतूक गणना मे, २००३)

जिल्हा :- नागपूर

मार्गाचे नांव	मंदगती वाहने				दर दिवशी सरासरी वाहन भार
	जनावरा कडून ओढली जाणारी	साय- कली	इतर वाहने	एकूण ११ ते १३	
	11	12	13	14	15
राष्ट्रीय महामार्ग (वाहतूक गणना १९.५.२००३ ते २६.५.२००३)					
नागपूर अमरावती रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६	116	932	180	1228	65925
-----	268	828	295	1391	77186
नागपूर रायपूर रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६	4	-	4	8	54101
नागपूर जबलपूर रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.७	80	-	0	80	46149
-----	11	-	11	22	25608
नागपूर हैद्राबाद रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.७	61	484	-	545	59268
नागपूर सावनेर ओबेदुल्ला गंज रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६९	206	1585	0	1791	58001
-----	112	1636	0	1748	44044
-----	121	303	0	424	16224
राज्य महामार्ग (वाहतूक गणना १९.५.२००३ ते २६.५.२००३)					
नागपूर सावनेर बेतूल रोड राज्य मार्ग क्र.९	84	1356	87	1527	29198
-----	98	635	0	733	27533
-----	230	853	0	1083	16413
-----	389	1957	362	2708	14202
रोहना वाढोणा कसंजा जलालखेडा मौवाड रोड क्र.२४५	682	568	--	1250	7918
-----	736	456	0	1192	9085
साधरगाव-नरखेड मौवाड रोड क्र.२४६	429	532	0	961	5860
नरखेड - मौवाड रोड क्र.२४६	765	590	--	1355	8263

तक्ता क्र. १.५ पुढे सुरू

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
खरागणा काढाळी सावरगांव चिचोली रोड क्र २४७	35/४0	काढाळी	डांबरी	5.50	537	78	663	531	1809
-----	69/60	सावरगांव	डांबरी	5.50	1034	70	1076	825	3005
-----	54/३0	काटोल नाका	डांबरी	5.50	1346	226	1389	1237	4198
नागपूर काटोल वरुड रोड क्र २४८	4/20	गिटीखदान	डांबरी	7.00	10732	772	1769	12750	26023
-----	19/४0	कळमेश्वर	डांबरी	7.00	5631	417	1803	5357	13208
-----	54/०0	कोढाळी फाटा	डांबरी	7.70	2117	337	1082	2255	5791
-----	59/60	काटोल रेल्वे चौकी	डांबरी	5.50	2028	209	1330	1898	5465
-----	81/०0	जलालखेडा	डांबरी	5.50	1462	191	1481	1055	4189
काटोल सावनेर रामटेक गोदिया सालेकसा जिल्हा सिमेपर्यंत रोड क्र.२४९	0/40	सावनेर	डांबरी	5.50	1252	72	1101	1439	3864
-----	6/20	तेलकामठी	डांबरी	3.75	2030	58	1373	2338	5799
-----	19/०0	घुबडमेट	डांबरी	3.75	1150	31	410	844	2435
खापा पारशिवनी रोड क्र.२४९	0/0-	खापा	डांबरी	5.50	477	82	634	842	2035
-----	21/20	खापरखेडा	डांबरी	3.75	344	55	568	754	1721
आमडी पारशिवनी रोड क्र २४९	00/०0	आमडी फाटा	डांबरी	5.50	437	78	572	849	1936
मनसर रामटेक तुमसर रोड क्र. २४९	5/४0	रामटेक मंगळवाडी	डांबरी	5.50	2355	281	1116	3008	6760
-----	9/०	पेंच फाटा	डांबरी	5.50	425	75	554	924	1978
-----	5/600	ऑक्टाय नाका	डांबरी	5.50	2359	261	1123	2976	6719
छिंदवाडा सावनेर उबळी उमरी रोड क्र.२५०	9/65	मोहपा	डांबरी	3.75	1282	44	1200	1381	3907
-----	45/40	केळवद	डांबरी	5.50	1250	149	980	965	3344
-----	11/60	ऐरण गावाजवळ	डांबरी	3.75	221	21	149	370	761
-----	0/200	चिचोली गावाजवळ	डांबरी	3.75	296	3	297	141	737

तक्ता क्र. ९.५ पुढे सुरू

1	11	12	13	14	15
खरगणा काटोल	403	299	--	702	7816
सावरगांव चिचोली रोड क्र २४७					
-----"	197	714	--	911	13715
-----"	237	920	--	1157	18803
नागपूर काटोल वरुड रोड क्र २४८	13	7809	764	8586	48139
-----"	190	3528	333	4051	31975
-----"	93	801	--	894	19429
-----"	202	1032	--	1234	19315
-----"	458	1051	--	1509	19059
काटोल सावनेर रामटेक गोविंदा सालेकसा जिल्हा सिमेपर्यंत रोड क्र. २४९	28	1136	2	1166	14837
-----"	44	1957	--	2001	19721
-----"	80	322	--	274	6284
खापा पारशिवनी रोड क्र. २४९	39	678	--	717	8053
-----"	14	370	--	384	6958
आमडी पारशिवनी रोड क्र. २४९	3	225	--	228	7468
मनसर रामटेक तुमसर रोड क्र. २४९	362	2164	244	2770	18648
-----"	1	453	--	454	7230
-----"	350	2077	217	2644	18526
छिंबवाडा सावनेर उवळी उमरी रोड क्र. २५०	267	1343	--	1610	16540
-----"	149	855	--	905	12338
-----"	125	434	--	559	2153
-----"	249	98	--	347	3312

तक्ता क्र. ९.५ पुढे सुरू

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
चिचौली पवनी सावनेर रोड क्र. २५१	1/0	पवनी हिवरा	डांबरी	3.75	383	21	504	686	1594
-----	0/200	कोथुळणा फाटयाजवळ	डांबरी	3.75	121	1	127	237	486
रामटेक खात भंडारा रोड क्र. २५२	1/0	घोटी टांक	डांबरी	3.75	814	31	925	1536	3306
-----	11/0	कोदा मंढी	डांबरी	3.75	1281	24	1519	1242	4066
रामटेक मौदा रोड क्र. २५३	21/60	कन्हान	डांबरी	5.50	969	27	1170	989	3155
-----	30/00	तारसा फाटा मौदा जक्शन	डांबरी	5.50	976	25	1178	1094	3273
हिंगणा कही वेलतूर आंभोरा रोड क्र. २५४	19/20	कु ही	डांबरी	3.75	448	72	691	413	1624
-----	0/00	पाचगांव कुही फाटा	डांबरी	3.75	509	65	1105	594	2273
-----	46/50	वेलतूर		3.75	555	22	371	384	1332
-----	33/50	माढळ	डांबरी	3.75	1035	61	739	683	2518
नागपूर हिंगणा हिंगणी वेरुर रोड क्र. २५५	15/60	हिंगणा	डांबरी	3.75	1066	164	1104	2119	4453
नागपूर अंबाझरी हिंगणा रोड क्र. २५५	7/40	जयताळा	डांबरी	7.00	7278	484	1258	16088	25108
मेंढगाव गोंडखेरी रोड क्र. २५५ (अ)	0/100	मेंढगाव	डांबरी	3.75	105	10	144	251	510
-----	0/200	सावनेर(अ)	डांबरी	5.50	2651	58	1751	2753	7213
-----	17/500	त्रान्हणी फाटा	डांबरी	5.50	2062	58	1374	2341	5835
पुलगांव वर्धा जाम समद्रपूर गिरड उमरेड रोड क्र. २५८	0/00	उमरेड	डांबरी	3.75	803	149	813	803	2568
कामठी कही उमरेड विमुर चंद्रपूर रोड क्र. २६१	0/40	कुही नाका	डांबरी	3.75	591	15	522	513	1641
-----	14/90	वडांबा	डांबरी	3.75	628	8	1145	836	2617
कामठी अजनां गुमथळा रोड क्र. २६१	0/20	रेल्वे क्रासींग	डांबरी	5.50	919	34	1347	984	3284
-----	9/600	आपतूर	डांबरी	3.75	492	13	517	414	1436
-----	48/400	मांगरूळ	डांबरी	3.75	969	31	913	801	2714
उमरेड बुटीबोरी रोड क्र. २६२	23/40	मकर धोकडा	डांबरी	3.75	1107	19	1312	858	3296
भिवापूर नांदा बेसुर नांद रोड क्र. २६३	0/200	भिवापूर	डांबरी	3.75	282	6	241	244	773

तक्ता क्र. १.५ पुढे सुरू

1	11	12	13	14	15
चिचोली पवनी सावनेर रोड क्र. २५१	443	489	--	932	5923
----"	65	298	--	363	1576
रामटेक खात भंडारा रोड क्र. २५२	674	844	--	1518	11059
----"	152	472	--	624	17240
रामटेक मौवा रोड क्र. २५३	152	428	--	580	14468
----"	121	517	--	638	13799
हिंगणा कही वेलतूर आमौरा रोड क्र. २५४	225	933	23	1181	7825
----"	19	346	15	380	10666
----"	257	318	43	618	5211
----"	652	805	70	1527	9717
नागपूर हिंगणा हिंगणी बेरुर रोड क्र. २५५	411	3056	--	3467	14280
नागपूर अंबाझरी हिंगणा रोड	249	7233	357	7839	36470
मैहगांव गोंडखेरा रोड क्र. २५५ (अ)	106	383	--	489	1735
----"	80	2325	--	2405	25153
----"	65	2575	--	2640	19951
पुलगांव वर्धा जाम समद्रपूर गिरड उमरेड रोड क्र. २५८	362	1316	299	1977	11042
कामठी कही उमरेड चिमुर चंद्रपूर रोड क्र. २६१	111	694	--	805	6567
----"	126	192	--	318	11807
कामठी अजनी गुमथळा रोड क्र. २६१	99	380	--	479	14001
----"	79	697	14	790	5912
----"	492	1170	--	1662	10486
उमरेड बुटीबोरी रोड क्र. २६२	90	705	--	795	14305
मिवापूर नांवा बेसूर नांवा रोड क्र. २६३	527	1603	21	2151	3216

तक्ता क्र. ९.५ पुढे सुरू

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
प्रमुख जिल्हा महामार्ग (वाहतूक गणना 19.5.2003 ते 26.5.2003)									
नांद बेसूर रोड क्र.२६३	33,400	पांजरापार	डांबरी	3.75	307	22	231	312	872
-----	0/20	बेसूरपांजरापार	डांबरी	3.75	-	-	-	-	-
पारशिवनी खापरखेडा रोड क्र.२६७	0/100	पेच कॅनल जवळ	डांबरी	3.75	168	7	158	913	1246
जामगांव थडीपवनी आंभोरा रोड क्र.१	0/0	--	डांबरी	3.75	787	27	680	360	1854
काटोल मूर्ती थानगांव रोड क्र.४	0/0	--	डांबरी	3.75	687	27	744	459	1917
नरखेड मोंहाडी जिल्हा सिमेपर्यंत रोड क्र.५	0/200	--	डांबरी	3.75	342	--	313	270	925
नरखेड घुबडमेट रोड क्र.६	20/0	घुबडमेट	डांबरी	3.75	866	21	347	540	1774
सावरगांव पिंपळा रोड क्र.७	0/0	--	डांबरी	3.75	699	30	495	371	1595
मेटापांजरा कचारी सावंगा रोड क्र.८	0/0	मेढेपठार	डांबरी	3.75	289	13	395	272	969
मेटापांजरा झिलपा लोंहगड रोड क्र.८	0/0	मेटापांजरा	डांबरी	3.75	270	15	382	260	927
कोढाळी मसौद धोतीवाडा रोड क्र.९	0/0	कोढाळी	डांबरी	3.75	299	17	511	360	1187
मोंहपा उबळी कळमेश्वर रोड क्र.११	0/0	--	डांबरी	3.75	467	18	293	312	1090
मोंहपा नांदगोमुख रोड क्र.११	0/0	मोहपा	डांबरी	3.75	3215	64	1089	1856	6224
सावनेर धापेवाडा कळमेश्वर रोड क्र.१२	0/200	कळमेश्वर नाका	डांबरी	3.75	-	-	-	-	-
सावनेर धापेवाडा कळमेश्वर रोड क्र.१२	17/500	बाम्हणी फाटा	डांबरी	3.75	-	-	-	-	-
मोंहपा धापेवाडा रोड क्र.१३	1/0	--	डांबरी	3.75	394	8	245	294	941
धापेवाडा पाटणसावंगी रोड क्र.१३	0/0	--	खडीचे	3.75	205	10	177	110	502
खापा पाटणसावंगी रोड क्र.१५	1/0	--	डांबरी	3.75	252	42	228	220	742
कामठी वडेगांव रोड क्र.१५	1/0	सरदार मेस	डांबरी	3.75	620	13	1004	832	2469
केळवद जातमखोर खुर्सापार रोड क्र.१६	0/200	केळवद	खडीचे	3.75	113	16	104	107	340
खापा बडेगांव नागलवाडी रोड क्र.१७	0/60	--	डांबरी	3.75	203	38	232	177	650

तक्ता क्र. ९.५ पुढे सुरू

	11	12	13	14	15
प्रमुख जिल्हा महामार्ग (वाहतूक गणना 19.5.03 ते 26.5.03)					
नांद बेसूर रोड क्र. २६३	368	1419	14	1801	3189
-----	-	-	-	0	-
पारशिवनी खापा खेडा रोड क्र. २६७	27	537	-	564	2299
जामगांव थडीपवनी आं नौरा रोड क्र. १	971	531	--	1502	8956
काटोल मूर्ती धानगांव रोड क्र. ४	751	431	--	1182	8181
नरखेड मौहाडी जिल्हा सिमेपर्यंत रोड क्र. ५	351	326	--	677	3639
नरखेड घुबडमेट रोड क्र. ६	75	309	--	384	4952
सावरगांव पिंपळा रोड क्र. ७	1262	811	--	2073	6917
मेटापांजरा कचारी सावगा रोड क्र. ८	545	377	--	922	4174
मेटापांजरा झिलपा लौहगड रोड क्र. ८	899	605	--	1504	4530
कोढाळी मसौद धोतीवाडा रोड क्र. ९	899	705	--	1604	5895
मौहपा उबळी कळमेश्वर रोड क्र. ११	54	271	--	325	3845
मौहपा नांदगोमुख रोड क्र. ११	752	1702	--	2454	17035
सावनेर धापेवाडा कळमेश्वर रोड क्र. १२	-	-	-	-	-
सावनेर धापेवाडा कळमेश्वर रोड क्र. १२	-	-	-	-	-
मौहपा धापेवाडा रोड क्र. १३	31	186	--	217	3105
धापेवाडा पाटणसावंगी रोड क्र. १३	202	269	--	471	2119
खापा पाटणसावंगी रोड क्र. १५	103	262	--	365	2854
कामठी दहेगांव रोड क्र. १५	96	388	--	484	10604
केळवद जातमखोर खुर्सापार रोड क्र. १६	125	177	--	302	1369
खापा बडेगांव नागलवाडी रोड क्र. १७	130	264	--	394	2773

तक्ता क्र. ९.५ पुढे सुरू

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
पारशिवनी खापरखंडा रोड क्र.१८	0/10	--	डांबरी व खडीचे	3.75	215	6	64	121	406
पारशिवनी चारगांव कोलीमारा रोड क्र.१८	0/0	--	डांबरी	3.75	160	28	182	169	539
पारशिवनी नवेगांव खैरी रोड	0/200	पेंच फाट्या जवळ	डांबरी	3.75	96	14	188	59	357
कोढाळी सावळी पलसाद रोड क्र.१९	1/0	सावळी	डांबरी	3.75	519	3	636	528	1686
महालगांव कामठी रोड क्र.१९	0/0	--	डांबरी	3.75	231	9	279	691	1210
रामटेक मुसेवाडी रोड क्र.२२	0/0	--	डांबरी	3.75	373	20	408	504	1305
मुसेवाडी हिवर करवई रोड क्र.२२	10/00	मुसेवाडी	डांबरी	3.75	196	16	103	295	610
मुसेवाडी हिवरा करवई रोड क्र.२३	25/500	हिवरा बाजार	डांबरी	3.75	196	19	66	297	578
अरोली तारसा रोड क्र.२३	5/0	निमखेड	डांबरी	3.75	391	13	458	729	1591
कन्हान तारसा रोड क्र.२३	1/0	रेल्वेलाईन जवळ	डांबरी	3.75	838	21	1231	1117	3207
वेलतूर विखना रोड क्र.२५	0/500	वेलतूर	डांबरी	3.75	110	6	163	110	389
उमरेड तारणा रोड क्र.२५	0/200	उमरेड फाटा	डांबरी	3.75	132	11	136	193	472
मांडळ वडेगांव आदम रोड क्र.२५	0/200	आदम रोड	डांबरी	3.75	708	23	447	585	1763
कुही पांडेगांव राजोला रोड क्र.२६	0/0	कुही	डांबरी	3.75	374	8	403	200	985
कुही पांडेगांव राजोला रोड क्र.२६	9/800	सालवा	डांबरी	3.75	176	9	139	105	429
उवासा बाम्हनी रोड क्र.२७	0/200	उवासा	डांबरी	3.75	145	9	164	170	488
उवासा बाम्हनी रोड क्र.२७	10/00	बाम्हणी	डांबरी	3.75	140	8	165	185	498
भिवापूर पुल्लर पचखेडी रोड क्र.२८	0/200	भिवापूर	डांबरी	3.75	100	12	92	265	469
भिवापूर पुल्लर पचखेडी रोड क्र.२८	16/00	गोठणगांव	डांबरी	3.75	298	28	251	231	808
सोनेगांव बेला सिर्सी रोड क्र.२९	26/200	सिर्सीनाका	डांबरी	3.75	480	21	453	304	1258

तक्ता क्र. ९.५ पुढे सुरू

	11	12	13	14	15
पारशिवनी खापरखेडा रोड क्र.१८	184	209	--	393	1181
पारशिवनी चारगांव कोलीमारा रोड क्र.१८	218	165	--	383	2265
पारशिवनी नुवगांव खैरी रोड	0	49	--	49	2129
कोढाळी सावळी पलगाव रोड क्र.१९	211	151	--	362	6773
महालागांव कामळो रोड क्र.१९	702	437	--	1139	3744
रामटेक मुसेवाडी रोड क्र.२२	122	1095	--	1217	4826
मुसेवाडी हिवर करवई रोड क्र.२२	152	390	--	542	1710
मुसेवाडी हिवरा करवई रोड क्र.२३	104	491	--	595	1349
अरोली तारसा रोड क्र.२३	297	1940	--	2237	5232
कन्हान तारसा रोड क्र.२३	91	491	--	582	13689
वेलतूर चिखना रोड क्र.२५	577	273	--	850	2181
उमरेड तारणा रोड क्र.२५	646	294	--	940	2222
माढळ वडेगांव आदम रोड क्र.२५	157	836	28	1021	6064
कुही पाडेगांव राजोला रोड क्र.२६	422	567	19	1008	4706
कुही पाडेगांव राजोला रोड क्र.२६	267	469	28	764	1867
उदासा बाम्हनी रोड क्र.२७	771	399	--	1170	2528
उदासा बाम्हनी रोड क्र.२७	633	408	--	1041	2406
मिवापूर पुल्लर पचखेडी रोड क्र.२८	175	1483	26	1684	1363
मिवापूर पुल्लर पचखेडी रोड क्र.२८	228	279	17	524	3370
सोनेगांव बेला सिर्सी रोड क्र.२९	486	606	--	1092	5665

तक्ता क्र. ९.५ पुढे सुरू

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
सानेगाव बेला विसी रोड क्र. २९	5/600	बेला	डांबरी	3.75	514	20	462	294	1290
बेला थाना रोड क्र. ३०	18/29	थाना	डांबरी	3.75	169	8	316	142	635
आबाझरी डिंगमा रोड क्र ३१	0/100	आबाझरी	डांबरी	3.75	88	6	148	212	454
हिंगणा कान्होलीवारा रोड क्र. ३२	8/200	आमगांव (देवरी)	डांबरी	3.75	401	34	401	866	1702
बाजारगांव-अडेगांव रोड क्र ३३	0/100	शिवा बाजारगांव	डांबरी	3.75	257	33	306	345	941
कान्होलीवारा टाकळघाट रोड क्र. ३३	20/200	टाकळघाट	डांबरी	3.75	405	41	120	459	1025
नारसिंगी भिश्नुर तिनखेडा नरखेड रोड क्र. ४५	0/0	बेल बस स्टॉप	डांबरी	3.75	489	30	487	318	1324

1	11	12	13	14	15
सांनगांव बेला सिराी रोड क्र. २९	482	587	-	1069	5783
बेला थाना रोड क्र. ३०	596	260	-	856	3614
आबाझरी डिंगमा रोड क्र ३१	60	297	-	357	1624
हिंगणा कान्होलीबारा रोड क्र. ३२	135	1882	-	2017	5245
बाजारगांव-अडेगांव रोड क्र ३३	53	463	--	516	3600
कान्होलीबारा टाकळघाट रोड क्र. ३३	82	618	--	700	2487
नारसिंगी मिश्रनूर तिनखेडा नरखेड रोड क्र. ४५	1187	813	--	2000	6872

आधार १) अधिक्षक अभियंता, विशेष मडळ, नागपूर.

२) सहाय्यक अधिक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मडळ, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 9.6
पोष्ट, तारघरे व दूरध्वनी सेवा यांची आकडेवारी
(31 मार्च 2004 अखेर)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1	पोष्टांची संख्या	357
2	तारघरांची संख्या	95
3	पत्रपेट्यांची संख्या	1616
4	पोष्टमनांची संख्या	
	अ. नियमित आस्थापनेवरील	390
	ब. नियमित आस्थापने व्यतिरिक्त	286
5	दूरध्वनी संख्या	197912
6	पोष्टाची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	1177

- आधार:- 1) प्रवर अधीक्षक, डाकघर, नागपूर शहर विभाग, नागपूर
2) प्रवर अधीक्षक, डाकघर, नागपूर ग्रामीण मॅडळ, नागपूर
3) मुख्य अधीक्षक, केंद्रीय तार घर, नागपूर
4) महाप्रबंधक, नागपूर दुर संचार विभाग, नागपूर

तक्ता क्रमांक 10.1

स्थानिक सस्थांचे उत्पन्न व खर्च (वर्ष 2003-2004 करिता)

जिल्हा :- नागपूर

(रूपये हजारात)

अ.क्र.	वाव	ग्रामपंचायत	जिल्हा परिषद	नगर परिषद
1	2	3	4	5
	संख्या	778	1	12
अ)	प्राप्ती			
	1. सुरवातीची शिल्लक	94418	306040	455203
	2. अनुदाने व द्रगणी	53348	2137149	537561
	3. चालू वर्षातील उत्पन्न	162786	2877088	2993737
	एकूण प्राप्ती	310552	5320277	3986501
ब)	खर्च			
	1. चालू वर्षातील खर्च	186824	4903656	3753326
	2. अखेरची शिल्लक	123728	416621	233175
	एकूण खर्च	310552	5320277	3986501

आधार :- 1) ग्रामपंचायत विभाग, जिल्हा परिषद, नागपूर..

टीप :- रदगना क्र.5 मध्ये महानगरपालिका व कटक मंडळ

प्रत्येकी 1 व 10 नगरपरिषदा यांचा समावेश आहे.

तक्ता क्रमांक 10.2

जिल्हा - नागपूर

ग्रामपंचायतींचे उत्पन्न व खर्च (2003-2004 चा वर्षाकरिता)

(रुपये हजारत)

अ. क्र.	पंचायत समिती	ग्रामपंचायती व गट ग्रामपंचायतीची संख्या	उत्पन्न						
			सुरवातीची शिल्लक	सहाय्यक अनुदान		अंशदान	देणगी	कर	शुल्क
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	69	7648	282	537	198	73	8384	162
2	क.टोल	83	8985	2086	-	1	308	8137	60
3	कळमेश्वर	51	7821	705	1641	120	211	6242	33
4	सावनेर	76	7212	1797	5614	1179	114	15431	-
5	पारशिवनी	53	14425	264	1385	489	-	15864	-
6	रामटेक	45	9503	1183	220	439	-	7728	-
7	मौदा	63	4942	380	2050	-	642	10911	-
8	कामठी	48	7365	2098	-	134	330	9007	31
9	नागपूर(ग्रा)	72	12011	198	12941	-	683	28560	-
10	हिंगणा	54	3941	3158	5415	1309	667	13169	-
11	उमरेड	48	3581	765	1157	-	50	9114	-
12	कुही	60	3108	282	593	581	289	7396	-
13	भिवापूर	56	3876	526	1175	446	97	6436	-
	एकूण	778	94418	13724	32728	4896	3464	146379	286

तक्ता क्रमांक 10.2

ग्रामपंचायतींचे उत्पन्न व खर्च (2003-2004 या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजरात)

अ. क्र.	पंचायत समिती	उत्पन्न			खर्च			
		इतर	एकूण 5 ते 11	एकूण 4 + 12	आरोग्य सेवा	सार्वजनिक बांधकाम	सामाजिक नैतिक वृद्धी	प्रशासन
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	नरखेड	2994	12630	20278	5078	2927	38	4022
2	काटोल	1472	12064	21049	3048	1698	106	1741
3	कळमेश्वर	624	9576	17397	3134	3489	212	1985
4	सावनेर	617	24752	31964	7755	5173	490	4871
5	पारशिवनी	-	18002	32427	4057	1824	22	6214
6	रामटेक	416	9986	19489	3475	2895	160	1972
7	मौदा	302	14285	19227	4960	3261	1674	1931
8	कामठी	2027	13627	20992	1112	1167	172	1494
9	नागपूर(ग्रा)	1508	43890	55901	8415	13137	159	9151
10	हिंगणा	2977	26695	30636	9661	6488	660	6659
11	उमरेड	62	11148	14729	2071	1718	4103	1641
12	वुडी	1343	10484	13592	2184	3275	661	3364
13	भिवापूर	315	8995	12871	2653	1682	77	864
	एकूण	14657	216134	310552	57603	48734	8534	45909

सक्ता क्रमांक 10.2

जिल्हा - नागपूर

ग्रामपंचायतींचे उत्पन्न व खर्च (2003-2004 या वर्षाकरिता)

(रुपये हजारत)

अ. क्र.	पंचायत समिती	खर्च						
		सामाजिक कल्याण	पशुधन संवर्धन	जमीन महसूल देखभाली ची वसुली	इतर	एकूण 14 ते 21 बेरीज	अखेरची शिल्लक (13-22)	एकूण (22+23)
1	2	18	19	20	21	22	23	24
1	नरखेड	5	38	-	55	12163	8115	20278
2	काटोल	607	5	-	14	7219	13830	21049
3	कळमेश्वर	277	12	-	300	9409	7988	17397
4	सावनेर	122	5399	-	2023	25833	6131	31964
5	पारशिवनी	405	-	-	6	12528	19899	32427
6	रामटेक	730	88	-	-	9320	10169	19489
7	मौदा	462	109	-	110	12507	6720	19227
8	कामठी	201	277	-	101	4524	16468	20992
9	नागपूर(ग्रा)	6433	-	-	-	37295	18606	55901
10	हिंगणा	2312	156	-	722	26658	3978	30636
11	उमरेड	905	-	-	1051	11489	3240	14729
12	कुही	2609	-	-	381	12474	1118	13592
13	भिवापूर	129	-	-	-	5405	7466	12871
	एकूण	15197	6084	0	4763	186824	123728	310552

आधार: उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, (ग्रामपंचायत) जिल्हा परिषद, नागपूर

तक्ता क्रमांक 10.3

जिल्हा परिषदाचे बाबवार उप्पन्न व खर्च (2003-2004 या वर्षाकरिता)

जिल्हा :- नागपूर

(रूपये हजारात)

अ.क्र.	लेखाशीर्ष	प्रत्यक्ष 2002-2003	सुधारित 2003-2004	अंदाजित 2004-2005
1	2	3	4	5
एक	जमा			
	1) स्वनिर्मित उत्पन्न			
	अ. स्थानिक उपकर मुद्रांक शुल्कासह	15286	126370	20500
	ब. शिक्षण	0	0	0
	क. कृषी	122	26	25
	ड. इमारत व दळणवळण	1746	2462	1500
	इ. इतर	6538	47	50
	एकूण (1)	23692	128905	22075
	2) शासकीय अनुदाने			
	अ. सहेतुक अनुदान	374361	24644	100700
	ब. आस्थापना अनुदान	1350929	1829612	2000000
	क. योजनांतर्गत योजनेसाठी अनुदान	148090	153988	147021
	ड. इतर	285416	0	0
	एकूण (2)	2158796	2008244	2247721
	3) कर्जे			
	अ. कर्जे व अग्रीम	13249	21300	23350
	ब. ठेवी व अग्रीम	421299	872188	461416
	क. वित्त प्रेषण	1080106	1983600	2000000
	ड. इतर	0	0	0
	एकूण (3)	1514654	2877088	2484766
	4) आरंभीची शिल्लक	192889	306040	416621
	एकूण (1 ते 4)	3890031	5320277	5171183

तक्ता क्रमांक 10.3

जिल्हा परिषदाचे बाबवार उप्पन्न व खर्च (2003-2004 या वर्षाकरिता)

जिल्हा :- नागपूर

(रूपये हजारात)

अ.क्र.	लेखाशीर्ष	प्रत्यक्ष 2002-2003	सुधारित 2003-2004	अंदाजित 2004-2005
1	2	3	4	5
दोन	खर्च			
	अ) सामान्य प्रशासन	252635	1814900	1907600
	ब) शिक्षण	687857	15128	16219
	क) वेद्यकीय	118935	16809	24997
	ड) पशुसंवर्धन	19325	3094	3019
	इ) इमारती व दळणवळण	54956	56091	71325
	फ) समाज कल्याण	39311	56702	89925
	ग) सिंचन	20573	15260	7253
	ह) कृषी	0	13798	34861
	न) इतर	667882	34604	99372
	एकूण (अ ते न)	1861474	2026386	2254571
	कर्ज			
	अ) कर्ज व अग्रीम	154068	21450	23400
	ब) ठेवी व अग्रीम	363079	872188	719450
	क) वित्त प्रेषण	1205370	1983632	2000000
	ड) इतर	0	0	0
	एकूण (अ ते ड)	1722517	2877270	2742850
	अखेरची शिल्लक	306040	416621	173762
	एकूण	3890031	5320277	5171183
	(खर्च + अखेरची शिल्लक)			

टिप - सदर आकडेवारी अस्थाई स्वरूपाची आहे.

आधार :- मुख्य लेखा तथा वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 10.4

महानगरपालिका, कटक मंडळे व नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च
२००३-२००४ वर्षाकरिता

जिल्हा :- नागपूर

(रु.हजारात)

अ.क्र	महानगर पालिका/ कटक मंडळे/ नगर पालिका	उत्पन्न								
		सुरवातीची शिल्लक	अनुदाने व वर्गणी		नगरपालिकेचे दर व कर				नगरपालिके च्या मालमत्ते पासून मिळालेला एकूण महसूल	इतर
			शासकीय	इतर	जकात	घर व जमिनी यावरील कर	इतर कर	एकूण 6+7+8		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1)	नागपूर महानगर पालिका	330167	300083	--	1338700	464511	497371	2300582	86613	320770
2)	कटकमंडळ कामठी नगरपालिका	25382	1233	12073	16689	-	43	16732	660	3963
1)	नरखेड	654	22804	-	4589	2841	1180	8610	1507	10701
2)	मौवाड	4579	10814	342	679	610	-	1289	639	376
3)	काटोल	12932	48674	7616	21866	13086	5348	40300	3871	3405
4)	कळमेश्वर	7965	21544	536	5830	2801	3049	11680	1659	1604
5)	मौहपा	8384	13981	-	1321	829	702	2852	609	2909
6)	सावनेर	20975	13378	7946	13952	2140	4176	20268	3073	10998
7)	खापा	8010	10670	-	2720	2748	2278	7746	724	7280
8)	रामटेक	8573	15066	--	5282	4295	628	10205	2631	12571
9)	कामठी	11609	50584	990	12736	4842	681	18259	2320	1124
10)	उमरेड	18652	27337	11988	16091	3954	4489	24534	2831	5065
एकूण		457882	536168	41491	1440455	502657	519945	2463057	107137	380766

तक्ता क्रमांक 10.4

महानगरपालिका, कटक मंडळे व नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च
2003-2004 वर्षांकरिता

जिल्हा :- नागपूर

(रु हजारात)

अ.क्र.	महानगर पालिका/ कटक मंडळे/ नगर पालिका	एकूण उत्पन्न 4+5+9+10 +11	खर्च								एकूण 13 ते 19	अखेरची शिल्लक
			सामान्य प्रशासन	वन धनु वाने खर्च	सार्वजनिक सुखा	सार्वजनिक आरोग्य व सौधे	सार्वजनिक बांधकामे	शिक्षण	उत्तर			
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
1)	नागपूर महानगर पालिका	3008048	707294	63213	235389	1116978	480034	314296	368517	3285721	52494	
2)	कटकमंडळ कामठी नगरपालिका	34661	1545	502	685	8566	5993	2053	18680	38024	22019	
1)	नरखेड	43622	3435	1239	1391	4488	5442	9970	16150	42115	2161	
2)	मोंवाड	13460	1869	1165	581	2083	3144	3427	971	13240	4799	
3)	काटोल	103866	9050	3478	3443	16945	9085	20198	29995	92194	24604	
4)	कळमेश्वर	37023	1893	3965	869	7282	5106	5403	2119	26637	18351	
5)	महापा	20351	1682	732	208	2245	5395	3461	2171	15894	12841	
6)	सावनेर	55663	4921	2448	2115	8647	16967	8106	9028	52232	24406	
7)	खापा	26420	654	761	510	5372	6192	2422	13207	29118	5312	
8)	रामटेक	40473	4069	1848	1049	8088	10485	8122	603	34264	14782	
9)	कामठी	73277	9476	3109	4085	19147	10474	19745	3699	69735	15151	
10)	उमरेड	71755	2169	3802	1663	12801	13926	8414	16377	59152	31255	
	एकूण	3528619	748057	86262	251988	1212642	572243	405617	481517	3758326	228175	

आधार :- नागपूर जिल्हयातील सर्व नगरपरिषदा, महानगर पालिका आणि कटक मंडळ.

तक्ता क्रमांक : 11.1

विविध विकास शीर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च वर्ष 2003-2004

जिल्हा :- नागपूर

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	विकास शीर्ष व उपशीर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनावरील खर्च			
		जिल्हा वार्षिक योजना (विगर आदिवासी, आदिवासी व आदिवासी क्षेत्राबाहेरी व विशेष घटक योजना मिळून)	स्टेटपूल	अनुशेष	एकूण
1	2	3	4	5	6
(एक)	कृषि संलग्न सेवा				
	1) पीक संवर्धन	138.57	--	--	138.57
	2) फलोत्पादन	12.30	--	--	12.30
	3) मृद व संधारण	14.14	238.38	--	252.52
	4) पशुसंवर्धन	8.32	--	--	8.32
	5) दुग्ध व्यवसाय विकास	7.14	--	--	7.14
	6) मत्स्य व्यवसाय	10.65	--	--	10.65
	7) वन	18.71	--	--	18.71
	8) पणन, कोठारे व वखारी	--	--	--	--
	9) सहकार	14.67	--	--	14.67
	एकूण (एक)	224.50	238.38	--	462.88
(दोन)	ग्रामीण विकास				
	1) स्वर्णजयंती ग्राम स्व.रो.योजना	80.95	--	--	80.95
	2) अवर्षण प्रवण कार्यक्रम ज.रो.यो	192.05	--	--	192.05
	3) संपूर्ण ग्रामीण रोजगार योजना	376.17	--	--	376.17
	4) रोजगार हमी योजना	132.23	--	--	132.23
	5) इंदिरा आवास योजना	149.01	--	--	149.01
	6) सामूहिक विकास	--	--	--	--
	7) ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम	18.38	--	--	18.38
	एकूण (दोन)	948.79	--	--	948.79
(तीन)	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण				
	1) लघु पाटबंधारे	160.43	--	--	160.43
	2) जलप्रदाय क्षेत्र विकास कार्य.	--	--	--	--
	3) आयाकट विकास	--	--	--	--
	4)पूर नियंत्रण कामे	--	--	--	--
	एकूण (तीन)	160.43	--	--	160.43
(चार)	विद्युत विकास	383.18	--	--	383.18
(पाच)	उद्योग व खाणकाम				
	1) मोठे व मध्यम उद्योग	--	--	--	--
	2) ग्रामीण व लघु उद्योग	21.09	--	--	21.09
	एकूण (पाच)	21.09	--	--	21.09

तक्ता क्रमांक : 11.1

विविध विकास शीर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च वर्ष 2003-2004

जिल्हा :- नागपूर

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	विकास शीर्ष व उपशीर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनावरील खर्च			
		जिल्हा वार्षिक योजना (बिगर आदिवासी, आदिवासी व आदिवासी क्षेत्रायाहेरी व विशेष घटक योजना मिळून	स्टेटपूल	अनुशेष	एकूण
1	2	3	4	5	6
(सहा)	वाहतूक व दळणवळण				
	1) मोठे व लहान बंदरे	--	--	--	--
	2) अंतर्देशीय जलवाहतूक	--	--	--	--
	3) रस्ते विकास	523.22	661.17	89.97	1274.36
	एकूण (सहा)	523.22	661.17	89.97	1274.36
(सात)	सामान्य आर्थिक सेवा				
	1) पर्यटन	--	--	--	--
	2) स्थानिक विकास कार्यक्रम	--	--	--	--
	एकूण (सात)	--	--	--	--
(आठ)	सामाजिक आणि सामुहिक सेवा				
	1) सामान्य शिक्षण	46.14	--	--	--
	2) क्रिडा व युवक कल्याण	5.59	--	--	--
	3) कला व संस्कृती	1.63	--	--	--
	4) तांत्रिक शिक्षण	1.09	--	14.99	16.98
	5) वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये	--	--	--	--
	6) आरोग्य सेवा	70.28	--	--	70.28
	7) ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता	481.20	--	--	481.20
	8) गृहनिर्माण	10.25	--	--	10.25
	9) नगर विकास	760.45	--	--	760.45
	10) माहिती व प्रसिध्दी	10.00	--	--	10.00
	11) मागासवर्गीयांचे कल्याण	425.69	--	--	425.69
	12) कामगार व कामगार कल्याण	21.48	--	52.76	74.24
	13) समाज कल्याण	3.50	--	--	3.50
	14) पोषण	1.00	--	--	1.00
	15) स्थानिक विकास कार्यक्रम	--	--	--	--
	एकूण (आठ)	1839.20	--	67.75	1906.95
	एकूण (एक ते आठ)	4100.41	899.55	157.72	5157.68
	(नऊ) न्युक्लीअस बजेट		--	--	

आधार -1) जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर

2) प्रकल्प अधिकारी जिल्हा ग्रामिण विकास यंत्रणा, नागपूर

तक्ता क्रमांक 11.2
योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्दे

जिल्हा - नागपूर

(सन 2003-2004 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष / बाब	परिमाण	भौतिक साध्दे		
			बिगर आदिवासी योजनां	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
एक	कृषी व संलग्न सेवा				
	1. पिक संवर्धन				
	1) सधन कापूस विकास कार्यक्रम				
	अ) प्रमाणित बियाणे	किंवल	-	-	-
	2) तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम				
	अ) प्रमाणित बियाणे	किंवल	-	-	-
	3) कडधान्य उत्पादन कार्यक्रम				
	अ) मिनिक्ट	संख्या	940	-	-
	4) आदिवासी शेतकऱ्यांना दारिद्र्य रेषेच्यावर आणण्यासाठी अर्थसहाय्य	लाभार्थी संख्या	-	12	-
	5) विशेष अन्नधान्य उत्पादन कार्यक्रम (भात)				
	अ) किटकनाशक	हेक्टर	-	-	-
	6) एकात्मिक तृणधान्य विकास कार्यक्रम				
	अ) प्रौढ्याक्षिके	संख्या	70	-	-
	7) तुषार व ठिबक सिंचन				
	अ) संच	संख्या	155	-	-
	2. फलोत्पादन				
	1) फलोत्पादन रोपसंरक्षण				
	अ) क्षेत्र	हेक्टर	665	-	-
	2) बागायती रोपमळ्याचे बळकटीकरण योजना				
	अ) कलमे / रोपे	हेक्टर	50	-	-
	3. मृद संधारण				
1) एकात्मिक पाणलोट क्षेत्रविकास कार्यक्रम					
अ) शेत मळे	संख्या	-	0	-	
ब) नाला बांध	संख्या	3	0	-	
क) भात खाचरे	हेक्टर	10	0	-	

तक्ता क्रमांक 11.2
योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्दे

जिल्हा - नागपूर

(सन 2003-2004 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्षक / उपशिर्षक / बाब	परिमाण	भौतिक साध्दे		
			विगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
4. पशु संवर्धन					
1) पशुवैद्यकीय दवाखाना व प्रथमोचार केंद्र बांधणे					
अ) बांधकाम		संख्या	3	-	-
2) पशु प्रथमोचार केंद्र/आधारभूत ग्राम केंद्र/कृत्रीम रेतन केंद्राची पुनर्रचना व आधुनिकीकरण					
अ) दर्जावाढ		संख्या	-	-	-
3) तोडाचे व पायाचे रोगारवर लाळू व खुरांच्या रोगावर नियंत्रण सहाय्य					
अ) लसमात्रा		संख्या	25000	0	-
5. दुग्ध व्यवसाय विकास					
1) शासकिय दुग्ध योजना					
		संख्या	-	1	-
6. मत्स्यव्यवसाय					
1) मत्स्य बीज उत्पादन केंद्राची स्थापना					
अ) मत्स्यबीज		संख्या लाखात	-	-	-
2) अवरुध्द पाण्याखालील मत्स्यसंवर्धन					
अ) संचयन (लाखात)		संख्या	200	-	-
ब) मत्स्योत्पादन		मे.टन	100	800	-
3) मत्स्य व्यवसायोपयोगी आवश्यक सामुग्रीच्या खरेदीसाठी सहाय्य					
अ) नायलॉन सूत		किलो	-	-	-
ब) नौका		संख्या	-	-	-
4) मत्स्यव्यवसाय विकास संस्था स्थापन करणे/मत्स्यसंवर्धन विकास यंत्रणा					
अ) मत्स्योत्पादन		टन	80	-	-
ब) प्रशिक्षणार्थी		संख्या	40	0	0

तक्ता क्रमांक 11.2
योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधे

जिल्हा - नागपूर

(सन 2003-2004 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उर्पाशर्ष / बाब	परिमाण	भौतिक साधे		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	7. वने				
	1) औद्योगिक व व्यापारी उद्योगासाठी लागणा-या वन झाडाच्या जातीच्या लागवडीची योजना				
	अ) सागरोपवन	हेक्टर	213	-	-
	2) निकृष्ट वनाचे पुर्नवनीकरण			64	
	अ) रोपवन	हेक्टर	-	-	-
	3) किरकौळ जंगल उत्पन्नाचा विकास				
	अ) विकास क्षेत्र	हेक्टर	80	-	-
	8. सहकार				
	1. लहान शेतक-यांना व्याज व अनुदान लाभार्थी	संख्या	160	-	-
	2 पीक उत्पादन प्रोत्साहन योजना				
	अ) सभासद	संख्या	1200	-	2500
	2. सहकारी संस्थांचा पुनर्रचनेसाठी भाग भांडवल				
	अ) सभासद	संख्या			
दोन	ग्रामीण विकासाकरिता विशेष कार्यक्रम				
	1) एकात्मक ग्रामाण विकास व सलग्न कार्यक्रम				
	अ) लाभार्थी	संख्या	-	327	-
	2) अवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम				
	1) गट वनीकरण	हेक्टर	-	-	-
	2) रस्ता दुतर्फीकरण वनीकरण	कि.मी.	-	-	-
	3) नालाबंडींग	संख्या	-	-	-
	4) गाव तळी	संख्या	-	-	-
	5) तलाव दुतर्फी वनीकरण	कि.मी.	-	-	-
	3) जवाहर रोजगार योजना				
	ब) मनुष्य दिन	लाखात	8.16	0.74	2.43
	4) रोजगार हमी योजना				
	ब) मनुष्य दिन	लाखात	-	1.93	-
	5) इंदिरा आवास योजना				
	ब) घरकुल	संख्या	1933	1582	1409

तक्ता क्रमांक 11.2
योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्वे

जिल्हा - नागपूर

(सन 2003-2004 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिष्ट / उपगण/ बाब	परिमाण	भौतिक साध्वे		
			बिगर आदिवासी योजन.	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	6) जवाहर गाम समन्धी योजना ब) मनुष्य दिन	संख्या	8.16	-	-
	7) ग्रामीण सफाई कार्यक्रम अ) शौचालये	संख्या	5025	-	-
तीन	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण				
	1) लघुपाटबंधारे 1. लघुपाटबंधारे (स्थानिक क्षेत्र) अ) सिंचन तलाव	संख्या	2	2	-
	2. लघुपाटबंधारे (राज्य क्षेत्र) अ) नहर	संख्या	-	-	-
	3. अयशस्वी विहीरींना अनुदान अ) लाभार्थी	संख्या	-	-	-
	2. कोल्हापूर पध्दतीने बंधारे (स्था. क्षेत्र) 2. आयाकट विकास अ) पक्के बांध	संख्या	5	0	0
		संख्या	9	-	-
चार	विद्युत विकास				
	1. विद्युत विकास (ग्रामीण) अ) घरगुती दिवे	संख्या	3500	11	2924
	ब) कृषिगंप	संख्या	-	35	40
	क) रस्ते दिवे	संख्या	300	-	-
	ड) लहान विद्युत वाहिनी	संख्या	5	7.7	-
	2. विद्युत विकास (शहरी) अ) घरगुती दिवे/ पंखे	संख्या	2500	-	-
	3. पध्दती सुधारणा (ग्रामीण) अ) ट्रान्सफार्मर उभारणी	संख्या	3	-	-
	ब) मोठी विद्युत वाहिनी	कि.मी.	4	-	-
पांच	ग्रामीण लघुउद्योग				
	1) रेशिम उत्पादन अ) लाभार्थी	संख्या	-	-	-

तक्ता क्रमांक 11.2
योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्दे

जिल्हा - नागपूर

(सन 2003-2004 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिप / उपशिष/ बाब	परिमाण	भौतिक साध्दे		
			नगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	2)सुशिक्षित बेरोजगारसाठी बीज भांडवल अर्थसहाय्य अ) लाभार्थी	संख्या	110	3	-
	3) जिल्हा उद्योग केंद्र छोट्या उद्योगा करिता कर्ज योजना		-	-	-
	4) उद्योजकता प्रशिक्षण कार्यक्रम अ) लाभार्थी	संख्या	450	60	-
सहा	वाहतूक व दळणवळण				
	1)जिल्हा रस्ते (किमान गरजा कार्यक्रम सोडून) अ) रस्ते	कि.मी.	-	0	-
	ब) मोरी काम	संख्या	32	0	-
	2)किमान गरजा कार्यक्रमाखालील जिल्हा रस्ते अ) रस्ते	कि.मी.	-	6	-
	ब) पूल/ मो-या	संख्या	5	-	-
	3)हरीजन वस्त्यांना जोडणारे जोडरस्ते (वि.घ.योजना) अ) रस्ते	कि.मी.	-	-	-
सात	सामाजिक व सामूहिक सेवा				
	1) सामान्य शिक्षण 1)प्राथमिक शाळेत बालवाड्या सुरु करणे अ) बालवाड्या	संख्या	-	-	-
	2)प्राथमिक शाळेत पुस्तकपेढ्या सुरु करणे अ) विद्यार्थी	संख्या	3968	6808	-
	3)शैक्षणिक दृष्ट्या मागासलेल्या भागामधील प्राथ.शाळेतील अनु.जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती अ) विद्यार्थी	संख्या	3125	11966	35486
	4) माध्यमिक शाळेतून पुस्तकपेढ्या सुरु उघडणे अ) विद्यार्थी	संख्या	-	-	-

तक्ता क्रमांक 11.2
योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्ये

जिल्हा - नागपूर

(सन 2003-2004 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	5) आदिवासी विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन अ) विद्यार्थी	संख्या	-	929	-
	6) प्राथमिक शाळांच्या इमारतीच्या बांध- कामासाठी जिल्हा ग्रामीण विकास प्राधिकरणांना अनुदान अ) खोली	संख्या	3	-	-
	7) खाजगी प्राथमिक शाळांना अनुदान अ) शाळा	संख्या	28	-	-
	8) दुर्बल घटकातील आदिवासी मुलींना शाळेत नियमित येण्यासाठी उपस्थित भत्ता अ) विद्यार्थी	संख्या	4091	5141	-
2. क्रिडा व युवक कल्याण					
	1) जिल्हा क्रिडा प्रशिक्षण कार्यक्रम व प्रशिक्षण केंद्राची स्थापना अ) प्रशिक्षण शिबीर केंद्रे	संख्या	-	-	-
	2) सामाजिक सेवा शिबीरे अ) शिबीरे	संख्या	-	1	-
	3) व्यायामशाळांचा विकास अ) शाळा	संख्या	-	-	-
	तांत्रिक शिक्षण 1) +2 स्तरांवरील व्यवसाय शिक्षण व राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणांतर्गत किमान कौशल्यावर आधारित कार्यक्रक अ) संस्था	संख्या	-	-	-
आरोग्य सेवा					
	1) राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन अ) रुग्ण	संख्या	-	-	-
	ब) रक्तगट नमुने गोळा करणे	संख्या	-	34229	-
	2) प्राथ. आरोग्य केंद्र/उपकेंद्र ग्रामीण रुग्णालये बांधणे अनुशेष/शव विच्छेदन केंद्रे अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	7	-	-

तक्ता क्रमांक 11.2

योगनेखालील महत्वाची भौतिक साध्दे

जिल्हा - नागपूर

(सन 2003-2004 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिज / उपशिर्ष / बाब	परिमाण	भौतिक साध्दे		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	3) ग्रामीण रुग्णालयाचा स्थापना व दुरुस्ती	संख्या	1	-	-
	4) प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे बळकटीकरण	संख्या	45	-	-
	5) आयुर्वेदीक दवाखान्यातील सुविधेत वाढ करणे				
	अ) दवाखाने	संख्या	33	-	-
	6) प्राथ. आरोग्य केंद्राच्या औषध अनुदानात वाढ				
	अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	45	-	-
	5) ग्रामीण पाणीपुरवठा व स्वच्छता				
	1) नळाने पाणीपुरवठा (खास उपाय)				
	अ) नळ योजना	संख्या	20	-	-
	2) जी.एस.डी.ए.च्या नलिका खणण्याचा कार्यक्रम				
	अ) नळ योजना	संख्या	-	-	-
	3) विहिर खोदणे (साधे उपाय)	संख्या	10	-	-
	6) गृहनिर्माण				
	1) भू-संपादन व भू-विकास				
	अ) भू-संपादन क्षेत्र	हेक्टर	-	-	-
	2) खोदण्यातील गावठाण्यांचा विस्तार व घरे बांधण्यासाठी गावाची तरतूद				
	अ) गावे	संख्या	-	-	-
	7) नगरविकास				
	1) गलिच्छ वस्ती सुधार कार्यक्रम				
	अ) लोकसंख्या	संख्या	-	-	-
	8) मागासवर्गीयांचे कल्याण				
	1) मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क देणे				

तक्ता क्रमांक 11.2
गोजनेखालील महत्वाची भौतिक साधे

जिल्हा - नागपूर

(सन 2003-2004 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्षक / उप-शिर्षक / बाब	परिमाण	भौतिक साधे		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1		3	4	5	6
	अ) विद्यार्थी 2) विमुक्त जाती व भटक्या जमातींसाठी भारत सरकार शिष्यवृत्ती	संख्या	200	5983	17375
	अ) विद्यार्थी 3) मुलामुलींसाठी शासकीय वस्तीगृहे उघडणे	संख्या	650	-	-
	अ) वसतीगृहे 4) व्यावसायिक शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांसाठी असलेल्या वसतीगृहातील भागा-सवर्गीय विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता	संख्या	-	1	2
	अ) विद्यार्थी 5) हरिजन वस्त्यांची सुधारणा	संख्या	80	-	202
	अ) वस्त्या	संख्या	-	-	81
	7) आंतरजातीय विवाहास प्रोत्साहन अ) जोडपे	संख्या	-	-	30
	8) गलिच्छ वस्ती व्यवसायात असलेल्या मुलांना शालांत पूर्व परिक्षेसाठी शिष्यवृत्ती अ) विद्यार्थी	संख्या	-	-	893
	9) पागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना मंगलारी कौले व जी.आय.शॉटस् बदलण्यासाठी व्यक्तीगत आर्थिक सहाय्य देणे अ) लाभार्थी	संख्या	-	48	-
	9) समाजकल्याण 1) स्त्रीयांसाठी पुरस्कृत योजना आणि निराश्रीत स्त्रीयांसाठी विविध व्यवसायातील व्यावसायिक प्रशिक्षण अ) लाभार्थी	संख्या	-	-	-

तक्ता क्रमांक 11.2
योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्दे

जिल्हा - नागपूर

(सन 2003-2004 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष / बाब	परिमाण	भौतिक साध्दे		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	2) निराश्रीत मुलांसाठी संस्था बाह्य सेवा बालसदनाला सहाय्यक अनुदान अ) संस्था	संख्या	1	-	-
	3) 7 वी 8 वी पर्यंतच्या शारिरिकदृष्ट्या अपंग विद्यार्थ्यांना राज्य शिक्षकृत्या अ) लाभार्थी	संख्या	430	-	-
	4) हुंडा पध्दती नष्ट करण्यासाठी योजना अ) मेळावे	संख्या	1	-	-
	5) स्वयंरोजगार योजनेखालील व्यक्तीगत अनुदान अ) लाभार्थी	संख्या	4	-	-
	10) पोषण 1) शालेय आहार कार्यक्रम अ) विद्यार्थी	संख्या	-	-	-
	11) कामगार व कामगार कल्याण 1) चालू औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थामधील उपकरणांची त्रुटी भरून काढणे अ) संस्था	संख्या	14	-	-
	2) जागतिक बँक प्रकल्पांतर्गत महिला- साठी नवीन औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेची स्थापना अ) संस्था	संख्या	-	-	-
	3) संजय गांधी स्वालंबन योजना अ) लाभार्थी	संख्या	400	-	-
	4) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेत पुस्तक पेंढी सुरु करणे अ) संस्था	संख्या	14	-	-

आधार - 1) जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर

2) प्रकल्प अधिकारी ए.आ.वि.प्र.नागपूर

तक्ता क्रमांक 11.3
रोजगार हमी योजना (2003 - 2004 वर्षाकरिता)

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	बाब	कामाचा प्रकार					
		सिचन	सार्वजनिक काम (रस्ते)	कृषि	वनीकरण	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नियोजित कामाची संख्या	24	124	687	67	0	902
2	मंजूर केलेल्या कामाची संख्या	0	7	0	17	0	24
3	सुरु केलेल्या कामाची संख्या	0	7	0	16	0	23
4	पूर्ण केलेल्या कामाची संख्या	0	0	0	15	0	15
5	मध्येच बंद केलेल्या कामाची संख्या	0	0	0	0	0	0
6	कामासाठी केलेली तरतूद (रु लाखात)	13.25	1171.75	277.45	46.87	0	1509.32
7	कामावर झालेला एकूण खर्च (रु.लाखात)	0.00	224.49	0.00	16.89	0	241.38
8	रोजगार निर्मिती (जुलून दिवस लाखात)	0.00	4.49	0	0.33	0	4.82

टिप:-बाब क्र.५ पावसाळ्यात रस्त्याची कामे व इतर कामे तात्पुरती बंद ठेवण्यात येतात.

पावसाळा संपताच सर्व कामे परत सुरु करण्यात येतात.त्यामुळे कामाच्या प्रकाराप्रमाणे बंद केलेल्या कामाची संख्या उपलब्ध नाही.

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, रोजगार हमी योजना, नागपूर

तक्ता क्रमांक 11.4

रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च
सन 2003 - 2004 या वर्षाकरिता

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	महिना	खर्च (रुपये लाखात)		मनुष्य दिवस (लाखात)	रोजगार हमी योजनेखालील कामांची संख्या
		प्रत्यक्ष	संचित		
1	2	3	4	5	6
1	एप्रिल 2003	30.55	30.55	0.61	11
2	मे 2003	46.13	76.68	0.92	20
3	जून 2003	34.84	111.52	0.69	15
4	जुलै 2003	20.30	131.82	0.40	3
5	ऑगस्ट 2003	3.29	135.11	0.060	5
6	सप्टेंबर 2003	10.21	145.32	0.20	8
7	ऑक्टोबर 2003	6.70	152.02	0.13	10
8	नोव्हेंबर 2003	8.29	158.72	0.16	17
9	डिसेम्बर 2003	14.65	173.35	0.29	22
10	जानेवारी 2004	20.54	193.89	0.41	15
11	फेब्रुवारी 2004	19.76	213.65	0.41	22
12	मार्च 2004	26.14	239.79	0.54	20

आधार -- जिल्हाधिकारी कार्यालय, (रो.ह.यो.शाखा), नागपूर

पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाय योजना 2003-2004 वर्षाकरिता

जिल्हा- नागपूर

अ. क्र.	बाबी	तहसिल							
		नरखेड	काटोल	कळमेश्वर	सावनेर	पारशिवनी	रामटेक	मौदा	कामठी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	वस्तीच्या एकूण गावाची संख्या (2001 जनगणनेनुसार)	119	161	84	115	106	137	119	74
2	गावातील वाडया व वस्त्यांची संख्या	119	161	84	115	106	137	119	74
3	बारा महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या								
	अ) गांवाची संख्या	88	71	68	73	95	105	93	47
	ब) त्याखालील वाडया / वस्त्यांची संख्या	3	4	3	6	8	6	6	2
4	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना								
	अ) टंकरने पुरवठा होणा-या								
	1)गांवाची संख्या	9	6	3	1	1	--	--	--
	2)गांवातील वाडया/ वस्त्यांची संख्या	9	6	3	1	1	--	--	--
	3)टंकरची संख्या	4	4	3	1	1	--	--	--
	ब) बैलगाडीने पुरवठा होणा-या								
	1)गांवाची संख्या	--	1	--	--	--	--	--	--
	2)गांवातील वाडया/ वस्त्यांची संख्या	--	--	--	--	--	--	--	--
	3) बैलगाडयांची संख्या	--	1	--	--	--	--	--	--
	क)इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या								
	1)गांवाची संख्या	58	30	10	2	2	--	3	8
	2)गांवातील वाडया/ वस्त्यांची संख्या	58	30	10	2	2	--	3	8
	3)साधने संख्या								

विहीरी खोल करून पाणीपुरवठा,तात्पुरती नळयोजना,बडक्या खोदणे,विहीरीचे अधिग्रहण,नवीन हातपंप बसविणे.

तक्ता क्र.11.5

पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाय योजना 2003-2004 वर्षाकरिता

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	बाबी	तहसिल						जिल्हा एकूण
		नागपूर (ग्रा)	नागपूर (श)	हिंगणा	उमरेड	कृही	भिवापूर	
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	वस्तीच्या एकूण गावाची संख्या (2001 जनगणनेनुसार)	138	--	113	137	152	107	1562
2	गावातील वाडया व वस्त्यांची संख्या	138	--	113	137	152	107	1562
3	बारा महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या							
	अ) गांवाची संख्या	101	--	90	76	50	70	1027
	ब) त्याखालील वाडया / वस्त्यांची संख्या	9	--	4	6	--	4	61
4	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना							
	अ) टँकरने पुरवठा होणा-या							
	1)गांवाची संख्या	12	--	7	0	0	0	39
	2)गांवातील वाडया/ वस्त्यांची संख्या	12	--	7	0	0	0	39
	3)टँकरची संख्या	7	--	3	--	--	0	23
	ब) बैलगाडीने पुरवठा होणा-या							
	1)गांवाची संख्या	--	--	--	--	--	--	--
	2)गांवातील वाडया/ वस्त्यांची संख्या	--	--	--	--	--	--	--
	3) बैलगाड्यांची संख्या	--	--	--	--	--	--	--
	क)इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या							
	1)गांवाची संख्या	22	--	12	23	13	12	195
	2)गांवातील वाडया/ वस्त्यांची संख्या	22	--	12	23	13	12	195
	3)साधने संख्या							

विहीरी खोल करुन पाणीपुरवठा,तात्पुरती नळयोजना,बडवया खोदणे,
विहीरीचे अधिग्रहण,नवीन हातपंप बसविणे.

टिप :- एकूण वस्तीच्या गावांची संख्या २००१च्या जनगणनेनुसार दर्शविण्यात आली असून अस्थाई आहे.

आधार :-१ कार्यकारी अभियंता, ग्रामिण पाणीपुरवठा, जिल्हा परिषद नागपूर.

२ नागपूर विभागातील सर्व पंचायत समिती.

तक्ता क्रमांक 11.6

संकरित व अधिक उत्पादने देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
(2003 - 2004 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर		क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये					
अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नरखेड	भात	2762	ज्वारी कापूस	6500 7200	भात तूर मूग उडीद इतर डाळी भूईमूग तीळ सोयाबीन जवस करडई इतर गळीत हरभरा कापूस खरीप कडधान्य	20 4400 500 290 150 4600 35 23000 51 -- 46 5200 200 100
2	काटोल	गहू भात	2039 --	ज्वारी कापूस	11000 5900	ज्वारी भात तूर मूग उडीद इतर डाळी भूईमूग तीळ सोयाबीन कापूस हरभरा जवस ऊस इतर गळीत धान्य	40 25 5350 1500 935 1391 5520 110 27455 55 5135 23 25 104 --

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालू)
संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकाच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
(2003 - 2004 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर		क्षेत्र -- हेंक्टरमध्ये					
अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
3	कळमेधर	गहू	2210	ज्वारी	7100	ज्वारी	--
		हरभरा	--	कापूस	11600	इतर तृणधान्य	33
						तूर	4900
						मूग	370
						उडीद	207
						इतर डाळी	-
						भूईमूग	450
						तीळ	50
						सोयाबीन	15992
						कापूस	300
						जवस	--
						ऊस	40
						इतर गळीत	--
						धान्य	--
				हरभरा	1940		
4	सावनेर	भात	65	ज्वारी	7200	भात	--
		गहू	3250	कापूस	17000	ज्वारी	57
						तूर	7430
						मूग	180
						उडीद	90
						इतर डाळी	780
						भूईमूग	720
						तीळ	25
						सोयाबीन	8680
						कापूस	430
						जवस	--
						हरभरा	3360
						उन्हाळी भूईमूग	--
						धान्य	--

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालु)
संकरित व अधिक उत्पादने देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
(2003 - 2004 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर				क्षेत्र -- हंकरमध्ये			
अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
5	पारशिवनी	भात	4181	ज्वारी	2400	तूर	4590
		गहू	4510	कापूस	4950	मूग	80
		हरभरा	--			उडीद	100
						इतर डाळी	200
						भूईमूग	100
						सोयाबीन	9260
						कापूस	55
						ज्वारी	10
						जवस	90
						गहू	--
						हरभरा	3960
						रब्बी डाळी	220
						सुर्यफुल	730
				तिळ	20		
6	रामटेक	भात	9750	ज्वारी	402	तूर	2450
		गहू	5814	कापूस	1000	मूग	40
				रब्बी ज्वार	386	उडीद	32
						इतर डाळी	307
						सोयाबीन	3700
						जवस	697
						तिळ	12
						रूस	8
						कापूस	100
						हरभरा	4304
						इतर कडधान्य	155

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालु)

संकरित व अधिक उत्पादने देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
(2003 - 2004 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर		क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये					
अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
7	मौदा	भात	20239	ज्वारी	--	ज्वारी	117
		गहू	10400	रब्बी ज्वार	167	तूर	165
				कापूस	60	मूग	87
						उडीद	39
						इतर डाळी	75
						सोयाबीन	13500
						हरभरा	6805
						जवस	205
						करडई	19
						रब्बी सुर्यपल	2070
						इतर गळीत	52
						तीळ	92
8	कामठी	भात	2972	ज्वारी	402	रब्बी ज्वार	73
		गहू	5361	कापूस	957	ज्वारी	--
						तूर	1625
						मूग	35
						उडीद	25
						इतर डाळी	112
						इतर गळीत	22
						सोयाबीन	14850
						कापूस	--
						जवस	86
						हरभरा	2250
						रूस	235
				सुर्यफुल	80		
				इतर तृणधान्य	83		

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालु)

संकरित व अधिक उत्पादने देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र

(2003 - 2004 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये

अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाने नाव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
9	नागपूर (ग्रा)	गहू भात	2800 2	ज्वारी	2110	ज्वारी	--
				कापूस	11200	इतर तृणधान्य	--
				रब्बी ज्वार	--	तूर	3200
						मूग	109
						उडीद	105
						इतर डाळी	90
						सुर्यफुल	191
						तीळ	10
						सोयाबीन	15395
						कापूस	230
		जवस	6				
		भूईमूग	--				
		हरभरा	2900				
		रूस	9				
10	नागपूर (श)			निरक			
11	हिंगणा	गहू	1970	ज्वारी	4600	ज्वारी	20
				कापूस	16654	इतर तृणधान्य	3
						तूर	4303
						मूग	32
						उडीद	100
						इतर डाळी	3
						भूईमूग	--
						तीळ	3
						सोयाबीन	12548
						कापूस	300
						मोहरी	--
						रूस	60
						उन्हाळी भूईमूग	--
		हरभरा	2570				

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालु)

संकरित व अधिक उत्पादने देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र

(2003 - 2004 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर		क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये					
अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादने देणारी		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
12	उमरेड	भात	2110	ज्वारी	90	भात	--
		गहू	7560	कापूस	4500	ज्वारी	--
				रब्बी ज्वार	3520	तूर	3390
						मूग	110
						उडीद	80
						इतर डाळी	160
						सोयाबीन	33250
						जवस	220
						करडई	10
						तीळ	100
						इतर गळीत	10
						हरभरा	8350
13	कु ही	भात	6972	ज्वारी	--	भात	--
		गहू	4976	रब्बी ज्वार	--	तूर	2897
						मूग	178
						उडीद	90
						सोयाबीन	32810
						रब्बी डाळी	280
						हरभरा	4192
						इतर डाळी	--
						जवस	2900
						तीळ	--
						सुर्यफुल	--
						इतर गळीत	10
						कापूस	--
						रब्बीज्वार	4050

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालु)

संकरित व अधिक उत्पादने देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
(2003 - 2004 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये

अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
14	भिवापूर	भात	2850	ज्वारी	--	भात	--
		गहू	3050	कापूस	680	ज्वारी	100
				रब्बी ज्वार	3519	तूर	1680
						मूग	70
						उडीद	80
						इतर डाळी	678
						सोयाबीन	23180
						कापूस	--
						इतर डाळी	200
						हरभरा	--
						जवस	--
						करडई	--
						तीळ	--
						मोहरी	--
						रब्बी ज्वार	--

आधार -- कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 11.7

जिल्ह्यातील रासायनिक खतांचे वाटप (वर्ष 2003 - 2004 या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	तहसिल	रासायनिक खतांचे वाटप (मै.टनात)			शेरा
		निपत्रित संस्थाकडून	खाजगी संस्थाकडून	एकूण	
1	2	3	4	5	6
1	नरखेड	5185	5035	10220	
2	काटोल	6025	7306	13331	
3	कळमेश्वर	5505	4645	10150	
4	सावनेर	5006	6700	11706	
5	पारशिवनी	6865	6055	12920	
6	रामटेक	5050	4162	9212	
7	मौदा	7963	8931	16894	
8	कामठी	3004	3150	6154	
9	नागपूर (ग्रा)	3915	3215	7130	
10	नागपूर(श)	3145	2565	5710	
11	हिंगणा	5017	4690	9707	
12	उमरेड	6564	7045	13609	
13	कुही	7705	8206	15911	
14	भिवापूर	5665	5110	10775	
जिल्हा एकूण		76614	76815	153429	

आधार --कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 11.8

जिल्हयातील साखर कारखाने 2003-2004" गाळप हंगामासाठी "

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	साखर कारखान्याचे नाव	सहकारी/खाजगी	गळीत क्षमता मे.टन	पत्यक्ष गाळप मे.टन	साखरेचे उत्पादन मे.टन
1	2	3	4	5	6	7
1	मौदा	1) श्रीराम सहकारी साखर कारखाना, मर्यादित,बाबदेव	सहकारी	1250	निरंक	निरंक
2	सावनेर	3) राम गणेश गडकरी सहकारी साखर कारखाना मर्यादित,सावनेर	सहकारी	2500	निरंक	निरंक
3	उमरेड	पूर्ती साखर कारखाना,बेला	खाजगी	2500	निरंक	उभारणीचे काम पूर्ण झाले गाळपास सुरुवात झाली नाही
	एकूण			6250	निरंक	निरंक

आघार :- प्रादेशिक सहसंचालक (साखर) , नागपूर.

तक्ता क्रमांक 11.9

दुग्ध संस्थांची संख्या (वर्ष 2003-2004)

जिल्हा:- नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	दुग्ध सहकारी संस्थांची संख्या	एकूण सभासदांची संख्या	गोळा केलेले दुग्ध		शीत गृहांची संख्या	शीत गृहांची क्षमता (000 लिटर)
				एकूण दुग्ध (000 लिटर)	प्रतिदिन सरासरी (000 लिटर)		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नरखेड	29	1206	1095.000	3.000	0	0
2	काटोल	38	1968	2263.000	6.200	1	10
3	कळमेश्वर	19	826	401.500	1.100	0	0
4	सावनेर	34	3140	1022.000	2.800	1	20
5	पारशिवनी	10	630	135.780	0.372	0	0
6	रामटेक	17	997	584.000	1.600	1	10
7	गौदा	20	780	419.750	1.150	0	0
8	कामठी	6	296	91.250	0.250	0	0
9	नागपूर(ग्रा)	12	410	73.000	0.200	1	65
10	नागपूर(श)	1	25	14.600	0.040	1	100
11	हिंगणा	14	726	182.500	0.500	0	0
12	उमरेड	7	390	109.500	0.300	1	10
13	कुही	8	380	73.000	0.200	0	0
14	भिवापूर	9	425	109.500	0.300	0	0
जिल्हा एकूण		224	12199	6574.380	18.012	6	215

आधार -- जिल्हा दुग्ध व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर

तक्ता क्रमांक 11.10

अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती दर्शविणारा तक्ता (वर्ष 2003-2004)

जिल्हयातील या कार्यक्रमातर्गत निवडलेल्या
तालुक्यांची संख्या - 1कुही

1. केंद्रीय पुरस्कृत - 75टक्के
2. राज्य पुरस्कृत - 25 टक्के
3. एकूण- 100टक्के

जिल्हा:-नागपूर

(रुपये लाखात)

अ. क्र.	विकास शीर्ष	उपलब्ध असलेली आर्थिक तरतूद	झालेला खर्च	खर्चाची टक्केवारी	भौतिक साध्यांचा तपशील				
					बाब	परिमाण	लक्ष्य	साध्य	साध्यांची टक्केवारी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2501	1.53	1.53	100%	क्षेत्र	हेक्टर	3763	2688	71%
एकूण		1.53	1.53	100%	क्षेत्र	हेक्टर	3763	2688	71%

आधार :- प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, नागपूर

तक्ता क्रमांक- 11.11

जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती त्यावरील तरतूदी व खर्च

जिल्हा- नागपूर

वर्ष-2003-2004

कार्यक्रमाखाली असणा-या

- 1) तालुक्यांची संख्या = 1
- 2) गावांची संख्या = 98
- 3) एकूण लोकसंख्या = 64435
- 4) अनुसूचीत जमातीची लोकसंख्या (1991) = 35923

(रूपये लाखात)

अ. क्र.	विकास शिर्ष व उपशिर्ष	सन 2003-2004 साठी झालेली तरतूद		सन 2003-2004 साठी झालेला खर्च		टक्केवारी	
		आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र	आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र	आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
1	कृषी संलग्न सेवा						
	१) पीक संवर्धन	1.49	28.31	1.49	26.76	100.00	94.52
	२) फलौत्पादन	0.41	--	0.41	--	100.00	--
	३) मूद व जलसंधारण	0.31	8.99	0.31	8.99	100.00	100.00
	४) पशुसंवर्धन	0.79	1.63	0.79	1.62	100.00	99.00
	५) दुग्ध व्यवसाय विकास	4.11	--	4.11	--	100.00	--
	६) मत्स्य व्यवसाय	0.19	--	0.19	--	100.00	--
	७) वने	0.83	2.61	0.83	2.90	100.00	111.11
	८) पणन व उठाठेव वखारी	--	--	--	--	--	--
	९) सहकार	--	0.34	--	--	--	--
	एकूण (एक)	8.13	41.88	8.13	40.27	100.00	99.62
2	ग्रामीण विकास						
	१) स्वर्ण जयंती ग्राम स्वयं योजना	3.13	12.52	3.13	12.52	100	100
	२) रोजगार हमी योजना	1.00	1.00	1.00	1.00	100.00	100.00
	३) जमीन धारणा	--	--	--	--	--	--
	४) ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम	--	--	--	--	--	--
	५) संपूर्ण गांमिण रोजगार योजना	38.21	141.15	38.21	141.15	100.00	100.00
	एकूण (दोन)	42.34	154.67	42.34	154.67	100.00	100.00
3	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण						
	१) लघु पाटबंधारे	4.28	40.47	4.12	38.44	96.26	94.98
	२) आयाकट विकास	--	--	--	--	--	--
	एकूण (तीन)	4.28	40.47	4.12	38.44	96.26	94.98
4	विद्युत विकास	1.07	10.67	1.07	11.65	100.00	109.18
5	उद्योग व खाणकाम						
	१) मीठ व मध्यम उद्योग	--	--	--	--	--	--
	२) ग्रामीण व लघु उद्योग	--	1.14	--	1.14	--	100.00
	एकूण (चार व पाच)	1.07	11.81	1.07	12.79	100.00	108.30

तक्ता क्रमांक- 11.11

जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती त्यावरील तरतूदी व खर्च

जिल्हा - नागपूर

वर्ष-2003- 2004

अ. क्र.	विकास शिर्ष व उपशिर्ष	सन 2002-2003 साठी झालेली तरतूद		सन 2002-2003 साठी झालेली खर्च		टक्केवारी	
		आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र	आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र	आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
6	वाहतूक व दळणवळण						
	१) मोठी व लहान बंदरे	--	--	--	--	--	--
	२) अंतर्देशीय जलवाहतूक	--	--	--	--	--	--
	३) रस्ते विकास एकूण (सहा)	1.72	53.70	1.72	53.70	100.00	100.00
7	सामान्य आर्थिक सेवा						
	१) पर्यटन	--	--	--	--	--	--
	२) स्थानिक विकास कार्यक्रम एकूण (सात)	0.00	0.00	0.00	0.00	--	--
8	सामाजिक आणि सामुहिक सेवा						
	१) सामान्य शिक्षण	2.95	18.11	2.94	18.10	99.66	99.94
	२) क्रि.डा. व युवक कल्याण	0.47	0.83	0.47	0.83	100.00	100.00
	३) कला व संस्कृती	--	--	--	--	--	--
	४) तांत्रिक शिक्षण	0.54	--	--	--	--	0.00
	५) वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये	--	--	--	--	--	--
	६) आरोग्य सेवा	9.30	12.13	9.22	12.13	99.14	100.00
	७) ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता	7.50	18.59	7.50	18.33	100.00	98.60
	८) गृह नियामण	--	--	--	--	--	--
	९) नगर विकास	--	--	--	--	--	--
	१०) माहिती व प्रसिध्दी	--	--	--	--	--	--
	११) मागासवर्गीयांचे कल्याण	248.92	60.63	248.20	60.44	99.71	99.69
	१२) कामगार व कामगार कल्याण	--	--	--	--	--	--
	१३) समाज कल्याण	0.09	0.45	0.09	0.45	100.00	100.00
	१४) पोषण	--	--	--	--	--	--
	एकूण (आठ)	269.77	110.74	268.42	110.28	99.49	99.58
	एकूण (एक ते आठ)	327.31	413.27	325.80	410.15	99.57	99.25
9)	न्युक्लीस बजेट	33.92	--	33.92	--	100.00	--

टिप:- यात वार्षिक उपायोजना (टीएसपी) अनुशेष अंतर्गत योजना, राज्यस्तरीय

उपायोजना (टीएसपी) अंतर्भूत आहे.

आधार- प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, नागपूर

तक्ता क्रमांक 11.12

वीस कलमी कार्यक्रम (2003 - 2004 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

कलम	वाच	परिमाण	अंदाजित खर्च	संयंत्र खर्च
1	2	3	4	5
1	अ) स्वर्णजयंती आम-स्वरोजगार योजना	लाभधारकांची संख्या	1707	1787
	ब) जवाहर ग्राम समृद्धी योजना	लाख मनुष्य दिवस	16.03	16.16
	क) लघुउद्योग स्थापन करणे	उद्योग संख्या	2750	2571
5	अ) अतिरिक्त जमिनीचे घाटप	हेक्टर	-	-
	ब) लाभधारक	संख्या अनु जाती	-	-
		अनु जमाती	-	-
		इतर	-	-
7	पिण्यासाठी स्वच्छ पाणी	खोडी संख्या	75	45
8	मुलांची रोगप्रतिकार शक्ती वाढविणे			
	१) डी.पी.टी.	मुले संख्या	85596	84794
	२) पोलिओ	मुले संख्या	85738	82117
	३) बी.सी.जी.	मुले संख्या	85738	85221
9	अ) कूटूंब नियोजन शस्त्रक्रिया	शस्त्रक्रिया संख्या	28400	25432
	ब) सममूल्य शस्त्रक्रिया			
	१) आयुडी	लाभार्थी संख्या	25890	21148
	२) सी.सी.युझर्स	लाभार्थी संख्या	-	-
	३) ओ.पी.वापरणारे	लाभार्थी संख्या	21390	10558
11	अ) अनु जातींच्या कुटुंबांना अर्थसहाय्य	लाभार्थी संख्या	2637	2473
	ब) अनु जमातींच्या कुटुंबांना अर्थसहाय्य	लाभार्थी संख्या	2531	2575
14	सर्व सामान्यांसाठी गृहनिर्माण			
	क) इंदिरा आवास योजना	लाभार्थी संख्या	3236	4203
	क) इंदिरा आवास योजना	लाभार्थी संख्या	1618	1891
	इ) कमी उत्पन्न घटकासाठी घरबांधणी	लाभार्थी संख्या	315	327
15	गलिच्छ वस्ती सुधारणा	लोकसंख्या	63748	52688
16	खाजगी जमिनीवरील रोप लागवड (सामाजिक वनीकरण)	रोपे संख्या लाखात	10.00	17.10
	सामुहिक जमिनीवर वृक्ष लागवड		53.05	53.05
18	ग्राहकांचे हित संरक्षण (रास्त भावाची दुकाने उघडणे)	संख्या	-	-
19	खोड्यासाठी उर्जा			
	ब) पंप संचासाठी विद्युतीकरण	पंप संख्या	1528	1612
	क) सुधारित चुली	चुली संख्या	-	-
	ड) बायोगॅस	संयंत्र संख्या	200	200

आधार - जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 11.13

विशेष बटक योजना (2003 - 2004 वर्षाकरिता)

जिल्हा:- नागपूर

(रुपये लाखात)

क्र.	मुख्य विकास शिर्ष	उपलब्ध झालेली आर्थिक तरतूद	झालेला खर्च	खर्चाची टक्केवारी
1	2	3	4	5
1	कृषी व संलग्न सेवा	99.05	95.64	97%
2	ग्रामीण विकास	232.66	232.66	100%
3	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण	--	--	--
4	विद्युत विकास	266.08	275.37	103%
5	उद्योग व खाणकाम	--	--	--
6	वाहतूक व दळणवळण	--	--	--
7	सर्वसाधारण आर्थिक सेवा	--	--	--
8	सामाजिक व सामूहिक सेवा	1122.4	1119.36	100%
जिल्हा एकूण		1720.19	1723.03	100%

आधार -- जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, (वर्ग-१), नागपूर

तक्ता क्रमांक 11.14

जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (सन 2003-2004)

जिल्हा:- नागपूर

(रुपये हजारत)

अ. क्र.	लोकसभा मतदार संघाचे नांव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या			मंजूर कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च
			जूनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण		
1	2	3	4	5	6	7	8
अ) लोकसभा सदस्य							
1	मा.श्री विलास मुत्तेमवार	20000	370	120	490	59439	6359
2	मा. श्री सुबोध मोहिते	20000	508	53	561	17203	4417
एकूण		40000	878	173	1051	76642	10776
ब) विधानसभा सदस्य							
1	पूर्व नागपूर	8000	36	44	80	9380	1388
2	पश्चिम नागपूर	8000	37	28	65	7361	3121
3	दक्षिण नागपूर	8000	30	44	74	9082	1957
4	उत्तर नागपूर	8000	19	24	43	9079	1928
5	मध्य नागपूर	8000	22	39	61	7766	2189
6	कामठी	8000	38	56	94	7634	3047
7	रामटेक	8000	38	63	101	7107	3120
8	उमरेड	8000	28	62	90	9282	2015
9	काटोल	8000	27	32	59	7135	3446
10	कळमेश्वर	8000	46	70	116	7629	3128
11	सावनेर	8000	40	64	104	7501	3011
एकूण		88000	361	526	887	88956	28350

तक्ता क्रमांक 11.14

जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (सन 2003-2004)

जिल्हा:- नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	विधानसभा मतदार संघाचे नांव	पतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या			मंजूर कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च
			जुनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण		
1	2	3	4	5	6	7	8
	<u>क) विधानपरिषद सदस्य</u>						
	१२) मा.ना.नितीनजी गडकरी	5000	21	21	42	4257	2300
	१३) मा.श्री सुधाकर गणगधे	200	--	--	--	--	--
	१४) मा.श्री डायगव्हाणे	1100	--	11	11	1080	--
	१५) मा.श्री रणजित देशमुख	8000	20	34	54	7350	770
	१६) मा.श्री बळवंतराव होत्रे	6000	43	25	68	3322	2647
	१७) मा.श्री जोगेंद्र कवाडे	1088	1	3	4	900	163
	१८) मा.श्री जितेंद्र आव्हाड	1000	--	4	4	1000	--
	१९) मा.श्री व्हिक्टर फेटास	3	1	--	1	--	3
	२०) मा. श्री एस.एम.खतिब	400	--	--	0	--	--
	२१) मा.श्री सागर मेघे	2000	--	8	8	2644	--
	२२) मा. श्री दयानंद मस्के	50	--	1	1	48	--
	२३) मा. श्री रमेशजी निवसे	245	--	3	3	218	--
	एकूण	25086	86	110	196	20819	5883
	<u>ड) राज्यसभा सदस्य</u>						
	२१) मा.श्री संजय निरुपम	20000	232	--	232	--	--
	एकूण	20000	232	--	232	--	--

आधार - जिल्हा नियोजन व विकास परिषद, नागपूर

तक्ता क्रमांक 12.1

जिल्ह्यातील निवडक शेती मालाच्या सरासरी घाउक किंमती

एप्रिल-2003 ते मार्च-2004.

जिल्हा - नागपूर

(प्रति क्विंटल मूल्य रुपयात)

अ. क्र.	शेती मालाचे वर्णन	शेती मालाचा प्रकार	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	तांदूळ	लुचई	1014	1028	1038	1025	1030	1019	1009	1014
2	गहू	कल्याण	684	687	687	694	692	692	715	727
3	ज्वारी	संकरीत	39	440	447	430	421	433	432	446
4	हरभरा	देशी	1432	1400	1347	1539	1339	1399	1383	1383
5	तूर	गावरान	1506	1590	1623	1627	1585	1565	1690	1574
6	मुग	गावरान	1783	1649	1370	1496	1522	1523	1637	1358
7	उडीद	काळी	1316	1447	1161	1289	1126	1156	1119	1178
8	भूईमुग	अकोला	1623	1431	1445	1697	1732	1685	1400	1342
9	तीळ	पांढरा	1964	2550	2550	1965	2600	2263	2700	2104
10	जवस	गावरान	2076	2015	1982	2006	2018	2085	2033	1908
11	कापूस	एच-४	2500	2500	2500	2500	2500	2500	2500	2500
12	कापूस	१००७	2300	2300	2300	2300	2300	2300	2300	2300
13	मसूर	गावरान	1577	1591	1509	1473	1482	1567	-	-
14	भिरची	भियापूर	2562	2433	2812	2797	2746	2605	2709	2783
15	संत्रा	नागपूरी	810	520	550	570	590	1019	575	726
16	एरंडी	स्थानिक	1424	1539	1509	1487	1400	1450	1500	1500
17	कुलथा	स्थानिक	-	-	-	-	-	-	-	-
18	सौयाबीन	स्थानिक	1410	1420	1400	1290	1200	1243	1191	1221

तक्ता क्रमांक 12.1

जिल्हयातील निजडक शेती मालाच्या सरासरी घाउक किंमती
एप्रिल-2003 ते मार्च-2004.

जिल्हा - नागपूर			(प्रति क्विंटल मूल्य रुपयात)					
अ. क्र.	शेती मालाचे वर्णन	शेती मालाचा प्रकार	डिसेंबर	जानेवारी	बुवारी	मार्च	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	12	13	14	15	16	17
1	तांदूळ	लुचई	964	949	946	970	1001	1144
2	गहू	गवराण	773	792	788	742	723	633
3	ज्वारी	संकरित	466	450	459	457	443	424
4	हरभरा	देशी	1326	1348	1360	1344	1383	1490
5	तूर	गावरान	1632	1648	1615	1554	1609	1573
6	मुग	गावरान	1408	1450	1620	1478	1525	1803
7	उडीद	काली	1213	1208	1225	1095	1211	1311
8	धूर्धूमग	अकोला	1395	1350	1506	1450	1505	1544
9	तील	पांडरा	2568	2525	2900	3000	2474	1909
10	जवस	गावरान	2026	2108	2178	2065	2042	2077
11	कापूस	एच-४	2500	2500	2500	2500	2500	2300
12	कापूस	१००७	2300	2300	2300	2300	2300	2100
13	मसूर	गावरान	-	1600	1582	1511	1158	1467
14	भिरची	भिवापूर	2583	2709	2426	2349	2618	2188
15	मंजी	नागपुरी	819	398	530	462	631	1136
16	एंडी	स्थानिक	1575	1575	1580	1600	1512	1022
17	कुलथा	स्थानिक	-	-	-	-	0	-
18	सैदावीन	स्थानिक	1321	1404	1475	1569	1345	1222

आधार- 1)सर्वे कृषि उत्पन्न बाजार समिती, जिल्हा नागपूर.
2)महाराष्ट्र राज्य सहकारी कापूस उत्पादन पणन महासंघ मर्यादित, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्हयातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

जिल्हा:- नागपूर

2003

(किंमत 0.00 रूपयात)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिम.	जाने. 2003	फेब्रु. 2003	मार्च 2003	एप्रिल 2003	मे 2003	जून 2003	जुलै 2003
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	तांदूळ	उत्तम	किलो	15.00	17.50	17.50	17.50	18.50	18.50	18.50
2	तांदूळ	मध्यम	किलो	11.00	10.50	10.50	10.50	11.00	12.00	11.50
3	तांदूळ	हलका	किलो	10.00	8.75	9.00	9.00	9.50	9.00	9.50
4	गहू	उत्तम	किलो	8.75	11.00	11.00	11.00	11.50	11.50	11.50
5	गहू	मध्यम	किलो	9.00	9.50	9.50	9.50	9.25	9.25	9.25
6	ज्वारी	रब्बी	किलो	9.00	9.00	9.00	10.00	10.00	10.00	10.00
7	ज्वारी	संकरित	किलो	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
8	बाजरी	मध्यम	किलो	8.50	8.50	8.50	8.75	8.75	8.75	8.00
9	तूरडाळ	मध्यम	किलो	24.50	25.50	24.50	26.50	25.50	25.00	25.50
10	चनाडाळ	मध्यम	किलो	23.00	22.00	22.50	23.00	20.75	21.75	23.00
11	मूगडाळ	मध्यम	किलो	28.00	29.00	28.50	31.00	30.88	30.38	29.00
12	उडीदडाळ	मध्यम	किलो	24.50	25.00	25.00	26.00	24.00	24.00	23.50
13	मसूरडाळ	मध्यम	किलो	24.00	23.50	23.50	23.50	23.00	23.50	23.00
14	साखर	खु.बा.	किलो	13.25	13.00	13.00	13.00	13.00	13.80	13.50
15	साखर	खु.धादू	किलो	13.25	13.00	13.00	13.25	13.00	13.00	13.25
16	गूळ	म/पि	किलो	15.50	14.25	14.00	15.00	15.50	17.00	17.00

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्हयातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमत

जिल्हा:- नागपूर

2003

(किंमत 0.00 रु.)

क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमण	ऑगस्ट 2003	सप्टेंबर 2003	ऑक्टोबर 2003	नोव्हेंबर 2003	डिसेंबर 2003	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	12	13	14	15	16	17	18
1	तांदूळ	उत्तम	किलो	18.00	19.00	18.00	19.50	16.00	17.79	20.06
2	तांदूळ	मध्यम	किलो	12.00	13.00	12.50	12.50	12.00	11.58	12.33
3	तांदूळ	हलका	किलो	9.50	9.00	9.00	9.50	9.00	9.23	10.69
4	गहू	उत्तम	किलो	11.50	11.50	11.50	11.50	11.25	11.13	10.79
5	गहू	मध्यम	किलो	9.25	9.50	9.50	9.75	9.00	9.35	9.29
6	ज्वारी	रब्बी	किलो	10.00	10.00	10.00	9.25	9.50	9.65	10.00
7	ज्वारी	संकरित	किलो	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	-
8	पालरी	मध्यम	किलो	9.00	9.00	9.00	8.75	8.50	8.67	8.25
9	दूरडाळ	मध्यम	किलो	26.50	27.00	29.00	29.00	28.50	26.41	24.28
10	चनाडाळ	मध्यम	किलो	22.50	21.50	23.50	24.00	23.50	22.58	25.97
11	भूमडाळ	मध्यम	किलो	29.00	28.00	28.00	27.00	26.00	28.73	23.27
12	उडीनडाळ	मध्यम	किलो	23.50	24.00	23.50	23.00	23.50	24.13	29.16
13	मसूरडाळ	मध्यम	किलो	23.50	23.50	26.50	26.50	25.50	24.13	23.74
14	साखर	खु.बा.	किलो	15.00	15.00	15.00	14.65	14.50	13.89	14.91
15	साखर	स्तधादू	किलो	13.25	13.25	13.25	13.25	13.25	13.17	13.00
16	गूळ	म/पि	किलो	17.00	17.00	17.00	17.00	17.00	16.10	18.44

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्ह्यातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

जिल्हा:- नागपूर

2003

(किंमत 0.00 रूपयात)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	जाने. 2003	फेब्रु. 2003	मार्च 2003	एप्रिल 2003	मे 2003	जून 2003	जुलै 2003
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
17	गोडेतेल	भूईमुग	किलो	51.00	61.00	62.00	64.00	62.00	62.00	60.50
18	खोबरेल तेल	सुटे	किलो	69.00	69.00	73.50	74.00	74.00	74.00	73.50
19	वनस्पती तूप	डालडा	किलो	46.50	47.50	48.50	49.50	49.50	49.50	51.00
20	सुटे दूध	म्हशीचे	लीटर	12.50	12.50	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00
21	शुध्द तूप	म्हशीचे	किलो	176.00	176.00	176.00	176.00	176.00	176.00	180.00
22	मांस	बांकडाचे	किलो	100.00	104.00	100.00	100.00	105.00	105.00	102.00
23	ताजे मासे	स्था.म.	किलो	48.50	49.00	52.50	52.50	52.50	52.50	52.50
24	अंडी-कोंबडीची	कोंबडीची	डझन	19.00	19.50	19.50	19.50	19.50	19.00	19.50
25	शोंगदाणे	मध्यम	किलो	34.00	34.50	36.50	36.00	35.75	36.50	36.50
26	खोबरे	सु.वाटी	किलो	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	70.00	65.00
27	मिरची (सुकी)	संके.	किलो	38.50	40.00	42.50	42.50	42.00	42.00	43.50
28	केळी मध्यम	जळगांव	डझन	12.75	12.75	12.00	12.00	12.00	13.00	13.00
29	कांदे	मध्यम	किलो	4.75	4.50	4.00	5.00	5.00	6.00	6.50
30	बटाटे	मध्यम	किलो	6.50	5.00	4.00	5.50	5.50	5.50	5.50
31	चहापत्ती CTC	पत्ती	किलो	122.50	139.00	140.00	140.00	140.00	140.00	137.50
32	काँफी	पावडर	100 ग्रॅम	17.00	16.00	16.00	16.00	16.00	16.00	16.00

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्हयातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

जिल्हा:- नागपूर

2003

(किंमत 0.00 रु.)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	ऑगस्ट 2003	सप्टेंबर 2003	ऑक्टोबर 2003	नोव्हेंबर 2003	डिसेंबर 2003	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	12	13	14	15	16	17	18
17	गोडतेल	भूईमुग	किलो	62.00	61.50	59.50	58.00	58.00	60.13	48.81
18	खोबरेल तेल	सुटे	किलो	73.50	70.00	70.00	74.00	70.00	72.04	63.03
19	वनस्पती तूप	डालडा	किलो	50.50	50.00	50.00	50.00	51.00	49.46	42.65
20	सुटे दूध	म्हशीचे	लीटर	13.00	13.50	13.50	13.50	13.50	13.08	13.68
21	शुध्द तूप	म्हशीचे	किलो	180.00	185.00	185.00	195.00	195.00	181.33	178.38
22	मांस	बोकडाचे	किलो	105.00	105.00	105.00	105.00	105.00	103.42	97.98
23	ताजे मासे	स्था.म.	किलो	52.50	52.50	56.50	57.50	57.50	53.04	67.50
24	अंडी-कॉबडीची	कॉबडीची	डझन	19.50	19.50	19.50	19.50	20.50	19.50	18.72
25	शॉगदाणे	मध्यम	किलो	36.50	36.50	37.00	36.00	36.00	35.98	29.81
26	खोबरे	सु.वाटी	किलो	69.00	70.00	70.00	73.00	70.00	65.58	61.23
27	मिरची (सुकी)	संके.	किलो	47.50	47.50	47.50	55.50	51.00	45.00	28.53
28	केळी मध्यम	जळगांव	डझन	13.50	11.00	11.00	11.00	10.00	12.00	10.42
29	कांदे	मध्यम	किलो	8.75	9.00	9.00	10.00	8.50	6.75	5.64
30	बटाटे	मध्यम	किलो	6.00	6.50	6.50	6.50	7.00	5.83	7.48
31	चहापर्ती CTC	पत्ती	किलो	125.00	133.50	127.00	140.00	140.00	135.38	122.22
32	काॅफी	पावडर	100ग्रॅम	16.00	16.50	16.00	16.50	17.00	16.25	15.50

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्हयातील मुख्यालय ठिकाणाच्या मंहत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

जिल्हा:- नागपूर

2003

(किंमत 0.00 रूपयात)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमण	जाने. 2003	फेब्रु. 2003	मार्च 2003	एप्रिल 2003	मे. 2003	जून 2003	जुलै 2003
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
33	शॅकेल		लीटर	9.50	9.50	9.50	9.50	9.50	9.50	9.50
34	लाकूड	जळाऊ	40किलो	90.00	90.00	90.00	90.00	90.00	90.00	90.00
35	कोळसा	लाकडी	40किलो	290.00	290.00	290.00	290.00	290.00	290.00	290.00
36	साडी	4.5 मी.	1 नग	165.00	219.00	200.00	230.00	230.00	230.00	230.00
37	शर्टींग	टेरीकाँट	मीटर	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00
38	पोलक्याचे कापड	2x2	1नग	58.00	56.00	58.00	58.00	55.00	55.00	55.00
39	पातेले	स्टिल	किलो	125.00	125.00	125.00	125.00	125.00	125.00	125.00
40	पातेले	पितळ	किलो	140.00	140.00	140.00	140.00	140.00	140.00	140.00
41	प्रसाधन साबण	हंमाम/लक्स	100 ग्रॅम	12.25	12.00	12.00	12.25	12.25	12.25	12.25
42	धुण्याचा साबण	501 बार	250ग्रॅम	11.00	11.00	11.00	11.00	11.00	11.00	11.00
43	टुथपेस्ट	कोलगेट	100 ग्रॅम	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00
44	केशतेल	टाटा-निहार	100ग्रॅम	14.00	16.50	15.50	20.00	20.00	20.00	20.00
45	सुपारी	मध्यम	किलो	112.50	112.50	112.50	112.50	112.50	112.50	115.00
46	विडी	-	25 नग	4.50	4.50	4.50	4.25	4.25	4.50	4.50
47	सिगार	पनामा	10नग	11.50	9.75	11.50	11.50	11.50	11.50	11.50

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्हयातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

जिल्हा:- नागपूर

2003

(किंमत 0.00 रु.)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	ऑगस्ट 2003	सप्टेंबर 2003	ऑक्टोबर 2003	नोव्हेंबर 2003	डिसेंबर 2003	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	12	13	14	15	16	17	18
33	रॉबेल		लीटर	9.50	9.50	9.50	9.50	9.50	9.50	8.94
34	लाकूड	जळाऊ	40किलो	90.00	90.00	90.00	90.00	90.00	90.00	85.00
35	कोळसा	लाकडी	40किलो	290.00	290.00	290.00	290.00	290.00	290.00	287.50
36	साडी	4.5 मी.	1 नग	230.00	220.00	220.00	220.00	230.00	218.67	195.00
37	शर्टींग	टेरीकॉट	मीटर	80.00	80.00	75.00	75.00	78.00	77.25	155.00
38	पोलक्याचे कापड	2x2	1नग	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	57.92	65.00
39	पातेले	स्टील	किलो	125.00	110.00	110.00	110.00	130.00	121.67	118.92
40	पातेले	पितळ	किलो	140.00	125.00	125.00	125.00	130.00	135.42	140.31
41	प्रसाधन साबण	हमाम/लक्स	100 गॅम	12.25	12.25	12.25	12.25	12.25	12.21	11.56
42	धुण्याचा साबण	501 बार	250ग्रॅम	11.00	11.00	11.00	11.00	11.00	11.00	15.50
43	दुधपेस्ट	कोलगेट	100 गॅम	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00
44	केशतेल	टाटा-निहार	100ग्रॅम	20.00	19.50	19.50	19.50	19.50	18.67	16.47
45	सुपारी	मध्यम	किलो	105.00	110.00	110.00	107.00	110.00	111.00	114.74
46	विडी		25 नग	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	4.67	4.53
47	सिंगार	पनामा	10नग	10.75	10.75	10.75	10.75	10.00	10.98	8.01

आधार - जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 12.3

कामगाराचे ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक सन 2003-2004

(पायाभूत वर्ष :- 1982=100)

जिल्हा :- नागपूर

केंद्र - नागपूर

अ.क्र.	महिना	वर्ष	अन्नगट	पान, सुपारी तंबाखू इ.	इंधन व दिवाबत्ती	घरबांधणी	कापड, बिछाने व प्रादराणे	संकीर्ण	सर्वसाधारण निर्देशांक
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	एप्रिल	2003	456	672	533	714	306	558	496
2	मे	2003	465	672	537	714	306	558	501
3	जून	2003	470	680	537	714	306	558	504
4	जुलै	2003	479	701	532	720	306	560	510
5	ऑगस्ट	2003	480	701	536	720	306	557	510
6	सप्टेंबर	2003	477	700	537	720	306	557	509
7	ऑक्टोबर	2003	478	700	543	720	308	557	510
8	नोव्हेंबर	2003	475	701	543	720	309	558	508
9	डिसेंबर	2003	469	701	546	720	309	561	506
10	जानेवारी	2004	469	701	554	738	309	562	509
11	फेब्रुवारी	2004	467	700	551	738	309	563	508
12	मार्च	2004	472	711	551	738	309	565	510
वार्षिक सरासरी 2003-2004			471	695	542	723	307	560	507

आधार:- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई

तक्ता क्र.13.1

जिल्ह्यातील पोलिस अधिकारी/ कर्मचा-यांची एकूण संख्या
सन-2003-2004

जिल्हा:-नागपूर

अ.क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1	पोलिस अधिकारी/ कर्मचा-यांची संख्या	
	1) पोलिस आयुक्त	1
	2) सहपोलिस आयुक्त	1
	3) अपरपोलिस आयुक्त	1
	4) पोलिस उपआयुक्त/सहा.आयुक्त	18
	5) पोलिस अधिक्षक समौदेशक	5
	6) पोलिस सहाय्यक अधिक्षक/समादेशक	5
	7) पोलिस उप अधिक्षक	16
	8) पोलिस निरीक्षक	233
	9) पोलिस उप निरीक्षक	1110
	10) पोलिस जमादार	1195
	11) पोलिस हवालदार	2516
	12) पोलिस शिपाई	5391
	एकूण पोलिस अधिकारी/ कर्मचारी संख्या	10492
2	पोलिस ठाणे	58
3	आऊट पोस्ट	41
4	पोलिस चौकी	69
5	लॉकप्स	63
6	पोलिस ठाणे, आऊट पोस्ट व सब पोस्ट आदिची सोय असलेली गावे व शहरे	48
7	पोलिस दलांचा एकूण खर्च (रू.लाखात)	12537

- आधार:- 1) पोलिस आयुक्त (शहर विभाग),नागपूर
2) पोलिस अधिक्षक (ग्रामीण),नागपूर
3) पोलिस अधिक्षक लौहमार्ग,नागपूर
4) समादेशक ,राज्य राखीव पौलीस बलगट,क्र.४ व.१३, नागपूर

तक्ता क्र.13.2

जिल्हयातील गुन्ह्या संबंधीची आकडेवारी, सन 2003-2004

जिल्हा :- नागपूर

1.क्र	गुन्ह्याचे प्रकार	प्रकरणांचा संख्या	चौकशी चालू असलेली प्रकरणे	मागील वर्षाची कोर्टातचालू असलेली प्रकरणे	न्यायालयात चौकशीसाठी प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढून टाकलेली, शिक्षा दिलेली, जामीन दिल्यासह निकाली काढलेली प्रकरणे	निर्दोष म्हणून सोडलेली प्रकरणे	दोषी असलेली प्रकरणे	वपाचे शेवटी न्यायालयातील प्रलंबित प्रकरणे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	दखलपत्र गुन्ह्यात मदत करणे	--	--	--	--	--	--	--	--
2	दखलपत्र गुन्ह्याबाबत कट करणे	--	--	6	--	--	--	--	6
3	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्यायाबाबतचे गुन्हे.	308	57	2917	265	77	105	11	3058
4	व्यक्तीविषयक गंभीर गुन्हे	1906	307	27303	1660	908	1388	152	27274
5	व्यक्ती व मालमत्ते विषयक किंवा फक्त मालमत्ते विषयकगंभीर गुन्हे	1860	283	7669	922	110	213	25	8342
6	व्यक्तीविषयक फिरकाळ गुन्हे	2349	111	16534	2182	206	310	25	18375
7	मालमत्ते विषयक फिरकाळ गुन्हे	3378	564	17017	1645	163	319	36	18277
8	वर नोंदलेले इंडीयन पिनलकोड खालील इतर गुन्हे	2122	282	17451	1987	506	616	58	18556
	एकूण १ ते ८	11923	1604	88897	8661	1970	2951	307	93888
9	वर नमूद न केलेले इतर गुन्हे								
	क)विशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील दखलपत्र ठरलेले गुन्हे	7489	373	35083	7502	2868	1111	258	39099
	ख)बी. एच. ऑ. आर. 1947 या कायद्याखालील गुन्हे	--	--	--	--	--	--	--	--
	एकूण 9 (क+ख)	7489	373	35083	7502	2868	1111	258	39099
	एकूण 1 ते 8 व 9 (क+ख)	19412	1977	123980	16163	4838	4062	565	132987

प्राधार :- १) सहाय्यक पोलीस आयुक्त गुन्हे शाखा-१, नागपूर

२)पोलीस अधिक्षक,(नागपूर ग्रामीण), नागपूर

तक्ता क्रमांक- 13.3
 तुरूगात दाखल केलेले गुन्हेगार सन 2003-2004

जिल्हा:-नागपूर

अ.क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5
1	रेल्वे अधिनियम	766	7	773
2	मुंबई पोलिस अधिनियम	77	0	77
3	मुंबई दारूबंदी अधिनियम	17	0	17
4	क्रिमिनल प्रोसेजर कोड अधिनियम	--	--	--
5	घरफोडी आणि चोरी	69	1	70
6	खोटे दस्तावेज व फसवणूक	3	--	3
7	खून	65	3	68
8	डाके आणि दरोडे	5	--	5
9	हल्ला व दुखापत करणे	6	--	6
10	फुस लावणे प्रकृतिणे व बलात्कार	16	--	16
11	लष्करी गुन्हे	--	--	--
12	इतर	233	8	241
एकूण		1257	19	1276

आधार: 1)अधिक्षक मध्यवर्ती कारागृह, नागपूर.

तक्ता क्रमांक-13.4

तुरूगात दाखल फलल गुन्हेगाराचे वयागटानुसार व शैक्षणिक पात्रतनुसार
सन 2003-2004

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5
1	18 वर्षाखालील			
	1.1) अशिक्षित	28	--	28
	1.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	1.3) वाचता व लिहिता येणारे	97	--	97
2	18ते 21 वर्षाखालील			
	2.1) अशिक्षित	53	3	56
	2.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	2.3) वाचता व लिहिता येणारे	157	2	159
3	22 ते 30 वर्षाखालील			
	3.1) अशिक्षित	154	2	156
	3.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	3.3) वाचता व लिहिता येणारे	287	2	289
4	31ते 40 वर्षाखालील			
	4.1) अशिक्षित	69	3	72
	4.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	4.3) वाचता व लिहिता येणारे	174	1	175
5	41 ते 60 वर्षाखालील			
	5.1) अशिक्षित	23	2	25
	5.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	5.3) वाचता व लिहिता येणारे	156	2	158
6	61 वर्षावरील			
	6.1) अशिक्षित	13	1	14
	6.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	6.3) वाचता व लिहिता येणारे	46	1	47
7	एकूण			
	7.1) अशिक्षित	340	11	351
	7.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	7.3) वाचता व लिहिता येणारे	917	8	925

आधार-1)अधिक्षक, मध्यवर्ती कारागृह, नागपूर

तक्ता क्रमांक-13.5

दिवाणी व फौजदारी न्यायालयात निष्गलात काढलेली कामे / प्रकरणे

सन 2003-2004

जिल्हा- नागपूर

दिवाणी				फौजदारी			
मूळ		अपील		मूळ		अपील	
नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण
1	2	3	4	5	6	7	8
5240	3134	527	424	83649	2607	64	2408

टिप: बरील आकडे हे जानेवारी 2003 ते डिसेंबर 2003 या कालावधीतील आहे.

आधार: जिल्हा व सत्र न्यायाधिश, नागपूर

तक्ता क्रमांक 14.1

जिल्हयातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या, ठेवी व कर्जे.

सन 2003-2004

जिल्हा:-नागपूर

अ.क्र.	तहसिल	बँकांची कार्यालये असलेली गावे व शहरे	बँकांच्या संख्या	वर्गीकृत बँका	वर्गीकृत बँकांची शाखा कार्यालये	वर्गीकृत बँकांच्या ठेवी रू.लाखात	वर्गीकृत बँकांच्या आगाऊ रकमा रू.लाखात	सहकारी बँका व त्यांच्या शाखा
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	9	165	--	10	उ.ना.	उ.ना.	20
2	कटोल	9	160	--	9	उ.ना.	उ.ना.	16
3	कळमेखर	6	95	--	5	उ.ना.	उ.ना.	11
4	सावनेर	10	200	--	11	उ.ना.	उ.ना.	18
5	पारशिवनी	6	92	--	7	उ.ना.	उ.ना.	10
6	गामटेक	10	151	--	10	उ.ना.	उ.ना.	15
7	मोदा	3	110	--	8	उ.ना.	उ.ना.	17
8	कामठी	7	215	--	9	उ.ना.	उ.ना.	12
9	नागपूर (क्र)	14	261	--	12	उ.ना.	उ.ना.	21
10	नागपूर (श)	129	3589	33	152	उ.ना.	उ.ना.	144
11	हिंगण	9	129	--	11	उ.ना.	उ.ना.	8
12	उमरेड	10	175	--	11	उ.ना.	उ.ना.	18
13	कुशी	9	88	--	9	उ.ना.	उ.ना.	18
14	भितापूर	4	55	--	5	उ.ना.	उ.ना.	529
जिल्हा एकूण		240	5485	33	269	121295	59859	337

टिप- 1) स्तंभ 7 व 8 ची माहिती तालुकावार उपलब्ध नसल्यामुळे फक्त जिल्हयाची माहिती दर्शविलेली आहे.

आधार :- अग्रणी जिल्हा प्रबंधक, बँक ऑफ इंडिया, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 14.2

जिल्हयातील 31 मार्च 2003 रोजी असलेल्या संयुक्त भांडवली संस्था

जिल्हा:- नागपूर

भाग भांडवल असलेल्या मर्यादित संस्था		हमीद्वारे मर्यादित असलेल्या आणि नफ्यासाठी काम न करणा-या संस्था		एकूण
सार्वजनिक	खाजगी	सार्वजनिक	खाजगी	
1	2	3	4	5
475	2983	10	6	3474

आधार:- कंपनी व्यवहार कायदे, कायदा न्याय आणि कंपनी व्यवहार, मंत्रालय भारत सरकार, नवी दिल्ली.

तक्ता क्रमांक 14.3

उत्तरविलेलेल्या विमापत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम सन 2003-2004

जिल्हा:- नागपूर

अ.क्र.	वाव	परिमाण	तपशील
1	2	3	4
1	शाखा	संख्या	13
2	उत्तरविलेलेली विमापत्रे	संख्या	176391
3	व्यपगत विमापत्रे	संख्या	उ.ना.
4	विम्याची रक्कम	रु. हजारात	14616500

आधार :- भारतीय जीवन विमा निगम, नागपूर.

तक्ता क्र.15.1

जिल्हयातील चित्रपटगृहाविषयी आकडेवारी, सन 2003-2004

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तहसिल	कायन स्वरूपाची चित्रपटगृहे		फिरती चित्रपटगृहे		व्हिडीओ केंद्रे		वसूल केलेला करमणूक कर (रुपये)
		संख्या	प्रत्येक खेळा साठी असलेली आसन क्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळा साठी असलेली आसन क्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळा साठी असलेली आसन क्षमता	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नरखेड	--	--	--	--	7	1141	117
2	काटोल	1	500	--	--	3	907	402
3	कळमेधर	--	--	1	400	3	1228	172
4	सावनेर	2	993	--	--	6	738	441
5	पारशिवनी	--	--	--	--	--	--	100
6	रामटेक	--	--	--	--	6	1086	245
7	मौदा	--	--	--	--	1	50	34
8	कामठी	3	1729	--	--	1	60	1358
9	नागपूर (ग्रा)	--	--	--	--	2	528	295
10	नागपूर(श)	23	19507	--	--	--	--	53114
11	हिंगणा	1	400	--	--	4	260	525
12	उमरंड	2	1263	--	--	2	399	570
13	कुही	--	--	2	250	2	80	51
14	भिवापूर	--	--	1	260	1	101	74
जिल्हा एकूण		32	24392	4	910	38	6578	57498

टिप:- वसूल करमणूक कर प्राप्तीतील स्तंभ ९ नागपूर शहरमध्ये डिश केबल आयोजकांकडील

प्राप्त करमणूक कराच्या रकमेच्या समावेश आहे.

आधार- जिल्हाधिकारी कार्यालय, (करमणूक शाखा) नागपूर

तक्ता क्र. 15.2

गोळा केलेली अल्पवचत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या सन 2003-2004

जिल्हा :- नागपूर

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	योजनेचे नांव	सन 2003-2004 अखेर खातेदारांची संख्या	सन 2002-2003 मधील गुंतवणूक		सन 2003-2004 मधील गुंतवणूक	
			ढोबळ	नक्त	ढोबळ	नक्त
1	2	3	4	5	6	7
1	टपाल बचत खाते	--	11798.42	1483.23	14839.17	1707.53
2	संचीत मुदत ठेव	--	--	--	--	--
3	पुनरावर्ती ठेव	122530	9704.26	1440.42	10725.32	2587.29
4	समयबद्ध ठेव	--	2130.69	1041.28	3652.15	2120.10
5	सार्वजनिक भ.नि.निधी, स्टेट बँक	4032	18162.46	11949.51	20206.00	14093.00
6	सार्वजनिक भ.नि.निधी, टपाल खाते	5540	1093.26	916.11	1162.61	938.24
7	राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे	--	--	--	--	--
	2 ते 7 मालिका	--	--	(-)0.69	--	(-)0.78
	अ) 8 वी मालिका	--	5111.97	1297.72	6390.59	2370.91
8	इंदिरा विकास पत्रे	--	--	(-)1212.88	--	(-)1629.39
9	किसान विकास पत्रे	--	7001.54	2553.70	8538.58	1898.11
10	मासिक प्राप्ती योजना	2382	14132.70	10948.41	21259.81	17401.78
11	रा.ब.यो.- 87	--	0.69	(-)206.52	0	(-)215.10
12	सामाजिक सुरक्षा पत्रे	--	--	--	--	--
13	इतर सर्व योजना	--	230.00	230.00	235.00	235.00
14	राष्ट्रीय बचत योजना-92	--	0.59	(-)44.18	--	(-)18.57
जिल्हा एकूण		134984	69366.58	30396.11	87009.23	41488.12

आधार :- सहाय्यक संचालक अल्पबचत योजना, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर

तक्ता क्रमांक 15.3
तहसिलनिहाय गोळा केलेला जमीन महसूल सन 2003-2004

जिल्हा :- नागपूर

(रुपये हजारात)

अ.क्र.	तहसील	चालू वर्षाची जमीन महसुलीची एकत्रित मागणी (पूर्वीची जमा रक्कम सोडून)	एकत्रित जमीन महसुलाची थकबाकी (अधिकृत व अनधिकृत)	एकत्रित जमीन महसुलाची एकूण मागणी	सूट	निलंबित वसुली	वसुली पात्र	प्रत्यक्ष वसुली	जमीन महसुली देणा-या खातेदारांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नरखेड	163	39	202	--	--	202	191	17410
2	काटोल	120	15	135	--	--	135	135	14516
3	कळमेष्णर	304	0	304	--	--	304	304	14228
4	सावनेर	301	22	323	--	--	323	321	11861
5	पारशिवनी	121	25	146	--	--	146	143	17846
6	रामटेक	85	14	99	--	--	99	94	13388
7	मौदा	165	22	187	--	--	187	162	12934
8	कामठी	144	0	144	--	--	144	144	7174
9	नागपूर (ग्रा)	102	15	117	--	--	117	113	12223
10	नागपूर(श)	47	2	49	--	--	49	34	20815
11	हिंगणा	79	6	85	--	--	85	83	16617
12	उमरेड	113	0	113	--	--	113	113	19011
13	कुही	141	0	141	--	--	141	141	32208
14	भिवापूर	74	0	74	--	--	74	74	16556
जिल्हा एकूण		1959	160	2119	0	0	2119	2052	226787

टिप :- मागील वर्षाच्या तुलनेत चालू वर्षाची जमीन महसुलीची एकत्रित मागणी कमी आहे. मात्र एकत्रित जमीन महसुलाची थकबाकीची वसुली जास्त झाल्याने एकत्रित जमीन महसुलीची एकत्रित मागणी अंशत कमी झाल्याचे दिसून येत आहे.

आधार - जिल्हाधिकारी कार्यालय, (महसूल शाखा), नागपूर

तक्ता क्र.15.4

मुद्रणालये आगत तात छापलेली व प्रकाशित केलेले वर्तमानपत्रे

आणि नियतकालिके, 31.3.2004 या दिवशी

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तहसिल	मुद्रणालय ची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके										
			दैनिक					साप्ताहिक					
			मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	नरखेड	5	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	0
2	काटोल	7	-	-	-	-	0	3	-	-	-	-	3
3	कळमेश्वर	9	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	0
4	सावनेर	7	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
5	पारशिवनी	3	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
6	रामटेक	5	-	-	-	-	0	5	0	-	-	-	5
7	मौदा	4	-	-	-	-	0	1	-	-	-	-	1
8	कामठी	15	1	-	-	-	1	4	1	-	-	-	5
9	नागपूर (प्रा)	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	0
10	नागपूर (श)	638	20	12	3	-	35	128	15	1	1	-	145
11	हिंगण	2	-	-	-	-	0	1	-	-	-	-	1
12	उमरेड	9	-	-	-	-	0	3	-	-	-	-	3
13	कुही	5	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	0
14	भिवापूर	3	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	0
एकूण जिल्हा		712	21	12	3	0	36	145	16	1	1	-	163

तक्ता क्र.१५.४ पुढे सुरु

तक्ता क्र.15.4

मुद्रणालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेले वर्तमानपत्रे
आणि नियतकालिके 31.3.2004 या दिवशी

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तहसिल	मुद्रणालया ची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके										
			पाक्षिक					मासिक					
			मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण	
1	2	3	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
1	नरखेड	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2	कांठोल	7	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3
3	कळमेस्वर	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	सावनेर	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	पारशिवनी	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	रामटेक	5	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	5
7	मौदा	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
8	कामठी	15	1	-	-	-	1	4	-	-	-	-	4
9	नागपूर (ग्रा)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर (श)	638	8	-	-	-	8	21	5	1	1	-	28
11	हिंगणा	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
12	उमरेड	9	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3
13	कुही	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	भिवापूर	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण जिल्हा		712	9	0	0	0	9	38	5	1	1	-	45

आधार :- १) जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर (गृहशाखा)
२) जिल्हा माहिती अधिकारी, नागपूर.

तक्ता क्रमांक : 15.5

स्वस्तधान्य दुकानांना पुरविलेले तांदुळ, गहू, साखर सन 2003-2004

जिल्हा-नागपूर

(आकडे "00" टनामध्ये)

तांदुळ			गहू			साखर			नियमित
जिल्हा मुख्यालय	जिल्हयातील इतर ठिकाण	एकूण (1+2)	जिल्हा मुख्यालय	जिल्हयातील इतर ठिकाण	एकूण (4+5)	जिल्हा मुख्यालय	जिल्हयातील इतर ठिकाण	एकूण (7+8)	स्वस्तधान्य वाटप दुकाने (संख्या)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
170	113	283	367	245	612	89	99	188	1882

आधार - जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर

तक्ता क्रमांक 15.6

जिल्हयातील 1999 मधील लोकसभा व विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी

जिल्हा :- नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदारसंघाचे नाव	एकूण मतदारांची संख्या	मतदान केलेल्या मतदारांची संख्या			पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या			
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	टा.क.वारी	काँग्रेस	भा.ज.पा.	शिवसेना
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
लोकसभा निवडणूक - 2004									
1	रामटेक	1148	374	274	648	56.52	262	--	277
2	नागपूर	1630	446	347	793	48.54	374	274	--
लोकसभा एकूण		2778	820	621	1441	51.84	636	274	277
विधानसभा निवडणूक 2004									
1	उमरेड	188	75	64	139	73.71	67	42	--
2	कामठी	244	87	74	161	66.12	0	56	--
3	नागपूर-उत्तर	306	79	62	141	46.00	71	34	--
4	नागपूर- पूर्व	384	117	92	209	54.58	96	--	84
5	नागपूर-दक्षिण	232	67	57	123	52.94	45	36	--
6	नागपूर-मध्य	140	44	36	80	56.80	40	28	--
7	नागपूर-पश्चिम	445	125	107	233	52.29	95	113	--
8	कळमेधर	224	86	70	156	69.55	--	--	44
9	काटोल	162	64	52	116	71.72	--	--	30
10	सावनेर	201	82	68	150	74.57	9	48	--
11	रामटेक	211	81	67	148	70.06	--	--	41
विधानसभा एकूण		2737	907	749	1656	60.47	423	357	199

तक्ता क्र १५.६ पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 15.6

जिल्हयातील 1999 मधील लोकसभा व विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी

जिल्हा : नागपूर

(आकडे हजारात)

क्र.	मतदारसंघाचे नाव	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या							
		गड	भारतीय रिपब्लिकन पार्टी	जनता दल	बहुजन समाजवादी पार्टी	भारतीय बहुजन महसंध	नेशनल स्ट काँग्रेस	अखिल भारतीय हिंदु महासभा	समाजवादी पार्टी
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
लोकसभा निवडणूक - 2004									
1	रामटेक	16	--	--	55	--	--	--	--
2	नागपूर	1	--	--	57	--	--	--	--
लोकसभा एकूण		17	--	--	112	--	--	--	--
विधानसभा निवडणूक 2004									
1	उमरेड	1.3	--	--	11	--	--	--	0.4
2	कामठी	--	49	--	15	--	--	--	1.7
3	नागपूर-उत्तर	--	--	--	28	3.7	--	--	1.2
4	नागपूर-पूर्व	--	--	--	20	--	--	--	--
5	नागपूर-दक्षिण	0.2	--	--	3	12	--	--	0.2
6	नागपूर-मध्य	--	--	--	9	--	--	--	0.7
7	नागपूर-पश्चिम	0.2	--	--	14	--	--	--	--
8	कळमेश्वर	1	--	--	10	--	48.6	--	--
9	काटोल	1	--	--	5	--	75.2	--	--
10	सावनेर	1.5	--	--	18	--	--	--	--
11	रामटेक	9.5	--	0.3	12	--	23.9	1.1	0.8
विधानसभा एकूण		14.7	49	0.3	145	15.7	147.7	1.1	5

तक्ता क्र १५.७ पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 15.6

जिल्हयातील 1999 मधील लोकसभा व विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी

जिल्हा :- नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदारसंघाचे नाव	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या							
		राज्य संघ पार्टी	शिवराज्य पार्टी	लोकजन शक्ती पार्टी	राष्ट्रीय लोकदल	ऑलइ डिया फॉवर्ड ब्लॉक	विदर्भ जनता क्रॉप्रेस	रिपब्लिकन परिवर्तन आघाडी	नाग विदर्भ आंदोलन समिती
1	2	19	20	21	22	23	24	25	26
लोकसभा निवडणूक - 2004									
1	रामटेक	--	--	--	--	--	3	4.6	4.6
2	नागपूर	--	--	--	--	--	6	--	--
लोकसभा एकूण		--	--	--	--	--	9	4.6	4.6
विधानसभा निवडणूक 2004									
1	उमरेड	--	0.2	--	--	1.6	--	--	--
2	कामठी	--	--	--	--	--	--	--	--
3	नागपूर-उत्तर	--	--	0.4	--	--	--	--	--
4	नागपूर-पूर्व	--	--	--	--	--	--	--	--
5	नागपूर-दक्षिण	--	0.2	0.6	0.1	--	--	--	--
6	नागपूर-मध्य	--	--	--	--	--	--	--	--
7	नागपूर-पश्चिम	0.9	0.2	0.2	--	--	--	--	--
8	कळमेधर	--	--	--	0.7	--	--	--	--
9	काटोल	--	--	--	--	--	--	--	--
10	सावनेर	1.2	--	--	0.7	--	--	--	--
11	रामटेक	--	--	--	--	--	--	--	--
विधानसभा एकूण		2.1	0.6	1.2	1.5	1.6	--	--	--

तक्ता क्र १५.७ पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 15.6

जिल्हयातील 1999 मधील लोकसभा व विधानसभा निवडणूक संबंधी आंकडेवारी

जिल्हा :- नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदार संघाचे नाव	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या				
		कम्युनिस्ट पार्टी ऑफ इंडिया	विदर्भ राज्य पार्टी	हिंदुस्थान जनता पार्टी	आंबेडकरी रिपब्लिक पार्टी	अपक्ष
1	2	27	28	29	30	31
लोकसभा निवडणूक ~ 2004						
1	रामटेक	--	9	--	3.6	12
2	नागपूर	--	28	0.8	0.7	50
लोकसभा एकूण		--	37	0.8	4.3	62
विधानसभा निवडणूक 2004						
1	उमरेड	--	0.3	--	--	15.8
2	कामठी	--	--	--	--	39.3
3	नागपूर-उत्तर	--	--	--	0.2	2.7
4	नागपूर- पूर्व	--	--	--	--	4.3
5	नागपूर-दक्षिण	--	--	--	--	2.8
6	नागपूर-मध्य	--	1	--	--	--
7	नागपूर-दक्षिण	--	0.4	--	0.3	7.3
8	कळमेश्वर	--	--	--	--	52.7
9	काटोल	--	0.4	--	--	4.3
10	सावनेर	--	0.5	--	--	69.6
11	रामटेक	1.7	--	--	--	57.1
विधानसभा एकूण		1.7	2.6	--	0.5	255.9

आधार :- जिल्हा निर्वाचन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, न

तक्ता क्र. 15.7.

जिल्हयातील 31.3.2004 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या विश्रामगृहांची तालुकानिहाय यादी

जिल्हा- नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	विश्रामगृहाचे नांव व पत्ता	कक्षांची संख्या
1	2	3	4
1	नरखेड	१) विश्रामगृह, नरखेड (वन विभाग) २) विश्रामगृह, नरखेड (जि.प.नागपूर)	2 2
2	कोल्हा	३) विश्रामगृह, कोल्हा (सां.बां.विभाग) ४) विश्रामगृह, कोल्हाळी (राष्ट्रीय महामार्ग उप विभाग ५४) ५) विश्रामगृह, कोलाबर्डी (वन विभाग)	4 2 2
3)	कळमेधर	६) विश्रामगृह, कळमेधर (सां.बां.विभाग)	2
4)	सावनेर	७) विश्रामगृह, सावनेर (सां.बां. विभाग) ८) निरीक्षण बंगला, खापा (वन विभाग) ९) डाक बंगला, पिंपळ, (सां.बां. विभाग)	4 2 2
5)	पारशिवनी	१०) विश्रामगृह, पारशिवनी (जि.प.नागपूर) ११) पंच विश्रामगृह, नवेगांव-खैरी (पाटबंधारे) १२) पर्यटक निवास, खिडसी-रामटेक (म.रा.प.म.)	-- 5 10
6)	रामटेक	१३) विश्रामगृह, चोरवाहूली (राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग ४९) १४) विश्रामगृह, देवलापार (राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग ४९) १५) निरीक्षण बंगला, खिडसी-रामटेक (पाटबंधारे विभाग) १६) डाक बंगला, सचेघाट, (वन विभाग) १७) निरीक्षण बंगला, तोतलाडोह (पाटबंधारे विभाग) १८) विश्रामगृह, तोतलाडोह (पाटबंधारे विभाग) १९) निरीक्षण बंगला, सिल्लोरी (वन विभाग) २०) विश्रामगृह, जर्णी-डोहे (वन विभाग) २१) विश्रामगृह, मागरकसा (वन विभाग) २२) डाक बंगला, मन्सर (राष्ट्रीय महामार्ग)	2 2 4 2 2 6 2 -- 4 2
7)	नौदा	निरंक	
8)	वामठी	२३) रेंट हाऊस, वामठी (सां.बां.विभाग)	2

पुढे चालू

जिल्हा- नागपूर

अ. क्र	तहसिल	विश्रामगृहाचे नांव व पत्ता	कक्षांची संख्या
1	2	3	4
9)	नागपूर (ग्रा)	----- निरंक -----	
10)	नागपूर (श)	२४) रविभवन नागपूर (सां.बां. विभाग)	93
		२५) सर्किट हाऊस, नागभवन, (सां.बां.विभाग)	7
		२६) जुने आमदार निवास, नागपूर (सां.बां. विभाग)	44
		२७) नवीन आमदार निवास, नागपूर (सां.बां. विभाग)	386
		२८) रेस्ट हाऊस, सेमिनरी हिल्स, (वन विभाग)	2
		२९) रेस्ट हाऊस, अंबाझरी, (म.न.पा.नागपूर)	3
		३०) डाक बंगला, गोरेवाडा, (सां.बां.विभाग)	3
11)	हिंगणा	३१) रेस्ट हाऊस, हिंगणा (जि.प.नागपूर)	2
12)	उमरेड	३२) विश्रामगृह, उमरेड (सां.बां.विभाग)	4
13)	कुही	३३) विश्रामगृह कुही (जिल्हा परिषद)	--
		३४) विश्रामगृह, आंभोरा (जिल्हा परिषद)	2
14)	भिवापूर	३५) विश्रामगृह, भिवापूर (सां.बां.विभाग)	2
		३६) विश्रामगृह, वोटेझरी (वन विभाग)	2
		३७) विश्रामगृह, नवेगांव (वन विभाग)	2

टिप :- विश्रामगृह, राणी-डोह, पारशिवनी, कुही बंद करण्यात आले आहे.

आधार :- १) कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, नागपूर

२) कार्यकारी अभियंता, (बांधकाम), जिल्हा परिषद, नागपूर

३) महानगरपालिका, नागपूर

४) कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, नागपूर

५) महाराष्ट्र राज्य पर्यटन महामंडळ, नागपूर

६) वन विभाग, नागपूर

७) राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग १३, ४९, ५४, नागपूर

८) राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग क्रं ५५, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 15.8
निवडक निर्देशांकाचे कल

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960 ते 1961	1970 ते 1971	1980 ते 1981	1990 ते 1991	2001 ते 2002	2002 ते 2003	2003 ते 2004
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 क्षेत्रफळ व लोकसंख्या :- (1961, 1971, 1981, 1991 व 2001)									
1	क्षेत्रफळ	चौ.कि.मी.	9930	9928	9923	9931	9892	9892	9892
2	एकूण लोकसंख्या	संख्या"000"	1512	1942	2589	3287	4051	4051	4051
3	लोकसंख्येची घनता (दर चौ.कि.मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या)		152	196	261	331	410	410	410
4	शेतकरी व एकूण शेतमजुरांची एकूण काम करणा-यांशी टक्केवारी	टक्केवारी	53.73	50.09	47.05	42.38	42.33	42.33	42.33
2 कृषी व सिंचन									
1	जगलाखालील क्षेत्र	हेक्टर"00"	1840	1830	1830	1810	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
2	लागवडीलायक क्षेत्र	--"	7320	6230	6130	6590	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
3	प्रत्येक कृषी काम करणा-या मागे (शेतमजूर व शेतकरी) लागवडीयोग्य क्षेत्र	हेक्टर	1.4	1.8	1.6	1.33	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
4	एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हेक्टर"00"	5380	5570	5300	5590	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	क) अन्नधान्याखालील क्षेत्र	--"	5310	5430	3620	3340	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	ख) ऊसाखालील क्षेत्र	--"	उ.ना.	1	2	5	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	ग) भुईमूगाखालील क्षेत्र	--"	50	140	130	170	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	घ) कापसाखालील क्षेत्र	--"	700	930	800	640	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
5	निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र	--"	उ.ना.	5436	5600	5612	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
6	प्रति कृषी काम करणा-या मागे (शेतमजूर व शेतकरी) पेरलेले निव्वळ क्षेत्र:	हेक्टर	0.76	1.6	1.2	1.04	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
7	एकापेक्षा अधिकवेळा पेरलेल्या क्षेत्राची निव्वळ पेरलेल्या क्षेत्राशी टक्केवारी	टक्केवारी	1.60	2.53	11.03	11.33	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
8	सिंचनाखालील एकूण क्षेत्र	हेक्टर"00"	270	390	580	1710	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
9	एकूण सिंचनाखालील क्षेत्राची एकूण पिकाखालील क्षेत्राशी टक्केवारी	टक्केवारी	5.2	7.3	10.3	30.42	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
10	निव्वळ सिंचन क्षेत्र	हेक्टर"00"	270	370	430	490	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
11	कालव्याधारे सिंचित क्षेत्र	--"	60	100	190	230	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
12	विहिरीव्यारे सिंचित क्षेत्र	--"	140	190	250	260	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
13	इतर साधनाने सिंचित क्षेत्र	--"	80	90	168	199	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.

तपती क्रमांक - 15.8
निवडक निर्देशांकाचे कल

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	सदभं वर्ष						
			1960 ते 1961	1970 ते 1971	1980 ते 1981	1990 ते 1991	2001 ते 2002	2002 ते 2003	2003 ते 2004
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
14	सिंचनाखालील क्षेत्र								
	क) अन्नधान्ये	हेक्टर"00	150	15	400	1010	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	ख) ऊस	"--"	उ.ना.	उ.ना.	2	5	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	ग) भुईमूग	"--"	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	30	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	घ) कापूस	"--"	उ.ना.	20	10	24	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	च) फळे व भाजीपाला	"--"	उ.ना.	10	140	170	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
3	मृदसंधारणाची कामे								
	क) बांधवदिस्त केलेली जमीन	हेक्टर"00	उ.ना.	220	70	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	ख) मजगीखालील क्षेत्र	"--"	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	ग) पुनःप्राप्त केलेले क्षेत्र	"--"	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
4	कृषी अवजारे (1997)								
1	क) लाकडी नागर	"000	70	61	72	90	48	46	46
	ख) लांखडी नागर	"--"	2	4	5	12	12	12	12
2	सिंचनाकरिता तेलावर चालणारे पंप	सख्या	10	20	30	30	50	48	48
3	सिंचनाकरिता विद्युतपंप	सख्या	20	80	180	250	373	366	366
4	ऊसाचे चरक	"--"							
	क) शक्तीवर चालणारे	सख्या	उ.ना.	25	29	30	75	75	75
	ख) वैलाच्या मदतीने	"--"	उ.ना.	36	40	45	141	141	141
5	पशुधन (1978,1982,1987,1992, 1997)								
1	एकूण पशुधन	सख्या"000"	813	871	1070	1121	1094	1098	1098
2	प्रत्येक वेलनांडीमाग लागवड केलेले निव्वळ क्षेत्र	हेक्टर	5.04	5.1	5.06	5.12	9.32	9.32	9.32
3	दुभत्या गायी	सख्या"000"	64	67	75	91	71	86	86
4	दुभत्या म्हशी	"--"	17	18	22	27	29	29	29
5	शेळ्या व मेंढ्या	"--"	196	149	257	323	346	345	345
6	कोंवड्या व तत्सम पक्षी	"--"	220	237	377	432	694	691	691
6	मत्स्य व्यवसाय								
1	समुद्रातील मत्स्य उत्पादन	मे. टन	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
2	गोंड्यापाण्यातील मत्स्य उत्पादन	मे. टन	उ.ना.	उ.ना.	926	4617	7089	7432	8025
3	मच्छीमार सहकारी संस्था	सख्या	उ.ना.	उ.ना.	38	74	94	94	100

तक्ता क्रमांक - 15.8
निवडक निर्देशांकाचे कल

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960 ते 1961	1970 ते 1971	1980 ते 1981	1990 ते 1991	2001 ते 2002	2002 ते 2003	2003 ते 2004
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
7	नॉदणीकृत कारखाने व रोजगार								
1	चालू कारखाने	संख्या	284	426	459	1279	1471	1496	1508
2	कामगारांची दै.स. उपस्थिती	संख्या"000"	32	35	36	49	50	50	49
3	दरलाख लोकसंख्येमागे नोंद केलेल्या कामगारांची संख्या	संख्या	2586	1649	1836	1906	1234	1234	1234
8	विद्युत								
1	विद्युत निर्माती (दशलक्ष)	कि.व.तास	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
2	वापरलेली वीज	--"	22	277	605	789	2041	2136	2136
3	विद्युतीकरण झालेली शहरे	संख्या	79	12	13	23	29	29	29
4	विद्युतीकरण झालेली गावे	संख्या	78	655	1309	1878	1874	1874	1874
9	सहकार								
1	संस्था								
	क) शेती पतसंस्था	संख्या	829	643	611	597	594	594	580
	ख) बिगरशेती पतसंस्था	संख्या	521	113	204	541	807	849	906
	ग) उत्पादक संस्था (साखर कारखाने भात गिरण्या दुग्ध संस्था इत्यादी)	संख्या	उ.ना.	1175	1300	2884	1135	1066	1189
	घ) समाजसेवी व इतर संस्था (ग्राहक भांडारे गृह निर्माण संस्था इ.	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	1402	1559	1750
2	सभासद								
	क) शेती पतसंस्था	संख्या"000"	उ.ना.	89	129	193	250	249	210
	ख) बिगरशेती पतसंस्था	संख्या"000"	उ.ना.	13	30	348	597	717	460
	ग) उत्पादक संस्था (साखर कारखाने भात गिरण्या दुग्ध संस्था इत्यादी)	संख्या"000"	उ.ना.	111	352	290	123	118	92
	घ) समाजसेवी व इतर संस्था (ग्राहक भांडारे गृह निर्माण संस्था इ.	संख्या"000"	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	166	179	181
3	खेळते भांडवल								
	क) शेती पतसंस्था	रुपये लाखात	उ.ना.	113	125	1148	96061	98250	98250
	ख) बिगरशेती पतसंस्था	रुपये लाखात	उ.ना.	31	36	1557	63992	262638	763363
	ग) उत्पादक संस्था (साखर कारखाने भात गिरण्या दुग्ध संस्था इत्यादी)	रुपये लाखात	उ.ना.	130	441	1276	18398	15645	15018

तक्ता क्रमांक - 15.8
निवडक निर्देशांकाचे कल

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960 ते 1961	1970 ते 1971	1980 ते 1981	1990 ते 1991	2001 ते 2002	2002 ते 2003	2003 ते 2004
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4	घ) समाजसेवी व इतर संस्था (ग्राहक भांडारे गृह निर्माण संस्था इ.)	रुपये लाखात	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	14942	15396	15396
4	दिलेलीकडे								
	क) शेती पतसंस्था	रुपये लाखात	उ.ना.	107	35	467	52421	7727	7727
	ख) बिगरशेती पतसंस्था	रुपये लाखात	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	848	29157	141917	30483
	ग) उत्पादक संस्था (साखर कारखाने भात गिरण्या दुग्ध संस्था इत्यादी.)	रुपये लाखात	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	घ) समाजसेवी व इतर संस्था (ग्राहक भांडारे गृह निर्माण संस्था इ.)	रुपये लाखात	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
10	शिक्षण								
	प्राथमिक								(अस्थाई)
	क) संस्था	संख्या	659	1718	1796	2092	2475	2475	2462
	ख) विद्यार्थी	संख्या"000"	73	216	328	416	451	451	439
	ग) शिक्षक	संख्या"000"	2	7	8	10	13	13	13
	घ) प्रतिशिक्षक विद्यार्थी	संख्या	27	32	24	24	35	35	36
2	माध्यमिक व उच्च माध्यमिक								
	क) संस्था	संख्या	83	289	303	522	741	741	741
	ख) विद्यार्थी	संख्या"000"	43	128	205	306	442	442	440
	ग) शिक्षक	संख्या"000"	2	7	7	9	13	13	13
	घ) प्रतिशिक्षक विद्यार्थी	संख्या	22	18	27	29	34	34	34
3	महाविद्यालयीन								
	क) संस्था	संख्या	उ.ना.	22	24	49	153	153	192
	ख) विद्यार्थी	संख्या"000"	उ.ना.	21	32	56	85	85	198
	ग) शिक्षक	संख्या	उ.ना.	2000	2028	1760	3501	3501	5390
	घ) प्रतिशिक्षक विद्यार्थी	संख्या	उ.ना.	11	16	32	24	24	37
4	साक्षरतेची टक्केवारी (1961,1971,1981,1991,2001,जनगणना								
	क) पुरुष	टक्केवारी	48.1	56.1	56.1	81.79	90.25	90.25	90.25
	ख) स्त्रिया	टक्केवारी	31.3	33.5	33.5	64.74	77.65	77.65	77.65
	ग) एकूण	टक्केवारी	35.10	45.9	45.9	73.64	84.18	84.18	84.18

तक्ता क्रमांक - 15.8

निवडक निदेशांकाचे कल

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960 ते	1970 ते	1980 ते	1990 ते	2001 ते	2002 ते	2003 ते
			1961	1971	1981	1991	2002	2003	2004
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11 वैद्यकीय व आरोग्य सेवा									
1	दवाखाने	संख्या	67	125	140	135	124	124	120
2	रुग्णालये	संख्या	10	20	23	26	24	23	33
3	प्राथमिक आरोग्य केंद्र	संख्या	11	13	13	45	48	48	49
4	खाटा	संख्या	1567	1846	4275	4938	5059	5059	2879
5	दरलाख लोकसंख्येमागे खाटा	संख्या	103	95	220	191	129	125	71.97
6 उपचार केलेले रुग्ण									
	क) बाहररुग्ण	संख्या '000"	1230	2939	4503	7682	2608	2557	2786
	ख) आंतररुग्ण	संख्या '000"	30	69	532	426	616	602	867
7	जन्माचा दर	दर हजार	28.0	22.5	20.8	25.79	17.47	16.20	16.20
8	मृत्यू दर	दर हजार	6.9	6.2	6.7	6.45	5.43	5.62	5.62
12 वाहतूक व दळणवळण									
1	रस्ते लांबी (न.पा.वगळून)	कि.मी.	745	1159	3683	5792	6979	7088	7082
2	दर 100 चौ.कि.मी. क्षेत्रामागे रस्त्यांची लांबी (न.पा.रस्ते वगळून)	कि.मी.	8	12	37	58	71	72	72
3	रस्त्याची लांबी, दरलाख लोकसंख्येमागे	कि.मी.	49	60	142	224	231	233	233
4	एकूण रेल्वेमार्गाची लांबी	कि.मी.	322	343	350	383	421	421	381
5	डाक कार्यालये	संख्या	156	266	339	323	358	360	357
6	तार कार्यालये	संख्या	33	47	71	84	95	93	95
13 स्थानिक स्वराज्य संस्था									
1	पंचायत समिती	संख्या	13	13	13	13	13	13	13
2	ग्राम पंचायत	संख्या	196	659	699	765	778	778	778
3	नगरपालिका	संख्या	10	10	10	10	10	10	10
4	कटक मंडळे	संख्या	1	1	1	1	1	1	1
5	महानगरपालिका	संख्या	1	1	1	1	1	1	1
14 संकीर्ण									
1	बँक शाखा (सर्व बँका)	संख्या	30	80	148	369	408	408	408

टिप :- १) पशुधनाची आकडेवारी १९६१, १९६६, १९७८, १९८७, १९९२ व १९९७ च्या पशुगणनेवर आधारित आहे.

२) रकाना क ४ ते ८ संतकार बाब अंतर्गत उत्पादक संस्था यांमध्ये समाजसेवी संस्थांच्या समावेश आहे.

आधार :- १) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई. २) जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.